

Jaarverslag 2025

Een duurzame, gezonde, groene en ondernemende provincie

21 april 2026

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 - Hoofdlijnen.....	4
Infographic.....	5
1.1 Bestuurlijke inleiding.....	6
1.2 Bestuurlijke hoofdlijnen	7
1.3 Financiën op hoofdlijnen	12
1.4 Leeswijzer en vernieuwingen	14
Hoofdstuk 2 - Programma's en overzicht overhead	15
1. Ruimtelijke Ontwikkeling	15
2. Landelijk gebied	21
3. Bodem, water en milieu	29
4. Klimaat en energietransitie	36
5. Bereikbaarheid: Publieke mobiliteit	44
6. Bereikbaarheid: Gezond en veilig	49
7. Bereikbaarheid: Infrastructuur en Benutten	53
8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	57
9. Economie	61
10. Bestuur	67
11. Overzicht overhead.....	76
Hoofdstuk 3 - Paragrafen.....	83
3.1 Provinciale belastingen en heffingen.....	83
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	87
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	96
3.4 Financiering	110
3.5 Bedrijfsvoering	120
3.6 Verbonden partijen.....	129
3.7 Grondbeleid	149
3.8 Klimaat	159
3.9 Wet open overheid	161
Hoofdstuk 4 - De jaarrekening	164
4.1 Balans per 31 december 2025.....	165
4.2 Grondslagen van de financiële verslaggeving.....	166
4.3 Toelichting op de balans	171
4.4 Overzicht van baten en lasten.....	187
4.5 Grondslagen van resultaatbepaling	188
4.6 Verschillenanalyse	189

4.7 Post onvoorzien	206
4.8 Overzicht incidentele baten en lasten	206
4.9 Overzicht structurele mutaties reserves.....	211
4.10 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ..	211
4.11 Rechtmatigheidsverantwoording	212
4.12 Overzicht op taakvelden	214
4.13 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)	217
4.14 Gebeurtenissen na balansdatum	223
4.15 Berekening EMU-saldo	223
Hoofdstuk 5 – Overige gegevens	224
5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	224
Bijlagen ter vaststelling	225
Bijlage 1 - Verloopoverzicht investeringskredieten	226
Bijlage 2 - Overzicht reserves	231
Bijlage 3 - Overzicht voorzieningen	256
Bijlage 4 - Actiemanagement	259
Bijlage 5 - Revolverende fondsen.....	262
Bijlage 6 - Afkortingenlijst	264

Hoofdstuk 1 - Hoofdpijnen

Inkomsten en uitgaven 2025

Totale inkomsten
€ 688,8 miljoen

Totale uitgaven
€ 591,0 miljoen

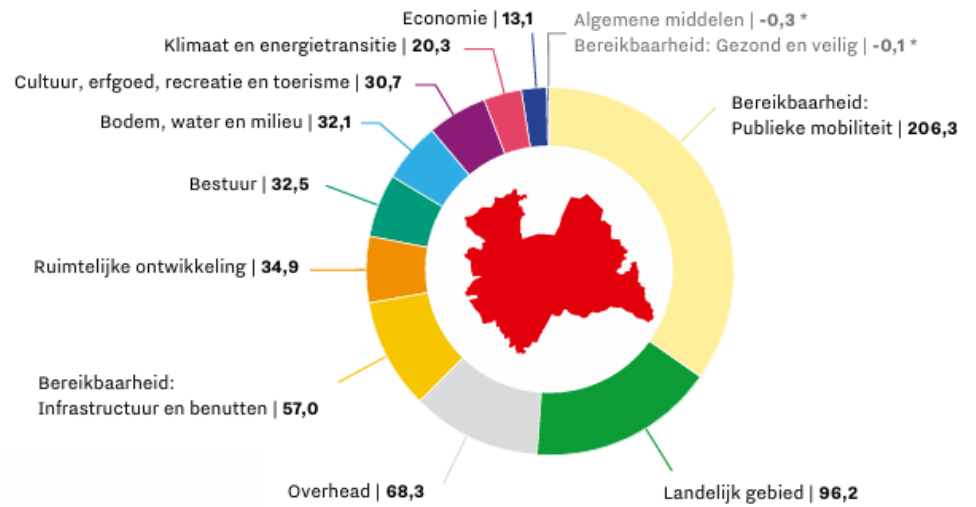
Positief resultaat 2025
€ 97,8 miljoen

* Bij deze programma's
waren minder kosten

PROVINCIE :: UTRECHT

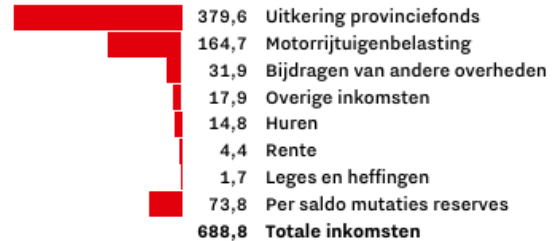
Uitgaven (lasten)

Bedragen x € 1 miljoen

Inkomsten (baten)

Bedragen x € 1 miljoen

1.1 Bestuurlijke inleiding

Voor de provincie Utrecht is 2025 een jaar geweest waarin verleden en toekomst samen zijn gekomen. We hebben namelijk een bijzondere mijlpaal gevierd: 650 jaar provincie Utrecht. Dit jubileumjaar zijn we onze rijke historie ingedoken. Dat bracht ons terug naar de start van onze provinciale democratie met de ondertekening van de Stichtse Landbrief in 1375. Daar lag een tijdloze boodschap voor het oprapen: samen komen we verder. Al eeuwenlang is Utrecht een provincie van veerkracht en vernieuwing waar democratische waarden als vrijheid, gelijkheid en inspraak tot successen leiden. De provincie wil die traditie doorgeven aan volgende generaties. Daarom zijn we 'Jong Utrecht aan Zet' gestart, een speciaal traject voor jongerenparticipatie. Jongeren brengen energie en verbeeldingskracht, maar hebben vertrouwen nodig om hun ideeën concreet te maken. Voor de komende 650 jaar is het belangrijk dat jongeren in Utrecht betrokken zijn en blijven.

Al een aantal jaar staat de provincie midden in het hart van maatschappelijke ontwikkelingen. In dat licht was 2025 een voorbeeldjaar vol vernieuwing en dynamiek op veel van onze beleidsthema's. De vaststelling van het Ontwerp-Utrechtse Programma Landelijk Gebied (UPLG) is een belangrijke stap naar een toekomstperspectief voor ons landelijke gebied. Door de natuur te herstellen komt de vergunningverlening weer op gang en raken we van het stikstofsloot af. Werken aan dergelijke grote veranderopgave betekent concreet dat we zorgen voor het Utrecht van morgen. Dat is uitdagend werk. We zien dat de grote opgaven regionaal en lokaal tot schuring kunnen leiden. Voorop staat dat de provincie aan de slag wil met houdbare oplossingen, met daarbij oog voor de soms kwetsbare balans in onze compacte en dynamische provincie. Dat vraagt naast daadkracht ook om investeringen. Het extra geld dat voor de Merwedelijn vrijkwam, maken de tienduizenden woningen in Groot Merwede en Rijnenburg straks goed bereikbaar. Ondanks problemen met het elektriciteitsnet moeten we nieuwe woningen kunnen aansluiten. We staan niet stil en in 2025 zijn de nieuwe programma's P-MIEK 2.0 en het programma Energietransitie 2026-2030 vastgesteld.

Ook op andere terreinen hebben we belangrijke stappen gezet. Met maatregelen voor een betere waterkwaliteit gaven we een impuls aan de KRW-doelen, met een storting in het participatiefonds van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) krijgen innovatieve ondernemers kansen. Door restauratie is het aantal rijksmonumenten dat in slechte staat verkeerd gedaald en op de Zuilense Ring is de snelheid teruggebracht naar 80 kilometer per uur. Het zijn grote en kleine besluiten samen die maken dat Utrecht zich aanpast aan dat wat nodig is. Dat doet de provincie niet alleen. We zien dat andere overheden, bedrijven, burgerinitiatieven en maatschappelijke instellingen betrokken zijn. Samen zijn we aan de slag voor de provincie.

Nederland is door opeenvolgende kabinetwisselingen langer dan gewenst in bestuurlijke onzekerheid gebleven. Juist in deze tijd is een duidelijk en consistente koers nodig. Internationale spanningen, de aanhoudende oorlog in Oekraïne, druk op energie- en handelsstromen en nieuwe technologische ontwikkelingen leggen kwetsbaarheden bloot. Geopolitieke ontwikkelingen volgen elkaar in razend tempo op. De wereld is onrustig en bij het verschijnen van deze jaarstukken zullen de panelen ongetwijfeld opnieuw in beweging zijn. Binnen al die spanningen wil Utrecht verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Het resultaat over 2025 bedraagt € 97,8 miljoen positief, dat is € 29 miljoen hoger dan het eerder geraamde resultaat van € 68,8 miljoen in de Slotwijziging. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door een lager aantal subsidieaanvragen bleef dan verwacht. Bij enkele subsidieaanvragen schuiven de uitgaven door naar 2026. Bij onderhoudsprojecten van wegen zijn vanwege beperkte uitvoeringscapaciteit bij aannemers plannings aangepast. Daarnaast waren de inkomsten uit het provinciefonds hoger dan verwacht en vielen de inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting juist lager uit.

Bij deze Jaarstukken trekken we daar lering uit voor het komende jaar. Bij de Najaarsrapportage 2026 kijken we of het nodig is om de begroting aan te passen op basis van de laatste verwachtingen. Ook willen we beter zicht krijgen op de omvang en de actuele status van subsidieaanvragen. Zo krijgen we beter zicht en grip op onze realisatie en kunnen we beter het eindejaarsresultaat bepalen.

1.2 Bestuurlijke hoofdlijnen

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Eind 2025 hebben Gedeputeerde Staten de ontwerpwijziging Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vastgesteld en zijn deze vervolgens ter inzage gelegd. De Omgevingsvisie vormt het integrale kader voor al het omgevingsbeleid van de provincie. De Omgevingsverordening is de plek waar alle ruimtelijke regels van de provincie zijn vastgesteld. Een andere mijlpaal was de ondertekening van het eerste Ruimtelijk Arrangement tussen het Rijk en de provincie. Het Ruimtelijk Arrangement bevat wederkerige afspraken over samenwerking aan de ruimtelijke opgaven.

In nauwe samenwerking met interne provinciale programma's en externe stakeholders zijn stappen gezet om te zorgen voor een goede balans tussen ontwikkeling van woningen en recreatief groen. Zo is in februari 2025 de tenderregeling Groen Groeit Mee opengesteld. De provincie Utrecht stelt via deze regeling tien miljoen euro beschikbaar voor het versterken van bestaand groen en het ontwikkelen van nieuw groen.

2025 was ook het jaar waarin Gedeputeerde Staten het programma Versnelling Woningbouw 2025-2028 hebben vastgesteld. Dit programma bouwt verder op de eerdere aanpak uit 2021-2024 en moet zorgen voor een hogere woningbouwproductie in de provincie Utrecht. Voor de uitvoering hebben Provinciale Staten ruim negen miljoen euro per jaar uitgetrokken. Het programma Versnelling Woningbouw stelt zich jaarlijks tot doel om 27 projecten in de provincie te helpen versnellen. In 2025 is deze doelstelling ruimschoots gehaald met in totaal 42 woningbouwprojecten die we met subsidies en menskracht hebben ondersteund.

Het startgesprek met de Statencommissie Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen over het provinciaal Volkshuisvestingsprogramma markeerde het formele startpunt voor het nieuwe beleidsprogramma onder de Omgevingswet. In 2025 gingen we in samenwerking met Cirkelstad verder met het Convenant en Platform Toekomstbestendig Bouwen, ontwikkelden we een norm voor netbewuste nieuwbouw en maakten we regionale afspraken voor de huisvesting van aandachtsgroepen in Regio Amersfoort en U10.

De aanvraag voor een Regio Deal Vitale Wijken II die de provincie met vier gemeenten heeft ingediend, is door het Rijk gehonoreerd. Er komt twintig miljoen euro voor de regio beschikbaar. Hierdoor kunnen we doorgaan met het verbeteren van de leefbaarheid en brede welvaart in vier aandachtswijken en verbreden naar andere wijken.

De context waarin asielopvang gerealiseerd moet worden is in 2025 nog ingewikkelder geworden door de aankondiging van intrekking van de Spreidingswet en het tekortschieten van bestuurlijke steun vanuit het Rijk. Toch is in een groeiend aantal gemeenten doorgewerkt aan realisatie van duurzame opvangplekken volgens de Utrechtse aanpak. Eind 2025 was 60% van de gevraagde opvangplekken gerealiseerd.

2. Landelijk gebied

Eind 2025 is het Ontwerp-Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) met het daarbij behorende PlanMER door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Het UPLG bevat een samenhangend en geborgd pakket aan maatregelen voor natuur, water, bodem, klimaat en landbouw voor de periode 2026-2035.

In 2025 is 119 hectare nieuwe natuur gerealiseerd door functieverandering. Dat is 69 hectare meer dan oorspronkelijk begroot. Ondanks de grote druk op grond is de inrichtingsdoelstelling dus ruimschoots gehaald. Het areaal waarvoor een subsidie voor agrarisch natuurbeheer wordt verstrekt, is met ongeveer duizend hectare gegroeid ten opzichte van 2024. De uitbreiding heeft vooral betrekking op het weidevogelbeheer en ecologisch slootbeheer.

Het Faunabeheerplan 2026-2031 is op onderdelen goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. We hebben bijgedragen aan de beheersing van schadeveroorzakende dieren door in te zetten op het gecoördineerde gebiedsgerichte beheer, verbeterde registratie van maatregelen en intensievere monitoring. Ook zetten wij de samenwerking met betrokken partijen voort om te komen tot een vermindering in faunaschade.

Veel maatschappelijke opgaven landen op het boeren erf. In 2025 heeft de provincie de ondersteuning van agrariërs voortgezet met instrumenten als de plattelandscoaches, vraagbaak en de Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL). Ook hebben we subsidies voor investeringen op het boeren erf verstrekt.

3. Bodem, water en milieu

In 2025 is het principe Water en Bodem Sturend verwerkt in de ontwerpen van het UPLG, de Omgevingsvisie en bijbehorende Omgevingsverordening. Door het water- en bodemsysteem centraal te stellen in zowel landelijk als stedelijk gebied werken we aan een duurzame, veilige en klimaatbestendige provincie. Als voorbeeld wordt de instructieregel overstroombaar gebied in de Omgevingsverordening aangepast. Hiermee voorkomen we dat in de toekomst buitendijks wordt gebouwd. Zo beperken we schade door toenemende overstromingsrisico's als gevolg van klimaatverandering. Ook heeft de provincie ruim 1,9 miljoen euro aan subsidies uitgekeerd in het kader van de subsidieregeling Groene, Gezonde en Klimaatbestendige steden en dorpen. Daarmee zijn onder andere 24 schoolpleinen vergroend, klimaatadaptatieve (dak)tuinen aangelegd en zijn versteende plekken zoals straten, pleinen en een bedrijventerrein vergroend.

Met het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW heeft de provincie dertien aanvullende maatregelen genomen om in 2027 zo dicht mogelijk bij de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te komen. In de regio Centraal Holland hebben we samen met andere provincies, gemeenten, waterschappen en het Rijk een Maatregelenpakket Wateroverlast samengesteld. In 2025 werd ook de Drinkwaterraad opgericht, een samenwerking tussen de provincie Utrecht, vier Utrechtse waterschappen, drie drinkwaterbedrijven, een aantal gemeenten en Rijkswaterstaat. Deze partijen zetten zich gezamenlijk in om de bouw van nieuwe drinkwaterwinningen, nu en in de toekomst, soepel te laten verlopen en doorlooptijden zo kort mogelijk te houden. In het Ontwerp-UPLG is de aanpak om de grondwaterstand in veenweidegebieden te verhogen verder uitgewerkt. Hiermee verminderen we de uitstoot van CO₂ en remmen we de bodemdaling af. We werken met medeoverheden aan een geborgde aanpak om onze doelen voor eind 2035 te kunnen halen.

De provincie wil bestuurlijke afspraken maken met het Rijk om op het traject Utrecht-Amersfoort de risico's van het vervoer per spoor van gevaarlijke stoffen te beperken. Daarom hebben we samen met betrokken gemeenten een brief gestuurd waarin het Rijk wordt verzocht om het spoortraject Utrecht-Amersfoort niet op te nemen in het kernnet voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook heeft de provincie in 2025 een gebiedsadvies over de nieuwe indeling van het luchtruim uitgebracht aan het Rijk, met als doel om de hinder van vliegverkeer te beperken.

4. Klimaat en energietransitie

In 2025 heeft het onderwerp netcongestie veel aandacht gekregen. De belangrijke uitdagingen bij de aanpak van netcongestie liggen in de noodzakelijke netuitbreidingen. Ondanks grote inspanningen van betrokken partijen hebben de netbeheerders vertraging aangekondigd, met name voor het project Utrecht Noord. Hiermee loopt de periode van congestie in de provincie Utrecht verder op, naar verwachting tot minimaal 2033. Dit heeft grote consequenties voor andere opgaven op het gebied van wonen, werken en verduurzaming. Om op de langere termijn beter op dit soort situaties voorbereid te zijn, zijn stappen gezet met het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat (P-MIEK 2.0) richting een beter geïntegreerd energiesysteem. Verder wordt efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet gestimuleerd door onder meer normen voor netbewuste nieuwbouw en de ondersteuning van energy hubs. Dit is voor de komende jaren, samen met lokale gasgestookte flex-opwek voor piekmomenten, de belangrijkste manier om ontwikkelingen mogelijk te maken met schaarse netcapaciteit.

In 2025 hebben we ons ingespannen om de grootschalige duurzame opwek van energie (ruimtelijk) mogelijk te maken. In 2025 zijn vier projectbesluitprocedures voor windenergie voortgezet voor in totaal circa 320 GWh windenergie. Uitwerking hiervan vindt plaats volgens het Beleidskader Lokaal Eigendom en Participatie. Daarnaast hebben we gemeenten ondersteund om zon- en windprojecten op land verder te brengen in de ruimtelijke procedure zodat deze in 2030 gerealiseerd kunnen worden. Energiecoöperaties zijn geholpen bij de realisatie van lokaal eigendom bij zonne- en windenergieprojecten, onder andere via Energie van Utrecht en het Ontwikkelfonds. Ook hebben ze steun gekregen om een grotere doelgroep te bereiken.

Om de gebouwde omgeving te verduurzamen hebben we in 2025 diverse partijen ondersteund bij verduurzaming van de woningvoorraad. We hebben dit onder andere gedaan via samenwerkingsprojecten met gemeenten binnen het Energie Diensten Centrum (EDC). Bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn ondersteund bij het nemen van energiemaatregelen via de ontzorgingsprogramma's voor maatschappelijk vastgoed en MKB-bedrijven en het programma verduurzaming bedrijventerreinen. Hierbij is nauw samengewerkt met de omgevingsdiensten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de energiebesparingsverplichting. Met publieke partners Energie Beheer Nederland en Netverder hebben we een intentieovereenkomst getekend voor de nadere uitwerking van een provinciaal warmteondersteuningsbedrijf voor de ontwikkeling van publieke warmtenetten.

In 2025 is gewerkt aan het realiseren van de Uitvoeringsagenda's voor circulaire samenleving en klimaatmitigatie en zijn mooie stappen gezet in de uitvoering. We hebben een congres voor de eerlijke klimaatprijs georganiseerd om het gesprek te voeren over de verborgen schadekosten van producten en diensten. Samen met de partners in de Alliantie Cirkelregio Utrecht zijn afspraken gemaakt om circulariteit binnen deze thema's verder te versnellen. Dit heeft geresulteerd in het koersdocument Circulair Denken, Regionaal Doen! 2026–2030, waarin acht regionale actielijnen zijn geformuleerd met ondernemerschap als rode draad.

5. Bereikbaarheid: Publieke mobiliteit

Op 14 december 2025 zijn de nieuwe OV-concessies Binnen en Buiten gestart. Voor de concessie Binnen is Transdev de nieuwe vervoerder, Keolis blijft het vervoer in de concessie Buiten verzorgen. De overgang naar de nieuwe concessies is niet vlekkeloos verlopen. Er is sprake van vertraging en rituitval van bussen. Ook is de reisinformatie soms onvolledig en onduidelijk. Vervoerders werken hard aan het doorvoeren van verbeteringen om de beloofde reizigerskwaliteit te leveren. Er rijden nu ruim 350 zero-emissiebussen en het vervoer vindt plaats onder één naam: U-OV. Dit geeft een uniforme uitstraling en één loket voor alle reizigers in ons regionaal OV.

De provincie heeft in 2025 voor alle minima een kortingsproduct beschikbaar gesteld waarmee buiten de spits in de gehele provincie met korting in het regionale OV gereisd kan worden. Gemeenten kunnen dit aanvullen tot vrij reizen. Een ander in 2025 behaald resultaat is de herinrichting van de tramhaltes op het traject Vaartsche Rijn – Utrecht Science Park. De nieuwe haltes zijn duurzaam, aantrekkelijk en bieden meer beschutting.

6. Bereikbaarheid: Gezond en veilig

Het Rijk, de provincie Utrecht en de gemeenten Nieuwegein en Utrecht hebben in 2025 afspraken gemaakt over investeringen in woningbouw en mobiliteit in de regio Utrecht. Onderdeel van deze afspraken was het vaststellen van een voorlopig voorkeursalternatief voor de Merwedelijn: een verdiepte ligging tussen Utrecht Centraal en Westraven.

De provincie Utrecht en betrokken gemeenten en partners hebben een overeenkomst getekend waarmee ze de intentie uitspreken om vier nieuwe doorfietsroutes aan te leggen. Komende jaren werken we samen de plannen verder uit om te komen tot concrete afspraken over de realisatie. Hiermee bouwen we verder aan een sneller, samenhangend en toekomstbestendig fietsnetwerk in de provincie.

Als onderdeel van het verkeersveiligheidsprogramma bood de provincie in 2025 twee programma's aan om jongeren de risico's van het fietsen op een elektrische fiets te laten ervaren: de e-bike simulator en het e-bike parcours. Utrechtse gemeenten, scholen en festivals konden kosteloos een e-bike simulator en parcours aanvragen. De simulator is zeventien keer ingezet, het parcours dertien keer. In totaal hebben 1420 jongeren deelgenomen.

7. Bereikbaarheid: Infrastructuur en benutten

Afgelopen jaar heeft de provincie een aantal grote projecten afgerond die bijdragen aan een goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid. Op de N230 (Zuilense Ring) is tegelijk met het groot onderhoud de snelheid verlaagd van 100 naar 80 kilometer per uur. De eerste deelprojecten van het programma Toekomst N201 zijn afgerond bij de A2 en in Vreeland. En tot slot is het ecoduct over de N226 bij Maarsbergen afgerond en geopend, voortaan bekend als ecoduct Het Kombos.

Met het afronden van de studie N210 Lopik Oost zijn ook voor het laatste deel van de N210 de maatregelen bekend die we de komende jaren gaan realiseren. Dat geldt ook voor de N224 in Renswoude. Doordat Provinciale Staten hebben ingestemd met het investeringsvoorstel voor het verbeteren van de verkeersveiligheid, kan gestart worden met de voorbereidingsfase van het project.

Vrijwel al het onderhoud aan de provinciale infrastructuur is in 2025 volgens planning gerealiseerd. Hierdoor blijven de provinciale (vaar)wegen veilig en bruikbaar.

8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme

2025 was het eerste jaar van uitvoering van het nieuwe Omgevingswetprogramma Cultuur en Erfgoed 2025-2028. Er is onderzoek gedaan naar de meerkosten van eerlijke beloning (Fair Pay) bij culturele instellingen die door de provincie worden gesubsidieerd. Op basis hiervan wordt in 2026 de beleidsinzet bepaald. Daarnaast zijn met ondersteuning van de provincie maatwerkprogramma's cultuureducatie voor het speciaal onderwijs ontwikkeld.

Het percentage rijksmonumenten in slechte staat is door restauraties verder teruggedrongen, van 14,1 procent in 2024 naar 13,8 procent in 2025. De molenroedes van vijftien molens van het Utrechts Landschap zijn gerestaureerd met subsidie van de provincie. De Utrechtse molens die vanwege veiligheidsproblemen stilstonden, draaien weer.

In 2025 is het nieuwe Omgevingswetprogramma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029 vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Tevens is het vernieuwde recreatieve fietsroutenetwerk opgeleverd. Dit netwerk met fietsknooppunten is verbeterd en uitgebreid. Tot slot zijn we eind 2025 gestart met de aanleg van het Wandelroutenetwerk Utrecht Oost.

9. Economie

Binnen het programma economie hebben we een aantal van onze belangrijke beleidsinstrumenten geëvalueerd, namelijk de Ontwikkelmaatschappij Utrecht (OMU NV), Utrecht Talent Alliantie (UTA) en ons kantorenbeleid. De Regionale Ontwikkelmaatschappij Utrecht Region (ROM) wordt in 2026 geëvalueerd. Dit heeft geleid tot aangescherpte doelstellingen en bestuurlijke keuzes. We zijn ook begonnen met de voorbereiding van het opstellen van het Beleidsprogramma Economie onder de Omgevingsvisie.

De evaluatie van de Utrecht Talent Alliantie heeft geleid tot een sterkere focus op Leven Lang Ontwikkelen en de rol die met name mkb'ers daarin kunnen spelen. Het Regionaal Talentfonds is operationeel en de eerste tweehonderd inwoners van de regio Utrecht hebben een voucher ontvangen om zich om- of bij te scholen.

Om het grondstoffengebruik in de zorg terug te dringen zijn er circulaire ketenregisseurs zorg gestart. Zij brengen de grondstoffenstromen in kaart en starten ketenprojecten om het gebruik van grondstoffen te beperken, bijvoorbeeld door gebruik te verminderen of hergebruik te stimuleren. In 2025 zijn zes projecten geformaliseerd, waardoor partijen in de zorg met elkaar samenwerken om directe besparing van grondstoffen te realiseren.

De aandeelhouders van de ROM hebben ingestemd met een tweede fondsstorting in het Participatiefonds, zodat nieuwe innovatieve bedrijven voorzien kunnen worden van ontwikkelkapitaal. Op basis van de evaluatie van de OMU is ook hier een nieuwe fondsstorting gedaan. De OMU speelt een sleutelrol in de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen en draagt zo bij aan slim gebruik van beschikbare ruimte. De OMU heeft dit jaar drie aankopen gedaan.

Het kantorenbeleid is herijkt. In 2025 zijn binnen de provincie Utrecht drie bedrijventerreinen gestart met het Programma Werklandschappen van de Toekomst. Op deze plekken wordt geëxperimenteerd met manieren om bedrijventerreinen groener, duurzamer en leefbaarder te maken.

10. Bestuur

In 2025 is het Statenvoorstel Jong Utrecht Aan zet! unaniem aangenomen. Hiermee hebben we stappen gezet om jongeren meer bij de provincie te betrekken. Er zijn vijf scholenbijeenkomsten georganiseerd waar jongeren werkten aan oplossingen voor opgaven in de provincie Utrecht. Opbrengsten van de scholenbijeenkomsten zijn meegenomen bij de wijziging van de Omgevingsvisie.

Op 13 mei 2025 bracht het Koninklijk paar een streekbezoek aan Lopikerwaard en Vijfheerenlanden. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima ontmoetten tientallen inwoners op acht verschillende locaties.

We lanceerden ook een nieuwe corporate video. Met de video willen we stakeholders en inwoners laten kennismaken met het werk van de provincie.

Via interviews met gemeenten, waterschappen, provincie en regio's hebben we onderzocht welke knelpunten in de uitvoeringskracht bestaan en welke kansen er zijn om de samenwerking tussen decentrale overheden in de provincie Utrecht te versterken. Tijdens een bestuurlijke bijeenkomst met Utrechtse gemeenten zijn goede voorbeelden van intergemeentelijke samenwerking gedeeld en zijn vervolgstappen verkend.

2025 was het eerste volle jaar waarin de Staten hebben gewerkt en ervaring hebben opgedaan met de zelfontworpen werkwijze Sterke Staten gewoon doen! Inhoudelijk gezien hadden de thema's energietransitie, waterkwaliteit, UPLG en de Omgevingsvisie politieke prioriteit.

11. Overzicht Overhead

Het is in 2025 gelukt om de administratieve achterstanden bij de subsidieafhandeling weg te werken. Daarnaast is het aantal tijdig afgehandelde subsidieaanvragen verder gestegen. Van 60 procent in 2024 naar 83 procent in 2025.

De provincie Utrecht heeft het voorlopig ontwerp voor de renovatie en verduurzaming van het Huis voor de provincie eind 2025 afgerond. Hiermee is een belangrijke stap gezet richting de ambitie om in 2035 te beschikken over energieneutraal eigen vastgoed.

In deze arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om de juiste medewerkers te vinden voor sommige posities binnen de provincie. Soms is het noodzakelijk om inhuurkrachten in te zetten. In 2025 is een inhuurkader vastgesteld waarin de definitie van inhuur en het kader voor de organisatie helder is gemaakt.

1.3 Financiën op hoofdlijnen

Programma	Rekening 2024 Saldo	Primaire begroting Lasten	Bijgestelde begroting Lasten	Rekening Lasten	Verschil Lasten	Primaire begroting Baten	Bijgestelde begroting Baten	Rekening Baten	Verschil Baten	Bijgestelde begroting Saldo	Rekening Saldo	Verschil Saldo
P1 Ruimtelijke Ontwikkeling	-28.875	-26.351	-39.072	-34.874	4.198	2.828	12.436	12.751	315	-26.636	-22.122	4.514
P2 Landelijk gebied	-60.839	-72.288	-114.391	-96.214	18.177	4.533	22.632	16.983	-5.649	-91.759	-79.231	12.527
P3 Bodem, water en milieu	-23.895	-32.643	-40.620	-32.058	8.561	1.428	16.229	8.644	-7.585	-24.391	-23.415	976
P4 Klimaat en Energietransitie	-9.593	-13.775	-22.730	-20.299	2.431	2.038	5.083	5.029	-54	-17.647	-15.270	2.377
P5 Bereikbaarheid Publieke mobiliteit	-180.571	-175.926	-207.583	-206.317	1.266	18.274	18.997	12.773	-6.224	-188.586	-193.544	-4.958
P6 Bereikbaarheid Gezond en veilig	-34.031	-46.247	-7.075	131	7.206	0	1.430	1.210	-220	-5.645	1.342	6.987
P7 Bereikbaarheid Infrastruct. en Benutten	-18.937	-52.218	-60.680	-57.030	3.649	956	1.856	999	-857	-58.824	-56.031	2.793
P8 Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	-35.838	-30.678	-32.042	-30.723	1.319	600	400	972	572	-31.642	-29.750	1.891
P9 Economie	-10.680	-11.030	-13.788	-13.135	653	36	1.930	1.717	-213	-11.858	-11.418	440
P10 Bestuur	-24.191	-28.328	-31.710	-32.480	-770	506	365	411	46	-31.345	-32.069	-724
P11 Overzicht Overhead	-59.211	-62.828	-69.503	-68.287	1.216	4.149	4.121	4.324	203	-65.382	-63.963	1.420
Totaal programma's	-486.662	-552.313	-639.194	-591.286	47.908	35.347	85.479	65.814	-19.665	-553.715	-525.472	28.243
Algemene middelen	529.225	-16.833	-3.248	315	3.563	480.239	543.494	549.075	5.581	540.247	549.390	9.143
Totaal voor bestemming	42.563	-569.146	-642.441	-590.971	51.470	515.586	628.973	614.889	-14.084	-13.468	23.918	37.386
Mutaties reserves	41.979	-33.177	-123.666	-123.650	16	86.738	205.910	197.493	-8.417	82.244	73.843	-8.401
Totaal na bestemming	84.543	-602.323	-766.107	-714.621	51.486	602.324	834.883	812.382	-22.501	68.776	97.761	28.985

Analyse op totaalniveau

Het resultaat na mutaties reserves over 2025 bedraagt € 97,8 miljoen. In de bijgestelde begroting in de Slotwijziging 2025 werd uitgegaan van een positief jaarresultaat van € 68,8 miljoen. Het werkelijke resultaat is derhalve € 29 miljoen hoger uitgekomen.

Het hoge resultaat in de Slotwijziging 2025 werd voor een belangrijk deel beïnvloed door de vrijval van oude subsidieverplichtingen van in totaal € 47,7 miljoen. Dit betrof met name het uitstellen van de Noordelijke Randweg Utrecht en de definitieve vaststelling van de subsidie van de westelijke ontsluiting Amersfoort. Het is van belang te realiseren dat het begrotingsresultaat gedurende het jaar niet wordt bijgesteld.

Het jaarresultaat wordt, naast bovengenoemde oorzaken, ook beïnvloed door externe factoren. Waarop de provincie weinig of geen invloed kan uitoefenen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- minder aanvragen van subsidies dan verwacht, of subsidies waarvan de lasten (ver)schuiven naar 2026 omdat de uitvoering van de werkzaamheden nog niet is gestart in 2025 of waarvan de subsidieaanvraag niet tijdig beschikt kon worden;
- vertraging van onderhoudsprojecten als gevolg van aanpassingen in de planning van de uitvoering van werkzaamheden, of omdat werkzaamheden niet tijdig konden worden uitgevoerd door aannemers;
- hogere uitkeringen uit het provinciefonds en lagere opcenten motorrijtuigenbelasting die nog niet bekend waren ten tijde van de Slotwijziging.

Analyse resultaat jaarrekening ten opzichte van de bijgestelde begroting

1. Het saldo van de lasten en baten van de programma's zijn per saldo € 28,2 miljoen lager dan begroot (voordelig effect).
  - Als gevolg van de resultaten van recente onderzoeken in 2025 is een nieuwe saneringswijze ontwikkeld voor de PFAS-sanering. Dit leidt tot lagere lasten (€ 2,9 miljoen).
  - De subsidieverstrekkings zijn per saldo € 8,3 miljoen lager dan begroot. Dit betreft bijvoorbeeld de subsidies bij Natuurfase II en maatregelenpakket, Landbouwbeleid, Veenweide, Bodemdaling en Natuur van het Rijk.
  - Een onderbesteding door vertraging van werkzaamheden bij Bereikbaarheid van € 14,7 miljoen. Dit als gevolg van een tekort aan personele capaciteit bij onze samenwerkingspartners, onder andere bij het regionaal Fietsnetwerk en de update van software bij verkeersregelinstallaties. Daarnaast is de uitvoering van variabel onderhoud, van onder andere de N210, verschoven naar 2026.
  - Een onderbesteding door lagere aanvragen van gemeenten voor sociale minima en aanvullend openbaar vervoer van € 1,8 miljoen.
2. De algemene middelen zijn € 9,1 miljoen hoger dan begroot (voordelig effect).
  - Uitkering Provinciefonds € 9,6 miljoen voordelig
De hogere baten betreffen het voordelig financieel effect van de Decembercirculaire 2025.
  - Opcenten Motorrijtuigenbelasting € 4 miljoen nadelig
De lagere opbrengst hangt samen met door de Belastingdienst doorgevoerde negatieve correcties bij verschillende provincies. Zie verder [paragraaf Provinciale belastingen en heffingen](#).
  - Overige € 3,5 miljoen voordelig
Dit betreft een aantal stelposten in de begroting, waaronder salarissen, subsidies, provinciefonds, waarop geen werkelijke lasten zijn gekomen.
3. De onttrekkingen uit reserves zijn per saldo € 8,4 miljoen lager dan begroot door lagere lasten (nadelig effect).
  - Door de lagere lasten in de verschillende programma's, hebben er ook minder onttrekkingen aan de desbetreffende egalisatiereserves plaatsgevonden. Dit betreft onder meer de reserves Energietransitie, Meerjarige projecten en Lastnemingen subsidies.

In [hoofdstuk 2](#) worden per programma de belangrijkste verschillen nader toegelicht onder de tabel "Wat heeft het gekost?" en in hoofdstuk 4.6 is een gedetailleerde [verschillenanalyse](#) per programma opgenomen.

1.4 Leeswijzer en vernieuwingen

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken zijn samengesteld binnen het wettelijk kader Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Jaarverslag

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over onze uitgaven en behaalde resultaten. Het jaarverslag bestaat uit hoofdstuk 1 tot en met hoofdstuk 3 en omvat de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen.

Programmaverantwoording

In hoofdstuk 2 is van ieder programma een overzicht van de beleidsdoelen opgenomen. Om het halen van de doelen te meten zijn indicatoren en beoogde resultaten opgenomen. De status van de doelen wordt weergegeven in Activiteit, Planning en Budget:

- Activiteit: zijn de activiteiten uitgevoerd waarmee de doelen uit de begroting zijn behaald?
- Planning: zijn de doelen behaald binnen de hiervoor beschikbare planning?
- Budget: zijn de doelen behaald binnen het hiervoor beschikbare budget?

Deze kunnen als volgt scores, ten opzichte van wat er in de begroting is vastgesteld:

Kleur	Waarde
Groen	- Geen afwijking in prestatie of planning, - Een financiële afwijking kleiner dan 5% (of kleiner dan € 0,5 miljoen of afwijkingen eerder gemeld)
Oranje	- Prestatie wordt niet volledig behaald of loopt achter op planning maar dit is niet problematisch. - Er dreigt een financieel tekort (afwijking tussen de 5 % en 10%) of een onderbesteding.
Rood	- Prestatie wordt niet of nauwelijks behaald of loopt achter op planning, - Er is een financieel tekort (afwijking > 10%).

Onder 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' is het beleidsdoel toegelicht en zijn de indicatoren opgenomen. In de tabel 'Wat heeft het gekost?' zijn de cijfers van de baten en lasten en de mutaties in de reserves op programmaniveau opgenomen.

Doordat er in 2025 een wijziging in de structuur van programma's en beleidsdoelen heeft plaatsgevonden, zijn vergelijkbare cijfers 2024 ook veranderd t.o.v. de jaarstukken 2024.

Paragrafen

In de paragrafen van hoofdstuk 3 worden specifieke onderwerpen toegelicht die van belang zijn voor de financiële positie van de provincie.

Jaarrekening

De jaarrekening in hoofdstuk 4 bevat de balans per 31 december en een overzicht van baten en lasten. De jaarrekening bevat de belangrijkste onderdelen waarover de onafhankelijke accountant een oordeel geeft.

Balans

De balans geeft de financiële situatie van de provincie weer per 31 december 2025. De onderdelen (activa en passiva) in de balans worden afzonderlijk toegelicht.

Baten en lasten

De cijfers in het overzicht van baten en lasten komen overeen met de programmatabellen 'Wat mag het kosten?'. De belangrijkste verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie worden toegelicht.

Getalnotatie

De bedragen in de jaarrekening zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Hierdoor kunnen in totaalstellingen afrondingsverschillen ontstaan. Bij een nadelig effect worden de bedragen met een minteken weergegeven.

Hoofdstuk 2 - Programma's en overzicht overhead

1. Ruimtelijke Ontwikkeling

Programmadoel

Utrecht is een aantrekkelijke provincie met prachtige natuur- en recreatiegebieden en, levendige steden en dorpen met aantrekkelijke voorzieningen. Deze populariteit heeft ook een keerzijde. De druk op de beperkte ruimte groeit. Ruimte voor ontwikkelingen is nodig, maar moet wel in balans zijn met de Utrechtse kwaliteiten.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
1.1 De omgevingsvisie zorgt voor een goede afweging tussen plannen en Utrechtse kwaliteiten door concentreren en combineren	✓	✓	!
1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.	✓	✓	!
1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.	✓	!	!

1.1 De ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen is in goede balans met de Utrechtse kwaliteiten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1 De omgevingsvisie zorgt voor een goede afweging tussen plannen en Utrechtse kwaliteiten door concentreren en combineren

Op 16 december 2025 heeft Gedeputeerde Staten de ontwerp wijziging Omgevingsvisie en Omgevingsverordening vastgesteld, deze zijn 5 januari 2026 ter inzage gegaan. In de voorbereiding hierop is intensief geparticipeerd met onze regionale en maatschappelijke partners, inwoners en statenleden.

Op 7 mei 2025 is het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2025 in werking getreden. Meteen daaropvolgend is gestart met de voorbereidingen voor het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2026. Daarvoor heeft Provinciale Staten op 1 oktober 2025 het kader vastgesteld.

Met Rijk en regio's in de NOVEX-gebieden (Groene Hart, Utrecht-Amersfoort, Foodvalley en Schiphol) is intensief samengewerkt. Het eerste Ruimtelijk Arrangement tussen het Rijk en de provincie is op 10 juni 2025 ondertekend in het BO Leefomgeving.

In de samenwerking met gemeenten hebben we ook weer ingezet op vroegtijdige betrokkenheid bij gemeentelijke plannen om onze provinciale belangen te borgen. Een geslaagd voorbeeld hiervan is de vaststelling van het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen waar wij langdurige betrokkenheid bij hebben gehad vanwege meerdere provinciale belangen.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Binnenstedelijke woningbouw	%	94	90	94	4
Omschrijving:	Het aantal nieuw toegevoegde woningen dat wordt gerealiseerd binnen bestaand stedelijk gebied, als % van het totaal aantal nieuw toegevoegde woningen (conform begrenzing in Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021). Hiermee monitoren we welk deel van de woningbouwopgave binnenstedelijk dan wel buitenstedelijk is gerealiseerd.				
Toelichting verschil	Er is een groter percentage woningen binnenstedelijk gerealiseerd dan nagestreefd.				
Bron:	Jaarlijkse provinciale inventarisatie				

1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiënte en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.2 De gebiedsontwikkeling is integraal en gericht op efficiëntie en kwalitatief hoogwaardig ruimtegebruik.

Wij hebben samen met onze partners gewerkt aan diverse projecten zoals Groot-Merwede (A12-zone), Rijnenburg, Amersfoort-Bovenduist, de Gebiedssamenwerking Amersfoort tot Zeist, Regiopoorten (bv Driebergen-Zeist) en Kromme Rijn gebied. Dit heeft onder andere geleid tot vastgesteld Gebiedsperspectief van A tot Z als opmaat naar een bestuurlijk akkoord, een zienswijze op het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) en is het Plan van Aanpak voor het gebiedsonderzoek Kromme Rijngebied vastgesteld. Voor Groen Groeit Mee is in februari 2025 de tenderregeling opengesteld. De provincie Utrecht stelt via deze regeling € 10,0 miljoen beschikbaar voor het versterken van bestaand groen en het ontwikkelen van nieuw groen. Het pact is daarnaast uitgebreid met 4 nieuwe pactpartners. Samen met onze pactpartners hebben we onder andere een nieuw werkprogramma 2025-2027 opgesteld. De realisatie van onze woon- en natuurambities op Hart van de Heuvelrug gaat gestaag door. De realisatie van woningen heeft echter wel vertraging opgelopen doordat vergunningen voor flora en fauna activiteiten vertraagd zijn.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Natuur HVDH/VBS	Aantal hectare		14	14	0
Omschrijving:	De hoeveelheid gerealiseerde hectare natuur (resterende projecten Kamp van Zeist en Camp New Amsterdam)				
Toelichting verschil	Gerealiseerd conform begroting.				
Bron:	Hart van de Heuvelrug				
Woningen HvdH/VBS	Aantal woningen		65	0	-65
Omschrijving:	Het aantal te realiseren woningen per jaar voor het totale programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg (op moment van uitgifte van de grond).				
Toelichting verschil	De verlening van de vergunningen flora en fauna activiteiten is voor een aantal deelgebieden vertraagd waardoor de gronden nog niet uitgegeven kunnen worden.				
Bron:	Hart van de Heuvelrug				

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.

Gedeputeerde Staten hebben het programma Versnelling Woningbouw 2025-2028 vastgesteld. Voor de uitvoering hebben Provinciale Staten ruim € 9,0 miljoen per jaar uitgetrokken. In 2025 zijn 42 woningbouwprojecten in de provincie Utrecht ondersteund met menskracht en subsidies. De woningbouwproductie is wel achtergebleven bij de ambitie van 9000 woningen in 2025.

In 2025 heeft een startgesprek met de Statencommissie Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen plaatsgevonden over het provinciaal Volkshuisvestingsprogramma. Daarnaast continueren we het Convenant en Platform Toekomstbestendig Bouwen samen met Cirkelstad, ontwikkelden we een norm voor netbewuste nieuwbouw en maakten we Regionale afsprakenkaders voor de huisvesting van aandachtsgroepen.

De aanvraag voor een Regio Deal Vitale Wijken II die de provincie met vier gemeenten heeft ingediend, is door het Rijk gehonoreerd. Er komt € 20,0 miljoen voor de regio beschikbaar. Hierdoor kunnen we doorgaan met het verbeteren van de leefbaarheid en brede welvaart in vier aandachtswijken en verbreding naar andere wijken.

Door de aankondiging van intrekking van de Spreidingswet en het tekortschieten van bestuurlijke steun vanuit het Rijk is de context waarin asielopvang gerealiseerd moest worden ingewikkelder geworden. Toch is in een groeiend aantal gemeenten doorgewerkt aan realisatie van duurzame opvangplekken volgens de Utrechtse aanpak. Eind 2025 was 60% van de gevraagde opvangplekken gerealiseerd.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Sociale huur en middensegment	%	Geen gegevens	66	Geen gegevens	
Omschrijving:	Het percentage toegevoegd aantal woningen per jaar in de betaalbare segmenten.				
Toelichting verschil	Er ligt een verzoek bij het CBS om specifiek op de categorieën sociale huur nieuwbouw en middensegment (koop en huur) nieuwbouw opleveringen te registreren. Dit wordt nog altijd niet geleverd door het CBS. Om die reden is in de begroting 2026 de effectindicator gewijzigd naar "Het aandeel betaalbare woningen in de provinciale plancapaciteit over het restant van de huidige woondealperiode." Deze informatie kan uit de provinciale planregistratie worden gehaald.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				
Versnelling woningbouw	Aantal woningen	6.443	9.000	7.035	
Omschrijving:	Het aantal woningen dat jaarlijks (bruto) wordt toegevoegd aan het woningbestand in de provincie.				
Toelichting verschil	In 2025 zijn bijna 10% meer woningen toegevoegd dan in 2024, maar minder dan in de jaren ervoor. Er is nog altijd een groot verschil met het streefaantal. Veel woningen worden later gerealiseerd dan oorspronkelijk geprogrammeerd. Dit past in de landelijke trends en is grotendeels het gevolg van knelpunten die zijn benoemd in de Randvoorwaarden woningbouw in Utrecht. Voor het aanpakken van deze knelpunten wordt samengewerkt met de woondealpartners: Het Rijk, de gemeenten en corporaties.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Versnellingsprojecten woningbouw	Aantal plannen	37	26	42	16
Omschrijving:	Het aantal plannen dat met inzet vanuit het Uitvoeringsprogramma Versnelling Woningbouw verder in de ontwikkeling is gebracht en daarmee een bijdrage levert aan de versnelling van de woningbouwopgave en de doelstelling van 66% van de toegevoegde woningen in het sociale/betaalbare segment.				
Toelichting verschil	Er zijn 42 plannen ondersteund. Acht projecten kunnen doorgaan door een subsidie voor de onrendabele top. 32 projecten in vijftien gemeenten zijn ondersteund met een subsidie voor extra ambtelijke capaciteit of expertise. De subsidie van twee projecten loopt nog door vanuit 2024. Projecten die worden ondersteund door kennisdeling zonder subsidie worden niet apart bijgehouden.				
Bron:	Jaarlijkse provinciale inventarisatie				

Wat heeft het gekost?

1. Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P1-1 Omgevingsvisie afweging plannen	-10.246	-9.772	-9.877	-9.112	765
P1-2 Gebiedsontwikkeling en ruimtegebruik	-4.239	-6.166	-6.138	-3.204	2.934
P1-3 Passende woonruimte woningbehoefte	-14.390	-7.586	-10.621	-9.806	815
Totaal exploitatie	-28.875	-23.523	-26.636	-22.122	4.514
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	5.955	4.208	3.152	3.102	-50
Stortingen	-451	0	-8.759	-11.705	-2.946
Totaal mutaties reserves	5.504	4.208	-5.607	-8.602	-2.995
Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling	-23.372	-19.315	-32.243	-30.725	1.518

Toelichting belangrijkste verschillen

De onderbesteding binnen het programma wordt grotendeels verklaard door:

- Vertraging bij het uitvoeren van de mitigerende maatregelen als gevolg van de aanwezigheid van asbest en ontplofbare oorlogsresten bij Hart van de Heuvelrug.
- Vertraging van de PFAS-sanering werkzaamheden Hart van de Heuvelrug.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.1 van de jaarrekening.

Mutaties in de reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Groen Groeit Mee	0	0	1.011	1.011
Hart v.d. Heuvelrug/VBS	-849	-2.455	1.295	1.245
IGP/RAP	0	0	411	411
Meerjarige projecten	-7.910	-9.250	435	435
Totaal	-8.759	-11.705	3.152	3.102

Investeringen

1. Ruimtelijke ontwikkeling	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet
Projecten Hart van de Heuvelrug	23.350	21.575	2.000	1.219	781	22.794	556
Totaal	23.350	21.575	2.000	1.219	781	22.794	556

Verbonden partijen

- B.V. Hart van de Heuvelrug

2. Landelijk gebied

Programmadoel

De provincie werkt aan het behouden en versterken van natuur en landschap (biodiversiteit), stimuleert duurzame landbouw en zet zich in voor een vitaal en (be)leefbaar landelijk gebied.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld).			
2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig			
2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk			
2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw			
2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt			

Wat hebben we gedaan?

Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG)

In 2025 is het ontwerp-UPLG afgerond en door Gedeputeerde Staten vrijgegeven voor externe consultatie. De ter inzagelegging valt samen met die van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening en vindt begin 2026 plaats. Er is actief gecommuniceerd met diverse doelgroepen, zowel plenair als met afzonderlijke partijen. In 2025 zijn er in het kader van het ontwerp-UPLG ook informatiesessies voor provinciale staten georganiseerd inclusief veldbezoeken.

Eind 2025 werd duidelijk dat onze communicatiestrategie niet meer voldeed omdat er veel weerstand ontstond tegen het UPLG. De communicatiestrategie is aangepast en verder vormgegeven. Er zijn brieven gestuurd aan (agrarische) bedrijven die te maken krijgen met de maatregelen uit het UPLG. Er zijn webinars georganiseerd, er is actief deelgenomen aan informatieavonden die door LTO zijn georganiseerd en er is een helpdesk UPLG opgericht vanuit de Vraagbaak Landbouw waar individuele agrariërs hun vragen en zorgen kunnen delen. Er wordt daarnaast gewerkt aan een casemanagement aanpak voor de zwaarst getroffen bedrijven. De gedeputeerde heeft diverse bijeenkomsten bezocht en gesprekken gevoerd met individuele agrariërs.

Om de samenwerking in de gebieden verder kracht bij te zetten hebben we in 2025 de Regionale Stuurgroepen gefinancierd als verbindende schakel om tot breedgedragen slagkracht te komen binnen de diverse gebieden. Daarnaast hebben gebiedspartners middelen ontvangen als tegemoetkoming in de proceskosten voor deelname aan het UPLG.

Het stikstofbeleid is uitgewerkt en gekoppeld aan de omgevingsverordening. Er is generiek en gebiedspecifiek beleid ontwikkeld voor verschillende agrarische sectoren. Met ons stikstofbeleid beogen we op termijn vergunningverlening weer vlot te trekken.

Het opstellen van vijf nieuwe beheerplannen Natura2000 loopt parallel aan het proces van het UPLG. Op basis van deze plannen die nu ter toetsing voorliggen bij de Ecologische Autoriteit kunnen wij nog beter bepalen welke maatregelen nodig zijn om tot een gunstige staat van instandhouding te komen. Onderdeel daarvan is versterking van Natura2000 gebieden door natuurontwikkeling. In dat kader is de kaart essentiële percelen geactualiseerd, gecombineerd met het op een aantal plekken bieden van volledige schadeloosstelling. Het legalisatieprogramma PAS melders is doorgezet ondanks dat de mogelijkheden voor intern en extern salderen sterk gereduceerd zijn. Het UPLG moet er op termijn juist voor zorgen dat de PAS melders door bijvoorbeeld een doelschrijvenvergunning gelegaliseerd kunnen worden. Planning is dat op zijn vroegst 2027 zal zijn.

Beleidsprogramma natuur

In 2025 is een start gemaakt met het opstellen van een Omgevingswetprogramma Natuur ter vervanging van de natuurvisie 2016. Met provinciale Staten is hiervoor een startgesprek gevoerd en heeft de kaderstelling plaatsgevonden. Nu wordt het geheel verder uitgewerkt.

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld).

De realisatie van nieuwe natuur (functieverandering en inrichting) is in 2025 boven verwachting verlopen. De opgave is in de najaarsnota naar boven bijgesteld en ook behaald. Desondanks blijft de omvorming van landbouwgronden naar natuur, groene contour, bos of landschapselementen in de vorm van groene dooradering, moeizaam en zijn de te bereiken einddoelen nog niet in zicht. De druk op de grond in de provincie Utrecht is hoog en agrariërs zijn vaak niet bereid om hun gronden aan de provincie te verkopen. Na enkele jaren voorbereidend werk en bouw is in 2025 het ecoduct over de N226 opgeleverd. Met name door niet voorziene baten is in 2025 is op dit beleidsdoel een financieel overschot ontstaan.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Ontwikkelde nieuwe natuur	Ha	94	100	102	+2
Omschrijving:	De ontwikkeling van nieuwe natuurwaarden binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN).				
Toelichting verschil					
Bron:	Natuurvisie / Supplement Realisatiestrategie Natuurvisie 2019-2027				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Faunapassages	Getal		1	1	
Omschrijving:	Het aantal gerealiseerde grote faunapassages/ecoducten per jaar gedurende de coalitieperiode 2023-2027				
Toelichting verschil					
Bron:	Natuurvisie / mobiliteitsprogramma				
Nieuwe natuur	Ha	39	50	119	+69
Omschrijving:	De verwerving/functieverandering nieuwe natuur				
Toelichting verschil	Bij de najaarsrapportage 2025 was de prognose 100 ha. Het verschil wordt voornamelijk verklaard door een grote aankoop die al langer in de pijplijn zat.				
Bron:	Natuurpact				

2.2 De kwaliteit van natuur is goed/divers en veerkrachtig

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.2 De kwaliteit van de natuur is goed/divers en veerkrachtig

Naast kwantiteit is ook de natuurkwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland en de vele leefgebieden van plant- en diersoorten daarbuiten van wezenlijk belang om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Er moet voor deze leefgebieden bovendien voldoende buffer zijn tegen invloeden van buitenaf (verdroging, verzuring, verstoring) en klimaatveranderingen. Door inzet van ons financieel en juridisch instrumentarium (toestemmingsbesluiten en instructieregels) beschermen en versterken we de natuurkwaliteit en biodiversiteit.

In 2025 zijn beheersubsidies Natuurbeheer en Agrarisch Natuurbeheer verleend. Het areaal agrarisch natuurbeheer is flink gegroeid. We zetten sterk in op het beheer van onze Natura 2000 gebieden. Met het opstellen van 5 nieuwe beheerplannen Natura 2000 wordt in beeld gebracht waar we in deze gebieden staan en wat er de komende tijd in deze gebieden moet gebeuren. Alle gemeenten hebben soortenmanagementplannen opgesteld of werken hieraan. Het Uitvoeringsprogramma Agenda Natuurinclusief, dat in voorbereiding is, geeft overzicht van onze activiteiten gericht op natuurherstel en natuurbehoud buiten onze natuurgebieden. In 2025 is een nieuw Faunabeheerplan opgesteld en hebben we draaiboeken en protocollen gericht op de aanwezigheid van de wolf in onze provincie verbeterd. Eind november 2025 is het Ontwerp-UPLG door GS vastgesteld met het daarbij behorende PlanMER. Natuurherstel en verbeteren van de natuurkwaliteit is een belangrijke pijler in het UPLG en randvoorwaardelijk voor het weer kunnen verlenen van vergunningen. Parallel aan het afronden van het ontwerp-UPLG is het afgelopen jaar gewerkt aan de ontwikkeling van een instrumentenkoffer als concreet middel om doelen in het landelijk gebied te ondersteunen, mogelijk te maken en uiteindelijk te bereiken.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Beheerde natuur (V-5)	%	81	83	82	-1
Omschrijving:	Het beheer van bos- en natuurgebieden als % van de beoogde streefdoelen (oppervlakte in hectare) binnen het Natuur Netwerk Nederland.				
Toelichting verschil	de toename van het beheerde areaal was lager dan de raming in de begroting waardoor het percentage van 83% niet is bereikt.				
Bron:	Subsidiebeschikkingen Natuurbeheer 2023				
Ecologisch beheerd agrarisch gebied.	Aantal ha	9.222	9.300	9.693	+393
Omschrijving:	Het aantal hectares agrarisch gebied waar weidevogelbeheer wordt toegepast.				
Toelichting verschil	Vanuit de maatregelpakketten Utrechts Programma Landelijk Gebied zijn middelen beschikbaar gekomen om de beschikkingen van het ANLb in het Leefgebied Open Grasland uit te breiden. Deze middelen zijn gebruikt om een groei van ca. 470 hectare weidevogelbeheer te realiseren ten opzichte van 2024.				
Bron:	Subsidiebeschikkingen Agrarische collectieven 2022				

2.3 Verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.3 De verbinding tussen natuur, mensen en maatschappij is sterk

Natuur is essentieel voor een gezonde en toekomstbestendige woon- en werkomgeving in Utrecht. Wij zetten in op het behoud en herstel van biodiversiteit, waarbij de intrinsieke waarde van de natuur centraal staat. In 2025 hebben we de geplande activiteiten uitgevoerd gericht op het versterken van de verbinding tussen mens en natuur om het maatschappelijk draagvlak voor natuur te vergroten en de kwaliteit van onze leefomgeving te borgen.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Beleven en betrekken	Getal	2.069	1.850	2.413	563
Omschrijving:	Het minimaal aantal vrijwilligers dat meewerkt aan het beheer en onderhoud van natuur en landschap.				
Toelichting verschil	Er werkten meer vrijwilligers mee in het beheer en onderhoud dan voorzien.				
Bron:	Informatie van de partnerorganisaties				
Kinderen Groen doet Goed	Getal	10.752	8.250	9.598	1.348
Omschrijving:	Het aantal kinderen dat jaarlijks meedoet aan activiteiten Groen doet Goed.				
Toelichting verschil	Het aantal kinderen dat in 2025 heeft meegedaan aan activiteiten is groter dan gepland.				
Bron:	Groen doet Goed jaarverslag				

2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.4 Duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw

Op 4 maart 2025 hebben Gedeputeerde Staten het streefbeeld 'Toekomst landbouw en voedsel provincie Utrecht 2050' vastgesteld. Het streefbeeld is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie provincie Utrecht, die in 2026 wordt gewijzigd. De door Provinciale Staten vastgestelde notitie met 10 ambities maakt hier integraal onderdeel van uit. De vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Landbouw en Voedsel is, in verband met het traject dat voor het UPLG doorlopen wordt, vertraagd. Overigens zijn veel activiteiten die in het vast te stellen Uitvoeringsprogramma een plek moeten krijgen al wel in uitvoering omdat hierover al eerder een besluit is genomen. Bijvoorbeeld in kader van het GLB en de Maatregelpakketten.

Het aanbod van de plattelandscoaches is voortgezet, de Vraagbaak met relatiebeheerders heeft verder vorm gekregen, meer agrariërs nemen deel aan de Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL) en in kader van het GLB zijn er verschillende subsidieopenstellingen geweest.

Het onderwerp 'stikstof' heeft veel aandacht gevraagd en gekregen. Zowel voor beleidsvorming en relatiebeheer als ook voor handhaving en (het weer vormgeven van) vergunningverlening. De onrust in de sector is hierbij bekend en begrijpelijk. Bij het ontbreken van Rijksbeleid zet de provincie Utrecht hiervoor de nodige stappen. E.e.a. wordt beschreven in het ontwerp-UPLG en in de Omgevingsvisie en -verordening. Dit om te komen tot verbetering van de natuur, vergunningverlening en perspectief voor de landbouw.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Duurzame bedrijfsplannen	Getal	26	100	12	-88
Omschrijving:	Het jaarlijkse aantal agrarische bedrijven dat een Duurzaam Bedrijfsplan (DBP) heeft of naar aanleiding van het traject plattelandscoaches concrete stappen gaat zetten richting kringlooplandbouw.				
Toelichting verschil	De verruiming van het aanbod bedrijfsplannen heeft meer tijd in beslag genomen dan verwacht en zal naar verwachting rond de zomer van 2026 klaar zijn.				
Bron:	Gegevens uit verantwoording over Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur				
Landbouw coaches/Plattelandscoaches	Getal	154	150	96	-54
Omschrijving:	Het aantal eigenaren/ondernemers dat jaarlijks via plattelandscoaches wordt ondersteund bij het maken van keuzes voor de toekomst van hun bedrijf.				
Toelichting verschil	Ruim 90 eigenaren/ondernemers zijn dit jaar ondersteund bij het maken van keuzes voor hun bedrijf. Dat zijn er minder dan gepland. We veronderstellen dat de start van BoerenPerspectief in Utrecht-West en de publicatie van het ontwerp-UPLG invloed heeft gehad op het aantal coachingstrajecten in 2025. De waardering door deelnemers is nog steeds onverminderd hoog.				
Bron:	Gegevens uit project Plattelandscoaches				
POP-bijdragen	Getal	9	70	170	100
Omschrijving:	Het aantal agrarische bedrijven per jaar dat een POP of NSP bijdrage heeft ontvangen. [NB: totaal aantal volwaardige Utrechtse landbouwbedrijven is 2200.]				
Toelichting verschil	Het aantal is hoger dan gepland omdat ervoor gekozen is ook kleinere aanvragen te honoreren. Daarnaast is ook het subsidieplafond voor deze openstelling verhoogd. Dit heeft ook geleid tot meer gehonoreerde aanvragen.				
Bron:	Gegevens Subsidie loket (betreft zowel POP3 als NSP)				
Vrijkomende agrarische bebouwing	Getal	2	3	2	-1
Omschrijving:	Het aantal gemeenten dat in hun omgevingsvisie een Visie Vrijkomende Agrarische Bebouwing heeft opgenomen.				
Toelichting verschil	In de gemeenten Montfoort en Vijfheerenlanden is een VAB-visie door de gemeenteraad vastgesteld. In de gemeenten De Ronde Venen, Utrechtse Heuvelrug, Leusden, Woudenberg en Renswoude is een concept-visie vastgesteld door Burgemeester en Wethouders. De gemeenteraden stellen deze begin 2026 vast. In de loop van 2026 zullen naar verwachting nog VAB-visies worden vastgesteld in de gemeenten Stichtse Vecht, Rhenen, Woerden en Oudewater.				
Bron:	Agenda landbouwvisie				

2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.5 De leefbaarheid van het landelijk gebied is door lokale initiatieven versterkt

Er zijn meer subsidies verstrekt dan begroot. Het totaal beschikbare budget is hiermee echter niet volledig besteed.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Leefbaarheid landelijk gebied	Getal	5	8	10	+2
Omschrijving:	Aantal initiatieven om de leefbaarheid te vergroten dat subsidie ontvangt van de provincie Utrecht.				
Toelichting verschil	Er zijn enkele aanvragen meer beschikt dan begroot				
Bron:	SAP CRM				

Wat heeft het gekost?

2. Landelijk gebied	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P2-1 Natuurnetwerk robuust (ontwikkeld)	-14.779	-14.266	-23.624	-19.995	3.629
P2-2 Kwaliteit van natuur is goed/divers	-36.753	-41.023	-53.753	-47.189	6.564
P2-3 Verbinding natuur, mensen, maatsch.	-3.153	-3.991	-3.590	-3.599	-9
P2-4 Duurzaamheid substantieel onderdeel	-5.953	-7.978	-10.300	-8.229	2.071
P2-5 Leefbaarheid van landelijk gebied	-201	-496	-490	-219	271
Totaal exploitatie	-60.839	-67.755	-91.759	-79.231	12.527
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	10.046	20.109	30.846	30.846	0
Stortingen	-9.598	-5.286	-11.672	-11.672	0
Totaal mutaties reserves	448	14.823	19.174	19.174	0
Totaal 2. Landelijk gebied	-60.391	-52.932	-72.585	-60.057	12.527

Toelichting belangrijkste verschillen

De lagere lasten in 2025 zijn met name veroorzaakt door minder uitgaven subsidies Natuurbeheer en Biodiversiteit dan begroot als gevolg van vertraging in het beschikbaar van subsidies, vrijval subsidies en vertraging in de uitvoering door de aanvrager.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.2 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Gebiedsprocessen Stikstof	-2.630	-2.630	7.222	7.222
Landelijk gebied	-5.882	-5.882	19.399	19.399
Realisatiestrategie Natuurvisie	-3.160	-3.160	4.225	4.225
Strategische Grondvoorraad	0	0	0	0
Totaal	-11.672	-11.672	30.846	30.846

3. Bodem, water en milieu

Programmadoel

De provincie Utrecht heeft een gezonde, klimaatbestendige, water robuuste en veilige leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd			
3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit			
3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust			
3.4 De leefomgeving is gezond en veilig			
3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd			

3.1 De Waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.1 De waterveiligheid en klimaatadaptatie is gewaarborgd

Binnen het programma Mooie Veilige Dijken hebben we in 2025 samen met de waterschappen en andere gebiedspartners gewerkt aan het verbeteren van de omgevingskwaliteit bij dijkversterkingsprojecten in Sterke Lekdijk en Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen. In deelprojecten is gewerkt aan ontwerp en kostenraming van de diverse meekoppelkansen. De realisatiefase van het traject Wijk bij Duurstede-Amerongen is gestart. De samenwerkingsstructuur is vereenvoudigd en er is actueel totaaloverzicht opgesteld van de dijkversterkingstrajecten met planning en ramingen van de meekoppelprojecten. Uit de geactualiseerde planning blijkt dat niet alle meekoppelprojecten voor eind 2027 gerealiseerd kunnen worden. De realisatie van enkele deelprojecten kan doorlopen tot in 2030. Deze doorlooptijd wordt veroorzaakt door processtijd van grondverwerving en complex hindermanagement.

Ook regionale waterkeringen zijn door waterschappen versterkt in 2025. Zij rapporteren hierover aan de provincie en wij houden toezicht op de voortgang. Daarnaast werkten we in 2025 in verschillende samenwerkingsverbanden aan andere maatregelen voor waterveiligheid. We hebben risicokaarten opgesteld die inzicht geven in de kans op en de gevolgen van overstromingen en extreme regenval in de provincie, in de deltaregio Centraal Holland zijn maatregelpakketten om wateroverlast tegen te gaan uitgewerkt, en in de ontwerp Omgevingsvisie zijn zoekgebieden voor waterberging opgenomen om wateroverlast te voorkomen.

Het jaar 2025 is het eerste jaar waarin het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2025-2028 wordt uitgevoerd. Specifieke aandacht in 2025 waren onder meer voor wijkenaanpak, bedrijventerreinen, infrastructuur, monitoring en de interne verankering. Inmiddels hebben 19 Utrechtse gemeenten een lokaal hitteplan. Op het gebied van monitoring zijn concrete stappen gezet, zoals het komen tot uniforme klimaatadaptatie-indicatoren op landelijke en regionaal niveau. Daarnaast is voor ruim €1,9 miljoen aan subsidies uitgekeerd in het kader van de subsidieregeling Groene, Gezonde en Klimaatbestendige steden en dorpen. Met deze middelen zijn onder andere 24 schoolpleinen vergroend, klimaatadaptieve (dak)tuinen aangelegd en zijn versteende plekken zoals straten, pleinen en een bedrijventerrein vergroend.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Veiligheid regionale waterkeringen	Getal	90%	90	N.n.b.	
Omschrijving:	Het percentage regionale waterkeringen dat aan de veiligheidsnorm voldoen.				
Toelichting verschil	Het percentage voor 2025 is nog niet bekend. Waterschappen leveren in het voorjaar van 2026 de rapportages op voor het jaar 2025. Via een aparte Statenbrief worden PS geïnformeerd over de voortgang van de waterveiligheidsopgave.				
Bron:	Voortgangsrapportages waterschappen				

3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.2 De zoetwatervoorziening en het oppervlaktewater zijn van goede kwaliteit

In 2025 is [het Uitvoeringsprogramma Impuls Kaderrichtlijn Water 2025-2027](#) vastgesteld door GS. Met dertien aanvullende maatregelen gaat de provincie Utrecht aan de slag om de waterkwaliteit verder te verbeteren om zo dicht mogelijk bij de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) te komen. Het gaat o.a. om beperken van emissies van gewasbeschermingsmiddelen en lozingen op het oppervlaktewater.

In verschillende Deltaprogramma's werken we samen met andere overheden aan een goede zoetwatervoorziening in Nederland en hebben we onze bijdrage geleverd. Dit is een voorbereiding op de herijking van het Deltaprogramma in 2026, waarin onder meer de Deltabeslissingen Zoetwater en de voorkeurstrategieën per deelgebied (Grote rivieren en delta's, Hoge Zandgronden, Centraal Holland) worden herzien.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Waterkwaliteit oppervlaktewater (V-1)	%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Omschrijving:	Het percentage waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit.				
Toelichting verschil	Dit is een verouderde indicator gebaseerd op een afspraak tussen Rijk en IPO. Het rapporteren over de ecologische toestand gebeurt via de beleidscyclus. In 2026 zal het ontwerp Bodem- en waterprogramma 2028-2033 en het Stroomgebiedsbeheerplan zijn afgerond. In dat kader zullen de huidige toestand, de nieuwe doelen en het verwachte doelbereik bekend zijn en met de staten worden gedeeld. Tot slot informeren wij de staten over de voortgang van ons eigen Impulsprogramma Kaderrichtlijn Water 2025-2027.				
Bron:	Informatiehuis Water (zie: www.waterkwaliteitsportaal.nl)				

3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.3 Het bodem- en grondwatersysteem is schoon en robuust

In 2025 hebben we het Uitvoeringsprogramma bodem en ondergrond 2025-2027 vastgesteld. Hierin zijn de uitvoeringsactiviteiten voor de komende jaren uitgewerkt, waaronder de aanpak van grondwaterverontreinigingen. Begin 2025 vond een onderzoeksboring aardwarmte (geothermie) plaats bij De Bilt, die samen met andere nieuwe informatie meer duidelijkheid heeft gegeven over de mogelijkheden voor aardwarmte in de provincie. In 2025 zijn we gestart om meer zicht te krijgen op potentiële bronnen van PFAS. Daarnaast is in 2025 het Uitvoeringsprogramma Impuls KRW vastgesteld met maatregelen die bijdragen aan het verbeteren van de grondwaterkwaliteit zoals het beperken van emissies van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden. Dit wordt met een Joint Fact Finding in 2026 verder uitgewerkt.

De drinkwatervoorziening staat onder toenemende druk. In 2030 is binnen de provincie Utrecht 15,6 miljoen m³/ jaar meer vergunningsruimte en productiecapaciteit nodig. Om de samenwerking met andere bevoegd gezagen aan te jagen hebben we in 2025 de Drinkwaterraad opgericht.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Waterkwantiteit (SUBTOP)	Getal	18	19	18	-1
Omschrijving:	Het aantal SUBTOP-lijst gebieden waar de verdroging is opgelost.				
Toelichting verschil					
Bron:	Herprioritering en financiering verdrogingsbestrijding				
Waterkwantiteit (TOP)	Getal	10	12	11	-1
-1Omschrijving:	Het aantal TOP-lijst gebieden waar de verdroging is opgelost.				
Toelichting verschil	De aanpak naar aanleiding van het Convenant verdrogingsbestrijding 2008 is uitgevoerd voor 10 Top-gebieden. Voor 18 Subtop-gebieden is deze aanpak afgerond, waarvan in 3 gebieden maatregelen niet nodig zijn gebleken. Voor 1 Top-gebied en 1 Subtop-gebied worden de laatste maatregelen in het kader van deze aanpak naar verwachting in 2026 uitgevoerd. In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van deze maatregelen. Voor de Natura 2000-gebieden zijn in 2022 en 2023 natuurdoelanalyses opgesteld. Daarin zijn aanvullende maatregelen geformuleerd, die nodig zijn om de Natura 2000-doelen te realiseren. Op basis daarvan blijkt dat het in de meeste N2000-gebieden nodig is om aanvullend onderzoek te doen naar verbetering van het watersysteem in deze natuurgebieden en om nieuwe maatregelen uit te voeren om te voldoen aan de hydrologische randvoorwaarden voor de habitattypen. Welke onderzoeken en maatregelen nodig zijn, wordt vastgelegd in de Natura 2000-beheerplannen van elk gebied. De uitvoering hiervan wordt opgepakt in het kader van de gebiedsgerichte aanpak voor het UPLG en de overgangengebieden Natura 2000 met het budget dat beschikbaar is in Maatregelpakket 4 en SPUK ₂ Natuur. Voor verdere verbetering van de hydrologie in een aantal andere Top-lijst gebieden is er budget beschikbaar in Maatregelpakket 5.				
Bron:	Herprioritering en financiering verdrogingsbestrijding				

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.4 De leefomgeving is gezond en veilig

Gezondheid is structureel meegenomen in beleid en advisering, gemeenten zijn ondersteund bij gezonde ruimtelijke keuzes met instrumenten zoals de gezondheidsscan.

Het AGP (ActiePlan Geluid) is vastgesteld. Daarnaast is gewerkt aan verbetering van luchtkwaliteit, beperking van geluid en vermindering van hinder door vliegverkeer via gerichte maatregelen, monitoring en samenwerking.

Ook is de externe veiligheid versterkt en de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving is verder geborgd en er is actief bijgedragen aan de fusie van de RUD en de ODRU tot de ODU.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Luchtkwaliteit (10 µg/m3)	%	-	-	0,2	
Omschrijving:	PM2,5 (10 µg/m3). Percentage overschrijdingen 2024 langs de wegen in de provincie Utrecht van de EU-norm voor het jaar 2030				
Toelichting verschil	Norm wordt naar verwachting in 2030 gehaald.				
Bron:	Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK-RIVM)				
Luchtkwaliteit (20 µg/m3)	%	-	-	0	
Omschrijving:	Fijnstof, PM10 (20 µg/m3). Percentage overschrijdingen 2024 langs de wegen in de provincie Utrecht van de EU-norm voor het jaar 2030.				
Toelichting verschil	Norm wordt naar verwachting in 2030 gehaald.				
Bron:	Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK-RIVM)				
Luchtkwaliteit (40 µg/m3)	%	-	-	11,6	
Omschrijving:	NO2 (40 µg/m3) Percentage overschrijdingen langs de wegen in de provincie Utrecht van de EU-norm voor het jaar 2030.				
Toelichting verschil	Met uitzondering van enkele overschrijdingspunten langs snelwegen in stedelijk gebied wordt de norm in 2030 nagenoeg gehaald.				
Bron:	Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK-RIVM)				
Vliegverkeer	%	-	-	-	
Omschrijving:	De procentuele afname van het aantal personen dat hinder ondervindt van vliegtuiglawaai per jaar. Ervaren geluidhinder van vliegtuigen specifiek uit de monitor.				
Toelichting verschil	In 2024 was er provincie Utrecht breed sprake van 3,0% ernstige geluidhinder door vliegverkeer. De vorige monitor was 2020 en vanwege corona niet representatief. Tussentijdse jaren worden niet gemonitord.				
Bron:	GGD, onderzoek eens per 4 jaar				

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd

In 2025 is in de Ontwerpen van het UPLG en de Omgevingsvisie de aanpak voor het tegengaan van bodemdaling en broeikasuitstoot verder uitgewerkt en aangescherpt. We zetten in om de aanpak uit de Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse Veenweiden uit 2022 in het UPLG. Dit betekent dat we doorgaan met de gebiedsgerichte aanpak die zich richt op het verhogen van grondwaterstanden. Op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten, voegen we ook kleidek-op-veengebieden aan deze opgave toe. In de Taskforce Veenweiden, waaronder de waterschappen, wordt de aanpak concreet uitgewerkt.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Bodemdaling	Getal		300	0	-300
Omschrijving:	Het aantal aangelegde hectares per jaar met technische maatregelen om de bodemdaling te remmen, die medegefinancierd zijn door de provincie.				
Toelichting verschil	In 2025 zijn enkele projecten en verkenningen gestart voor de aanleg van waterinfiltratiesystemen, maar zijn niet in 2025 afgerond. In 2026 verwachten we dat een aantal projecten worden afgerond.				
Bron:	Interne gegevens, Waterschappen				

Wat heeft het gekost?

3. Bodem, water en milieu	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P3-1 Waterveiligheid en klimaatadaptatie	-4.160	-6.263	-4.891	-4.890	1
P3-2 Zoetwatervoorziening goede kwaliteit	-938	-1.276	-1.499	-1.681	-182
P3-3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon	-2.109	-2.636	-2.271	-1.758	513
P3-4 De leefomgeving is gezond en veilig	-16.103	-16.314	-15.897	-14.586	1.311
P3-5 Bodemdaling en broeikasgasuitstoot	-585	-4.726	168	-500	-668
Totaal exploitatie	-23.895	-31.215	-24.391	-23.415	976
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	5.259	1.487	6.324	2.367	-3.957
Stortingen	-133	0	-8.764	-5.368	3.396
Totaal mutaties reserves	5.125	1.487	-2.440	-3.001	-561
Totaal 3. Bodem, water en milieu	-18.770	-29.728	-26.831	-26.416	415

Toelichting belangrijkste verschillen

- Er is sprake van een onderbesteding binnen het programma Bodemsanering. Enkele substantiële uitgaven blijven achter, met name voor PFAS gerelateerde saneringslocaties. Hierdoor schuiven geplande verplichtingen en uitgaven door.
- De kosten voor de grondwaterheffing waren hoger dan begroot. Het voorkomen van een drinkwatertekort in de provincie Utrecht vereist extra inzet om te voorkomen dat we in 2030 of daarna een tekort aan drinkwater hebben.
- Meerdere subsidieverstrekingen van het project voor bodem remmende maatregelen voor Veenweide hebben vertraging opgelopen en schuiven door naar 2026.
- De kosten voor de Gebied Gerichte Aanpak Veenweide zijn begroot binnen het programma Bodemdaling, maar worden feitelijk gemaakt onder de Gebied Gerichte Aanpak Veenweide binnen programma 2.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.3 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Egalisatie bodemsanering	0	-2.493	462	0
Lastneming subsidies	0	0	1.098	0
Meerjarige projecten	-8.764	-2.875	4.764	2.367
Totaal	-8.764	-5.368	6.324	2.367

Verbonden partijen

- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)
- Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen
- Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

4. Klimaat en energietransitie

Programmadoel

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat de provincie Utrecht zo spoedig mogelijk en uiterlijk in 2050 klimaatneutraal wil zijn. Het streven is om in 2040 een klimaatneutrale energievoorziening te hebben. Ook wil de provincie de transitie naar een circulaire samenleving versnellen.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
4.1 De gebouwde omgeving gebruikt minder energie en wordt duurzamer verwarmd	✓	✓	✓
4.2 De opwekking van duurzame elektriciteit is sterk toegenomen	✓	!	✓
4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief	✓	!	!
4.4 De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie	!	✗	✓
4.5 Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal	✓	✓	!
4.6 De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord	✓	✓	✓

4.1 Verduurzaming gebouwde omgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.1 De gebouwde omgeving gebruikt minder energie en wordt duurzamer verwarmd

In 2025 hebben we gemeenten, verenigingen van eigenaren, woningcorporaties, particuliere verhuurders, energiecoöperaties en bewonersinitiatieven ondersteund bij verduurzaming van de woningvoorraad. We hebben dit onder andere gedaan via samenwerkingsprojecten met gemeenten binnen het Energie Diensten Centrum (EDC). Bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn ondersteund bij het nemen van energemaatregelen via de ontzorgingsprogramma's voor maatschappelijk vastgoed en MKB-bedrijven en het programma verduurzaming bedrijventerreinen. Hierbij is nauw samengewerkt met de omgevingsdiensten die verantwoordelijk zijn voor het energietoezicht. Met publieke partners Energie Beheer Nederland en Netverder hebben we een intentieovereenkomst getekend voor de nadere uitwerking van een provinciaal warmteondersteuningsbedrijf.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Energiebesparingsprojecten	Getal	5	5	5	0
Omschrijving:	Het aantal ondersteunde grootschalige projecten gericht op energiebesparing/opwek bij inwoners.				
Toelichting verschil					
Bron:	Programmateam (intern)				
Energiecontroles bedrijven		617	750	801	51
Omschrijving:	Het aantal bedrijven waar energiecontroles in opdracht van de provincie en gemeenten worden uitgevoerd.				
Bron:					
Locaties duurzame warmtewinning	Getal	13	15	15	0
Omschrijving:	Het aantal locaties/zoekgebieden voor grootschalige duurzame warmtewinning waar de provincie ondersteuning biedt.				
Bron:	Programmateam (intern)				

Ondersteunde trajecten maatschappelijke organisaties	Getal	610	700	713	13
---	-------	-----	-----	-----	----

Omschrijving: Het aantal vestigingen van maatschappelijke organisaties waar de provincie ondersteuning geeft bij energiebesparing en/of duurzame opwek

Toelichting verschil

Bron: Programmateam (intern)

4.2 De opwekking van duurzame elektriciteit is sterk toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.2 De opwekking van duurzame elektriciteit is sterk toegenomen

In 2025 zijn vier projectbesluitprocedures voor windenergie gestart voor in totaal circa 320 GWh windenergie. Uitwerking hiervan vindt plaats conform het Beleidskader Lokaal Eigendom en Participatie. Daarnaast hebben we gemeenten ondersteund om zon- en windprojecten op land verder te brengen in de ruimtelijke procedure zodat deze in 2030 gerealiseerd kunnen worden met aandacht voor onder andere lokaal eigendom. Energiecoöperaties zijn geholpen bij de realisatie van lokaal eigendom bij zonne- en windenergieprojecten onder andere via Energie van Utrecht en het Ontwikkelfonds. Energiecoöperaties hebben ook steun gekregen om een grotere doelgroep te bereiken (uitvoering motie M24-14 Bekend en Bemind: Energiecoöperaties voor ons allemaal).

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Duurzaam opgewekte elektriciteit	%	N.n.b.	33	N.n.b.	N.n.b.
Omschrijving:	Het percentage duurzaam opgewekte elektriciteit van het totale elektriciteitsverbruik in de provincie.				
Toelichting verschil	Benodigde data uit externe bronnen zijn nog niet beschikbaar.				
Bron:	Energemonitor				
Hernieuwbare energie (V-3)	Getal	N.n.b.	14	N.n.b.	N.n.b.
Omschrijving:	De totale productie van hernieuwbare energie in peta joule (PJ).				
Toelichting verschil	Benodigde data uit externe bronnen zijn nog niet beschikbaar.				
Bron:	Energemonitor				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Locaties grootschalige opwek	Getal	18	30	26	-4
Omschrijving:	Het aantal locaties/zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek van elektriciteit waar de provincie ondersteuning biedt of zelf projectbesluitprocedures vervolgd.				
Toelichting verschil	Het aantal zoekgebieden is iets lager aangezien er door netcongestie en een ingewikkelde businesscase minder grootschalige opwekprojecten opgepakt worden door initiatiefnemers.				
Bron:	Programmateam (intern)				

4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatie

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.3 De energietransitie is haalbaar, betaalbaar en innovatief

In 2025 is de haalbaarheid en/of betaalbaarheid van de energietransitie verder geborgd in de verschillende samenwerkingsprojecten- en programma's van het Energie Diensten Centrum (EDC). We hebben dit onder andere gedaan via het Meerjarig Collectief Ontzorgingsprogramma (MCO-programma) waarbinnen ook de extra middelen voor grootschalige isolatie worden ingezet (Statenvoorstel Plan inzet middelen versnelling energietransitie). Daarnaast hebben we bijgedragen aan de ontwikkeling van kansrijke innovatieprojecten. Ook hebben we de ontwikkeling van energiehub's op bedrijventerreinen ondersteund met inzet van de extra middelen uit het Plan inzet middelen versnelling energietransitie. Omdat de energietransitie in de provincie Utrecht mede afhankelijk is van beleid van andere overheden hebben we ingezet op behartiging van de provinciale belangen bij het Rijk en Europa.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Het aantal innovatietrajecten waarin haalbaarheid en/of betaalbaarheid zijn geborgd	Getal	2	2	2	0
Omschrijving:	Het aantal ontwikkelde verduurzamingsprojecten voor inwoners waarin haalbaarheid en/of betaalbaarheid zijn geborgd				
Toelichting verschil					
Bron:	Programmateam (intern)				
Pilots innovatie	Getal	5	5	5	0
Omschrijving:	Het aantal pilots van energie-innovaties waar de provincie bij betrokken is.				
Toelichting verschil					
Bron:	Intern				

4.4 De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.4 De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie

Met het pMIEK 2.0 zijn stappen gezet richting een beter geïntegreerd energiesysteem. De provincie werkt aan verkenningen voor warmte, waterstof en elektriciteitsinfrastructuur op de lange termijn. Ook is binnen de investeringsplannen van de netbeheerders extra prioriteit aangebracht op basis van maatschappelijke meerwaarde.

Verder wordt efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet gestimuleerd door onder meer normen voor netbewuste nieuwbouw en de ondersteuning van energy hubs. In het kader van de crisisaanpak van de provincies Flevoland, Gelderland en Utrecht (FGU) is hard gewerkt aan de noodmaatregelen FGU om meer flexvermogen te realiseren. Met de Minister voor Klimaat en Groene Groei (KGG) is in het bestuurlijk overleg FGU van november bovendien een pilot afgesproken voor de provincie Utrecht op het gebied van flexibiliteit bij kleinverbruik.

De belangrijkste knelpunten bij de aanpak van netcongestie liggen in de noodzakelijke netuitbreidingen. In dit kader hebben we in 2025 op verzoek van TenneT helaas een onteigeningsprocedure moeten starten voor het verkrijgen van de gronden voor Breukelen-Kortrijk. Voor Amersfoort-Noord is (in navolging op Utrecht Noord in 2024) in 2025 de projectprocedure gestart waarmee provincie Utrecht Bevoegd Gezag wordt. Ondanks grote inspanningen van betrokken partijen hebben de netbeheerders vertraging aangekondigd voor de projecten Breukelen-Kortrijk, Utrecht Noord en Amersfoort Noord. Hiermee loopt de periode van congestie in de provincie Utrecht verder op, naar verwachting tot minimaal 2033. Dit heeft grote consequenties voor andere opgaven op het gebied van wonen, werken en verduurzaming.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Energie-infrastructuurprojecten	Getal	N.v.t.	3-5	8	3
Omschrijving:	Als prestatie-indicator voor het RO-spoor/sneller bouwen hanteren we het aantal energie-infrastructuurprojecten waar we als provincie Utrecht een rol hebben.				
Toelichting verschil					
Bron:	Programmateam (intern)				
Netbewuste oplossingen	Getal	N.v.t.	40	184	144
Omschrijving:	Voor de netbewuste oplossingen gaat het om het aantal partijen dat via de Community of Practice (CoP) betrokken is en werkt aan oplossingen voor wonen en werken.				
Toelichting verschil					
Bron:	Programmateam (intern)				
Projecten P-MIEK		N.v.t.	10	12	2
Omschrijving:	Voor het P-MIEK betreft dit 5 P-MIEK concrete projecten en 5 P-MIEK verkenningprojecten.				
Toelichting verschil					
Bron:	Programmateam (intern)				

4.5 Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.5 Het ondersteunen van de transitie naar een circulaire samenleving is sterker en meer integraal

In 2025 is gewerkt aan het realiseren van de Uitvoeringsagenda Circulaire samenleving 2025-2027, als uitwerking van de Middellangetermijnstrategie Circulaire samenleving 2025-2035. De inzet richtte zich op de focusthema's opdrachtgeverschap, inkoop en subsidies, ruimtelijk beleid, circulair (ver)bouwen, vergunningverlening, toezicht en handhaving, bedrijven en ketens en overige coördinatietaken.

Samen met de partners in de Alliantie Cirkelregio Utrecht zijn afspraken gemaakt om circulariteit binnen deze thema's verder te versnellen. Daarbij is nadrukkelijk ingezet op de kracht van de regionale samenwerking. Dit heeft geresulteerd in het koersdocument Circulair Denken, Regionaal Doen! 2026–2030, waarin acht regionale actielijnen zijn geformuleerd met ondernemerschap als rode draad. De gezamenlijke ambitie is om samen te blijven bouwen aan een krachtige, toekomstbestendige en circulaire regio Utrecht, waarin overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het voorkomen van afval, het sluiten van kringlopen en het behouden van waarde in alles wat we inkopen, bouwen en ondernemen.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Productie afval	Mton	N.n.b.	< 2.71	N.n.b.	-
Omschrijving:	De totale productie van afval in de provincie Utrecht. Het gaat om het totale verbruik van inwoners en bedrijven. Dit bedroeg 2.71 Mton in 2019. De provincie heeft hier beperkt sturing op.				
Toelichting verschil					
Bron:	Grondstoffenmonitor provincie Utrecht				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Afval organisatie provincie Utrecht	Ton	128	60	124	64
Omschrijving:	Afval organisatie provincie Utrecht. Doel is om in 2025 50% te reduceren ten opzichte van 2019 (121 ton). Omdat er vluchtelingen gehuisvest worden in het provinciehuis is in 2023 een toename te zien. Doel voor 2030 is 75% reductie ten opzichte van 2019 (30 ton).				
Toelichting verschil	Door huisvesting van vluchtelingen is er een toename van de hoeveelheid afval geweest. De meeste afvalstromen, behalve restafval, worden hergebruikt of gerecycled. Door beperkingen in de meetwijze is dat echter niet zichtbaar.				
Bron:	RIVM Emissieregistratie				

4.6 De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord

Wat hebben we daarvoor gedaan?

4.6 De transitie naar een klimaatneutrale samenleving wordt concernbreed beter verankerd en gemonitord

We bewaken de samenhang tussen de klimaattafels, verzorgen brede communicatie en monitoring. Daarnaast helpen we de ontwikkeling van beleidsinstrumenten zoals die voor zichtbaarheid van de maatschappelijke waarde van klimaatmaatregelen.

In 2025 is gestart met een bestuurlijke klimaatjaarcyclus - aan de hand van klimaatgesprekken - die gelijk opgaat met de P&C-cyclus. Eventuele aanscherpingen van het pakket aan maatregelen dat binnen de klimaattafels wordt uitgevoerd worden in die cyclus meegenomen.

In 2025 heeft klimaatmitigatie een prominenter plek gekregen als één van de leidende principes van de ontwerp-Omgevingsvisie. Tevens is het besluit genomen om het Huis voor de provincie Utrecht duurzaam te verbouwen.

Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van CO₂-verwijdering en -vastleggingsbeleid. Onze provincie wil met name hierop inzetten door het expliciet maken van vastleggingsdoelen, met name via het versterken van de biobased (ver)bouwketen.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Emissie broeikasgassen	Mton CO ₂ -eq	N.n.b.	< 2024	N.n.b.	0
Omschrijving:	De totale emissie van broeikasgassen in absolute aantallen volgens de bronbenadering, waarbij de locatie van de bron van de emissies leidend is (in plaats van de locatie van de gebruiker). De Klimaat en Energieverkenning (KEV) geeft alleen voorlopige cijfers van het voorgaande kalenderjaar. Op basis hiervan zien we dat de totale broeikasgasemissie in Utrecht is gedaald. De totale CO ₂ -uitstoot in de provincie neemt sinds 2021 af. Voor 2024 en 2025 zijn nog geen gegevens beschikbaar.				
Toelichting verschil					
Bron:	RIVM Emissieregistratie				

Wat heeft het gekost?

4. Klimaat en energietransitie	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
P4-1 Verduurzaming gebouwde omgeving	-3.854	-4.775	-7.536	-7.270	266
P4-2 Duurzame elektriciteit	-1.586	-1.544	-2.886	-2.571	315
P4-3 Inclusiviteit en innovatie	-1.895	-4.027	-3.423	-2.649	774
P4-4 Energie-infrastructuur	-289	-622	-526	-277	249
P4-5 Circulaire Samenleving	-1.389	-315	-2.776	-2.144	632
P4-6 Klimaatneutrale Samenleving	-580	-455	-500	-359	141
Totaal exploitatie	-9.593	-11.738	-17.647	-15.270	2.377
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	0	3.870	1.250	-2.620
Storting	-6.745	-4.000	-4.000	-2.845	1.155
Totaal mutaties reserves	-6.745	-4.000	-130	-1.595	-1.465
Totaal 4. Klimaat en energietransitie	-16.337	-15.738	-17.777	-16.865	912

Toelichting belangrijkste verschillen

De onderbesteding binnen programma 4 wordt grotendeels verklaard door:

- Minder subsidieverstrekingen voor woningisolatie via het Energie Diensten Centrum (EDC) dan voorzien.
- Onderbesteding binnen Circulaire Samenleving. Dit programma bevond zich in 2025 in de opbouwfase waarin maatregelen uit de uitvoeringsagenda nader uitgewerkt en voorbereid werden.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.4 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Storting Bijgestelde begroting	Storting Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Energietransitie	-4.000	-2.845	2.620	0
Financieringsinstr. Energietr.	0	0	1.250	1.250
Totaal	-4.000	-2.845	3.870	1.250

Verbonden partijen

- Stedin Holding NV

5. Bereikbaarheid: Publieke mobiliteit

Programmadoel

In het coalitieakkoord 'Aan de slag voor Utrecht' staat dat de provincie een voor iedereen goed en toegankelijk OV wil en dat de beschikbaarheid van het OV in het landelijk gebied verder wordt onderzocht. Om dit te realiseren werken we verder aan een betaalbaar en dekkend OV-systeem binnen de context van Publieke Mobiliteit. Het doel van Publieke Mobiliteit is het verbeteren van de deur tot deur bereikbaarheid voor iedereen door een betere ketenintegratie van verschillende deelsystemen, zoals OV, flexibel vervoer, deelmobiliteit, doelgroepenvervoer.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
5.1 Versterken en koesteren netwerk			
5.2 Duurzaam concessie management			
5.3 Aantrekkelijke knooppunten			
5.4 Duurzaam beheer en realisatie van ov-infrastructuur			

5.1 Versterken en koesteren netwerk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.1 Versterken en koesteren netwerk

De provincie Utrecht groeit. Het is onze ambitie om bij deze groei de bereikbaarheid van de provincie goed, duurzaam, gezond en veilig te houden. Een belangrijke voorwaarde om deze ambitie te behalen, is dat de huidige bereikbaarheid van het OV wordt versterkt en gekoesterd. De provincie Utrecht heeft een uitgebreid OV-netwerk, waar de afgelopen jaren al veel in is geïnvesteerd. Bijna alle inwoners (ruim 93 procent) hebben, overdag tijdens wekdagen, binnen 600 meter van hun woning toegang tot het OV. Dat willen we natuurlijk graag zo houden, en waar mogelijk verbeteren. Dit biedt een goede basis voor een mobiliteitstransitie naar meer duurzame vervoersalternatieven. Publieke mobiliteit heeft hierbij een grote rol. Voor zowel de stad als de regio richten we ons op het verbeteren van het samenhangende OV-netwerk van de trein, de tram, de bus, de Bus Rapid Transit (BRT) en aanvullend OV. Door een stabiel en samenhangend OV-netwerk in de provincie aan te bieden, kunnen we de ruimtelijke ontwikkeling beter sturen. Op die manier kunnen we belangrijke voorzieningen in de nabijheid van OV-knooppunten of BRT-haltes realiseren. In 2025 hebben we alle geplande activiteiten uitgevoerd om het netwerk te versterken en te koesteren; wel kennen enkele onderdelen enige vertraging.

5.2 Duurzaam concessiemanagement

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.2 Duurzaam concessiemanagement

De provincie heeft de taak om te zorgen voor een goede en duurzame bereikbaarheid met het openbaar vervoer. In de praktijk houdt dit in dat wij twee concessies uitgeven: U-OV Utrecht Binnen (stad Utrecht en omliggende gemeenten) en U-OV Utrecht Buiten (de rest van de provincie inclusief de stad Amersfoort). De provincie Utrecht is de opdrachtgever voor de vervoerders. De provincie streeft naar een ov-systeem dat aansluit op de wensen van bestaande en potentiële ov-reizigers en op een kostenefficiënte manier is ingericht. De basis voor de begroting 2025 is het uitvoeringsprogramma Publieke Mobiliteit. Hierin zijn de ambities uitgewerkt en in de tijd uitgezet. In 2025 hebben we naast regulier concessiemanagement onder meer gewerkt aan de start van de uitvoering van de nieuwe concessies, de geleidelijke invoering van het rijden van de tramlijn naar Utrecht Science Park in het weekend en het versterken van OV naar grootschalige woningbouwlocaties. De overgang naar de nieuwe concessies is niet vlekkeloos verlopen. Er is sprake van vertraging en rituitval van bussen. Ook is de reisinformatie soms onvolledig en onduidelijk. Vervoerders werken hard aan het doorvoeren van verbeteringen om de beloofde reizigerskwaliteit te leveren.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Waardering openbaar vervoer (V-6)	Getal	7,9	>= 7,5	7,9	0,4
Omschrijving:					
Toelichting verschil					
Bron: OV-klantenbarometer					

5.3 Aantrekkelijke knooppunten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.3 Aantrekkelijke knooppunten

Hubs en knooppunten zijn een belangrijk onderdeel van de publieke mobiliteitsketen. Voor de mobiliteitstransitie is het belangrijk dat knooppunten een goede kwaliteit hebben. Hier vindt de overstap plaats van vervoer dicht bij je vertrekpunt naar sneller en verbindend vervoer dat je naar je bestemming brengt, of andersom. We werken aan vier strategische doelen voor knooppunten: aantrekkelijk bereiken, aantrekkelijk verblijven, aantrekkelijk overstappen en aantrekkelijk ontwikkelen. Zo ook in 2025. Dit bereiken we door te werken aan verschillende operationele doelen zoals zorgen voor een goede inrichting van de ruimtelijke kwaliteit, voorzieningen, P+R's, sociale veiligheid, toegankelijkheid, fietsparkeren en deelmobiliteit. Primair initieert of sluit het programma aan bij projecten zoals herinrichtingsvraagstukken, mobiliteitsprogramma's van eisen en de realisatie van deeltweewielers op knooppunten. Daarnaast stimuleert het programma maatregelen die bijdragen aan de strategische doelen door middel van subsidieregelingen zoals fietsparkeervoorzieningen bij knooppunten. Bijna alle beoogde operationele doelen zijn in 2025 gehaald.

5.4 Duurzaam beheer en realisatie van ov-infrastructuur

Wat hebben we daarvoor gedaan?

5.4 Duurzaam beheer en realisatie van ov-infrastructuur

Strategische OV-assets realiseren, onderhouden en beheren, draagt bij aan het faciliteren van "duurzaam concessie management". Aansluitend draagt het bij aan de provinciale beleidsdoelen op het gebied van duurzaamheid, energietransitie en veiligheid. Alle geplande activiteiten voor 2025 zijn uitgevoerd, al kennen enkele enige vertraging. Ook heeft de provincie invulling gegeven aan de wettelijke taken die voortkomen vanuit de Wet lokaal spoor.

Wat heeft het gekost?

5. Bereikbaarheid - publieke mobiliteit	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P5-1 Versterken netwerk	-8.293	-12.268	-9.285	-4.944	4.341
P5-2 Duurzaam concessie management	-140.034	-112.827	-146.547	-149.917	-3.371
P5-3 Aantrekkelijke knooppunten	-2.509	-1.552	-3.481	-4.777	-1.296
P5-4 Duurzaam beheer en realisatie van OV-inf	-29.733	-31.005	-29.274	-33.906	-4.632
Totaal exploitatie	-180.571	-157.652	-188.586	-193.544	-4.958
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	22.011	29.041	42.025	42.025	0
Stortingen	-13.685	-3.576	-2.421	-3.277	-856
Totaal mutaties reserves	8.326	25.465	39.604	38.748	-856
Totaal 5. Bereikbaarheid - publieke mobiliteit	-172.245	-132.187	-148.982	-154.797	-5.814

Toelichting belangrijkste verschillen

- Lagere lasten omtrent de transitie van Publieke Mobiliteit omdat de nadere uitwerking van deze transitie meer tijd en voorbereiding nodig heeft dan oorspronkelijk bedacht.
- Hogere lasten voor Duurzaam concessie management vanwege een nadelig effect bij malusregelingen bij prestaties die afwijken van de contractafspraken. De hieraan gekoppelde boetes zijn opgelegd, maar de feitelijke verrekening vindt plaats met de eindafrekening over het betreffende jaar.
- Hogere lasten vanwege de hogere afrekening van het infraproject Stationsgebied Driebergen-Zeist. In de primaire begroting was een reservering gemaakt voor restpunten van dit infraproject. Dit bedrag is onterecht bij de Najaarsnota vrijgevallen. Aangezien de provincie in dit project optreedt als kassier voor de provincie zelf en de betrokken gemeenten, dient de inbreng aan die gemeenten nog volgens de afgesproken verhouding te worden terugbetaald.
- Lagere baten doordat de specifieke uitkering Decentraal Spoor niet meer als specifieke uitkering wordt uitgekeerd, maar als decentralisatie uitkering. Hierdoor zijn de middelen via het provinciefonds onder de algemene middelen opgenomen. Verder is er sprake van lagere lasten bij vast en variabel onderhoud vanwege de late start van de voorbereidingen op projecten en lange doorlooptijden van inkooptrajecten.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.5 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Storting Bijgestelde begroting	Storting Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Beheer en Onderhoud OV	-1.476	-2.332	2.500	2.500
Mobiliteitsprogramma	-945	-945	19.484	19.484
OV Concessie	0	0	20.041	20.041
Totaal	-2.421	-3.277	42.025	42.025

Investerings

5. Publieke Mobiliteit	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet
Uitbreidingsinvesteringen OV	110.142	80.181	17.715	8.017	-	9.698	88.198
Vervangingsinvesteringen	30.310	21.311	2.245	560	1.685	21.871	8.439
Totaal	140.452	101.492	19.960	8.577	1.685	31.569	96.637

Verbonden partijen

- Coöperatieve Vereniging DOVA U.A.

6. Bereikbaarheid: Gezond en veilig

Programmadoel

De regio Utrecht groeit de komende jaren flink. Om die groei mogelijk te kunnen maken én tegelijkertijd de doelen voor gezondheid en klimaat te kunnen halen zetten we in op het realiseren van de juiste mix van actieve mobiliteit, openbaar vervoer en schone automobiliteit en goederenvervoer. Daarbij bewaken én verbeteren we de veiligheid van allen die aan het verkeer deelnemen. We zetten in op veranderingen in reisgedrag door in bestaande én nieuwe woongebieden rekening te houden met deze principes. Dat doen we via planvormingsprocessen en afspraken met Rijk en regio (samen gezonde groei bereikbaar maken), het bieden van benodigde faciliteiten (zoals meer fietsen over een sterk netwerk, laadinfrastructuur stimuleren, overslagvoorzieningen) en het informeren en motiveren van weggebruikers (verschonen van mobiliteit). Waar nodig treffen we bovendien maatregelen voor veilige infrastructuur en verkeersveilig gedrag.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
6.1 Meer fietsen over een sterker netwerk			
6.2 Veiligere infrastructuur en gedrag			
6.3 Samen gezonde groei bereikbaar maken			
6.4 Verschoneren mobiliteit			

6.1 Meer fietsen over een sterker netwerk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

6.1 Meer fietsen over een sterker netwerk

Voor de 'fiets' boekten we afgelopen jaar op alle onderdelen voortgang. Bij de infrastructurele projecten – specifiek de doorfietsroutes - is wel sprake van enige vertraging. De oorzaak hiervan is een tekort aan capaciteit, zoals projectleiders. Niet alleen bij onszelf, maar ook bij onze samenwerkingspartners zoals gemeenten en Rijkswaterstaat.

De doorfietsroute Amersfoort-Utrecht (F28) is in 2025 geopend, gekoppeld aan een gedragscampagne. De nieuwe fietsstimuleringsapp 'Da's zo gefietst' is live en de ontwikkeling van het nieuw regionaal merk voor fietsstimulering FIETSHART is gestart.

6.2 Veiligere infrastructuur en gedrag

Wat hebben we daarvoor gedaan?

6.2 Veiligere infrastructuur en gedrag

Het aantal verkeersdoden en verkeersgewonden is in 2025 afgenomen. Desondanks zien we het aantal ongevallen dat naar aanleiding van onveilig (risico)gedrag ontstaat toenemen. Via een integrale benadering, gericht op veilige infrastructuur, veilig verkeersgedrag en voldoende verkeershandhaving, kozen we voor passende verbetermaatregelen, veelal met wetenschappelijke literatuur als onderligger. Daar waar kennishiaten ontstonden, is gekozen voor onderzoek, veelal in samenwerking met verkeerskundige kennisinstituten. Deze onderzoeken zijn primair gericht op onze wegbeheerdersrol, maar komen ook voort uit regionale samenwerking. Voorbeelden zijn het onderzoek naar de verkeersveiligheid op dijkwegen, ongevallen onder jongeren op de fiets en onze provinciale netwerktoets.

In 2025 is ons educatie-aanbod aangescherpt, hebben we infrastructurele verbetermaatregelen getroffen en zijn onze grootste netwerkknelpunten in kaart gebracht. We werkten samen met de regio, andere provincies, het Rijk, het Openbaar Ministerie en de regionale verkeerspolitie. We ontvingen cofinanciering vanuit het Rijk en hielpen tegelijkertijd onderliggende gemeenten met middelen, kennis en data.

6.3 Samen gezonde groei bereikbaar maken

Wat hebben we daarvoor gedaan?

6.3 Samen gezonde groei bereikbaar maken

In 2025 werkten we samen met partners verder aan maatregelen om de groeiopgave voor verstedelijking en mobiliteit op een gezonde wijze te faciliteren. In het programma U Ned deden we dat samen met het Rijk en de waterschappen. Binnen de regio werken we met gemeenten samen in de metropoolregio Utrecht (MRU).

Het jaar 2025 stond grotendeels in het teken van de verdeling van de middelen vanuit de ministeries van IenW en VRO voor ondersteuning van de woningbouw en de ontsluiting van nieuwe woningbouwlocaties. De intensieve inzet met de gemeenten Utrecht en Nieuwegein, Metropoolregio Utrecht, publieke- én private partners is essentieel geweest in de toekenning van extra middelen voor de Merwedelijn. Daarmee zijn scope en budget voor het eerste deel van de Merwedelijn in overeenstemming met elkaar gebracht en kan worden doorgewerkt aan een voorlopig voorkeursalternatief.

6.4 Verschonen mobiliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

6.4 Verschonen mobiliteit

We hebben ingezet op het gebruik van meer schone brandstoffen voor personenvervoer en goederenvervoer en het verduurzamen van onze provinciale infrastructuur. Via het samenwerkingsverband Goedopweg hebben we ingezet op het stimuleren van slim en duurzaam reizen, onder andere via de werkgeversaankpak en de hinderaanpak bij wegwerkzaamheden. We hebben bijgedragen aan de actielijnen uit het Nationaal Masterplan Lopen. Ook hebben we het koersdocument Duurzame Infrastructuur geactualiseerd. Daarin hebben we naast klimaatneutraal, circulair en klimaatadaptief ook het doel natuurinclusief toegevoegd. Verder hebben we een asfaltstrategie ontwikkeld voor onder andere meer hergebruik van asfalt en zijn we gestart met grondstofstrategieën voor andere assettypes. We hebben landelijke subsidies ontvangen voor het stimuleren van zero emissie bouw materieel in projecten. Ook hebben we bijgedragen aan de actielijnen uit het Nationaal Masterplan Lopen.

Wat heeft het gekost?

6. Bereikbaarheid - gezond en veilig	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P6-1 Meer fietsen over een sterker netwerk	-16.021	-26.801	15.828	19.607	3.779
P6-2 Veiligere infrastructuur en gedrag	-4.219	-4.945	-4.835	-4.467	367
P6-3 Samen gezonde groei bereikbaar maken	-12.248	-12.466	-14.035	-11.550	2.485
P6-4 Verschonen mobiliteit	-1.543	-2.036	-2.604	-2.248	355
Totaal exploitatie	-34.031	-46.247	-5.645	1.342	6.987
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	15.223	12.766	17.387	17.386	-1
Storting	-5.616	-16.541	-47.308	-48.338	-1.030
Totaal mutaties reserves	9.607	-3.775	-29.921	-30.952	-1.031
Totaal 6. Bereikbaarheid - gezond en veilig	-24.424	-50.022	-35.566	-29.610	5.955

Toelichting belangrijkste verschillen

- De lagere lasten bij beleidsdoel P6-1 ten opzichte van de primitieve begroting heeft te maken met de vrijval subsidie Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) welke door technische redenen op dit beleidsdoel is verwerkt.
- Onderbesteding bij Meer fietsen over een sterker netwerk. Dit komt door lagere lasten vanwege lager vastgestelde garantstellingen op de deelprojecten Hogeweg en Kersenbaan aan de gemeente Amersfoort.
- Tevens is er vertraging bij de infrastructurele projecten zoals Regionaal Fietsnetwerk en de doorfietsroutes als gevolg van ondercapaciteit, zoals projectleiders. Niet alleen bij onszelf, maar ook bij onze samenwerkingspartners zoals gemeenten en Rijkswaterstaat.
- Hogere storting aan de reserve Doorfietsroutes. Dit komt door een positief resultaat op projecten van de doorfietsroutes.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.6 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Storting Bijgestelde begroting	Storting Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Mobiliteitsprogramma	10.469	10.469	17.169	17.169
Lastneming Subsidies	0	0	218	217
Meerjarige Projecten	-18.317	-19.347	0	0
Herbestemming Subsidie Amersfoort	-39.460	-39.460	0	0
Totaal	-47.308	-48.338	17.387	17.386

7. Bereikbaarheid: Infrastructuur en Benutten

Programmadoel

Binnen het programma 'Infrastructuur en benutten' zetten we in op vier pijlers om het hoofddoel van duurzame, gezonde en veilige bereikbaarheid te bereiken met provinciale infrastructuur:

- Beter benutten: optimaal benutten van de aanwezige infrastructuur door verkeer te sturen en te regelen.
- Versterken van netwerken: oplossingen voor knelpunten op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid bedenken en programmeren.
- Duurzaam realiseren van aanpassingen aan de infrastructuur vanuit knelpunten en het duurzaam realiseren van onderhoud.
- Duurzaam beheer van infrastructuur: het in stand, beschikbaar en veilig houden van de infrastructuur op een duurzame en verantwoorde manier.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
7.1 Betere benutting van de regionale mobiliteitsnetwerken			
7.2 Versterken netwerk			
7.3 Duurzaam realiseren van infrastructuur en onderhoud			
7.4 Duurzaam beheren van infrastructuur			

7.1 Betere benutting van de regionale mobiliteitsnetwerken

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.1 Betere benutting van de regionale mobiliteitsnetwerken

Het verkeers- en incidentmanagement is volgens planning uitgevoerd. We zagen een lichte toename van het aantal incidenten en vooral van achtergelaten voertuigen langs wegen en op carpoolplaatsen. Hierdoor stegen de kosten.

Verder heeft de grootste speler in de markt van verkeerslichten zijn activiteiten vrijwel geheel gestaakt. We zijn daarom gestart met het toepassen van beheersmaatregelen om onze verkeersregelininstallaties goed werkend te houden en tijdig te vervangen.

7.2 Versterken netwerk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.2 Versterken netwerk

Vrijwel alle studies zijn conform planning opgeleverd. Dit heeft in het jaar 2025 geleid tot investeringsbeslissingen (bij de Kadernota 2026 en de Begroting 2026) voor onder andere de N210 Lopik Oost, N225 rotonde Donderberg, de N224 Renswoude en de Demmerikse brug. Voor het terugdringen van de negatieve effecten van wegverkeer werken we onder andere aan geluidsvoorzieningen langs de N230 en bereidden we de realisatie van een faunatunnel onder de N225 voor. In studies worden faunamaatregelen op de N238, N234 en N227 verkend.

7.3 Duurzaam realiseren van infrastructuur en onderhoud

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.3 Duurzaam realiseren van infrastructuur en onderhoud

Door vooraf een realistische inschatting te maken is het gelukt om vrijwel alles conform planning te realiseren met de beschikbare capaciteit. Vrijwel al het variabel onderhoud is conform planning uitgevoerd. Bij een aantal realisatieprojecten zijn de kasritmes verschoven in het Meerjaren Investeringsplan Mobiliteit bij de Begroting 2026. De realisatie wordt steeds duurzamer uitgevoerd maar de monitoring hiervan is nog een aandachtspunt.

7.4 Duurzaam beheren van infrastructuur

Wat hebben we daarvoor gedaan?

7.4 Duurzaam beheren van infrastructuur

Vrijwel alle beheer en onderhoudswerkzaamheden zijn volgens planning uitgevoerd. In het beheer en onderhoud werken we steeds duurzamer. Echter, de monitoring hiervan is een aandachtspunt. Wij verwachten daar komend jaar stappen in te zetten.

Wat heeft het gekost?

7. Bereikbaarheid - infrastructuur en benutten	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
P7-1 Betere Benutting regionale mob.netwerk	-3.117	-2.289	-5.230	-4.007	1.224
P7-2 Versterken netwerk	29.560	-2.627	-4.543	-4.391	153
P7-3 Duurzaam realiseren infrastr en onderh	-5.942	-5.880	-5.932	-6.395	-463
P7-4 Duurzaam beheren van infrastructuur	-39.438	-40.466	-43.118	-41.239	1.879
Totaal exploitatie	-18.937	-51.262	-58.824	-56.031	2.793
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	2.229	531	0	-531
Stortingen	0	0	-2.397	-4.070	-1.673
Totaal mutaties reserves	0	2.229	-1.866	-4.070	-2.204
Totaal 7. Bereikbaarheid - infrastructuur en benutten	-18.937	-49.033	-60.690	-60.101	589

Toelichting belangrijkste verschillen

- De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt door vertragingen bij het variabele onderhoud en werkzaamheden doorschuiven naar 2026.
- Daarnaast veroorzaken de lagere energielasten bij het vaste onderhoud tot een onderbesteding.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.7 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Mobiliteitsprogramma	-2.397	-2.397	0	0
Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	0	-1.673	531	0
Totaal	-2.397	-4.070	531	0

Investerings

7. Infrastructuur & benutten	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet
<u>Uitbreidingsinvesteringen</u>							
Wegen en vaarwegen	503.058	50.072	23.798	19.428	4.370	69.500	433.558
Fiets	91.875	7.334	7.837	4.501	3.336	11.835	80.040
Verkeersveiligheid	48.161	4.462	8.902	6.791	2.111	11.253	36.908
Kwaliteit leefomgeving	30.774	7.888	5.487	5.204	283	13.092	17.682
<i>Subtotaal</i>	673.868	69.756	46.024	35.924	10.100	105.680	568.188
<u>Vervangingsinvesteringen</u>							
Kunstwerken	419	372	46	-	46	372	47
Verhardingen	40.665	2.579	12.248	11.213	1.035	13.792	26.873
Vaarwegen	14.929	6.379	4.950	4.829	121	11.208	3.721
Wegmeubilair	403	315	89	-	89	315	88
Roerende zaken	1.111	1.121	-	-	0	1.121	-10
<i>Subtotaal</i>	57.527	10.766	17.333	16.042	1.291	26.808	30.719
Totaal	731.394	80.522	63.357	51.966	11.391	132.488	598.907

8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme

Programmadoel

De provincie werkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid van cultuur en de instandhouding van waardevol erfgoed, zodat inwoners en bezoekers van de provincie Utrecht hiervan kunnen leren en genieten. We werken aan voldoende en kwalitatief goede recreatievoorzieningen, die meegroeien met de behoefte. We begeleiden de groei van het toerisme en dragen bij aan spreiding van de druk.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
8.1 De culturele infrastructuur is sterk en toegankelijk en ons erfgoed is behouden en beleefbaar	✓	✓	!
8.2 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving	✓	!	✓

Wat hebben we gedaan?

Het jaar 2025 was het eerste jaar van uitvoering van het nieuwe Omgevingswetprogramma Cultuur en Erfgoed 2025-2028, en het laatste jaar van het lopende Omgevingswetprogramma Recreatie en Toerisme. Het nieuwe Programma Recreatie, Toerisme, Sport en Bewegen 2026-2029 is in 2025 vastgesteld.

8.1 De culturele infrastructuur is sterk en toegankelijk en ons erfgoed is behouden en beleefbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.1 De culturele infrastructuur is sterk en toegankelijk en ons erfgoed is behouden en beleefbaar

Met onze inzet op bibliotheken, festivals en makers hebben we er ook dit jaar mede voor gezorgd dat er voldoende, divers en toegankelijk aanbod is. Onze inzet op cultuureducatie met extra aandacht voor het speciaal onderwijs heeft eraan bijgedragen dat zoveel mogelijk kinderen kennis konden maken met cultuur en erfgoed. Vanuit cultuurparticipatie is extra ingezet op het vergroten van de deelname van jongeren.

Het percentage rijksmonumenten in slechte staat is ook in dit jaar verder teruggedrongen door restauraties. De ruimtelijke dynamiek biedt kansen om erfgoed te laten dienen als inspiratiebron bij ontwikkelingen. Dit jaar deden we dat o.a. in het UPLG, bij het gebiedsperspectief 'van Amersfoort tot Zeist'. Met onder andere subsidies en netwerkbijeenkomsten zijn de Utrechtse grote diversiteit aan erfgoedgemeenschappen is ondersteund bij het bekend en beleefbaar maken van het Utrechtse erfgoed.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Bibliothekenetwerk	%	100	100	100	0
Omschrijving:	Het percentage Utrechtse openbare bibliotheken (totaal negen) dat door het Bibliotheek Service Centrum (BiSC) wordt ondersteund bij innovatieve projecten en ontwikkelingen die eraan bijdragen dat bibliotheken toegankelijk blijven voor de inwoners van de provincie Utrecht. De ondersteuning van BiSC betreft het uitvoeren van (innovatieve) projecten en het (door)ontwikkelen van zowel bestaande als nieuwe bibliotheekdiensten. Hierdoor kunnen bibliotheken hun maatschappelijke rol vervullen op een toekomstgerichte wijze.				
Toelichting verschil					
Bron:	BiSC (Bibliotheek Service Centrum)				
Cultuureducatie	%	90	90	89	1
Omschrijving:	Het percentage basisscholen dat producten afneemt en/of participeert in één of meerdere programma's binnen het werkgebied van Kunst Centraal.				
Toelichting verschil	Af en toe is er een kleine wijziging, doordat er per schooljaar een school meer of minder kan deelnemen. Dit verklaart de afwijking van 1%				
Bron:	Kunst centraal				

HWL en ruimtelijke kwaliteit	Aantal	5	9	9	0
Omschrijving:	Het aantal projecten dat bijdraagt aan de bekendheid, beleefbaarheid en de versterking van de ruimtelijke kwaliteit van UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Neder-Germaanse Limes.				
Toelichting verschil					
Bron:	Interne administratie				
Restauratieopgave (V9)	%	14,1	14,5	13,8	0,7
Omschrijving:	Het percentage gebouwde rijksmonumenten (exclusief oorspronkelijke functie woonhuis) dat wordt weergegeven als categorie 'matig' en 'slecht' naar de staat van het onderhoud. Waarbij de parameter onderhoud wordt gezien als betrouwbare indicator van de staat van het casco.				
Toelichting verschil	Positief verschil. Uit de databank Erfgoed Monitor blijkt dat we goed op schema liggen en zelfs nu iets voorlopen.				
Bron:	Databank Erfgoed Monitor				
Ruimtelijk erfgoed / leefomgeving	Aantal	10	10	10	0
Omschrijving:	Het aantal bijdragen aan projecten en programma's waarbij kansen van erfgoed zijn benut ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit.				
Toelichting verschil					
Bron:	Interne administratie				

8.2 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

8.2 Recreatie en bestemmingsmanagement zijn meer integraal onderdeel van de ontwikkelingen in de leefomgeving

In 2025 is het Programma Recreatie en Toerisme 2022-2025 afgerond. Tegelijkertijd is in dit jaar het nieuwe Programma Recreatie, Toerisme, Sport & Bewegen 2026-2029 opgesteld. Conclusies uit de evaluatie van het oude programma zijn meegenomen in het nieuwe programma. Op alle niveaus uit het oude programma is bijgedragen aan de realisatie van gestelde doelen en waar mogelijk gekoppeld aan nieuwe doelen. Recreëren, bewegen en ontspannen, waren al belangrijk en blijven dat ook. Aandacht voor routes, voorzieningen, sturing van bezoekers, beheer en onderhoud stonden ook in 2025 centraal. Bijbehorende werkzaamheden zullen indien nodig in 2026 worden voortgezet.

Wat heeft het gekost?

8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P8-1 De culturele infrastructuur is sterk	-30.169	-25.205	-25.545	-23.331	2.213
P8-2 De bezoekerseconomie is sterk	-5.669	-4.873	-6.097	-6.419	-322
Totaal exploitatie	-35.838	-30.078	-31.642	-29.750	1.891
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	2.012	651	1.722	1.571	-151
Storting	-6.474	0	-3.392	-3.392	0
Totaal mutaties reserves	-4.462	651	-1.670	-1.821	-151
Totaal 8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	-40.300	-29.427	-33.312	-31.571	1.741

Toelichting belangrijkste verschillen

De onderbesteding binnen het programma wordt grotendeels verklaard door:

- De onderschrijding komt door vertraging bij het uitvoeren van twee grootschalige restauratieprojecten (Loenersloot en Nyenrode).
- De jaarlijkse RodS-bijdragen die van enkele gemeenten worden ontvangen, zijn niet als baten opgenomen in de begroting.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.8 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Storting Bijgestelde begroting	Storting Rekening	Onttrekking Bijgestelde begroting	Onttrekking Rekening
Investeringsfonds Prov. erfgoed	-3.132	-3.132	600	600
Landelijk gebied	0	0	762	611
Meerjarige projecten	-260	-260	360	360
Totaal	-3.392	-3.392	1.722	1.571

Investeringen

8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet
Bewegwijzing wandelroutenetwerk	800	167	433	160	273	327	473
Totaal	800	167	433	160	273	327	473

Verbonden partijen

- Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)
- Plassenschap Loosdrecht e.o.
- Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies

9. Economie

Programmadoel

De provincie Utrecht werkt aan een competitieve, gezonde en circulaire economie. Een economie met aantrekkelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor bedrijven en werknemers met focus op innovatieve ontwikkelingen die bijdragen aan maatschappelijke transities.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
9.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst	✓	✓	✓
9.2 Bedrijven en (kennis)instellingen werken aan innovaties voor maatschappelijke transitie passend bij het regionaal profiel	✓	✓	✓
9.3 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit	✓	✓	✓

9.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.1 Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst

Als we werkgevers en werknemers stap voor stap meenemen in de veranderingen die op ons afkomen, kunnen we als regio betere en slimmere oplossingen ontwikkelen waar meer mensen achter staan. Voor een toekomstbestendige economie hebben we alle talenten en kwaliteiten in onze provincie hard nodig. Om organisaties en hun medewerkers goed voor te bereiden op de toekomst, spelen ondernemerschap, circulariteit en productiviteit een belangrijke rol. Zij vormen de motor die helpt om de nodige veranderingen echt in gang te zetten. Dit hebben we gedaan door de regionale arbeidsmarktinfrastructuur te verbeteren door sterkere samenwerking tussen publieke en private organisaties te stimuleren. Vanuit de Utrecht Talent Alliantie zijn sinds de start in 2021 10 impact-projecten gestart, is 12 miljoen aan cofinanciering opgehaald, wordt er samengewerkt met 500 bedrijven en hebben er 6000 werknemers deelgenomen. Om circulaire ketens te sluiten zijn er twee zogeheten ketenregisseurs ingezet, in de zorg die projecten met o.a. ziekenhuizen, zorginstellingen, toeleveranciers, startups en onderwijsinstellingen aanjagen om circulaire alternatieven op te schalen in de regio. Een voorbeeld is de ontwikkeling van toekomstbestendige opleidingen voor medewerkers van Centrale Sterilisatie Afdelingen. We blijven inzetten op soepele dienstverlening voor het mkb, door het verbinden van accountmanagers van gemeenten aan elkaar zodat de dienstverlening op elkaar kan worden afgestemd.

Dit doen we als provincie niet alleen, maar in nauwe samenwerking met onze partners, zoals de gemeenten, de Utrecht Talent Alliantie (UTA), de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht Region (ROM), Circulair Utrecht en de Kamer van Koophandel (KvK).

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Bruto Regionaal Product (V-7)[2]	%	2,3	1,5	n.n.b	p.m.
Omschrijving:	Het percentage toename van het Bruto Regionaal Product (BRP) ten opzichte van het voorgaande jaar.				
Toelichting verschil					
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				
Circulaire economie	%	p.m.	3,0	n.n.b.	p.m.
Omschrijving:	Aandeel bedrijven met circulaire activiteiten.				
Toelichting verschil					
Bron:	PAR, Provincie Utrecht				
Digitale vaardigheden	Aantal	p.m.	22.400	p.m.	p.m.
Omschrijving:	Het aantal personen dat het basisniveau aan digitale vaardigheden bereikt.				
Toelichting verschil	Deze indicator kan nog niet worden opgeleverd omdat er nog data ontbreekt.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				

Leven Lang Ontwikkelen	Aantal	p.m.	120.000	p.m.	p.m.
Omschrijving:	Het aantal extra personen in de beroepsbevolking dat deelneemt aan een scholingsactiviteit.				
Toelichting verschil	Deze indicator kan nog niet worden opgeleverd omdat er nog data ontbreekt.				
Bron:	Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt				
Overstappen tussen beroepen	Getal	p.m.	14.700	p.m.	p.m.
Omschrijving:	Het aantal personen dat een overstap maakt naar een tekort- of groeiberoep.				
Toelichting verschil	Deze indicator kan nog niet worden opgeleverd omdat er nog data ontbreekt.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				
Werkgelegenheid (V-8)	%	78,6	77,9	78,9	1,2
Omschrijving:	Het percentage bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in de leeftijd van 15-75 jaar (conform CBS-definitie).				
Toelichting verschil	Afgelopen jaar zijn er meer mensen aan het werk gegaan, dat kan verklaard worden door de gestegen prijzen en financiële onzekerheid in een situatie waarin er nog steeds sprake is van krapte op de arbeidsmarkt.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Ondersteunde internationals	Getal	+ - 10.000	12.500	+ - 10.000	-2.500
Omschrijving:	Het aantal ondersteunde internationals.				
Toelichting verschil	Het aantal is afgenomen. Dit is passend bij een nationale trend. Er komen minder kenniswerkers en internationale studenten naar Nederland.				
Bron:	International Welcome Centre Utrecht Region				

9.2 Bedrijven en (kennis)instellingen werken aan innovaties voor maatschappelijke transitie passend bij het regionaal profiel

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.2 Bedrijven en (kennis)instellingen werken aan innovaties voor maatschappelijke transitie passend bij het regionaal profiel

In 2025 is een nieuw kader opgesteld voor het versterken van de regionale innovatiekracht. Daarmee is de samenhang tussen bestaande en nieuwe innovatie instrumenten versterkt. Daarnaast is ingezet op nieuwe kansen voor innovatie, zoals op Europees niveau en met Defensie. Verder is er met een nieuwe fondsstorting bij de ROM extra investeringskapitaal beschikbaar gekomen, werden verschillende startups ondersteund met een Vroege Fase lening voor prille innovaties waarvan het succes veelbelovend maar ook risicovol is. Het MKB werd ondersteund met subsidies voor haalbaarheidsstudies en onderzoekstrajecten. En met een uitbreiding van onze voucherregelingen zijn innovaties op thema's als circulariteit en energietransitie ondersteund. De ROM is de belangrijkste regionale innovatiepartner van de provincie en heeft zich verder weten te ontwikkelen tot een toonaangevend lid van het landelijke netwerk van ROMs door een leidende rol te nemen op AI, business intelligence en MKB-dienstverlening. Ook het netwerk van de EBU is in 2025 verder versterkt waardoor effectiever de economische belangen van de regio konden worden gediend.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Private R&D	%	p.m.	58	p.m.	p.m.
Omschrijving:	Het percentage private R&D van het totaal aan R&D financiering (publiek en privaat).				
Toelichting verschil	Deze indicator kan niet worden weergegeven omdat het CBS deze data niet meer publiceert.				
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Aantal startups (incl. scaleups)	Getal	p.m.	1.400	1.282	-118
Omschrijving:	Aantal startups (incl. scaleups) in regio Utrecht.				
Toelichting verschil	Een aanzienlijk deel van de succesvolle startups en scaleups uit de Utrecht regio vertrekt naar Amsterdam en de VS omdat ze verwachten daar een aantrekkelijker ondernemersklimaat aan te treffen (o.a. toegang tot kapitaal). Het verlies wordt slechts ten dele aangevuld met nieuwe startups.				
Bron:	ROM Utrecht Region / Startup Utrecht o.b.v. Dealroom				
Bereik innovatiesubsidies	Getal	53	55	55	0
Omschrijving:	Aantal gehonoreerde innovatie subsidieaanvragen.				
Toelichting verschil	Er is geen verschil aanwezig, doelstellingen zijn bereikt.				
Bron:	Provincie Utrecht/intern				
Omvang bedrijvennetwerk	Getal	9.850	8.600	10.700	2.100
Omschrijving:	Aantal bedrijven in het netwerk van de ROM Utrecht Region.				
Toelichting verschil	De bekendheid van en inzet van de ROM neemt ieder jaar toe, mede door alle activiteiten die worden georganiseerd voor ondernemers.				
Bron:	ROM Utrecht Region				

9.3 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

9.3 Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Voor een gezonde economische ontwikkeling is een goede balans tussen vraag en aanbod van werklocaties essentieel. Met drie regio's zijn programmeringsafspraken gemaakt over nieuwe uitgifte van bedrijventerreinen. Daarbij zijn kansrijke locaties voor regionale bedrijventerreinen verkend. Intensivering van bedrijventerreinen vindt plaats via het Plan van Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties, uitgevoerd door NV OMU. In 2025 zijn drie aankopen gedaan. De evaluatie van dit plan heeft aanvullend inzicht opgeleverd in de effecten en opbrengsten van intensivering. Met het Statenvoorstel koersbijstelling NV OMU en een tweede tranche middelen is 30 miljoen beschikbaar gekomen. Daarnaast is het kantorenbeleid geactualiseerd en herijkt, met doorwerking in de omgevingsvisie en omgevingsverordening. De organisatiegraad op bedrijventerreinen is verbeterd door inzet van provinciale aanjagers. In 2025 zijn binnen de provincie Utrecht één living lab en twee ambassadeursterreinen gestart via het Programma Werklandschappen van de Toekomst. Provinciaal beleid voor innovatielocaties is verder uitgewerkt en de samenwerking met stakeholders en locaties is verder vormgegeven.

Effectindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Groen-blauw op bedrijventerreinen	%	16,1	p.m.	15,8	-0,3
Omschrijving:	Percentage van bedrijventerreinen dat bestaat uit groene of blauwe oppervlakte (ten opzichte van percentage verharding/verstening).				
Toelichting verschil	De lichte daling van het aandeel groenblauw ten opzichte van grijs op bedrijventerreinen is deels te verklaren doordat enkele kavels die in 2024 nog onbebouwd en daardoor als groen waren geclassificeerd, inmiddels zijn uitgegeven en bebouwd. Een andere verklaring ligt bij volledig uitgegeven terreinen, waar door herinrichting of intensivering beperkt groen kan zijn verdwenen. Gezien de zeer lichte daling van het groenblauw-percentage is dit effect gering.				
Bron:	Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)				

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Intensiteit gebruik bedrijventerreinen	m2	0	62.500	0	- 62.500
Omschrijving:	De ruimtewinst aan (extra) m2 bedrijfsruimte per jaar door intensiever en duurzamer gebruik van bestaande bedrijventerreinen. In 2037 moet 530.000 m2 extra BVO zijn toegevoegd op het bestaande areaal van 2019. Na de aanloopjaren 2023 en 2024 betekent dit een realisatie van 42.500 m2 BVO per jaar.				
Toelichting verschil	In 2025 is de eerste aangekochte werklocatie (2022) in Woerden verkocht aan een consortium van 14 lokale ondernemers. Daarmee is 1,3 Hectare (met ca 9.000 m2 bvo bebouwing) aan bestaande, sterk verouderd, incurante bedrijfslocatie aangekocht, gesloopt en uit de markt gehaald. Hiervoor komt, door middel van de tender, weer 1,3 Hectare (met ca 9.000 m2 bvo bebouwing) aan modern, duurzaam, courant vastgoed voor 14 ondernemers terug. Oftewel geen kwantitatieve toename in meters maar wel een kwalitatieve verbetering van deze m2. Daarnaast komt door deze verkoop aan 14 Woerdense ondernemers (incl. minimaal 130 fte werkzaam op deze plek) door middel van verhuisbewegingen schuifruimte vrij op andere locaties in Woerden.				
Bron:	Overzicht projectbesluiten NV OMU				

Organisatiegraad bedrijventerreinen	2	4	12	8
Omschrijving:	Aantal bedrijventerreinen dat is ondersteund door provinciale aanjagers bij de totstandkoming van samenwerkingsvormen tussen ondernemers (cumulatief).			
Toelichting verschil				
Bron:	Provincie Utrecht/Intern			

Wat heeft het gekost?

9. Economie	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P9-1 Toekomst bedrijfsleven en werknemers	-3.611	-4.283	-3.565	-3.337	228
P9-2 Bedrijven werken aan innovaties maatscha	-6.344	-5.085	-7.153	-7.174	-21
P9-3 Voldoende vestigingsmogelijkheden	-725	-1.627	-1.141	-907	233
Totaal exploitatie	-10.680	-10.994	-11.858	-11.418	440
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	162	13.129	12.022	-1.107
Stortingen	-707	-3.600	-5.750	-3.000	2.750
Totaal mutaties reserves	-707	-3.438	7.379	9.022	1.643
Totaal 9. Economie	-11.387	-14.432	-4.479	-2.396	2.083

Toelichting belangrijkste verschillen

- Bij de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 op 4 juni 2025 heeft PS besloten om het saldo van de reserve Afwaardering aandelen deelnemingen, zijnde € 12 miljoen over te hevelen naar de reserve Risico's financiële instrumenten.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.9 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Lastneming subsidies	-2.750	0	1.107	0
Afw. Aandelen deelnemingen	-3.000	-3.000	12.000	12.000
Cofinancieringsfonds	0	0	22	22
Totaal	-5.750	-3.000	13.129	12.022

Verbonden partijen

- Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.
- Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)

10. Bestuur

Programmadoel

Programma Bestuur zorgt ervoor dat het provinciebestuur en de directie kwalitatief, inhoudelijk, organisatorisch en strategisch in staat zijn om de doelen van de provincie te realiseren in nauwe samenwerking met onze partners en collega's.

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
10.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk	✓	✓	✗
10.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces	✓	✓	✓
10.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd	✓	✓	✓
10.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot	✓	✓	✓
10.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)	✓	✓	!
10.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet	✓	✓	✓
10.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief	✓	✓	✓
10.8 Het juridisch fundament wordt sterker en is goed toegerust	!	!	✓
10.9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar, verbindend en transparant	✓	✓	✓

10.1 Het Provinciebestuur is sterk en duidelijk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.1 Het provinciebestuur is sterk en duidelijk

De provincie Utrecht staat voor sterk, transparant en duidelijk overheidsbestuur. PS zijn bezig hun vergadermodel te optimaliseren en ook in het programma bestuurlijke besluitvorming wordt gekeken hoe de gehele besluitvormingsketen van GS en PS kan worden geoptimaliseerd. Daarmee zijn grote stappen gezet in 2025. De kwaliteit en transparantie van besluitvorming neemt daardoor toe.

10.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.2 Integriteit is een vast onderdeel van het politiek-bestuurlijke- en bedrijfsproces

In 2025 is er opnieuw structureel aandacht aan integriteit besteed, vanuit het besef dat goed bestuur en een betrouwbare, zorgvuldige en weerbare overheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Integriteit is daarin een gedeelde verantwoordelijkheid die het bestuur en de ambtelijke organisatie in alle lagen raakt.

Ook in 2025 stond integriteit op de agenda van de PUB-bijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst is met politieke ambtsdragers stilgestaan bij integriteit, weerbaarheid en professioneel handelen in een complexe maatschappelijke context. De vertrouwenspersonen voor zowel de ambtelijke organisatie als de politieke ambtsdragers waren hierbij aanwezig om kennis te maken en laagdrempelig het gesprek te voeren, zodat duidelijk is waar men terecht kan met vragen of zorgen.

Tevens zijn in 2025 interventies en activiteiten uitgevoerd die zowel gericht zijn op de zachte kant van integriteit (cultuur en gedrag) als op de harde kant (structuur, beleid en regelingen), waarmee integriteit op meerdere onderdelen is versterkt.

Door integriteit blijvend te agenderen, zowel bestuurlijk als ambtelijk, wordt er gezamenlijk gewerkt aan een provincie waarin duidelijke regels en procedures worden verbonden met reflectie, professioneel gesprek en onderlinge aanspreekbaarheid.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Integriteit is een vast onderdeel	Getal	145	170	204	34
Omschrijving:	Het aantal nieuwe medewerkers dat de eed of belofte heeft afgelegd.				
Toelichting verschil	Het aantal nieuwe medewerkers fluctueert. Hierdoor is er nooit een gelijk aantal eden en beloften tussen verschillende jaren.				
Bron:	Intern (HRO)				
Thematische bijeenkomsten integriteit	Getal	1	1	1	0
Omschrijving:	Het aantal thematische bijeenkomsten over integriteit dat in een jaar is georganiseerd.				
Toelichting verschil					
Bron:	Intern				

10.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.3 De aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd

In samenwerking met het RIEC Midden-Nederland hebben de 26 Utrechtse gemeenten en de provincie het initiatief genomen om te komen tot een Utrechtse weerbaarheidsnorm, waarin voorwaarden zijn opgenomen die nodig zijn om kwetsbaarheden te herkennen en risico's te beheersen. Alle Utrechtse burgemeesters hebben in december 2025 besloten deel te nemen aan dit project.

In 2025 is de samenwerking tussen overheden en andere partners bevorderd door kennisbijeenkomsten te organiseren op specifieke thema's. Zo is op 27 november 2025 een groot congres voor bestuurders en ambtenaren in de regio Midden-Nederland georganiseerd over het thema ondermijning in de zorg. Hierbij werden concrete praktijkvoorbeelden en handvatten gedeeld. Binnen de eigen organisatie zijn verschillende kennisbijeenkomsten gehouden om bewustwording over ondermijnende criminaliteit te vergroten, zoals de Provinciale Utrechtse Bondgenoten (PUB) bijeenkomst over online aangejaagde ordeverstoringen en de Dag van het Vertrouwen.

De regisseur Veilige Publieke Taak heeft in 2025 een netwerk voor gemeenten opgezet ten behoeve van kennisdeling en het vergroten van de weerbaarheid van de gemeenten. Tevens is bij diverse politieke ambtsdragers binnen gemeenten en provincie ondersteuning verleend bij casuïstiek. In de eigen organisatie is een weerbaarheidsscan gestart.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verskil
Intensievere aanpak van ondermijning	Getal	17	25	23	2
Omschrijving:	Het minimum aantal Bibob-onderzoeken dat de provincie per jaar uitvoert.				
Toelichting verschil	In 2025 zijn enkele Bibob-onderzoeken minder uitgevoerd dan begroot door tijdelijke onderbezetting.				
Bron:	Beleidsregel Wet Bibob provincie Utrecht 2021				

10.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners is het strategisch vermogen van de organisatie groot

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.4 In verbinding met de partners, stakeholders en inwoners (via bijvoorbeeld participatie) is het strategisch vermogen van de organisatie groot

Provincie Utrecht heeft met vijf scholenbijeenkomsten en het unaniem aangenomen Statenvoorstel Jong Utrecht Aan Zet! stappen gezet om jongeren meer bij de provincie te betrekken. Bijdragen uit de scholenbijeenkomsten zijn meegenomen bij de wijziging van de omgevingsvisie. Ook is ingezet op het opstellen en ter inzage leggen van de participatieverordening. Deze resultaten dragen bij aan het versterken van de participatieve democratie, ter aanvulling op de representatieve democratie in de provincie.

In 2025 heeft het college van GS 16 werkbezoeken afgelegd aan gemeenten, provincies en kennisinstellingen. Daarnaast is in september een netwerkbijeenkomst georganiseerd waarbij het college van GS de colleges van B&W van alle 26 Utrechtse gemeenten ontving.

10.5 De regionale slagkracht is sterk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.5 De regionale slagkracht is sterk (ook over bestuurlijke grenzen heen)

In 2025 deden we onderzoek naar knelpunten in de uitvoeringskracht bij gemeenten, waterschappen, provincie en regio's. In een bestuurlijke bijeenkomst met de Utrechtse gemeenten is verkend hoe we in de provincie de uitvoeringskracht kunnen versterken door samenwerking tussen lokale overheden. Ook gingen we verder met de uitvoering van de Nota samenwerkende partijen. We werkten aan een overzicht waarin alle bestuurlijke samenwerkingen binnen de provincie Utrecht worden weergegeven.

Op het onderwerp Europa gingen we in 2025 voor het eerst aan de slag met een uitvoeringsagenda Europese Zaken. Dit heeft een positief effect gehad op de invulling van onze Public Affairs werkzaamheden in Brussel en de subsidiewerving vanuit Utrecht. Voor de Staat van Utrecht lanceerden we de special Armoede in de Statenzaal van de Provincie Utrecht. Op het evenement kwam een groot en divers publiek af.

Tot slot werkten we ook verder aan het strategisch vermogen van de organisatie. Zo presenteerden we bij de Kadernota onze eerste Toekomstbrief, met inzichten in trends en ontwikkelingen die op de provincie afkomen en het financiële beeld op de lange termijn. Daarnaast hebben we ook ingezet op de lobby voor de Merwedelij, wat heeft geleid tot een Rijksbijdrage van € 562 miljoen.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Europese verkenningstrajecten	Getal	25	12	19	7
Omschrijving:	Het aantal verkenningstrajecten voor Europese financiering dat jaarlijks wordt uitgevoerd.				
Toelichting verschil	De inhoudelijke programma's en teams weten in toenemende mate het service-aanbod van het cluster Europese Zaken te vinden en maken zodoende vaker gebruik van onze subsidiescans en verkenningstrajecten				
Bron:	Intern (Cluster Europa)				
Regionale slagkracht is sterk	Getal	4	4	8	4
Omschrijving:	Het aantal aanvragen voor Europese financiering per jaar				
Toelichting verschil	Het aantrekken van additionele personele capaciteit bij het Cluster Europa is effectief gebleken in het begeleiden van meer subsidieaanvragen.				
Bron:	Intern (Cluster Europa)				

10.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.6 Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen functioneren goed conform de wet

We houden toezicht op de uitvoering van wettelijke medebewindstaken door alle Utrechtse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen. Dit doen we op de domeinen financiën, informatiebeheer, omgevingsrecht, erfgoed, huisvesting vergunninghouders en water. Bij verschillende van deze domeinen hebben we (regio)bijeenkomsten georganiseerd om kennisdeling tussen lokale overheden te stimuleren.

In 2025 is het 'Beleidskader interbestuurlijk toezicht provincie Utrecht 2025-2028' vastgesteld. Hierin is beschreven hoe wij onze wettelijke toezichtrol willen invullen aan de hand van de volgende uitgangspunten: eenduidig en transparant, proactief en betekenisvol, naast systematisch ook thematisch toezicht, de inzet van het volledig instrumentarium en het moet bijdragen aan de versterking van de horizontale controle.

Op basis van dit nieuwe kader zijn opnieuw voor alle toezichtdomeinen de beoordelingen en de bijbehorende interventies uitgevoerd. Omdat een drietal gemeenten op het toezichtdomein huisvesting vergunninghouders dit jaar zijn opgeschaald richting juridische interventie, zijn met de provinciale organisatie voorbereidingen getroffen voor mogelijke indeplaatsstellingstrajecten.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
IBT-interventie	Getal	12	0	16	16
Omschrijving:	Het aantal (van totaal aantal) toezichtontvangers waarbij de IBT-interventieladder trede 3 (actief toezicht) of hoger (juridische interventie) voor één of meer toezichtgebieden wordt toegepast				
Toelichting verschil	Het aantal uit de begroting (0) is het streefcijfer, namelijk zo min mogelijk gemeenten onder actief toezicht. In 2025 werden in totaal 15 gemeenten en 1 gemeenschappelijke regeling onder actief toezicht geplaatst (trede 3 van de IBT-interventieladder – betrof 12 gemeenten en 1 GR) of ontvingen een vooraankondiging voor indeplaatsstelling (trede 4 – betrof 3 gemeenten). Het ging om de toezichtdomeinen IBT-huisvesting vergunninghouders (11), IBT-omgevingsrecht (4) en IBT-informatiebeheer (1). Daarvan werden 2 gemeenten ook weer afgeschaald naar regulier toezicht. Net als vorig jaar hebben de verslechtering van de financiële situatie van gemeenten en de groeiende druk op de woningmarkt een negatief effect op de uitvoering van de wettelijke taken door gemeenten. Hierdoor kwamen meer gemeenten onder actief toezicht en werd een intensievere toezichtrol (interventie bij actief toezicht) nodig. Dit geldt met name voor het toezicht op de huisvesting van vergunninghouders.				
Bron:	Intern (cluster IBT)				
IBT-preventief financieel toezicht	Getal	0	0	0	0
Omschrijving:	Het aantal (van totaal aantal) gemeenten onder preventief toezicht (verplichte indicator BBV/2019:1).				
Bron:	Intern (Cluster IBT)				
IBT-themaonderzoek	Getal	1	2	2	0
Omschrijving:	Aantal uitgevoerde IBT-themaonderzoeken of reality checks.				
Bron:	Intern (cluster IBT)				

10.7 Concernbrede aansturing brede thema's is krachtig en effectief

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.7 Concernbrede aansturing op brede thema's is krachtig en effectief

Binnen dit beleidsdoel kennen wij twee programma's die concernbreed worden aangestuurd: De Sociale Agenda en de Actie-agenda Vitale Samenleving.

De doelen van de Sociale Agenda zijn vertaald naar drie ambities: 1. Sociaal DNA van de provincie; 2. Inclusieve provincie. 3; Inclusieve organisatie. In 2025 is er uitvoering gegeven aan deze ambities, met focus op borging. Het Sociaal DNA van de provincie is versterkt door de Sociale bril te integreren in beleid en bedrijfsvoering en diverse projecten zoals de Omgevingsvisie. De provincie heeft ingezet op een inclusieve samenleving via samenwerking met Discriminatie.nl Provincie Utrecht, gemeenten, COC Midden Nederland, en bewustwordingsactiviteiten zoals Orange the World. Intern is samen met Mens & Organisatie gewerkt aan beleid rond diversiteit en inclusie, met activiteiten zoals workshops en dialogen.

Daarnaast werken we met gemeenschappen aan het sluiten van Dorpendeals om de leefbaarheid van kleine kernen te bevorderen. De provincie ondersteunt dit met financiële middelen en een inhoudelijk ondersteuningsnetwerk. In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor het sluiten van Dorpendeals in 2026.

10.8 Het juridisch fundament wordt sterker en is goed toegerust

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.8 Het juridisch fundament wordt sterker en is goed toegerust

Voor het team Wet open overheid wordt gezocht naar mogelijkheden tot uitbreiding van de capaciteit, omdat deze in 2025 onvoldoende is gebleken om deze processen altijd tijdig uit te kunnen voeren. Dit komt voornamelijk door het toegenomen aantal bezwaarschriften en Woo-verzoeken, en de complexiteit van deze.

Wel is het team Juridische Zaken beter gepositioneerd binnen de organisatie. Er worden regelmatig sessies gehouden over meer proactief en oplossingsgericht adviseren. Ook is de zichtbaarheid van juristen verbeterd door het wekelijkse fysieke juridisch spreekuur en is er gewerkt aan een interne communicatie-campagne ten behoeve van de vindbaarheid van juristen. Door deze ontwikkelingen zijn we beter in zicht bij de rest van de organisatie en kunnen we beter aansluiten aan de voorkant van een project of procedure.

10.9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar, verbindend en transparant

Wat hebben we daarvoor gedaan?

10.9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar, verbindend en transparant

We varen scherper aan de wind in ons sociale mediabeleid. We kijken beter naar de verschillende doelgroepen per kanaal en stemmen daar onze content op af. We maken meer keuzes: niet alle content op alle kanalen maar de inhoud en de vorm passend bij het kanaal. Dit is zowel belangrijk om efficiënt te werken als om ervoor te zorgen dat we goed zichtbaar en vindbaar blijven op de sociale mediakanalen. We worden steeds beter in het vertalen van ingewikkelde provinciale opgaven naar begrijpelijke, vaak ook leuke, en goed toegankelijke content voor een breed publiek. We maken rubrieken die we op vaste dagen publiceren en maken daarmee onze communicatie beter vindbaar.

We voerden een waardengedreven gesprek over sociale media. Dit heeft geleid tot het beperken van de hoogstnoodzakelijke plaatsingen op X en het uitproberen van nieuwe kanalen.

We maakten en deelden een nieuwe corporate video over het werk van de provincie en we ontwikkelden een nieuwe koepel kernboodschap en kernboodschappen per thema. Dit helpt communicatiecollega's om eenduidiger te communiceren. Het effect is dat doelgroepen vaker een gelijkkluidend verhaal zien of lezen.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Deelname medewerkers training communicatieve vaardigheden	%		15	16,5	1,5
Omschrijving:	Het percentage medewerkers van totaal aantal medewerkers dat deel heeft genomen aan één of meer activiteiten op het gebied van communicatie (trainingen, workshops, taalloket, informatiebijeenkomsten).				
Toelichting verschil					
Bron:	Monitoring corporate communicatie				
Interessebereik social media	%	2,6	5	3,5	1,5
Omschrijving:	Het percentage reacties (emoticons, antwoorden, deelacties en doorclicks) op social mediaberichten van Provincie Utrecht ten opzichte van het aantal keren dat zij aan social mediagebruikers zijn getoond				
Toelichting verschil	Tussen de 3 en 5 betekent goed, boven de 5 is heel goed. We hebben de ratio iets te hoog ingeschat. De nieuwe contentstrategie was in 2025 nog niet uitgerold.				
Bron:	Social Mediamonitoring				
Persvragen	%		80	90	10
Omschrijving:	Het percentage persvragen die bij de provincie Utrecht binnenkomen en die we binnen twee werkdagen, of sneller als dat kan, beantwoorden.				
Toelichting verschil					
Bron:	Monitoring woordvoerders				

Wat heeft het gekost?

10. Bestuur	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P10-1 Provinciebestuur sterk en duidelijk	-9.473	-11.062	-11.923	-13.694	-1.771
P10-2 Integriteit is een vast onderdeel	-60	-285	-299	-287	12
P10-3 Intensievere aanpak van ondermijning	-1.021	-910	-1.053	-958	95
P10-4 Strategisch vermogen is groot	-2.636	-3.356	-2.688	-2.659	29
P10-5 Regionale slagkracht sterk	-4.189	-3.645	-6.652	-5.654	998
P10-6 Gemeenten, waterschap conf. wet	-1.141	-1.007	-1.551	-1.420	131
P10-7 Concernbrede aansturing brede thema	-820	-917	-1.205	-1.297	-92
P10-8 Juridisch fundament sterker	-1.467	-3.307	-2.241	-2.106	136
P10-9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar	-3.383	-3.333	-3.732	-3.995	-262
Totaal exploitatie	-24.191	-27.823	-31.345	-32.069	-724
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	35	0	283	283	0
Stortingen	-283	0	-1.675	-1.675	0
Totaal mutaties reserves	-248	0	-1.392	-1.392	0
Totaal 10. Bestuur	-24.439	-27.823	-32.737	-33.461	-724

Toelichting belangrijkste verschillen

- De overschrijding bij P10-1 komt voornamelijk doordat de extra storting is gedaan in de voorziening pensioenen GS. Deze was nodig om goed voorbereid te zijn op de overgang van deze pensioenen naar het ABP in 2028. Daarnaast zijn de vergoedingen van de PS-commissieleden landelijk geïndexeerd.
- De onderschrijding bij P10-5 wordt grotendeels verklaard doordat de financiële afhandeling van de bijdrage aan het fusieproces RUD-ODRU nog niet in zijn geheel is afgewikkeld. Het restant wordt afgewikkeld in 2026.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.10 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Meerjarige projecten	-1.675	-1.675	283	283
Totaal	-1.675	-1.675	283	283

Verbonden partijen

- Randstedelijke Rekenkamer (RRK)
- Het Utrechts Archief
- Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
- Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)
- Vitens NV
- Inter Provinciaal Overleg (IPO)
- Huis der Nederlandse Provincies (HNP)

11. Overzicht overhead

Programmadoel

Om Provinciale Staten op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten, is in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) voorgeschreven dat in de begroting op een centrale plek de totale kosten van overhead worden opgenomen. De overhead wordt dus niet aan de afzonderlijke programma's toegerekend.

In dit onderdeel van de begroting wordt dit inzicht gegeven. De overhead bestaat uit 4 ketens:

- Informatievoorziening (het ICT-fundament en de informatievoorziening is toekomstbestendig).
- Financiën (goed functionerende financiële keten: robuust, betrouwbaar en goed verankerd).
- Mens en Organisatie (de medewerkers en organisatie zijn duurzaam inzetbaar en zijn blijvend in ontwikkeling).
- Dienstverlening (de dienstverlening is klantgericht en klantvriendelijk en constant aan verandering onderhevig).

Daarnaast zijn de volgende onderdelen ook ondergebracht bij overhead in de P&C-producten:

- Verduurzaming (de provincie geeft het goede voorbeeld door het verduurzamen van de eigen organisatie (processen en faciliteiten), vastgoed en de daarbij behorende buitenruimte).
- Concerncontrol (de beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal).

Wat hebben we bereikt?

Beleidsdoel	Activiteit	Planning	Budget
11.1 De financiële keten is robuust, betrouwbaar en goed verankerd in de organisatie	✓	✓	✓
11.2 De medewerkers en organisatie zijn duurzaam inzetbaar en zijn blijvend in ontwikkeling	✓	✓	!
11.3 Het ICT-fundament en de informatievoorziening is toekomstbestendig	✓	!	!
11.4 De dienstverlening is klantgericht en klantvriendelijk en constant aan verandering onderhevig	✓	✓	!
11.5 De provincie geeft het goede voorbeeld door het verduurzamen van de eigen organisaties (processen en faciliteiten) vastgoed en de daarbij behorende buitenruimte	✓	✓	✗
11.6 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal	✓	✓	✓

11.1 De financiële keten is robuust, betrouwbaar en goed verankerd in de organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.1 De financiële keten is robuust, betrouwbaar en goed verankerd in de organisatie

In 2025 is het initiatiefvoorstel vanuit de commissie Janssen door Provinciale Staten geïmplementeerd in de P&C-cyclus. Onder andere door de introductie van de voorjaarsrapportage, de najaarsrapportage en een afgeslankte slotwijziging. De P&C-producten zijn allen tijdig opgeleverd, waarbij de jaarrekening conform afspraak versneld gerealiseerd is. Daarnaast zijn diverse beleidsstukken herijkt, zoals de Financiële Verordening, Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing en de Nota kapitaalgoederen bedrijfsvoering.

Vanuit het programma Versterken Financiële Keten (VFK) zijn diverse resultaten opgeleverd zoals de introductie van financiële werkplaatsen, budgethouderssessies en financiële trainingen voor trainees en budgethouders. De Auditcommissie (AC) wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang op de sporen: fundament, houding en gedrag, kennis en kunde, informatie en informatiebehoefte.

11.2 De medewerkers en organisatie zijn duurzaam inzetbaar en zijn blijvend in ontwikkeling

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.2 De medewerkers en organisatie zijn duurzaam inzetbaar en zijn blijvend in ontwikkeling

Via een participatief ontwikkelproces zijn verbeterinitiatieven op het gebied van (integrale)samenwerking, leiderschap, werkwijzen en (organisatie)inrichting tot een succesvol einde gebracht vanuit de concernopgave "Organisatieontwikkeling". De concernopgave verplaatst zich in 2026 naar de lijn om de ontwikkeling van de organisatie structureel te beleggen; de organisatie ontwikkelt zich immers permanent. De nieuwe organisatievisie (maart 2026 beschikbaar) dient als kapstok voor deze permanente ontwikkeling. We werken met overzichtelijke teams, een nieuw sturingsmodel waar de rol van opdrachtgever en opdrachtnemer is aangescherpt en het stafbureau is opgericht ten behoeve van uniforme invulling van proces- en kwaliteitsverbetering. Daarnaast is een 2-jarig leiderschapsprogramma opgezet met aandacht voor mens, veranderkracht en sturen op integraal samenwerken. In een voortdurend proces hebben we aandacht voor personele zorg en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Ook is vanuit de HR-dienstverlening geïnvesteerd op onder meer klanttevredenheid. Zowel gericht op wijze van georganiseerd zijn naar bijvoorbeeld de domeinen als op procesoptimalisatie van systemen en het beschikbaar stellen van juiste benodigde relevante data. Ook op meerdere ontwikkelingen is een gerichte aanpak ingezet. Bijvoorbeeld als het gaat om de aanpak banenafspraken en de implementatie van sollicitantenvolgsysteem.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil
Medewerkers behorend tot het doelgroepenregister Banenafpraak (fte 36/per week)	fte	16	33,86	17,78	16,1
Omschrijving:	Medewerkers behorend tot het doelgroepenregister Banenafpraak (1 fte 36 uur per week).				
Toelichting verschil	<p>Het quotumpercentage 2025 voor de provincie Utrecht is door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) vastgesteld op 2,68%, dat is 33,86 fte. De provincie Utrecht heeft 17,78 fte gerealiseerd. Om het quotum van de Banenafpraak te gaan behalen, is er een plan van aanpak met 2 sporen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het herverdelen van bestaand werk en het organiseren van passende begeleiding op de werkvloer. Er vindt een bedrijfsanalyse pilot plaats voor het herverdelen van taken en een banenafpraak coördinator wordt geworven om passende kandidaten te werven en te koppelen aan passend werk en begeleiding. 2. We hebben daarnaast een onderzoek uitgevoerd of nu ingekocht of uitbesteed werk anders is te organiseren om structurele banen te creëren. Daarbij wordt rekening gehouden met de motie m24-116: 'Meer werknemers uit het Doelgroepregister Banenafpraak'. 				

Bron: Personeelsinformatiesysteem AFAS

11.3 Het ICT-fundament en de informatievoorziening is toekomstbestendig

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.3 Het ICT-fundament en de informatievoorziening is toekomstbestendig

Het continu ontwikkelen van het informatiehuis van de provincie vraagt om een IV-sturingsmodel waarin dit proces continuïteit gewaarborgd wordt. In 2025 is het voortbrengingsproces verder ingericht en is een IV-roadmap ontwikkeld die aansluit bij de P&C-cyclus. De IV-raad en Portfolioboard zijn opgericht en geborgd. De basis van een robuust IV-sturingsmodel is daarmee gelegd. Daarnaast is het bijhouden van ontwikkelingen op het gebied van AI, automatisering en wetgeving over informatieveiligheid essentieel om te borgen. Daar is in 2025 dan ook volop in geïnvesteerd en dat zal blijven gebeuren.

11.4 De dienstverlening is klantgericht en klantvriendelijk en constant aan verandering onderhevig

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.4 De dienstverlening is klantgericht en klantvriendelijk en constant aan verandering onderhevig

Binnen de keten dienstverlening staan drie uitgangspunten centraal, te weten:

1. Verbeteren van onze dienstverlening (intern – en extern)
2. Verhogen klanttevredenheid
3. Actualiseren van het E-handboek waarin de procesbeschrijvingen zijn opgenomen.

Via het middel klantreizen zetten we in op alle drie de thema's om zo mede vanuit klantperspectief onze dienstverlening te verbeteren. Op projectbasis hebben we in 2025 gewerkt aan de voorbereiding van een extern klantportaal voor het aanvragen van subsidies. Er is een systeem aangeschaft en de voorbereiding is getroffen om het subsidieproces meer te automatiseren, de toegankelijkheid te vereenvoudigen en de doorlooptijd van subsidies te verkorten. De livegang staat gepland halverwege 2026.

Daarnaast werken we vanuit dienstverlening toe naar het centraliseren van onze bedrijfsvoeringsdiensten. De huidige Service Management tools, Assyst en Planon, worden vervangen door één geïntegreerde tool. Dit sluit ook aan bij de gedachte om naar één Servicepunt (digitaal en fysiek) te gaan voor de bedrijfsvoering diensten. Daar is rekening mee gehouden in het voorlopig ontwerp van het renoveren en verduurzamen van het provinciehuis.

Van structurele aard is het herzien- en optimaliseren van de interne werkprocessen. Bij het verbeteren, vereenvoudigen en herzien van deze processen volgens de verbetercyclus, worden de interne klanten betrokken. Dit jaar is onder andere een aantal processen van Mens & Organisatie herzien. Hiermee is duidelijk hoe het proces verloopt en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil
Afgehandelde subsidieaanvragen	%	60	95	83	12
Omschrijving:	Afgehandelde subsidieaanvragen binnen 13 weken.				
Toelichting verschil	In navolging van voorgaande jaren is er ook dit jaar hard gewerkt door team Subsidies om de administratieve achterstanden weg te werken. Dat is gelukt. Momenteel wordt 83% van alle subsidieaanvragen tijdig afgehandeld tegenover het begrotingsdoel van 95%. We streven ernaar om volgend jaar het verschil van 12% te overbruggen.				
Bron:	SAP CRM				

11.5 Goede voorbeeld voor het verduurzamen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.5 De provincie geeft het goede voorbeeld door het verduurzamen van de eigen organisaties (processen en faciliteiten) vastgoed en de daarbij behorende buitenruimte

In 2025 zijn diverse activiteiten ondernomen rondom het thema verduurzaming van de eigen organisatie. De Provinciale Staten hebben ingestemd met de plannen rondom de renovatie en verduurzaming van het Huis voor de Provincie. De prognose is dat de uitvoerende werkzaamheden starten in Q2 2027 met een verwachte opleverdatum van Q4 2031. Hierna zal het Huis voor de Provincie op jaarbasis energieneutraal zijn. Om duurzaamheid structureel te borgen binnen ons inkoopproces is in Q2 2025 het MVOI-expertteam opgericht. Dit team bestaat uit interne deskundigen die adviseren over alle MVOI-thema's bij aanbestedingen. Eind 2025 heeft de directie vastgesteld dat alle aanbestedingen verplicht langs dit expertteam worden geleid, waarmee verduurzaming van ons inkoop organisatiebreed is verankerd.

Om de uitstoot van ons woon-werkverkeer terug te brengen hebben we aanpassingen doorgevoerd van onze fietsenstalling, om zo het fietsen aantrekkelijker te maken. Medewerkers kregen ook in 2025 de kans om gratis twee weken een e-bike uit te proberen en we hebben waar mogelijk carpooling gestimuleerd. Ook heeft de directie een voorstel voor een pilot geaccordeerd rondom het gebruik van elektrische deelauto's voor zakelijke dienstreizen. In 2025 zijn drie facilitaire aanbestedingen (catering, afval en schoonmaak) uitgevoerd met aangescherpte duurzaamheidseisen, waardoor wij in 2026 duurzamer zullen werken. Daarnaast is een afvalscan uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de afvalscheidingsgraad en veelvoorkomende fouten in afvalscheiding. Binnen de catering is het aandeel biologisch, lokaal en plantaardig voedsel aanzienlijk vergroot. Tegelijkertijd is de voedselverspilling verder teruggebracht tot onder de 5%.

Prestatieindicator	Eenheid	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025	Verskil
Circulariteit in aanbestedingen	%	26	25	20	-5
Omschrijving:	In hoeveel procent van de aanbestedingen circulariteit wordt meegenomen. Dit zegt dus niets over de kwaliteit of uitkomst van de aanbesteding.				
Toelichting verschil	Deze indicator geeft over 2025 een vertekend beeld, omdat we van de 125 aanbestedingen niet inzichtelijk hebben of deze voor circulair kansrijk waren. Over 2026 streven we naar een beter overzicht, doordat alle aanbestedingen vanaf heden langs het Expertteam moeten. Ook hebben we vanaf 1 februari 2026 een nieuw contractmanagementsysteem, waarin de juiste informatie kan worden opgeslagen.				
Bron:	Duurzaamheidsverslag 2024				
CO2 uitstoot	Ton CO2	7.940	5.500	7.053	1.553
Omschrijving:	Het aantal ton CO2 vanwege grondstoffen.				
Toelichting verschil					
Bron:	Duurzaamheidsverslag 2024				
Energie	mWh- verbruik/- opwek	10.644/387	10.000/430	10.359/419	359/+31
Omschrijving:	Dit betreft elektriciteit, gas en het warmtenet, waarbij 1 kub gas gelijk staat aan een energie-inhoud van 10 kWh en 1 GJ warmte aan 278 kWh.				
Toelichting verschil	Er is minder elektriciteit verbruikt en meer elektriciteit opgewekt, door een toename van het aantal zonuren in 2025 ten opzichte van 2024. Voor de vermindering van ons verbruik is het moeilijk om hier een directe oorzaak aan te wijzen, aangezien het verschil relatief klein is.				
Bron:	Duurzaamheidsverslag				

Klimaatmitigatie	Ton CO ₂	38.433	32.000	24.815	-7.185
Omschrijving:	Aantal ton CO ₂ dat jaarlijks wordt uitgestoten in CO ₂ -equivalenten.				
Toelichting verschil					
Bron:	Duurzaamheidsverslag				
Voedselagenda	%	19% lokaal, 17,9% biologisch, 51,5% verhouding dierlijk - plantaardig. Voedselverspilling <5%		19,9% lokaal, 17,2% biologisch, 48,2% - 51,8% verhouding dierlijk - plantaardig, voedselverspilling <5%	
Omschrijving:	Bekende percentages zijn opgenomen, de overige doelen worden vanaf 1 januari 2024 gemeten.				
Toelichting verschil	Er is minder biologisch voedsel ingekocht. Dit is te wijten aan het faillissement van een leverancier. Daartegenover is er meer lokaal en plantaardig ingekocht. Een mooie mijlpaal is dat wij nu al voldaan aan onze ambitie voor 2030 als het gaat om het tegengaan van voedselverspilling.				
Bron:	Duurzaamheidsverslag				

11.6 De beheersing van de organisatie door het management en bestuur is optimaal

Wat hebben we daarvoor gedaan?

11.6 De beheersing van de organisatie door het management en het bestuur is optimaal

Het afgelopen jaar is er concernbreed en per organisatieonderdeel een actieplan risicogestuurd werken vastgesteld en is er gewerkt aan het ontwikkelen van een training op dit gebied. We hebben geadviseerd op bestuurlijke stukken en diverse risicosessies gehouden, zoals risicosessies omtrent het UPLG, de verduurzaming van ons pand en een risicosessie voorbereid voor projectbesluiten in het kader van wind en netcongestie.

Er is onderzoek uitgevoerd naar de impact van de AI-verordening op onze organisatie. De resultaten daarvan komen naar PS, vergezeld van een strategie om AI beter en verantwoord te benutten. Daarnaast hebben we onderzoek uitgevoerd binnen mobiliteit gericht op het versterken van professionaliteit in de dataketen en data-organisatie. De onderzoeken die zijn uitgevoerd in opdracht van het College (2024: '[leren door te doen](#)' en 2025: '[stopstrategie](#)') zijn gedeeld met PS en ook toegelicht. Daarnaast is het jaarlijkse onderzoek naar de fractieverantwoordingen aangeboden aan PS.

Wat heeft het gekost?

11. Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025 Primitief	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
P11-1 De financiële keten is robuust	-9.466	-4.351	-6.607	-6.356	251
P11-2 Organisatie duurzaam inzetbaar	-2.482	-14.235	-13.137	-10.586	2.550
P11-3 ICT-fundament is toekomstbestendig	-14.412	-15.368	-16.849	-15.486	1.362
P11-4 De dienstverlening is klantgericht	-21.452	-14.809	-16.509	-15.018	1.491
P11-5 De provincie geeft het goede voorbeeld	-9.424	-7.085	-10.120	-14.731	-4.611
P11-6 De beheersing van de organisatie	-1.974	-2.831	-2.161	-1.785	377
Totaal exploitatie	-59.211	-58.679	-65.382	-63.963	1.420
Mutaties reserves					
Onttrekkingen	0	0	1.625	1.625	0
Stortingen	-1.625	0	-450	-1.230	-780
Totaal mutaties reserves	-1.625	0	1.175	395	-780
Totaal 11. Overhead	-60.836	-58.679	-64.207	-63.568	640

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van overhead afzonderlijk moet worden gepresenteerd in de begroting en jaarstukken en niet wordt toegerekend aan de afzonderlijke programma's.

De per saldo overheadlasten van de provincie Utrecht kennen de volgende structuur:

- Programma 5 : Bereikbaarheid Publieke mobiliteit; (voor € 0,4 miljoen)
- Programma 10 : Bestuur; (Juridische zaken en Communicatie, totaal € 7,2 miljoen)
- Programma 11 : Bedrijfsvoering, informatie en organisatie. (€ 64 miljoen)

De werkelijke totale kosten van overhead voor 2025 bedragen € 71,6 miljoen, exclusief mutaties reserves.

Toelichting belangrijkste verschillen

- De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door vertraging en uitstel van een aantal IV projecten en vertraging bij de implementatie van het inkoop- en subsidiesysteem.

Voor een uitgebreide analyse van de afwijkingen van de verschillende beleidsprogramma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6.11 van de jaarrekening.

Mutaties reserves

Naam reserve	Stortingen Bijgestelde begroting	Stortingen Rekening	Onttrekkingen Bijgestelde begroting	Onttrekkingen Rekening
Groot onderhoud Huisvesting	-450	-1.230	0	0
Meerjarige projecten	0	0	1.625	1.625
Totaal	-450	-1.230	1.625	1.625

Investerings

Overzicht Overhead	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Vershil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet
Investerings ICT	6.304	450	1.850	181	1.669	631	5.673
Investerings provinciehuis	24.114	8.112	6.308	1.858	4.450	9.970	14.144
Totaal	30.418	8.562	8.158	2.039	6.119	10.601	19.817

Hoofdstuk 3 - Paragrafen

3.1 Provinciale belastingen en heffingen

Inleiding

Een deel van onze inkomsten bestaat uit provinciale belastingen en heffingen. Daarvan zijn de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting de belangrijkste.

De provinciale heffingen mogen niet hoger dan kostendekkend zijn (artikel 225 van de Provinciewet). Wij kennen de volgende heffingen:

- leges
- ontgrondingenheffing
- grondwateronttrekkingsheffing

3.1.1 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting (MRB) wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De Belastingdienst verzorgt de heffing en inning van de motorrijtuigenbelasting, waarbij zij de inkomsten vanuit de provinciale opcenten afdragen aan de provincie.

De grondslag voor het heffen van opcenten is de Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de Motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht (vastgesteld door Provinciale Staten op 27 juni 2011).

Het tarief voor de opcenten bedroeg in 2025 in de provincie Utrecht 84,2. Hiermee ligt het tarief onder het landelijke gemiddelde.

De gerealiseerde opbrengst aan opcenten over 2025 bedraagt € 164,1 miljoen. Dit is € 4,5 miljoen lager dan geraamd in de bijgestelde begroting 2025. Het verschil wordt grotendeels veroorzaakt door rekenfouten van de Belastingdienst. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

In de primaire Begroting 2025 is voor de opcenten een opbrengst geraamd van € 163,5 miljoen. Die opbrengst was gebaseerd op de raming die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft geformuleerd in de meicirculaire Provinciefonds van 2024 en rekening houdend met het vanaf 2025 deels belasten van zeer zuinige auto's. In de Voorjaarsrapportage 2025 is de verwachte opbrengst bijgesteld naar € 168,1 miljoen. Dit was de door de Belastingdienst geraamde opbrengst die wij ontvingen in januari 2025. Deze gewijzigde raming paste ook in het beeld dat er in het begin van 2025 een groei van het aantal motorvoertuigen te zien was in de provincie Utrecht en de opbrengsten die wij over de eerste maanden van de Belastingdienst hadden ontvangen.

Vervolgens werd bekend dat de Belastingdienst de opbrengst aan opcenten van de provincies over een aantal maanden in 2024 en 2025 onjuist had berekend met als gevolg dat alle provincies te veel aan opbrengst uitgekeerd hadden gekregen. De foutieve berekening van de Belastingdienst had daarbij ook de basis gevormd voor de bijgestelde raming in de Voorjaarsrapportage 2025. Rekening houdend met de gemaakte fout en het feit dat de Belastingdienst in 2025 de te veel betaalde opbrengst zou verrekenen met de nog te ontvangen bedragen is in de Najaarsrapportage 2025 de verwachte opbrengst bijgesteld naar € 162,6 miljoen.

Uit de septembercirculaire Provinciefonds bleek vervolgens dat de verwachte opbrengst toch hoger uit zou vallen dan in de Najaarsrapportage geraamd. Op grond van de raming in de septembercirculaire en rekening houdend met de correctie van de fout van de Belastingdienst is de verwachte opbrengst bijgesteld naar € 168,6 miljoen.

Uit de eindejaarsopgave van de Belastingdienst blijkt nu dat de werkelijke opbrengst over het jaar 2025 is uitgekomen op € 172,6 miljoen. Na de verrekening van de te veel ontvangen bedragen over 2024 van € 4,5 miljoen en 2025 van € 3,4 miljoen resteert hiervan een opbrengst van € 164,7 miljoen.

In januari en februari 2026 heeft de Belastingdienst opnieuw fouten geconstateerd in de berekening van de opbrengst van de opcenten over 2024 en 2025. Uit een eerste correctie hiervan is gebleken dat de provincie € 0,6 miljoen te veel heeft ontvangen. Dit bedrag is al in mindering gebracht op de opbrengst over 2025 waardoor deze uiteindelijk uitkomt op € 164,1 miljoen. Bij de uitbetaling van de opbrengst aan opcenten over de maand maart 2026 zal een tweede correctie plaatsvinden ten gunste van de provincie. Omdat de hoogte van dit te ontvangen bedrag nog niet bekend is, is dit in de opbrengst over 2025 niet verdisconteerd.

Deze gecorrigeerde opbrengst valt lager uit dan op basis van de septembercirculaire was geraamd. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen:

- foutieve en onvolledige informatie van de Belastingdienst, waaronder het ten onrechte aan provincies uitbetalen van opbrengst voor vrachtauto's en autobussen en het niet uitbetalen van opbrengst voor voertuigen met handelaarstekens;
- een lagere groei in het aantal belaste voertuigen in de tweede helft van 2025;
- bij de raming van de opbrengst hebben wij onvoldoende rekening gehouden met seizoensinvloeden (onder meer schorsing van campers en motoren tijdens herfst- en wintermaanden);
- inconsistenties tussen de van de Belastingdienst ontvangen maandelijkse overzichten van aantallen belaste voertuigen per provincie en de feitelijke opbrengst per maand. Hierover volgt in 2026 nader overleg tussen provincies en Belastingdienst.

De provincies voeren momenteel overleg met de Belastingdienst om te komen tot verbeterde informatievoorziening inzake de opcenten motorrijtuigenbelasting, verdergaande automatisering van het proces bij de Belastingdienst en de aanpassing van het convenant tussen provincies en Belastingdienst over het innen en verwerken van de opbrengst aan opcenten. Dit moet ertoe bijdragen dat fouten zo veel mogelijk worden voorkomen en de provincies een beter inzicht en meer controle krijgen op de te verwachten opbrengsten.

Provincie	2021	2022	2023	2024	2025
Zuid-Holland	90,4	91,8	95,7	98,7	101,5
Gelderland	89,5	90,6	93,0	97,9	101,2
Groningen	93,3	94,5	95,7	95,7	95,7
Friesland	87,0	87,0	87,0	87,0	92,1
Drenthe	92,0	92,0	92,0	92,0	92,0
Limburg	77,9	79,1	80,6	83,1	85,8
Noord-Brabant	78,4	79,6	80,8	82,8	84,9
Zeeland	89,1	82,3	82,3	84,4	84,4
Utrecht	74,9	77,5	79,4	81,9	84,2
Flevoland	81,4	82,2	82,2	83,0	83,9
Overijssel	79,9	79,9	79,9	82,2	82,2
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9	77,4	77,4
Gemiddeld	83,5	83,7	84,7	87,4	88,8
Maximaal tarief	116,8	118,4	125,8	138,3	147,1

3.1.2 Provinciale heffingen

3.1.2.1 Leges

Ontwikkelingen

Jaarlijks wordt de Legesverordening provincie Utrecht en de bijbehorende tarieventabel gecontroleerd en waar nodig geactualiseerd. Als actualisatie noodzakelijk is, dan wordt een voorstel hiertoe aan Provinciale Staten voorgelegd.

Per 1 januari 2025 zijn de leges verhoogd met het verwachte consumentenprijsindexcijfer voor het jaar 2025, zijnde 2,8%. Daarnaast is waar mogelijk en wenselijk een eerste stap gezet in het laten doorgroeien van de legestarieven naar 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat een aantal legestarieven per 1 januari 2025 naast de jaarlijkse indexering zijn verhoogd naar minimaal 50% kostendekkendheid met als doel om per 1 januari 2027 de 100% kostendekkendheid te bereiken.

Beleidskader

De leges vinden hun grondslag in de Legesverordening provincie Utrecht 2018. In beginsel worden leges geheven voor alle beschikkingen op aanvraag. Zoals verwoord in de verordening worden onder de naam 'leges' rechten geheven voor het genot van door of vanwege het provinciebestuur verstrekte diensten zoals omschreven in de verordening en de bijbehorende tarieventabel. Deze leges worden geheven van de aanvrager van de dienst of van degene voor wie de dienst wordt verstrekt.

De toe te passen tarieven staan in de tarieventabel bij de verordening. Bij het vaststellen van de tarieven worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- tarieven worden gebaseerd op het gemiddeld aantal uren van ambtelijke inzet voor de behandeling van een aanvraag. Voor aanvragen die worden afgehandeld door de provincie zelf wordt dit aantal uren vermenigvuldigd met het provinciaal uurtarief en de overhead per uur. Voor aanvragen die namens de provincie worden afgehandeld door de omgevingsdienst wordt het aantal uren vermenigvuldigd met het uurtarief dat door de omgevingsdienst wordt gehanteerd;
- de tarieven zijn ten hoogste kostendekkend. De geraamde baten mogen de ter zake geraamde lasten niet overschrijden;
- de tarieven worden jaarlijks in lijn met de indexering van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting aangepast. Doorgaans betreft het hier een indexering met het verwachte consumentenprijsindexcijfer voor het komende jaar.

Opbrengst

De opbrengst per jaar is afhankelijk van het aantal ingediende aanvragen en wisselt daardoor sterk. Daarom is in de Begroting 2025 de verwachte opbrengst gebaseerd op de gemiddelde opbrengst van de laatste 3 afgesloten kalenderjaren voor deze begroting: € 1.844.524.

De werkelijke opbrengst aan leges bedroeg in 2025 € 407.652,12.

Deze opbrengst is fors lager dan in de Begroting 2025 is geraamd. De oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat in 2025 ingediende aanvragen voor bouwen en milieubelastende activiteiten nog niet zijn afgerond. Pas bij afronding hiervan worden de leges opgelegd. Potentiële aanvragers lijken bovendien door de onzekerheid over de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet het indienen van aanvragen in sommige gevallen uit te stellen. Deze trend is ook bij de andere provincies zichtbaar geweest in 2025.

In onderstaande tabel lichten we de kostendekkendheid van de legestarieven over het jaar 2025 toe.

Berekening van kostendekkendheid van de leges 2025	(bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	278,5
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	278,5
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	241,1
BTW	0
Totale kosten	519,6
Opbrengst heffingen (exclusief precariobelasting)	407,7
Dekkingspercentage	79%

3.1.2.2 Ontgrondingenheffing

De Ontgrondingenheffing is een heffing voor het ontgronden zoals bedoeld in artikel 13.4a van de Omgevingswet. De heffing is bedoeld om de kosten te dekken van schadevergoedingen en van onderzoek als er onverwachte schade bij ontgrondingen ontstaat. De heffing wordt alleen geheven bij grote ontgrondingen waarbij daadwerkelijk kans op schade is.

De heffing vindt haar grondslag in de Heffingsverordening ontgrondingen provincie Utrecht 2024. Provinciale Staten stelden de verordening vast op 13 december 2023. Deze verordening trad met ingang van 1 januari 2024 in werking.

De ontgrondingenheffing bedroeg in 2025 € 0,04 per kubieke meter stoffen waarvoor een (wijziging van een) vergunning of machtiging is verleend. Wij leggen deze heffing alleen op voor ontgrondingen met hoeveelheden boven de 10.000 kubieke meter.

De opbrengst is jaarlijks sterk wisselend en is afhankelijk van de omvang van de ontgrondingen in dat jaar. In de Begroting 2025 is de gemiddelde opbrengst geraamd op € 4.000. De werkelijke opbrengst in 2025 was nihil.

Voor de ontgrondingenheffing geldt dat het tarief maximaal kostendekkend mag zijn. In 2025 zijn geen kosten gemaakt voor schadevergoedingen en onderzoek. Daar staat tegenover dat er in 2025 ook geen ontgrondingenheffing is opgelegd.

Bij besluit van 12 november 2025 hebben Provinciale Staten besloten dat deze heffingsverordening per 1 januari 2026 vervalt. De reden hiervoor is dat het tarief verouderd is. In de praktijk bleek deze niet toereikend om een schade (volledig) te kunnen vergoeden. Met de invoering van de Omgevingswet zijn er bovendien voldoende andere mogelijkheden om vergoeding van schade te regelen. In het uitzonderlijke geval dat een schade middels deze mogelijkheden niet volledig kan worden vergoed wordt hiervoor mogelijk nog wel een beroep gedaan op de provincie. Er zal nog een nader voorstel worden uitgewerkt op welke wijze de provincie in deze situatie de (resterende) schade voor haar rekening kan nemen. Hierbij zal ook worden opgenomen wat er gaat gebeuren met de Voorziening ontgrondingen.

3.1.2.3 Grondwaterheffing

De grondwateronttrekkingsheffing is een heffing voor het onttrekken van grondwater zoals bedoeld in artikel 13.4b van de Omgevingswet. De heffing is bedoeld voor maatregelen en kosten die verband houden met (a) grondwateronttrekking en het infiltreren van water, (b) het bijhouden van register, schadevergoeding en (c) onderzoek.

De heffing vindt haar grondslag in de Grondwateronttrekkingsheffingsverordening provincie Utrecht 2024. Provinciale Staten stelden deze verordening op 13 december 2023 vast. De verordening is per 1 januari 2024 in werking getreden. Als dat nodig is, wordt de verordening aan de hand van actuele ontwikkelingen aangepast.

Het tarief voor de grondwateronttrekkingsheffing bedraagt € 0,0153 per kubieke meter onttrokken grondwater.

In de Begroting 2025 is de opbrengst geraamd op € 1.334.000, de werkelijke opbrengst was in 2025 € 1.331.750.

Ook voor de grondwateronttrekkingsheffing geldt dat het tarief maximaal kostendekkend mag zijn. De kosten vielen in 2025 hoger uit dan de opbrengst. De heffing is hiermee niet meer dan kostendekkend, conform de wettelijke eis.

Berekening van kostendekkendheid van de grondwaterheffing 2025	(bedragen x € 1.000)
Kosten taakveld – kosten maatregelen en onderzoeken	930
Kosten taakveld – schadevergoedingen en onderzoek	70
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-88
Netto kosten taakveld	912
Toe te rekenen kosten	
Overhead inclusief (omslag)rente	1008
BTW	0
Totale kosten	1.920
Opbrengst heffingen	1.332
Dekkingspercentage	69%

3.1.2.4 Kwijtscheldingsbeleid

Voor de provinciale heffingen hebben wij geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld. Wel kunnen we in bepaalde gevallen tegemoetkomen aan onredelijkheden van overwegende aard die zich voordoen bij de toepassing van de leges- en heffingsverordeningen. Dit betekent dat van het opleggen van leges of heffingen kan worden afgezien als dit leidt tot een onredelijk gevolg dat niet de bedoeling van de verordening is geweest.

3.1.3 Opbrengsten provinciale belastingen en heffingen

Samenvatting opbrengsten provinciale belastingen en heffingen	Rekening 2024	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Opcenten motorrijtuigenbelasting	153.731	163.491	168.626	164.136
Leges	518	1.845	1.845	408
Ontgrondingenheffing	0	4	4	0
Grondwaterheffing	1.279	1.334	1.334	1.332
Totaal	155.528	166.674	171.809	165.876

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de verplichte paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat het om de vraag in welke mate de financiële positie van de provincie toereikend is om de financiële gevolgen op te kunnen vangen van het optreden van de ingeschatte risico's (art. 11 BBV). De ratio weerstandsvermogen en de overige financiële kengetallen geven een zo betrouwbaar en verantwoord mogelijk inzicht in de actuele financiële positie van de provincie en de duiding ervan.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelen we de volgende onderdelen:

1. Risicomanagement binnen de provincie Utrecht;
2. Risicoanalyse;
3. Drie belangrijke veranderingen van risico's in het benodigd weerstandsvermogen ten opzichte van de programmabegroting 2026;
4. Benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit;
5. Ratio weerstandsvermogen;
6. Financiële kengetallen.

3.2.1 Risicomanagement binnen provincie Utrecht

Het beleid voor weerstandsvermogen en risicobeheersing is verankerd in het beleidskader Integraal Risicomanagement 2024 en de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2025.

Het beleidskader Integraal Risicomanagement 2024 geeft Provinciale Staten op strategisch niveau de kaders voor risicomanagement. Binnen deze strategische kaders geven Gedeputeerde Staten invulling aan risicomanagement met het uitvoeringskader Integraal Risicomanagement. Het uitvoeringskader (onderdeel van het beleidskader integraal risicomanagement) vormt de leidraad voor het risicomanagement binnen de ambtelijke organisatie. Integraal risicomanagement gaat over het realiseren van doelen door het effectief en kosten-efficiënt omgaan met onzekerheden, risico's en kansen. Het biedt hiermee kansen op sturing en versterkt het doelgericht, doeltreffend en doelmatig werken vanuit respectievelijk Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie. De Kernnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2025 bevat de financiële uitgangspunten en richtlijnen die gelden voor het weerstandsvermogen en het beheersen van risico's. Belangrijke uitgangspunten zijn:

1. Risico's waarvan de incidentele financiële gevolgen minder dan € 250.000 bedragen, worden niet als materieel beschouwd. Dit betekent dat de financiële gevolgen binnen de programmabudgetten moeten worden opgevangen;
2. De project specifieke risico's van de grondexploitaties Sortie 16 en Vliegbasis Soesterberg worden afgedekt door de grondexploitaties. Is de dekking niet of onvoldoende dan wordt het financiële restrisico opgenomen in de benodigde weerstandscapaciteit. Algemene risico's van de grondexploitaties worden opgenomen in de benodigde weerstandscapaciteit;
3. Voor zover de incidentele financiële gevolgen van een risico gedekt zijn door de reserve weerstandsvermogen, wordt deze reserve aangewend om die financiële gevolgen te dekken. Dit gebeurt als de bedreiging werkelijk optreedt en de last niet gedekt kan worden binnen het budget van het betreffende programma.
4. Mochten de financiële gevolgen van een risico groter zijn dan de beschikbare reserve weerstandsvermogen, dan zal een beroep worden gedaan op de overige beschikbare weerstandscapaciteit (saldireserve).

Verder is het zo dat als een financieel risico een kans van optreden heeft van 50% of groter, het risico niet in het provinciaal risicomanagementsysteem wordt opgenomen. Het risico moet dan via regulier budget of een voorziening worden afgedekt. Risico's van financiële instrumenten worden afgedekt door de bestemmingsreserve Risico's financiële instrumenten (zie ook [paragraaf Financiering](#)).

3.2.2 Risicoanalyse

De provincie staat voor grote en complexe opgaven in een tijd van nationale en geopolitieke spanningen. Deze tijd van verandering vraagt om voldoende aanpassingsvermogen van de provincie. Risicomanagement draagt hier in belangrijke mate aan bij. Ten opzichte van de risico-inventarisatie in de Programmabegroting 2026 is de top 10 nagenoeg hetzelfde gebleven. De risico's die betrekking hebben op financiële instrumenten worden conform nieuw beleid niet langer via de reserve weerstandsvermogen afgedekt.

De inventarisatie van risico's leverde in totaal 132 risico's op. Deze zijn opgenomen in ons risicomanagementsysteem. Van de 132 hebben 65 risico's een financieel effect. Het totaalbedrag waarover we

risico lopen bedraagt momenteel € 90,6 miljoen. Het is onwaarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich tegelijkertijd voordoen. Daarom wordt jaarlijks een Monte Carlo-analyse uitgevoerd waarbij statistisch met 90% (landelijke norm) wordt berekend wat het benodigde weerstandsvermogen is. Hieruit blijkt dat € 12,6 miljoen voldoende is om alle risico's op te vangen.

In het onderstaande overzicht presenteren we de top 10 van het aantal risico's. Dit zijn de risico's met de hoogste impact op het benodigd weerstandsvermogen. Deze risico's zijn samen goed voor ongeveer 49% van de berekende omvang van het benodigd weerstandsvermogen. De Financiële Klasse is bepaald op het maximaal financieel risico. Als het verwachte financieel gevolg bekend is, is dat ingevuld onder financieel gevolg. Zo niet, dan is het maximale financieel gevolg ingevuld.

(bedragen x € 1 miljoen)

Nr	Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
1	PFAS - 1 SPUK is niet voldoende om project uit te voeren	47%	max. € 5,0	14.16%
2	Er vindt een cyberincident plaats	25%	max. € 5,0	7.44%
3	Fouten bij de berekening van de provinciale opcenten door de Belastingdienst	30%	max. € 4,0	7.10%
4	ICT gerelateerde voorvallen, waaronder uitval, etc.	10%	max. € 10,0	5.92%
5	Uitlekken van vertrouwelijke / privacy gevoelige of privacygevoelige informatie.	20%	max. € 5,0	5.90%
6	Uitval kritieke operationele systemen	45%	max. € 1,0	6.29%
7	(HvH en VBS) Algemeen - Hogere plankosten door netwerkcongestie en extra combinatierisico	30%	max. € 1,4	5.11%
8	(HVH) Oude Tempel 16 Kans op hogere grondopbrengst	20%	max. € -2,0	4.91%
9	Van het Rijk ontvangen we niet de toegezegde middelen voor de ANLb 2026-2028	10%	max. € 5,4	4.28%
10	Uitvoering Wet versterking regie volkshuisvesting 2026	49%	max. € 1,0	2.69%

PFAS – Rijksbijdrage is niet voldoende om het project uit te voeren

Voor de sanering van de PFAS-verontreiniging van grond en grondwater op de voormalige Vliegbasis Soesterberg is van het rijk een bijdrage van € 23,5 miljoen ontvangen. Er is nog veel onzekerheid over de toekomstige kosten, onder andere omdat er nog een saneringsvariant gekozen moet worden en ook omdat de normen voor sanering van het grondwater nog niet zijn bepaald. Het kan zijn dat dit bedrag op de lange termijn onvoldoende is, om de kosten te dekken. De ontvangen bijdrage van het rijk is een lump sum, indexering is dus niet aan de orde en daarmee komt de kostenstijging ook ten laste van het bestaande budget. De sanering start na de keuze van de saneringsvariant en het verkrijgen van de benodigde vergunningen. De saneringswerkzaamheden lopen, met name voor het reinigen van het grondwater, zeker meer dan 10 jaar door. Dit risico is opgenomen, omdat de sanering geen deel uitmaakt van de Grex-en.

Er vindt een cyberincident plaats

Het gevolg van een cyberincident kan zijn dat ICT-systemen en/of Operationele besturingssystemen niet beschikbaar zijn, of niet meer werken zoals gewenst. Ook bestaat de mogelijkheid dat systemen overgenomen worden met als doel fysieke schade aanbrengen, ontwrichting en/of desinformatie. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat bedrijfsprocessen niet uitvoerbaar zijn, ongewenste teksten op website van de provincie, rituitval voor het trambedrijf of verstoring van verkeerslichten.

Er is een reële kans dat wij worden geconfronteerd met een cyberincident, zoals een hack, ransomware aanval of inbraak. Door samenwerking tussen de provincies en de diensten vanuit Nationaal Cyber Security Centrum, wordt dreigingsinformatie sneller ontvangen en ontstaat een (beter) situationeel beeld van de potentiële

dreigingen. We kunnen aanvallen eerder detecteren, risico-inschattingen verbeteren en effecten van mitigerende maatregelen beter beoordelen.

Wij kunnen dit, ondanks getroffen beheersmaatregelen, niet helemaal voorkomen. De dreigingsbeelden van Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) en Nationaal Cyber Security Centrum blijven onverminderd hoog vanuit criminaliteit en ook vanuit statelijke actoren. Onze inzet is bedoeld om de kans dat een cyberincident gebeurt te verminderen en de impact bij een incident te beperken.

Fouten bij de berekening van de provinciale opcenten door de belastingdienst

Dit risico is nieuw opgenomen omdat de provinciale opcenten een materiële inkomstenbron vormen en de provincie hierbij afhankelijk is van een juiste uitvoering door de Belastingdienst. Bij fouten in de berekening of verwerking (bijvoorbeeld door systeem- of procesfouten) kan sprake zijn van te lage of te hoge afdrachten, met als gevolg een incidentele tegenvaller, correcties achteraf en onzekerheid over de gerealiseerde baten. Gezien de mogelijke omvang van nabetalingen of terugbetalingen en de beperkte directe beïnvloedbaarheid door de provincie is het risico opgenomen in het weerstandsvermogen. De kans is ingeschat op 30% en de maximale financiële impact op € 4 miljoen. Ter voorkoming hiervan is via het IPO een structureel afstemmingslijntje met de Belastingdienst ingericht om tijdig signalen op te halen en mogelijke afwijkingen in de berekening te voorkomen.

ICT- gerelateerde voorvallen

Door de toenemende digitalisering van ons werk neemt ook de afhankelijkheid van IT-middelen en services toe. Uitval of het niet beschikbaar zijn van IT-middelen en services heeft een grote impact op de continuïteit van onze werkzaamheden en onze bedrijfsvoering. We monitoren de beschikbaarheid van onze systemen dan ook continu en passen onze maatregelen daartoe aan. We hebben onder andere deze maatregelen actief:

- een (actueel) bedrijfscontinuïteitsplan;
- voldoende controle op toegang door autorisatiemaatregelen (twee-factor authenticatie);
- zorgen voor uitwijkprocedures in overeenkomsten met leveranciers en hostingpartners en opvang bij stroomuitval (signalering en inschakelen experts bij uitval);
- moderniseren van ICT-infrastructuur en regelmatig onderwerpen aan een diepgaande risicoanalyse (DRA), waarbij nieuwe of aangepaste programmatuur grondig wordt getest voor implementatie. Deze modernisering is in gang gezet met het lopende programma 'ICT-fundament op orde', afronding 2026.

Uitlekken van vertrouwelijke informatie

Naast AVG gerelateerde gevolgen, kan bijvoorbeeld informatie over vertrouwelijke besluitvorming openbaar worden met als mogelijk gevolg reputatieschade voor de provinciale en gedeputeerde staten.

De Meldplicht Datalekken zorgt ervoor dat organisaties die privacygevoelige gegevens opslaan en/of verwerken, verplicht zijn om een datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens te melden als er mogelijk risico's voor de betrokkenen zijn. Het begrip datalek is hierbij breed gedefinieerd. Voorbeelden van een potentieel datalek zijn onder andere een verloren USB-stick of laptop, ongeoorloofde toegang tot systemen met persoonsgegevens of het versturen van een email met privacygevoelige gegevens naar een onjuiste persoon. Het niet melden van dergelijke incidenten kan naast eventuele schadeclaims van derden ook leiden tot boetes van de toezichthouder. Ook nadat melding heeft plaatsgevonden kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete opleggen bijvoorbeeld wanneer betrokkenen niet of onvoldoende worden ingelicht, of bij onvoldoende zorgvuldige beveiliging van en omgang met privacygevoelige informatie. Onder de Europese AVG kunnen maximale boetes worden opgelegd tot (theoretisch) € 10 miljoen of 2% van de jaaromzet. De provincie Utrecht investeert actief in risicobewustzijn rondom informatiebeveiliging en privacy. Uit het jaarlijkse BIO zelf-assessment blijkt dat het volwassenheidsniveau de afgelopen jaren is gegroeid. In 2025 is dit verder toegenomen (op een schaal van 1 tot 5 is het volwassenheidsniveau gegroeid naar 3.1). Om de weerbaarheid van de organisatie te versterken is verdere groei en borging van maatregelen noodzakelijk.

Uitval kritieke operationele systemen

Bij het trambedrijf kunnen de operationele systemen door een aantal oorzaken uitvallen met als gevolg rituitval. Belangrijkste oorzaken zijn storingen en hacking van het systeem. Storingen kunnen o.a. veroorzaakt worden door het veranderde klimaat, waardoor onderdelen bij extreme weersomstandigheden voortijdig uitvallen.

(HvdH en VBS) – Hogere plankosten door netwerkcongestie en extra combinatierisico's

Er is een aantal onderwerpen benoemd, die bij alle projecten een rol kunnen gaan spelen. Een voorbeeld is de netcongestie: grote bouwprojecten dreigen op een wachtlijst te komen voor een aansluiting op het water – en elektriciteitsnet, wat kan leiden tot uitstel en daarmee hogere plankosten. Ook wordt rekening gehouden met schaarste op de arbeidsmarkt, invoering van financieringsrente bij de provincie, extra tijd en kosten door Woo-procedures. Dit betreft een algemeen risico.

Oude Tempel (HvdH) – kans op hogere grondopbrengsten

De gemeente Soest werkt aan een definitief stedenbouwkundig plan voor Oude Tempel waarbij rekening wordt gehouden met ruimte voor de natuurmaatregelen. In dit risico wordt een bandbreedte aangegeven. Enerzijds kans op lagere grondopbrengsten doordat de maatregelen voor de natuur ten koste gaan van uitgeefbaar gebied of extra investeringen vragen. Anderzijds zijn ook hier de grondopbrengsten conservatief geraamd. Kans is dat de grondopbrengsten uiteindelijk hoger uitvallen. Dit betreft een algemeen risico.

Van het Rijk ontvangen we toch niet de reeds toegezegde middelen voor het ANLb 2026 - 2028

Voor het ANLb is een meerjarige subsidie opengesteld op basis van Europese regels, waar nog niet voor alle jaren met absolute zekerheid in de dekking is voorzien. Voor het jaar 2026 is er een harde toezegging gedaan vanuit het Rijk dat deze middelen met de meicirculaire meekomen. Echter, voor de jaren 2027 en 2028 is er een toezegging gedaan vanuit het Rijk, maar nog geen zicht op wanneer de provincie deze middelen ontvangt. Daarmee bestaat het risico dat in de loop der tijd het Rijk toch anders doet besluiten en de middelen niet meer komen. Gezien de Europese regels moest er echter nu al voor 3 jaar opengesteld worden en bestaat het risico dat we voor 2 jaar zelf in de dekking moeten voorzien.

Uitvoering Wet versterking regie volkshuisvesting

Als op basis van de artikel-2-procedure voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting minder middelen dan verwacht in het provinciefonds terechtkomen, zijn er onvoldoende middelen beschikbaar om een claim voor de nieuwe wettelijke taken te financieren.

3.2.3 Drie veranderingen van risico's in het benodigd weerstandsvermogen t.o.v. de programmabegroting 2026

Vergeleken met de programmabegroting 2026 hebben zich drie belangrijke veranderingen voorgedaan in risico's die invloed hebben op het benodigd weerstandsvermogen. De eerste twee betreffen nieuw toegevoegde risico's. De derde is niet langer onderdeel van de risicoanalyse.

Fouten bij de berekening van de provinciale opcenten

Zie toelichting bij de top-10 onder nummer 3.

Van het Rijk ontvangen we niet de toegezegde middelen voor de ANLb 2026 - 2028

Zie toelichting bij de top-10 onder nummer 9.

Opstallen in ons bezit leveren bij verkoop minder op dan de waarde waarvoor ze op de balans zijn geactiveerd

In de afgelopen jaren blijkt dat we vastgoed voor een hogere prijs kunnen verkopen ten opzichte van de balanswaarde. Dit is mede ingegeven door een stijgende markt. Hierdoor zijn we tot de conclusie gekomen dat dit risico nu niet actueel meer is en hebben we deze gesloten. Elk jaar zullen wij monitoren of het risico weer aan het toenemen is.

3.2.4 Benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigd weerstandsvermogen

Er zijn vanuit de inventarisatie van risico's in totaal 132 risico's geïdentificeerd en opgenomen in het risicomanagementsysteem van de provincie. Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt bedraagt € 90,1 miljoen. Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich tegelijkertijd voordoen. In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de Monte Carlo-simulatie bij verschillende zekerheidsniveaus berekend met daarnaast het benodigde weerstandsvermogen. Met een zekerheid van 90% is een benodigd weerstandsvermogen van € 12,6 miljoen voldoende om de risico's op te vangen.

Percentage zekerheid	Benodigd weerstandsvermogen
10%	€ 2,8 miljoen
25%	€ 4,4 miljoen
30%	€ 4,9 miljoen
50%	€ 6,8 miljoen
75%	€ 9,7 miljoen
80%	€ 10,4 miljoen
90%	€ 12,6 miljoen
95%	€ 14,6 miljoen

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het vermogen van de provincie om de risico's die zich voordoen op te vangen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit. Een structurele bezuiniging is alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging.

In de onderstaande tabel zijn de bedragen van de saldireserve en reserve Weerstandsvermogen weergegeven aan het einde van 2025.

Categorie (bedragen x € 1 miljoen)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	134,7	
Reserve Weerstandsvermogen	23,5	
Verhogen opcenten MRB		109,5
Totaal	158,2	109,5

Structurele weerstandscapaciteit

Jaarlijks kan de provincie Utrecht de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het huidige maximum bedraagt op zijn hoogst 147,1 opcenten voor 2025. De provincie zal in het jaar 2026 86,4 opcenten opleggen. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt hierdoor 60,7 opcenten. Eén opcent correspondeert naar de raming van het Ministerie van BZK in de Meicirculaire van 2025 met een jaarlijkse opbrengst van € 1,8 miljoen. Hierdoor bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit dus € 109,5 miljoen structureel.

3.2.5 Ratio weerstandsvermogen

De reserve Weerstandsvermogen is in de Najaarsnota 2025 verlaagd naar € 31 miljoen vanwege het overbrengen van de opgenomen bedragen in de reserve Weerstandsvermogen naar de reserve Risico's financiële instrumenten. Dit overeenkomstig de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025. In de besluitvorming over de Programmabegroting 2026 in november 2025 is de reserve Weerstandsvermogen verlaagd met € 7,6 miljoen tot 23,5 miljoen. Rekening houdend met deze verlaging wordt de ratio weerstandsvermogen:

€ 23,5 miljoen / € 12,6 miljoen = 1,9 en daarmee binnen de vastgestelde bovengrens van 2,0.

Het verloop van de ratio weerstandsvermogen in relatie met de weerstandscapaciteit is in onderstaande tabel weergegeven.

	2022	2023	2024	2025
Begroting	1,9	1,7	1,7	1,9
Jaarrekening	1,9	2,2	2,0	1,9

3.2.6 Financiële kengetallen

De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de financiële weerbaarheid en flexibiliteit van de begroting. Zo wordt u in staat gesteld om gemakkelijker inzicht te verkrijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de provincie. De verplichte kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die Provinciale Staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. De verplichte kengetallen zijn uitgebreid met de vrijwillig toegevoegde kengetallen Belastingcapaciteit opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) ten opzichte van wettelijk maximum en Ratio Weerstandsvermogen.

De kengetallen zijn:

A. Structurele exploitatieruimte

De ratio Structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte we hebben om onze eigen lasten te dragen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten biedt meer flexibiliteit dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

B. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De mate van weerbaarheid en flexibiliteit geeft in combinatie met de andere kengetallen, zoals structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit, een indicatie over de financiële positie van een provincie. De solvabiliteitsratio geeft aan hoe groot het eigen vermogen is als percentage van het totale vermogen.

C1. Belastingcapaciteit opcenten MRB ten opzichte van gemiddelde tarief opcenten MRB van provincies

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in onze provincie zich verhoudt ten opzichte van het gemiddelde tarief van alle provincies. Het is niet bekend hoe het gemiddelde tarief opcenten MRB zich gaat ontwikkelen. Het gemiddelde tarief is daardoor vanaf 2025 ongewijzigd.

C2. Belastingcapaciteit opcenten MRB ten opzichte van wettelijk maximumtarief opcenten MRB

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in onze provincie zich verhoudt tot het wettelijk maximumtarief. Het is niet bekend hoe het landelijk maximumtarief opcenten MRB zich gaat ontwikkelen. Het landelijk maximumtarief opcenten MRB is vanaf 2024 ongewijzigd.

D. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitaties geeft een indicatie van het financiële risico dat we lopen in verband met onze grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van onze provincie (exclusief onttrekkingen aan reserves).

E1/2. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van onze provincie ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een negatieve uitkomst betekent dat er geen netto-schuld is.

F. Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen in relatie met de reserve Weerstandsvermogen geeft aan dat we het benodigde weerstandsvermogen kunnen dekken.

De tabel met signaalwaarden van de kengetallen ziet er als volgt uit:

Criteria kwalificatie kengetal		Gezond	Neutraal	Risicovol
A	Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
B	Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
C1	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. gemiddelde tarief van de provincies	< 95%	95% - 105%	> 105%
C2	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. wettelijk maximumtarief	< 90%	90% - 95%	> 95%
D	Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
E1	Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
E2	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%
F	Ratio weerstandsvermogen	> 1,4	1 - 1,4	< 1

De in de tabel hieronder ingevulde kengetallen zijn voornamelijk gebaseerd op de balans van 2025.

Samenvatting financiële kengetallen		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
A	Structurele exploitatieruimte	12%	3%	7%
B	Solvabiliteitsratio	52%	42%	53%
C1	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. gemiddelde tarief van de provincies	95%	96%	95%
C2	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. wettelijk maximumtarief	59%	61%	57%
D	Grondexploitatie	3%	3%	4%
E1	Netto schuldquote	35%	83%	39%
E2	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen)	34%	81%	37%
F	Ratio weerstandsvermogen	2,0	1,9	1,9

Samenhang kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de provincie. De kengetallen dienen daarom in samenhang beoordeeld te worden. Het gaat hierbij om de exploitatie en de balanspositie. De kengetallen *structurele begrotingsruimte* en *belastingcapaciteit opcenten MRB* geven aan of er voldoende structurele ruimte in de exploitatie is en welke mogelijkheid we hebben om de structurele baten te vergroten. De kengetallen *solvabiliteitsratio*, *netto schuldquote* en *grondexploitatie* hebben betrekking op de balans.

Beoordeling kengetallen exploitatie

De *structurele exploitatieruimte* is 5% lager dan de jaarrekening 2024 en 4% hoger dan bij de begroting 2025. De structurele baten bij de algemene middelen (provinciefonds) zijn in 2025 toegenomen. De structurele lasten zijn ook toegenomen maar naar verhouding minder waardoor de structurele exploitatieruimte in de jaarrekening groter is dan verwacht.

De *belastingcapaciteit opcenten* is t.o.v. gemiddeld tarief is gelijk aan de jaarrekening 2024. In vergelijking met de begroting 2025 is het kengetal 1% lager. Dit komt omdat het gemiddeld tarief van de provincies in 2025 wat hoger is dan verwacht (88,8 versus 87,4).

De *belastingcapaciteit t.o.v. wettelijk maximum* is 2% lager dan in de jaarrekening 2024 en 4% lager dan geraamd in de begroting 2025. Het maximumtarief voor 2025 is hoger vastgesteld (147,1 versus 138,3).

Beoordeling kengetallen balanspositie

In de balanspositie zien we dat de *solvabiliteitsratio* in 2025 11% hoger is dan geraamd in de begroting 2025 en nagenoeg gelijk aan de jaarrekening 2024. De omvang van de reserves (eigen vermogen) en de totale balans is eind 2025 hoger dan verwacht. Er zijn minder uitgaven gedaan ten laste van de reserves. Ook is de liquiditeitspositie eind 2025 hoger door ontvangen specifieke uitkeringen van het Rijk.

In samenhang hiermee is de *nettoschuldquote* 44% lager dan bij de begroting 2025. De verwachting was dat in 2025 externe financiering aangetrokken moest worden. Door de positieve liquiditeitspositie was dat niet nodig. Het kengetal van de *grondexploitatie* is 1 % hoger dan geraamd in de begroting 2025. Het kengetal van het *weerstandsvormogen* is gelijk aan de raming in de begroting 2025.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn goederen die ons eigendom zijn en een bijdrage leveren aan de provinciale doelstellingen en daarom meerjarig ten dienste staan. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noemt in dit kader gebouwen, wegen, water, groen en riolering. Onze kapitaalgoederen zijn:

- provinciale wegen;
- asset openbaar vervoer
- provinciale vaarwegen;
- provinciale gebouwen;

De kapitaalgoederen vragen bij aanschaf (of vervaardiging) substantiële investeringen en worden onderhouden zodat de bijdrage aan onze doelstellingen wordt geborgd. Als de kapitaalgoederen niet meer bijdragen aan de doelstellingen, is overdracht of sloop aan de orde.

3.3.1 Provinciale wegen

In 2025 hadden we het volgende aantal assets in beheer en onderhoud, zoals opgenomen in de tabel hieronder.

Asset	Specificatie	Aantal
Verhardingen	<ul style="list-style-type: none"> Rijbanen, fiets en voetpaden, parallelwegen, en busbanen Markering 	Circa 744 km Circa 1950 km
Kunstwerken	<ul style="list-style-type: none"> Vaste, beweegbare bruggen en faunapassages Geleiderail en hekken Geluidsscherm Grondkerende constructies 	302 stuk 61 km 11 km 15 km
Groen	<ul style="list-style-type: none"> Bermen Hagen Bomen Bermsloten 	4.112.000 m ² 62000 m 60000 stuk 206000 m
Wegmeubilair	<ul style="list-style-type: none"> Verkeersboren Abri's Hectometerboren 	14180 stuk 196 stuk 3529 stuk
Verkeersmanagementsystemen	<ul style="list-style-type: none"> Verkeersregelsinstallaties Bewegwijzering Verkeersmanagement centrale Video-observatiecamera's 	108 stuk 1538 stuk 1 stuk 67 stuk
Openbare verlichting	<ul style="list-style-type: none"> Armaturen Masten Kasten 	10714 stuk 9691 stuk 155 stuk
Hemelwaterafvoer	<ul style="list-style-type: none"> Kolken/putten Lengte leidingen Wadi's en zaksloten 	Circa 1100 stuk Circa 300 km Circa 45000 m ²
Vaarwegen	<ul style="list-style-type: none"> Revier Eem Vaargeul Eemmond Oude Rijn Gerecht Kromme Mijdrecht Linge Merwedekanaal Utrechts deel Damwand hout/beton/overig Staal damwand Milieubermen Slib klasse A/B Eem jaarlijks bij benadering 	18 km 2 km 5,5 km 8,5 km 10 km 10 km 18 km 10.110 m 29.376 m 89300 m 20000 m ³

3.3.1.1 Wat hebben we bereikt?

Het onderhoud van provinciale wegen bevat het onderhoud aan verharding, kunstwerken, wegmeubilair, verkeersregelinstallaties en verkeersmanagement, wegmeubilair, wegverlichting, hemelwaterafvoer en groenbeheer.

De in 2025 geplande onderhoudswerkzaamheden (het dagelijks en variabel onderhoud-, vervangingsonderhoud en verbetermaatregelen) aan assets zijn zoveel mogelijk integraal tijdens één

onderhoudsmoment uitgevoerd. Dat heeft geleid tot de verbetering van de kwaliteit van de wegen en heeft ook bijgedragen aan de verbetering van de doorstroming en de verkeersveiligheid. Het afgesproken kwaliteitsniveau, dat 95% van de provinciale wegen aan kwaliteitsniveau B moet voldoen, conform CROW-beheersystematiek, is gehaald. Op basis van schademetingen en inspecties voorjaar 2025 voldoet 98% aan beoogde kwaliteit B. En 100% van de provinciale kunstwerken voldoet tenminste aan conditieniveau 3 "Norm NEN 2767-4".

3.3.1.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Verharding

Conform het uitvoeringsplan 2025 zijn aan de volgende wegen, op onderdelen, onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd: N210, N212, N225, N230, N413 en N419. Bij de N212 en N225 was gedeeltelijk sprake van vervanging van de hele verhardingsconstructie.

Op de volgende wegen waren onderhoudswerkzaamheden in het uitvoeringsplan opgenomen maar zijn niet uitgevoerd, hoofdzakelijk vanwege vertraging in de plannen die gelijktijdig met het onderhoud moeten worden uitgevoerd:

- N204 vanaf de N210 tot en met de turborotonde N228. Werk uitgesteld, geen geschikt moment op de integrale onderhoudsplanning in combinatie met beschikbaar personeel;
- N210 onderhoud ter plaatse van kruising Vrijheidslaan. Werk is opgesplitst in 2 delen in verband met de toekomstige aansluiting Zijdeweg;
- N210 tussen de Parklaan en Utrechtseweg. Werk is uitgesteld in verband met ombouw rotonde Parklaan naar een turborotonde en ombouw Nelson Mandelaplein naar een geregelde kruising.

Aan de volgende wegen zijn onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd die niet opgenomen waren in het uitvoeringsplan. Op onderdelen van deze wegen was sprake van overschrijding van de CROW - richtlijnen voor schades welke niet voorzien waren:

- N227 tussen Doorn en Langbroek
- N410 kruisingen Achterdijk noord en zuid
- N806 aansluiting N199 en rotonde Nijkerkerweg

Tevens zijn op tal van wegen de bermen verlaagd zodat het water vrij kan afstromen van de weg en is op dunne geluidsreducerende deklagen levensduur verlengend onderhoud uitgevoerd door middel van sealen

Kunstwerken

- Er is divers variabel onderhoud aan vaste kunstwerken uitgevoerd, zoals het conserveren van leuningen, het vervangen van slijtlagen en het injecteren van scheuren in beton;
- Aan diverse pompinstallaties is onderhoud verricht op basis van regulier onderhoud en inspecties;
- De waterproblematiek bij de fietstunnel N233 te Veenendaal is onderzocht en naar aanleiding van de onderzoeksresultaten zijn herstelmaatregelen uitgevoerd;
- Er zijn duikers in de N210 vervangen;
- Alle vaste en beweegbare kunstwerken en de geluidschermen zijn technisch geïnspecteerd (vijfjaarlijkse inspectie);
- Alle elektrische installaties zijn conform NEN 3140 gekeurd;
- Groot onderhoud aan diverse kunstwerken in de N230 is uitgevoerd door het bouwteam verhardingen, waarbij gelijktijdig het monument 'De Trap' is verwijderd;
- De houten voetbrug in Werkhoven is vervangen;
- Diverse grondkerende constructies zijn vervangen door vrijkomende damwandplanken vanuit de Eem;
- Er zijn diverse (kleine) onderhoudsmaatregelen uitgevoerd aan vaste en beweegbare kunstwerken, grondkerende constructies en faunapassages op basis van inspectieresultaten. Waar mogelijk zijn deze gecombineerd met werkzaamheden aan andere assets;

- De provincie Zuid-Holland heeft conform de beheer- en onderhoudsovereenkomst dagelijks en variabel onderhoud uitgevoerd aan de beweegbare kunstwerken in het Merwedekanaal die eigendom zijn van de provincie Utrecht;
- Er zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd om de beweegbare bruggen aan te sluiten op de nieuwe bedienentrale in Nieuwegein;
- Beweegbare bruggen zijn in 2025 tijdelijk lokaal bediend;
- Diverse overeenkomsten met waterschappen voor het onderhoud van watergangen en sluizen zijn vernieuwd

Hemelwaterafvoer

De geplande onderhoudswerkzaamheden aan de hemelwaterafvoer zijn voor een groot deel uitgevoerd. Het deel van de geplande werkzaamheden dat niet is uitgevoerd is het gevolg van het verschuiven van de uitvoering van projecten naar latere jaren. Daar waar onderhoud is uitgevoerd is dit gericht onderhoud aan kolken, putten en de tussenliggende leidingen op basis van inspectieresultaten. Ook zijn herstellingen van uitstroomvoorzieningen en het schoonmaken van zaksloten meegenomen in het onderhoudswerk.

2025 was een bijzonder droog jaar. Het gemiddelde landelijke neerslagtekort kwam uit op 234 millimeter. Op veel plekken in de provincie zorgde het droge weer ook voor uitdroging van de bovengrond. De regen die wel viel had daardoor moeite om goed in de grond te infiltreren waardoor het tekort aan grond- en drinkwater in 2025 is opgelopen.

Het droge en warme weer zorgde voor meer zand en stof in de kolken. Op enkele locaties werden kolken handmatig extra schoongemaakt om goed functioneren te waarborgen. Door de droogte zoeken verschillende planten en bomen ook naar water in de hemelwaterafvoer. Op verschillende locaties werden wortelschermen aangetroffen in de hemelwaterafvoer. Een deel van deze wortelschermen kon bij de inspecties worden verwijderd, een deel van de ingegroeide wortels was te groot om vanuit de leiding te verwijderen en wordt op een later moment door middel van opgraven uit het stelsel weggehaald.

Op de N229 bij Bunnik ontstond eind oktober door een combinatie van ingroeiende boomwortels en een verzakking een volledige blokkade van de hemelwaterafvoer. Zes rijstroken kwamen hierbij volledig onder water te staan. Direct zijn maatregelen genomen om het water weg te pompen en is een noodpomp geplaatst om een volgende regenbui goed te kunnen afvoeren. Ook is direct een plan van aanpak gemaakt om te komen tot een definitieve en toekomstbestendige oplossing. Midden december 2025 is de vervanging van het defecte stelsel afgerond. Het stelsel is in capaciteit vergroot en verschillende kolkleidingen zijn vervangen. Bijzonder is dat dit project in zes weken van acuut probleem naar definitieve oplossing is gegaan, én dat de betonnen uitstroomelementen daarbij ook nog volledig circulair zijn uitgevoerd in hergebruikt materiaal.

Ook op verschillende andere locaties zijn maatregelen genomen om overlast te beperken en ontstane schades te herstellen. Er is zo veel mogelijk gekozen voor definitieve oplossingen. Daar waar echter op korte termijn groot onderhoud gepland is, zijn beperkte maatregelen genomen om bij het groot onderhoud tot een definitieve oplossing te komen. Op deze manier zijn zowel grote overlast voor het wegverkeer als onevenredig hoge kosten voorkomen.

Sinds 2024 heeft de provincie Utrecht een eigen putafdekking, voorzien van provincielogo en provinciewapen. De herkenbaarheid van het ondergrondse provinciale stelsel wordt hiermee vergroot en de kans op foutaansluitingen neemt af. Inmiddels zijn er al ruim 40 van deze nieuwe putafdekkingen geplaatst in verschillende projecten. Het grootste gedeelte van deze nieuwe putafdekkingen komt voort uit de aanleg van nieuwe inspectieputten. De reacties op de toegenomen herkenbaarheid zijn positief. Zowel vanuit de weginspecteurs van de provincie Utrecht als vanuit aannemers en derden die met riolering en hemelwaterafvoer te maken hebben. Het positieve effect van de gestandaardiseerde putdeksel heeft ook de vraag opgeroepen om te kijken naar een provinciale standaard-kolk. In 2026 zal bekeken worden of en in welke mate standaardisatie van kolken mogelijk is.

De provincie Utrecht heeft in 2025 een gecombineerde reiniging, inspectie en inventarisatie uitgevoerd aan 1202 kolken en 267 putten en de tussenliggende leidingen. Hierbij is gekeken naar de huidige staat, de aanwezige risico's en de te nemen maatregelen. Deze putten en kolken bevinden zich in 38 kilometer provinciale wegen, parallelwegen en fietspaden. Een klein deel van de geplande inspecties is niet uitgevoerd

doordat de te nemen verkeersmaatregelen niet mogelijk waren. Veelal waren werkzaamheden op nabijgelegen rijkswegen of het onderliggend wegennet de reden dat deze trajecten niet konden worden uitgevoerd.

Groen

Het vast onderhoud aan het groen (het maaien van berm langs de provinciale wegen, het uitmaaien van sloten en het knippen van hagen) is periodiek uitgevoerd. Daarnaast zijn berm sloten gebaggerd. Het vrijkomende gras is grotendeels verwerkt volgens de Bokashi-methode. Dit is een fermenteringsproces waarbij nagenoeg geen CO₂ vrijkomt. Voor het bomenbestand (jaarlijks 1/3 deel direct langs onze wegen) is een veiligheidscontrole uitgevoerd en zijn de bomen onderhouden, zoals snoei, vervanging en dergelijke.

In 2025 is ingezet op het bestrijden van de Japanse Duizendknoop in meterstroken, zichthoeken en op locaties waar deze overlast geeft voor aangrenzenden. Op overige plekken waar de Japanse Duizendknoop aanwezig is, wordt de groei beheerst.

- Ecologisch bermbeheer: Hierbij is zoveel mogelijk insectvriendelijk gemaaid, in de geest van de Kleurkeur-methode, waarbij optimaal rekening wordt gehouden met de balans tussen verkeersveiligheid en het welzijn van flora en fauna.
- Eikenprocessierups: De provincie Utrecht bestrijdt jaarlijks de eikenprocessierups langs haar wegen. Ook in 2025 is preventief spuiten met het biologische middel Xentari niet toegepast. Omdat vooraf een gelijkblijvende maar beheersbare plaagdruk werd verwacht, was het niet nodig om in 2025 preventief te spuiten. De vooraf verwachte gelijkblijvende plaagdruk heeft zich in 2025 ook daadwerkelijk voorgedaan. De plekken met overlast zijn bestreden (gelijk gebleven ten opzichte van 2024). Het aantal meldingen van overlast was lager dan in 2024.

Wegmeubilair

Het areaal van het wegmeubilair kent een zeer grote verscheidenheid. Het betreft onder andere hectometerborden, verkeersborden,abri's en bebakeningszuilen. Voor diverse onderdelen gelden evenzoveel normen waaraan het beheer moet voldoen, zoals de RVV1990, de BABW, CROW 323 en de NEN 2767. Door regelmatige inspectie (zelfs wekelijks) is het meubilair gecheckt op de onderhoudsstaat. Als de veiligheid in het geding komt dan wordt direct actie ondernomen.

De in 2025 geplande onderhoudsmaatregelen (vast en variabel) zijn grotendeels uitgevoerd.

Aan het eind van 2025 is nog een update aan de abri's die verlicht worden middels een zonnepaneel gedaan, dit omdat er geconstateerd was gedurende het jaar dat de verlichting op vele locaties niet de hele nacht bleef branden. De eerste testen met de laatste update zien er positief uit. Op een enkele locatie staan de abri's zover tussen de bomen dat daar voor een andere oplossing gezocht moet worden. Gedurende 2025 zijn er geen duurzamere producten op de markt gekomen qua wegmeubilair.

Verkeersmanagementsystemen

De ruim 130 verkeersregel- en verkeersmanagementinstallaties spelen een belangrijke rol bij de veiligheid van de verkeersafwikkeling, de leefbaarheid voor omwonenden rond de provinciale kruispunten en bij het bevorderen van doorstroming van de verschillende modaliteiten. Het storingsbeheer en regulier onderhoud zijn in 2025 effectief uitgevoerd in samenwerking met onze eerstelijns onderhoudspartij.

De onderhoudsprojecten voor VRI-ervangingen binnen het variabel onderhoud in 2025 zijn niet geheel volgens planning afgerond. De komst van de iVRI vergt een langere doorlooptijd in de voorbereiding van projecten en we merken dat de markt hier nog niet volwassenheid in is. Kundig personeel vinden is zowel voor de markt als voor ons een grote uitdaging. De laatste werkzaamheden van het onderhoud 2025 worden begin 2026 uitgevoerd.

Niet alle geplande variabele onderhoudsmaatregelen aan de bewegwijzering zijn tijdig uitgevoerd. We zijn wettelijk verplicht dit in samenwerking met de Nationale Bewegwijzeringsdienst voor te bereiden. Zij liepen intern vertraging op door overgang naar een nieuw systeem en langdurige ziekte binnen de organisatie. Voor de verlichte bewegwijzering wordt de verduurzamingsslag structureel doorgezet. Oude wegwijzers met tl-verlichting zijn vernieuwd met LED-verlichting of zijn retro reflecterend uitgevoerd, zodat deze minder of geen energie meer gebruiken. Op dit moment is 91% van de bewegwijzeringsvlaggen verduurzaamd.

Openbare verlichting

Leidend principe voor het beheer van wegverlichting is donker waar het kan, licht waar nodig. Dit sluit aan op actuele inzichten, richtlijnen en technische ontwikkelingen (waaronder ledverlichting). Hiermee wordt aangesloten op doelen voor de energietransitie en duurzaamheid binnen de randvoorwaarden voor veiligheid van de verkeersafwikkeling, de sociale veiligheid op wegen en fietspaden en de doorstroming van het verkeer. Momenteel is 74% van de armaturen vervangen door ledverlichting.

De geplande vervangingen en groot onderhoud van 2025 zijn grotendeels uitgevoerd. De uitgestelde werkzaamheden worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 in zijn geheel afgerond. Het onderhoud van de openbare verlichting is ondergebracht in een RAW bestek. Dit contract is in 2023 gestart en heeft een duur van 2 jaar met 2x een optie tot een jaar verlenging. Daarna zal een nieuwe aanbesteding plaatsvinden. Dit contract heeft ook als doel de verkeershinder te verminderen en daarmee de doorstroming en algehele veiligheid te optimaliseren. Het storingsbeheer en regulier onderhoud zijn in 2025 effectief uitgevoerd.

3.3.1.3 Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Vast onderhoud			variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Vershil	Begroting	Rekening	Vershil
Verhardingen	1.355	1.313	42	12.641	12.040	601
Wegmeubilair	160	158	2	220	103	117
Kunstwerken	3.086	3.243	-157	3.899	3.893	6
Groen	2.575	2.516	59	1.533	1.034	499
Openbare verlichting	2.052	1.167	885	1.085	1.194	-109
Verkeersman./VRI's	1.916	1.388	528	3.560	3.139	421
Hemelwaterafvoer	-	-	-	2.170	1.742	428
Algemeen	577	315	262	969	1.427	-458
Totaal	11.721	10.100	1.621	26.077	24.572	1.505

Vast onderhoud Wegen

De bestedingen van vast onderhoud zijn 1,6 miljoen lager dan de begroting.

Bij de asset Openbare verlichting is een onderbesteding vanwege een goede staat van de objecten en minder storings. Hier is ook sprake van een gunstige afrekening van de energiekosten. De onderbesteding bij de asset Verkeersmanagement/VRI is het gevolg van intern doorgevoerde verbeteringen aan verkeerslichten en energiekosten die lager uitvallen.

Variabel onderhoud Wegen

De bestedingen van variabel onderhoud zijn 1,5 miljoen lager dan de begroting.

Bij de asset Verhardingen is een onderbesteding, omdat diverse werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2026. Bij het project N204 was meer tijd nodig voor de voorbereiding. Het project 210 traject 24 is doorgeschoven, omdat dit project moet worden gecombineerd met andere werkzaamheden.

De asset Groen laat een onderbesteding zien. Dit is veroorzaakt door een geschil met de aannemer, waardoor een deelopdracht is vertraagd.

Bij de asset Hemelwaterafvoer is een onderbesteding, omdat de afstemming met andere beheerders (o.a. Rijkswaterstaat en Gemeenten) tot vertraging leidde. Hierdoor konden inspecties niet worden uitgevoerd.

3.3.2 Assets Openbaar Vervoer

Binnen de assets ten behoeve van het openbaar vervoer worden 4 assetgroepen onderscheiden. Namelijk de traminfrastructuur, het materieel, haltes en gebouwen en de telematicavoorzieningen. In 2025 was het volgende areaal in beheer en onderhoud. Dat staat in de tabellen hieronder.

Materieel	Aantal
CAF-trams 33 meter	27
CAF-trams 41 meter	27
Dienstvoertuigen	8 (o.a. t.b.v. storingen en calamiteiten)
Tramsimulator	1

Traminfrastructuur	Aantal
Kunstwerken	1 brug, 1 tunnel en 12 overige kunstwerken
Spoor	74 km trambaan, 74 wissels, beveiliging en 110 overwegen/-paden
Energievoorziening	74 km rijdraad, 1455 masten en 14 onderstations
Opstel terreinen	Emplacement remise Nieuwegein en opstel terrein P+R Science Park
Overige infrastructuur	Gecombineerde tram-/busbanen Jaarbeurszijde-UCC en Science Park

Haltes	Aantal
Tramhaltes lijn 20 + 21 (SUNIJ-lijn)	23 (in 2 richtingen)
Tramhaltes lijn 22 (UHL)	9 (in 2 richtingen)
Bushaltes	3 (in 2 richtingen) langs de gecombineerde busbaan in Utrecht Science Park, en de bushaltes Utrecht Centraal Centrumzijde en P+R Science Park

Gebouwen	Aantal
Tramremise	Tramremise Nieuwegein
Busstalling	Busstalling Westraven, stalling elektrische bussen remiserrein Nieuwegein, busstalling Zeist en busstalling Amersfoort
Parkeergarage	P&R Breukelen
Chauffeursverblijven	Nieuwegein Zuid, IJsselstein Zuid, Breukelen en UCC

Telematicavoorzieningen	Aantal
DRIS-systeem	633 displays
Camera's	225
Kaart verkoop automaten	72
CiCo (Check In-Check Out) palen	302
Operationeel Controle Centrum (OCC)	2 (OCC Remise en "uitwijk" OCC busstalling Westraven)
Schermen	84 (64 stuks 27" en 20 stuks 65")
Glasvezelnetwerk	125 km glasvezelkabel
Schakeling	120 schakelkasten, 136 switches, 50 monitoringsunits en 3 technische ruimtes
Bedien PC's	23
Servers	11
Toegangssysteem	1

3.3.2.1 Wat hebben we bereikt?

Het openbaar vervoer is van groot belang voor de bereikbaarheid van onze provincie. De belangrijkste assets die wij in het openbaar vervoer hebben, zijn:

- De trambaan met bijbehorende haltes en eindpuntvoorzieningen;
- Het trammaterieel;
- De remise in Nieuwegein;
- De busstalling Westraven in Utrecht;
- De busstalling in Zeist;
- De busstalling Amersfoort;
- Alle telematicavoorzieningen voor het tram- en bussysteem;
- Alle telematicavoorzieningen voor het tram- en bussysteem;
- Het Operationeel Controle Centrum (OCC) waarvandaan het tram- en busverkeer wordt aangestuurd.

Het beheer en onderhoud van deze assets vindt plaats conform de in 2021 geactualiseerde Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit. Voor het tramsysteem geldt de Wet lokaal spoor (Wls) als wettelijk kader. De rolverdeling, activiteiten en te realiseren Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) zijn vastgelegd in de Beheervisie Tramsysteem 2025-2029. Die werd op 24 maart 2020 door GS vastgesteld. Met het beheer en onderhoud is in 2025 invulling gegeven aan de KPI's met betrekking tot:

- Veiligheid;
- De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de infrastructuur en trams;
- Kwaliteitsaspecten zoals:
  - De reinheid van haltes en trams;
  - De beschikbaarheid van dynamische reisinformatie op de haltes.

Het uitgevoerde beheer en onderhoud van de assets is risico gestuurd. Dat wil zeggen dat onderhoudsmaatregelen worden bepaald op basis van het zorgvuldig afwegen van prestaties, risico's en kosten. De onderhoudsstaat van de assets wordt bepaald op basis van meetgegevens en inspecties. Uitgevoerd door eigen personeel en externe deskundigen. Op basis van een risicoanalyse wordt een beheerstrategie bepaald. En worden onderhoudsmaatregelen geprogrammeerd om de prestaties te borgen en de risico's te beheersen. Naast planmatig onderhoud heeft er correctief onderhoud plaatsgevonden. In het geval van mankementen en storingen. Een snelle opvolging van storingen is van belang. Zo waarborgen we de beschikbaarheid en kwaliteit van het vervoersysteem voor de reizigers. De grootschalige vernieuwing van het tramsysteem is in 2022 afgerond met de vernieuwing van de halte Nieuwegein Centrum en de koppeling van de beide lijndelen tussen de Jaarbeurszijde en Centrumzijde van het Centraal Station. Nieuwe assets vertonen vaak kinderziektes of nieuwe omstandigheden waar in het beheer rekening mee moet worden gehouden. Binnen het programma Nazorg Tramprojecten zijn deze kinderziektes aangepakt en inmiddels is in januari 2026 het programma nazorg afgerond.

De volgende aspecten hebben in 2025 bijzondere aandacht gevergd bij het beheer en onderhoud van de assets in het openbaar vervoer:

- De spoorbeveiliging heeft ook het afgelopen jaar veel aandacht gehad. Het aantal storingen is drastisch gereduceerd. Dat is te danken aan het verder aanpakken van de waterhuishouding bij P&R Science Park en het naar buiten de baan brengen van de railboxen (van de assentellers) bij de Koningsweg.
- In 2025 is door middel van "Continue verbeteren" gefocust op de top 5 grootste veroorzakers van rituitval. Er is uitgezocht wat de bron is van de rituitval en vervolgens oplossingen gezocht en doorgevoerd om de rituitval te voorkomen. Voor infra zijn dit soms langdurige trajecten, maar hebben ook in 2025 gezorgd voor een afname aan rituitval.
- Sinds de introductie van de nieuwe lage vloertrams is er sprake van veel (boog)geluid op het tracé naar Nieuwegein en IJsselstein. Inmiddels zijn er smeerinstallaties op kritische locaties geïnstalleerd

en is er grip op het booggeluid. Daardoor is het (boog)geluid beheersbaar en is het klachteniveau drastisch afgenomen.

- In de afgelopen jaren hebben zich enkele verkeersongevallen tussen auto en tramverkeer voorgedaan. In 2023 is bepaald welke maatregelen (afwegingskader) genomen moeten worden. In 2024 is gestart met het doorvoeren van de maatregelen die leiden tot het verbeteren van de verkeersveiligheid. In 2025 zijn hiertoe in afstemming met en door o.a. de gemeente Nieuwegein en IJsselstein al de nodige maatregelen doorgevoerd. Dit krijgt een vervolg in 2026 als ook de maatregelen vanuit BRO worden uitgevoerd.
- Het door de dataspecialist gemaakte dashboard voor zowel de Managementtafel Tram als Performancetafel Tram is in 2025 verder verbeterd. Hierdoor kan de beheersorganisatie steeds sneller acteren op gebeurtenissen die de dienstregeling verstoren.

De marktomstandigheden hebben soms geleid tot vertragingen. Zoals beperkte beschikbaarheid van personele capaciteit en langere levertijden. Voorrang is daarbij gegeven aan het continueren van het vaste onderhoud, om de kwaliteit en waarde van de assets te behouden. Al het vaste onderhoud heeft op de geplande wijze plaatsgevonden.

3.3.2.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Traminfrastructuur

- De infrastructuur voor de trams is op basis van risico gestuurd beheer en onderhoud in stand gehouden. Het preventief onderhoud wordt volledig vanuit ons eigen Onderhoudsmanagementsysteem (SAP) aangestuurd. Er vinden periodiek onafhankelijke inspecties van de infrastructuur plaats. Eind 2025 is ook gestart met het vastleggen van de storingen vanuit ons eigen Onderhoudsmanagementsysteem (SAP).
- Om meer informatie gestuurd te kunnen werken wordt het assetregister en configuratiemanagement stapsgewijs kwalitatief op orde gebracht.
- Op het remiseterrein is Wissel31T vervangen door een boog in verband met einde levensduur van het wissel.
- Alle tramkruisingen binnen de gemeente Nieuwegein zijn beoordeeld op basis van het afwegingskader. De gewenste verbetermaatregelen zijn vastgesteld voor de tramkruisingen in de gemeente Nieuwegein. De eerste tramkruisingen zijn in afstemming met de wegbeheerder uitgevoerd. Dit krijgt een vervolg in 2026.
- Tractiestation Paul Krugerbrug is voorzien van nieuwe definitieve voedingskabels. De nieuwe aansluiting voor het tractiestation Vijverlaan is inmiddels ook gerealiseerd. De definitieve overdracht en decharge is in afrondende fase.
- Er is een pilot uitgevoerd voor herstel van de slechte lassen op dit deel tussen Jaarbeursplein en Nieuwegein Centrum. Vervolgens is een definitieve herstelmethode gekozen en zijn de eerste (slechtste) 22 lassen hersteld. In 2025 is hier een eerste vervolg aan gegeven. Dit zal in 2026 verder opgepakt worden.
- In de trambeveiliging zijn diverse modificaties aangebracht. Concreet in de assentellers voor de aansturing van de wissels. Die modificaties zijn ter verhoging van de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de trambeveiliging.
- Het Continu verbetertraject is inmiddels ingebed in de lijnorganisatie. De storingen uit 2024 zijn of afgerond in 2025 of verder opgepakt en nog lopend (o.a. aanpassen en verbeteren Samenwerkingsovereenkomsten (SOK) met de diverse gemeenten. Die met de gemeente IJsselstein is net voor de kerst afgerond. Die met de gemeente Nieuwegein en Utrecht zijn nog lopende). De resultaten vanuit Continu verbeteren zijn goed. Het aantal infrastoringen met rituitval gaat omlaag.
- De realisatie van extra tramwaarschuwingslichten is uitgevoerd in 2025, maar heeft enkele restpunten en aanpassingen naar aanleiding van klachten van omwonenden. Deze restpunten en aanpassingen zullen in Q1-2026 worden gerealiseerd.

Trammaterieel

- Uitgangspunt is de vastgestelde levering van trams aan de concessiehouder. Naast de benodigde trams voor dienstregeling hebben we 2 tramstellen (= 33 meter tram gekoppeld met een 41 meter tram.) als reserve direct beschikbaar.
- De 54 CAF lagevloertrams met een lengte van 33 en 41 meter zijn onderhouden. Dit gebeurt volgens het door de leverancier vastgestelde onderhoudsschema. Er is geen garantie meer op de voertuigen. Het warranty team van CAF is niet meer aanwezig. Om dit goed op te vangen hebben we een Support Agreement met CAF afgesloten. Hierdoor zijn we verzekerd van directe hulp bij storingen tot op engineeringniveau.
- Storingsanalyses en -herstel hebben plaatsgevonden. Dagelijks kunnen we de storingen analyseren vanuit Leadmind, SAP 4hana en Power BI. In het Continue Verbeter Project pakken we steeds de top 5 storingen aan. Vanuit de analyses en onderzoeken naar het ontstaan van deze storingen vinden aanpassingen en bijstellingen in het onderhoud en de bediening plaats. Het kan ook zijn dat er modificaties op onderdelen en systemen of vervanging van de onderdelen nodig zijn om storingen te voorkomen. Door al deze aanpassingen op het onderhoud en de doorgevoerde technische verbeteringen worden de trams. Bij modificaties en aanpassingen wordt rekening gehouden met verduurzaming.
- Vanaf het jaar 2026 tot en met 2030 staan de eerste grote revisie/onderhoudsbeurten P3 gepland voor de trams. De voorbereidingen van deze beurten zijn gereed. De revisies van onderdelen vindt plaats in Spanje. De vervanging van de onderdelen wordt gedaan door onze onderhoudspartij. Alle onderdelen hiervoor worden per tram aangeleverd in 2 kits.
- Het IVU-systeem is geoptimaliseerd en verbeterd nadat deze in 2023 geïmplementeerd is. Het IVU-systeem verzorgt de communicatie tussen de tram, de infrastructuur en de verkeersleiding. Inmiddels kunnen we via IVU de reizigersinformatie eenvoudig aanpassen op de schermen in de trams. Momenteel zijn we IVU verder aan het uitbreiden met een Depot Management Systeem. Hierdoor kunnen we een aantal gebruikte dashboards laten vervallen en deze integreren in één systeem.
- Voor het onderhoud worden wekelijks de onderhoudsmiddelen, onderdelen en materialen ingekocht door het trambedrijf. Daarnaast hebben we een strategische voorraad onderdelen om de continuïteit zo goed mogelijk te garanderen. Onze voorraad is opgeslagen in het magazijn op de remise en op locatie bij firma Modern en AGS. We willen in de toekomstig nieuw te bouwen Zoutloods een extra opslag creëren waardoor de opslag bij Modern opgezegd kan worden.
- Om zo circulair mogelijk bezig te zijn worden er diverse onderdelen gerepareerd door de Original Equipment Manufacturer (OEM'ers) in Europa. Hierdoor kunnen we onderdelen hergebruiken. Als onderdelen niet meer gebruikt kunnen worden deze gescheiden afgevoerd door onze afvalverwerker.
- Er is een contract voor de reiniging van het interieur en exterieur van de trams. Dit contract loopt in 2026 af en gaan we aanbesteden.

Haltes en gebouwen

- Het dagelijks beheer en onderhoud van alle tramhaltes is uitgevoerd. Net als de bushaltes langs de gecombineerde bus-trambaan in het Science Park. Dit betrof schoonmaak, correctief/preventief onderhoud en wintermaatregelen. Op en bij de haltes zijn diverse voorzieningen aanwezig zoals:
  - In-en uitcheckpalen;
  - Kaartverkoopautomaten;
  - DRIS;
  - Cameratoezicht;
  - Abri's;
  - Zit- en steunelementen
  - Hekwerken;
  - Fietsenstallingen.
- In juni 2025 is er gestart met het project kwaliteitsverbetering van de haltes langs het tracé naar Science Park.
- De eindpuntvoorzieningen in Nieuwegein Zuid, IJsselstein Zuid en Breukelen zijn in stand gehouden.
- Het beheer en onderhoud is geïmplementeerd van de nieuwe busstalling Westraven en de extra stalling met oplaadmogelijkheden voor elektrische bussen op het remiseterrein in Nieuwegein.
- In december 2025 is de busstalling Zeist aangekocht en in beheer genomen.
- In mei 2025 is het bouwterrein t.b.v. de nieuw te bouwen busstalling in beheer genomen.
- De bouw van de Parkeergarage Breukelen is afgerond en is operationeel, betaald parkeren zal in 2026 geïmplementeerd worden.

Telematica

- In 2025 zijn de bestaande telematicavoorzieningen in stand gehouden, zoals:
  - Netwerken, hardware en software;
  - Toegang en Toezicht systeem waaronder de camera's;
  - DRIS;
  - Kaartautomaten;
  - Het Operationeel Controle Centrum.
  - Cico's.
- We hebben verbeteringen doorgevoerd in het Datanetwerk. Daarmee hebben we de beschikbaarheid en de veiligheid (Cyber Security) vergroot.
- Er hebben periodieke updates en vervangingen plaatsgevonden van Switches en andere telematica onderdelen.
- Voor het Telematica netwerk is een onderzoek gedaan over de opbouw, robuustheid en veiligheid (Cyber Security) van het netwerk, de aanbevelingen zijn meegenomen in de aanbesteding voor aanschaf van nieuwe netwerkkapparatuur.
- Het project vervangen van de SectieKast en AHOB monitorings systeem is afgerond.
- Vanwege gemeentelijke projecten zijn er diverse wijzigingen doorgevoerd in het DRIS-systeem, ook zijn er DRIS-masten bijgeplaatst.
- Voor het project "opwaardering haltes" zijn alle camera's vervangen.
- Voor de concessie wisseling zijn alle Cico's voorzien van nieuwe Validators.
- Er is een project opgestart voor Beleidskader digitale toegang en voor het opstellen van een Cyber Security plan.

3.3.2.3 Wat heeft het gekost?

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Vast onderhoud			Variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Verschil	Begroting	Rekening	Verschil
Traminfrastructuur	10.743	10.568	175	831	316	515
Trammaterieel	8.350	8.023	327	500	394	106
Haltes en gebouwen	2.335	2.174	161	0	0	0
Telematica	1.115	1.151	-36	500	283	217
Algemeen	235	169	66	715	712	3
Safety	750	388	362	-	-	-
Baten	-18.872	-12.256	-6.616	-	-	-
Totaal	4.656	10.217	5.561	2.546	1.705	841

Toelichting:

Lagere baten op vast onderhoud op omdat de uitkering van het Rijk vanaf de decembercirculaire 2025 als decentralisatie-uitkering in het provinciefonds is opgenomen. Om die reden staan de werkelijke baten onder de algemene middelen.

Lagere lasten op variabel onderhoud omdat een tweetal grote onderhoudsprojecten niet hebben plaatsgevonden, namelijk het vervangen spoorstaven Europaplein en het onderhoud KW Uithoflijn en Nieuwegein.

3.3.3 Provinciale vaarwegen

3.3.3.1 Wat hebben we bereikt?

Het onderhoud van provinciale vaarwegen bevat het beheer en onderhoud aan het Merwedekanaal, de Eem, de Linge, de Oude Rijn West, De Kromme Mijdrecht en de Grecht.

De in 2025 geplande dagelijks beheer- en onderhoudswerkzaamheden aan de vaarwegen zijn zoveel mogelijk volgens de gemaakte afspraken uitgevoerd.

De Eem, de vaargeul in het Eemmeer tot aan de hoofdvaargeul Amsterdam Harderwijk en de Oude Rijn West worden door de provincie Utrecht zelf onderhouden.

In 2024 is een nieuwe bestuurlijke afspraak met het Waterschap Vallei & Veluwe gemaakt en ook vastgesteld. Daarin wordt weergegeven wat het gezamenlijke doel m.b.t. de Eem is en wat de nieuwe financiële bijdrage van het waterschap gaat worden. Met de gemeente Amersfoort is de provincie nog in overleg.

Het nautisch beheer, het vaarwegbeheer en het onderhoud van het Utrechtse deel van het Merwedekanaal is ook voor het jaar 2025 integraal overgedragen aan de provincie Zuid-Holland. Er is daartoe in 2020 met de provincie Zuid-Holland een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met een looptijd van vijf jaar. Daarin is opgenomen om in 2024 een evaluatie te doen om vervolgens in 2025 te komen tot een nieuwe samenwerkingsovereenkomst. De evaluatie heeft in 2024 plaatsgevonden. Besloten is om het beheer door de provincie Zuid-Holland te blijven laten uitvoeren. Daartoe moet er een nieuwe overeenkomst worden gesloten. In 2025 is gestart door de beide Omgevingsverordeningen te synchroniseren zodat er geen verschillen ontstaan tussen de provincies onderling. Het doel is om in het najaar 2026, planning november, er tussen beide provincies een delegatiebesluit wordt vastgesteld waarin het beheer, onderhoud, vergunningverlening en handhaving door de provincie Zuid-Holland wordt uitgevoerd. De provincie Utrecht betaald daar jaarlijks een vergoeding voor. Inmiddels zijn in 2025 de beide Omgevingsverordeningen tussen de provincies gesynchroniseerd. Daarmee komt de weg vrij om eind 2026 een delegatiebesluit te nemen. De provincie Zuid-Holland wordt dan bevoegd om namens de provincie Utrecht het B&O, vergunningverlening en handhaving op zich te nemen.

Voor wat betreft de Oude Rijn west is gebleken dat de oeverconstructies aan de zuidzijde in eigendom zijn van de PU, en niet van de gemeente Woerden. Dat bracht een uitbreiding van het areaal oeverconstructies van bijna 5km met zich mee. Omdat de onderhoudsstaat niet duidelijk was werd in 2025 een inspectie van deze oeverconstructies uitgevoerd.

De Linge is over een lengte van circa 10 km aan de noordzijde in eigendom van de provincie; Waterschap Rivierenland heeft het beheer en onderhoud namens de PU gemandateerd uitgevoerd.

In opdracht van de Provincie Utrecht zijn de, Kromme Mijdrecht, Grecht en de overige waterwegen beheerd en onderhouden door de onderscheidende waterschappen/Hoogheemraadschappen.

3.3.3.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor het baggerbestek in de periode 2025-2027 zijn we gestart met een nieuwe uitvraag voor de baggerwerken in de rivier de Eem. In het laatste jaar is voorzien dat de vaargeul weer op diepte moet worden gebracht. Beens Dredging is de opdrachtnemer. Deelopdracht 1, het waterbodemonderzoek, is in 2025 uitgevoerd.

In 2024/25 is gestart met de uitvoering van het vervangen van 1150 meter houten damwanden door stalen oeverconstructies in een traject op de Eem. In dat traject zijn een drietal pilots opgenomen met verlaagde oeverconstructies. Doel is om te meten wat het effect op het achterland is. Met deze ervaringen kunnen de toekomstige vervangen mogelijk worden aangepast, waarbij rekening moet worden gehouden met de verandering van het klimaat en de daarmee te verwachten verhoging van het waterpeil.

In 2023 is een nieuw beheersplan Eem vastgesteld, dat geeft richting hoe om te gaan met de rivier de Eem in samenhang met de veranderende omgeving. Deze aanbevelingen zijn met de uitvoering van de vervangingswerken in 2024/25 zoveel als mogelijk uitgevoerd.

Voor wat betreft de Oude Rijn west is gebleken dat de oeverconstructies in eigendom zijn van de PU, en niet van de gemeente Woerden. Om de staat van deze constructies te bepalen is gestart met een onderzoek. Te verwachten is dat, gelet op de staat van deze oeverconstructies, binnen een middellange termijn aanzienlijke investeringen nodig zijn om deze vaarweg veilig te houden.

3.3.3.3 Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Vast onderhoud			variabel onderhoud		
	Begroting	Rekening	Vershil	Begroting	Rekening	Vershil
Vaarwegen	742	960	-218	196	27	169

Vaarwegen

De bestedingen van vast onderhoud zijn hoger dan de begroting vanwege de tussentijdse wijziging van de onderhoudsplanning (Merwedekanaal) door de Provincie Zuid-Holland. De bestedingen bij variabel onderhoud zijn lager omdat de uitvoering van een nieuw baggerbestek is doorgeschoven naar 2026.

3.3.4 Provinciale gebouwen

3.3.4.1 Wat hebben we bereikt?

Huis voor de provincie

Het Huis voor de provincie bestaat uit 19 verdiepingen, inclusief een entreegebied met diverse voorzieningen, een centraal vergadercentrum en een technische ruimte op de 19e verdieping. Een aantal verdiepingen wordt verhuurd aan externe organisaties. Sinds 2022 zijn meerdere verdiepingen ingezet voor de tijdelijk opvang van Oekraïense ontheemden die aangewezen zijn op het Princes Maxima Ziekenhuis.

Het huis voor de provincie (en overig provinciaal vastgoed in beheer van Facilitaire zaken) moet voldoen aan de wettelijke en door het college van gedeputeerde staten vastgestelde duurzaamheidsdoelstellingen. De doelstelling is energieneutraal vastgoed in 2035, zoveel mogelijk rekening houdend met aanvullende doelstellingen uit andere domeinen waaronder bijvoorbeeld circulariteit en biodiversiteit (indien uitvoerbaar).

Daarnaast is de wens uitgesproken om, in het kader van transparant bestuur, het provinciehuis een 'Huis voor de provincie' laten zijn. Dit vertaalt zich onder andere door de huisvesting van de laagstgelegen verdiepingen open, toegankelijk en gastvrij te maken voor medewerkers, (externe) bezoekers en de omgeving. Het bieden van een veilige werkomgeving aan onze medewerkers is één van de uitgangspunten in de uitwerking van de Renovatie en Verduurzaming. Daarnaast voldoen de beschikbare ruimtes op de openbaar toegankelijke verdiepingen niet meer aan de functionele behoefte die door hybride werken en andere ontwikkelingen zijn ontstaan.

Paushuize inclusief dienstwoningen

Paushuize behoort tot de meest duurzame monumenten van Nederland en is door renovatie behouden als cultureel erfgoed. Al het onderhoud is afgestemd op het behoud van haar monumentale waarde. Paushuize wordt door een externe partij geëxploiteerd en heeft daarnaast een ceremoniële functie voor het provinciebestuur. Maandelijks worden er voor geïnteresseerden kosteloos rondleidingen georganiseerd.

Steunpunten De Meern en Huis ter Heide

Vanuit de steunpunten De Meern en Huis ter Heide worden de provinciale wegen beheerd. In steunpunt Huis ter Heide is ook de Regionale Verkeersmanagement Centrale (RVC) gehuisvest.

3.3.4.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

In samenwerking met de financiële afdelingen wordt een verbeterslag gemaakt in de opzet van het meerjareninvesteringsplan (MIP) en het MOP voor alle provinciale gebouwen. Zodoende komen toekomstige investeringen en toekomstig onderhoud beter in beeld. Voor het MIP is een investeringsvoorstel in voorbereiding voor de kadernota 2027.

Huis voor de provincie

Het huidige meerjarenonderhoudsplan (MOP) is geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met de lopende projecten in het huis voor de provincie. Werkzaamheden uit het MOP en de overige lopende projecten worden zoveel mogelijk gecombineerd om desinvesteringen te voorkomen. In de planning wordt ook zoveel als mogelijk rekening gehouden met de tijdelijke opvang van vluchtelingen in het pand.

Na het besluit in Provinciale Staten in december 2025 wordt het komende jaar gewerkt aan de doorontwikkeling van het ontwerp van de renovatie en verduurzaming voor het Huis voor de provincie. In 2026 wordt de aanbesteding uitgezet voor de uitvoering van de renovatie en verduurzaming, naar verwachting starten deze werkzaamheden in 2027.

Gedurende de uitvoeringsfase is het mogelijk dat faciliteiten en/of facilitaire processen in het Huis voor de provincie in afgeschaalde vorm plaatsvinden of tijdelijk niet beschikbaar zijn, hierover blijven wij continue in gesprek met onze gasten, medewerkers en huurders.

Paushuize inclusief dienstwoningen

Doel is om het pand in de huidige staat te houden waarbij kosten en kwaliteit steeds om zorgvuldige afweging vragen. Ook hier kijken we in hoeverre de vernieuwingen binnen het MOP op een duurzamere manier kunnen worden uitgevoerd. In 2025 is gestart met het onderhoud aan de gevel. Deze werkzaamheden zullen doorlopen in 2026.

Steunpunten De Meern en Huis ter Heide

Door de actualisatie van het MOP wordt het onderhoud herzien en worden de noodzakelijke werkzaamheden gepland en uitgevoerd.

3.4 Financiering

Inleiding

Het wettelijke kader van de treasuryfunctie wordt bepaald door de [Wet Financiering decentrale overheden \(wet Fido\)](#). Belangrijk uitgangspunt van deze wet is dat voorzichtig omgegaan moet worden met publieke middelen. Om dit te bereiken moeten we voldoen aan een aantal normen zoals de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Gebaseerd op de wet Fido heeft de provincie een treasurystatuut. Het Treasurystatuut 2023 is het kader voor de verantwoording van de treasuryfunctie in de paragraaf Financiering.

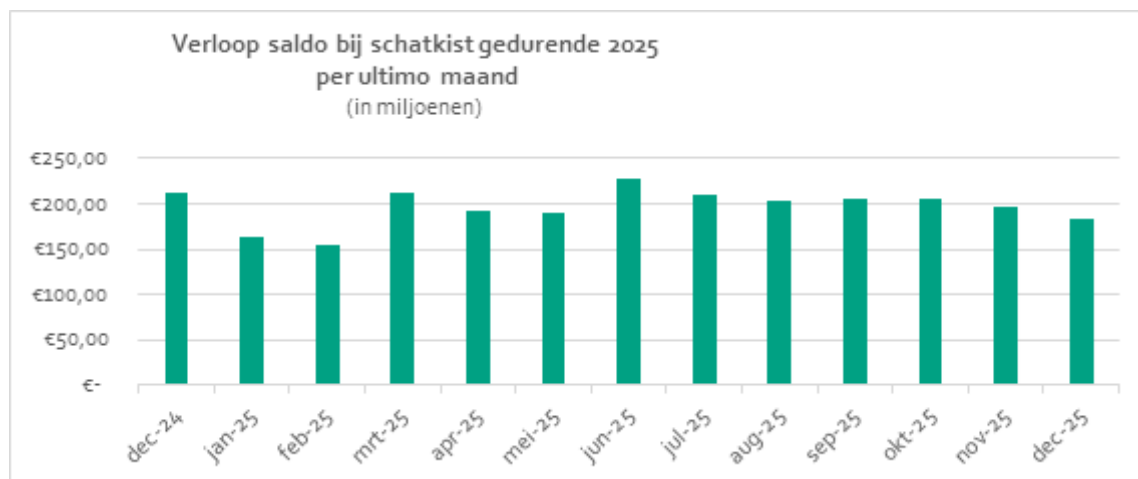
De provincie hanteert een systeem van totaalfinanciering. Dit houdt in dat alle lasten en baten worden gesaldeerd en afhankelijk van de ontwikkeling van het saldo een lening wordt aangetrokken. Er is dus geen verband tussen een bepaalde investering en het aantrekken van financiering.

Voor het bepalen van de daadwerkelijke financiering wordt gekoppeld aan de planning in de begroting een liquiditeitsprognose opgesteld. Hierdoor kan een weergave van de werkelijke kasstromen worden benaderd. In deze liquiditeitsprognose wordt de actuele stand van de liquide middelen ingevuld wat een actuele weergave biedt van de huidige positie.

3.4.1 Financiering

In deze paragraaf informeren wij u over de ontwikkeling van onze liquide middelen in het jaar 2025. Wij zijn verplicht om een positief saldo aan liquide middelen af te storten in de schatkist. Als dat het geval is, dan hebben wij een vordering op het ministerie. Op de balans wordt dit als een bezitting (activa) gezien en dit wordt gepresenteerd onder de vlottende activa: Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar. In het vervolg van deze paragraaf korten we dit af tot "de schatkist".

In onderstaand figuur is het verloop van het saldo bij de schatkist weergegeven voor het jaar 2025. Eind 2024 had de provincie een positief saldo van circa € 212 miljoen en eind 2025 bedroeg het saldo € 182 miljoen.

Alle geldstromen van de provincie lopen via de centrale treasuryfunctie. Elk jaar wordt, als onderdeel van de begroting, een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van de liquide middelen. Er wordt hiervoor een liquiditeitsprognose gemaakt. Wekelijks wordt het banksaldo liquide middelen beoordeeld en geïnventariseerd of het aantrekken van financiering op korte termijn nodig blijkt. In de programmabegroting 2025 bij de geprognosticeerde balans was de verwachting dat financiering aangetrokken zou worden. Dat bleek in 2025 niet nodig. Een belangrijke reden hiervoor is de ontvangen specifieke uitkering van het Rijk voor het UPLG.

3.4.2 Rente

Bij het uitzetten van overtollige middelen wordt de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden gevolgd. De rentevergoeding over het saldo schatkist bedroeg in het eerste kwartaal 2,9%. In de volgende kwartalen is de rente gedaald tot 1,9% eind 2025. De renteopbrengst op de overtollige middelen bij de schatkist was in 2025 € 4,3 miljoen.

Rentetoerekening

Voor de verwerking van rentelasten in de begroting en jaarrekening moeten de richtlijnen in de Notitie rente van de commissie BBV gevolgd worden. Het saldo van de geraamde rentelasten en -baten wordt met een renteomslagpercentage toegerekend aan de vaste activa en grondexploitatie. In 2025 zijn er rentebaten en geen rentelasten. Overeenkomstig de BBV wordt dit saldo niet omgeslagen naar de taakvelden in de begroting maar wordt verantwoord als renteresultaat op het taakveld Treasury onder de algemene middelen. Het renteresultaat is als volgt berekend:

Renteschema:		Bedragen x € 1.000
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		0
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	4.333
Saldo rentelasten en baten		-4.333
c1. De rente die aan facilitaire grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0
d1. Rente over eigen vermogen	+/+	0
d2. Rente over voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-4.333
e. De aan taakvelden toegerekende rente (rente omslag)	-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		-4.333

3.4.3 Wettelijke normen

a. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld om een grens te stellen aan de omvang van korte leningen. De gemiddelde korte financiering wordt per drie maanden getoetst aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde korte financiering bij de provincie maximaal 7% mag bedragen van het totaal van het lastenbudget, exclusief mutaties reserves, van het betreffende begrotingsjaar. Er zijn in 2025 geen leningen aangetrokken. Op basis van de gegevens in deze jaarrekening voldeden wij gedurende 2025 aan de kasgeldlimietnorm.

b. Renterisiconorm

De renterisiconorm is bedoeld om eventuele te grote fluctuaties van de rentes op de langlopende schuld te voorkomen. Het renterisico wordt verkleind door de aflossingen in de tijd te spreiden. De hoogte van de jaarlijkse betaalde aflossingen en contractuele renteherzieningen op leningen is maximaal 20% van het totaal van het lastenbudget, exclusief mutaties reserves, van het betreffende begrotingsjaar. Er zijn net als in voorgaande jaren geen langlopende leningen aangegaan. Een overschrijding van de renterisiconorm is daarom niet aan de orde.

c. Schatkistbankieren

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente, met een wettelijk minimumpercentage van 0%, in de schatkist aan te houden.

Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. Dit is van toepassing voor de provincie Utrecht.

3.4.4 Financieringsinstrumenten

De inzet van financiële beleidsinstrumenten, zoals revolverende fondsen, geborgde leningen en verstrekte leningen, past bij de tijdsgeest waarin wij en andere lokale overheden in toenemende mate kiezen voor een faciliterende rol. Dit betekent dat zij realisatie van publieke doelstellingen steeds vaker geheel of gedeeltelijk onderbrengen bij (private) partijen.

Vanuit het beleid wordt als eerste beoordeeld of een financieringsinstrument geschikt is om bij te dragen aan de te realiseren doelen.

De algemene kaders van de financieringsinstrumenten zijn:

1. Er is sprake van publiek belang;
2. Er is sprake van marktfalen;
3. Betrokkenheid van andere partijen is noodzakelijk en wenselijk om het publiek belang te borgen;
4. Er is financiële dekking voor het instrument;
5. Er is geen sprake van ongeoorloofde staatssteun en er is geen strijdigheid met de Wet Markt en Overheid.

De volgende financieringsinstrumenten worden hieronder nader behandeld:

- a. Revolverende fondsen;
- b. Geborgde leningen;
- c. Verstrekte leningen.

a. Revolverende fondsen

Een revolverend fonds kan worden ingezet als middel om andere financieringsinstrumenten (lening, garantie, deelneming) te realiseren, waarbij de aflossing en of het rendement terugvloeien naar het fonds. Door het gebruik van revolverende fondsen worden middelen dus niet eenmalig uitgeven, maar revolverend of renderend en met een structureel effect ingezet. Het fonds houdt zichzelf in stand, met het doel middelen efficiënt in te zetten en met hetzelfde vermogen in meerdere projecten te investeren. Naast het geld dat beschikbaar wordt gesteld door ons, is het vaak de ambitie cofinanciering aan te trekken, bijvoorbeeld vanuit private partijen of vanuit Europa of het Rijk. Dit wordt de hefboomwerking of het multiplier-effect genoemd. Er zijn vijf revolverende fondsen, namelijk Gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen (1), de Ontwikkeling Maatschappij Utrecht (OMU) (2), De ROM Regio Utrecht (3), Setu (4) en Ontwikkelfonds opwek (5) waarin de provincie Utrecht via kapitaalverstrekking of garantieverlening deelneemt.

In [bijlage 5](#) is informatie opgenomen over het doel en basisgegevens van de revolverende fondsen.

(1) Gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen	
De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	Momenteel heeft de gemeente voor ongeveer € 10 miljoen aan contracten afgesloten met ontwikkelaars. Afhankelijk van de fase van ontwikkeling van een woningbouwproject wordt geld afgedragen aan het fonds. Hierdoor kan de bijdrage van de provincie in het revolverend fonds opnieuw ingelegd worden voor de volgende fase.
Realisatie van revolverendheid	Gemeente en provincie zijn in 2015 een samenwerking aangegaan met betrekking tot het revolverend fonds. De uitgaven die tot nu toe vanuit het gebiedsfonds zijn gedaan, vallen nog in fase 3.

(2) Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	
De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	OMU is op basis van voorlopige gegevens tot en met 2025 betrokken bij de herontwikkeling van ruim 50 ha. bedrijventerrein en de transformatie van circa 120.000 m ² kantoren. Inmiddels is een zevental strategische aankopen gedaan, met een totale omvang van ca. 7,0 ha.
Realisatie van revolverendheid	<p>De investeringen en financieringen van afgeronde projecten uit het transformatiefonds zijn inmiddels allemaal volledig teruggekomen. De projecten hebben daarbij een gemiddeld jaarlijks rendement behaald van tussen de 6 en 8% (bij een gemiddelde looptijd van 1 tot 3 jaar). De maximale omvang van een financiering uit het transformatiefonds is € 2 miljoen per project. Voor investeringen is geen begrenzing. Voor de herstructureringsfondsen is het maximum € 10 miljoen per project.</p> <p>Binnen het Transformatiefonds heeft OMU tot en met 31 december 2025 circa € 35 miljoen aan investeringen en financieringen uitgezet in projecten (nog los van faciliterende rol van OMU bij projecten). Op dit moment staat er circa € 8 miljoen uit in lopende projecten. Het fonds van OMU is daarmee per eind 2025 ruim 2 keer in omloop geweest.</p> <p>Vanuit de nieuwe middelen uit het Herstructureringsfonds is inmiddels geïnvesteerd in de aankoop van zeven werklocaties voor een totale waarde van € 20 miljoen. Op dit moment zit dit geld nog vast in deze projecten. De verwachting is dat dit op termijn na herontwikkeling van een kavel gedeeltelijk weer terugvloeit naar de middelen van OMU en kan worden ingezet voor nieuwe aankopen. Er is eind 2025 nog € 3 miljoen financiële ruimte beschikbaar voor nieuwe projecten.</p>

(3) Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)	
De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen worden gerealiseerd	<p>Het Participatiefonds is in de zomer van 2020 gestart. In 2025 zijn er tien investeringen vanuit het Participatiefonds gedaan voor in totaal € 11,5 miljoen. Hiermee is een additionele € 32,6 miljoen aan privaat kapitaal aangetrokken. In totaal is er nu € 26,2 miljoen gecommiteerd en € 64,2 miljoen additioneel privaat kapitaal aangetrokken.</p> <p>In 2025 zijn er vanuit het SIF (gestart in 2024) 14 investeringen gedaan voor een totaal gecommiteerd bedrag van € 2,7 miljoen. Daarbij is € 5,1 miljoen additioneel privaat kapitaal aangetrokken. In totaal is er nu € 4,3 miljoen gecommiteerd en € 7,1 miljoen aan privaat kapitaal aangetrokken.</p> <p>Voor het VFF zijn 5 investeringen gedaan voor een totaalbedrag van € 1,2 miljoen. In totaal zijn 13 investeringen gedaan voor een bedrag van € 2,8 miljoen.</p> <p>De investeringen zijn gedaan in bedrijven die allen passen binnen de kaders van de REA.</p>

Realisatie van revolverendheid	De revolverendheid van het Participatiefonds van de ROM is door het relatief korte bestaan en de geringe omvang van de uitstaande investeringen op dit moment nog niet goed toetsbaar. Het zal nog een aantal jaar duren voordat we hier beter zicht op krijgen. Vooruitlopend daarop wordt de portefeuille van het fonds ieder kwartaal beoordeeld of een waarde-afschrijving noodzakelijk is en indien nodig een reservering voor opgenomen. Op dit moment is er nog geen aanleiding om een waarde-afschrijving door te voeren of een reservering voor afschrijving op te nemen. Sinds 2024 (Q4) wordt tweemaal per jaar een fair-value waardering uitgevoerd. Uit de (half)jaarstukken volgt dat de huidige investeringportefeuille ongerealiseerde meerwaarde bevat, maar deze ontwikkeling moet in perspectief tot de exploitatie van de ROM gezien worden. Pas vanaf het moment van verkoop van een belang kan het daadwerkelijke resultaat worden vastgesteld en daarmee ook de realisatie van revolverendheid.
--------------------------------	--

(4) Stichting Energiefonds Utrecht (SETU)	
De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen zijn gerealiseerd	SETU verstrekt financiering voor investeringen in energiebesparende maatregelen, opwek duurzame energie, en/of duurzame mobiliteit. In 2025 is het financieren van netcongestie oplossingen (voornamelijk energieopslag) expliciet toegevoegd aan de fondsdoelstellingen. Het uitstaande bedrag binnen het provinciale fonds bedraagt € 9,3 miljoen een stijging ten opzichte van eind 2024 toen € 8,9 miljoen uitstond. Het risico-aandeel op de uitstaande portefeuille blijft ongewijzigd en bedraagt 3,4% per december 2025. Over 2025 bedroeg de gemiddelde looptijd van de uitgeboekte financieringen 57 maanden. De hefboom in 2025 bedroeg 5,3. Dat betekent dat voor elke geleende Euro, € 5,30 door de ontvanger is geïnvesteerd in duurzaamheid.
Realisatie van revolverendheid	Per dec-25 is reeds € 20,7 miljoen aan financiering verstrekt. Dit is 1,3x het beschikbare fondsvermogen en daarmee ligt SETU op koers om de doelstelling om tot 2037 2 tot 2,5 keer het fondsvermogen uit te lenen te behalen. Van de € 20,7 miljoen aan verstrekte financiering is per december 2025 bijna € 11,5 miljoen terugbetaald. Er is nog geen gebruik gemaakt van de risicoreservering. Het eigen vermogen van SETU bedraagt bijna € 2 miljoen waarmee eventuele tegenvallers kunnen worden opgevangen.

(5) Ontwikkelfonds Opwek (Stichting Nationaal Groenfonds en Energie Samen)	
De mate waarin met de fondsen de beoogde doelen zijn gerealiseerd	Uit het huidige fondsvermogen is ca. 1,8 miljoen. uitgezet aan projectleningen. Er is één project afgeboekt (€450 afgeschreven).
Realisatie van revolverendheid	Op basis van prognoses van de fondsmanager (peildatum 1 januari 2026) is op basis van de waarde van uitzettingen ten opzichte van wat daadwerkelijk uit de projectendepots is opgenomen sprake van een revolverendheid van 78%. Dit is gebaseerd op ca € 353.000 aan opnames en een geschatte waarde van €277.090. Dit is een te geringe basis om voorspellingen te doen voor het gehele fondsvermogen.

b. Gewaarborgde leningen

Borg- en garantstelling (gebaseerd op artikel 7:850 e.v. van het Burgerlijk wetboek) zijn allebei middelen om wederpartijen een extra vorm van zekerheid te bieden dat een geldvordering voldaan wordt. Een borgstelling kan pas worden ingeroepen als de schuldenaar niet aan zijn verplichtingen voldoet. Een garantstelling wordt afgesloten in een overeenkomst. Daarin worden de condities opgenomen wanneer de garantstelling door de schuldeiser wordt ingeroepen en hierin staan de voorwaarden die op de garantstelling van toepassing zijn. Voor een garantstelling wordt gekozen wanneer financiers niet bereid zijn (volledige) financiering te verstrekken onder voorwaarden passend bij het maatschappelijk gewenste resultaat, zonder een garantstelling.

In het Treasurystatuut 2023 is de grens van het garantiplafond bepaald op € 20 miljoen (=resterende aandeel provincie in garantstelling basis jaarrekening n-1).

Borgstellingen

De ontwikkeling in de huidige staat van borgstellingen is hieronder weergegeven:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening(en)	Restant lening(en) per 31-12-2024	Restant lening(en) per 31-12-2025	Waarvan gewaarborgd door Provincie	Einde waarborging in jaar
Bedragen x € 1000					
Provincieambtenaren (hypotheken)	0	178	173	173	Aflopend
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	2.227	2.036	2.036	2034
Garantiefonds Energie	4.009	781	651	651	2030
Stichting Huisvesting SV Kampong	600	323	283	283	2032
VvE Hoofdcentrum Leusden	3.400	3.400	3.400	1.700	2048
SETU	16.000	5.385	4.306	4.306	2038
Totaal	29.344	12.295	10.849	9.149	

De geborgde geldleningen groter dan € 0,5 miljoen worden hieronder toegelicht:

RTV Utrecht

RTV Utrecht heeft een pand aangekocht met behulp van een borgstelling van de provincie Utrecht.

Garantiefonds Energie

Wij hebben via een marktconsultatie geconstateerd dat de financiering van collectieve energieprojecten (duurzame energie en energiebesparing) voor banken lastig kan zijn vanwege extra risico's, zoals het ledenrisico. Wij hebben via de Portfoliogarantie voor een aantal collectieve energieprojecten een deel van het risico per project op ons genomen, waarmee een bank een portfolio van financieringen aan deze energieprojecten op kon bouwen.

Stichting Huisvesting SV Kampong

De borgstelling is bedoeld voor de financiering van de faciliteiten voor het NHC als onderdeel van het te realiseren clubhuis SV Kampong.

VvE Hoofdcentrum Leusden

De Vereniging van Eigenaren Hamershof in Leusden renoveert 97 appartementen naar Nul-op-de-Meter (NOM) als de woonlasten hierdoor niet toenemen. Deze garantstelling is afgegeven zodat de VvE de bankfinanciering bij BNG kan regelen om de NOM-renovatie van 97 woningen van de VvE Hamershof volgens de subsidieaanvraag te realiseren. De garantstelling geldt voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 30 jaar na de datum dat de financiering verstrekt wordt. Wij hebben een pandrecht op de servicekosten.

SETU

Sinds 2018 beheert Stichting Energietransitie Utrecht (SETU) een provinciaal energiefonds. Het energiefonds maakt financiering mogelijk van kansrijke initiatieven waarbij geen financiering gevonden kan worden bij banken, vanwege het hogere risicoprofiel. Wij hebben een borgstelling afgegeven voor SETU van maximaal € 16 miljoen., waardoor zij datzelfde bedrag kan lenen.

Verdere toelichting

Op 31 januari 2012 is besloten de Financieringsregeling huisvesting provinciale ambtenaren met onmiddellijke ingang in te trekken met het voorbehoud dat bestaande garanties blijven gelden. Reden hiervoor is dat uit de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Wet Fido per 1 januari 2009 is gebleken dat het verstrekken van garantie op een hypothecaire geldlening door overheidswerkgevers is verboden. Met het intrekken van de financieringsregeling houden wij ons aan de bepalingen in de Wet Fido.

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2025 constateren we geen verschillen.

In het kader van de borgstellingen zijn in 2025 geen betalingen gedaan.

Garantstellingen

De ontwikkeling in de huidige staat van garantstellingen is hieronder weergegeven:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening(en)	Restant lening(en) per 31-12-2024	Restant lening(en) per 31-12-2025	Waarvan gewaarborgd door Provincie	Einde garantstelling in jaar
Bedagen x € 1000					
OD Investments (voorheen: ASR vastgoed vermogensbeheer)	750	500	450	450	2034
Gemeente Amersfoort	1.600	1.333	1.200	1.200	2034
DVvE B.V.	1.862	1.862	1.862	1.862	2025
Totaal	4.212	3.695	3.512	3.512	

De gegarandeerde geldleningen groter dan € 0,5 miljoen worden hieronder toegelicht:

OD Investments

De centrale bibliotheek Utrecht is gevestigd op Neude. Wij hebben aan de verhuurder/eigenaar van de locatie waar deze bibliotheek gevestigd is een garantstelling afgegeven. Dit om de financiële risico's af te dekken van een eventueel vroegtijdig vertrek door een faillissement van de centrale bibliotheek Utrecht.

Gemeente Amersfoort

De garantiestelling is verleend voor de fietsenstalling bij het station Amersfoort. Het betreft een garantie voor het geval er een tekort op de exploitatie ontstaat na realisatie van deze fietsenstalling.

DVvE B.V.

De DVvE B.V. gaat met de Europese ELENA subsidie verenigingen van huiseigenaren (VvE's) in de provincie Utrecht procesondersteuning bieden bij hun duurzaamheidsaanpak. De verwachting is dat dit binnen drie jaar leidt tot minimaal 1.100 verduurzaamde appartementen. Iedere euro aan procesgeld dient te leiden tot € 10 aan investeringen van VvE's in onze provincie. Wij staan garant voor het Europese subsidiebedrag in het geval de verplichting om 10 keer het subsidiebedrag aan investeringen te realiseren niet volledig gehaald wordt. De Europese subsidie zal in een dergelijk geval terugbetaald dienen te worden tot de gewenste ratio van 1:10. Het verschil komt voor rekening van de provincie Utrecht.

Verdere toelichting

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2025 constateren we de volgende verschillen:

- De Europese ELENA subsidie voor de procesondersteuning bij de duurzaamheidsaanpak voor VvE's eindigt per 31 december 2025. Echter, gelet op het feit dat de eindafrekening inzake deze subsidie en daarmee inzake deze garantstelling eerst in 2026 zal plaatsvinden is de einddatum van de garantstelling verlegd naar 31 december 2026.

In het kader van de garantstellingen zijn in 2025 geen betalingen gedaan.

c. Verstrekte leningen

Verstrekte leningen

De ontwikkeling in de huidige staat van leningen is hieronder weergegeven:

Verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)	Beginjaar	Oorspr lening	Rente	Saldo 1-1-2025	Nieuwe lening	Aflossing	Afwaardering + / -	Saldo 31-12-2025
Fietsplanleningen	2017	25	0%	4		4		-
Groen Gas	divers	970	0%	100		25		75
Cofinancieringsfonds (EBU)	divers	3.677	divers	2.618		347	1.178	1.094
Startersfonds	2009	5.000	divers	324				324
Asbestleningen	2024	5.000		1.500				1.500
Stg. Nationaal Groenfonds	2025	5.000		-	5.000			5.000
Stadmakersfonds	2019	1.000	0	953				953
Statenjacht De Utrecht	2008	333	natura	333				333
Woningen Gem. Utr. Heuvelrug	2015	850	0	850				850
Pop3				196		96		100
Totaal				6.878	5.000	472	1.178	10.228
<i>Voorziening diverse leningen</i>				<i>1.178-</i>			<i>683-</i>	<i>496-</i>
Saldo leningen				5.700	5.000	472	496	9.733

1. Fietsplanleningen

Dit zijn leningen aan personeel in het kader van de fietsplanregeling voor een periode van 3 jaar.

2. GroenGasleningen

De leningen zijn verstrekt om pomphouders te stimuleren Groengas aan te bieden als brandstof voor auto's en vrachtwagens. De maximale looptijd van deze leningen is tot en met 2025.

3. Cofinancieringsfonds (EBU)

Op basis van de Uitvoeringsverordening Economic Board Utrecht 2016, regeling Groen Gezond Slim Fonds, zijn 24

leningen verleend aan bedrijven. De achterliggende gedachte was dat een lening als onderdeel van een totale financiering door private partijen effectief is, omdat private partijen dan gemakkelijker instappen.

In maart 2020 is deze subsidiemogelijkheid stopgezet, aangezien de Regionale Ontwikkelings Maatschappij (ROM) vergelijkbare nieuwe instrumenten heeft.

In de jaarrekening zijn 2 leningen van totaal € 1,178 miljoen afgeboekt ten laste van de voorziening vanwege faillissement van de bedrijven. Over 7 andere leningen zijn er financiële signalen dat de leningen niet of gedeeltelijk terugbetaald kunnen worden. Om een afboeking af te dekken is aan de voorziening € 0,329 miljoen toegevoegd.

4. Startersfonds

Er zijn middelen ter beschikking gesteld aan Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN) voor het uitgeven van Startersleningen. De maximale looptijd van deze leningen is 30 jaar.

5. Asbestleningen

Om eigenaren van asbestdaken te stimuleren hun asbestdak te vervangen zijn in 2021 diverse stimuleringsactiviteiten gestart. Om de laatste (financierings)drempel weg te nemen hebben Gedeputeerde Staten een leningregeling opgezet. Via de gemeente kunnen particuliere eigenaren een lening aanvragen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlands Gemeenten (SVn). Provinciale Staten is met een [Statenbrief](#) geïnformeerd over de regeling asbestleningen.

6. Stg. Nationaal Groenfonds

Op 26 juni 2024 heeft Provinciale Staten ingestemd met het Plan inzet middelen versnelling energietransitie. In het plan is opgenomen het verstrekken van een lening van € 5 miljoen aan Stichting Nationaal Groenfonds. De lening is bedoeld voor ontwikkelingen aan coöperatieve zonne- en windenergieprojecten. De lening is in 2025 verstrekt.

7. Lening Stadsmakersfonds

Stadsmakersfonds steekt de handen uit de mouwen om steden duurzaam, inclusief en aantrekkelijk te maken en te houden. Wij hebben hiervoor een lening verstrekt. Deze lening eindigt in 2029.

8. Statenjacht De Utrecht

Statenjacht De Utrecht is gebouwd aan de hand van originele bouwtekeningen uit 1746, die in de archieven van het Scheepvaartmuseum verbleven. Enige jaren nadat het Statenjacht af was hebben wij de hypothecaire lening overgenomen. De hypotheek is omgezet naar een aflossingsvrije hypotheek. De Stichting Statenjacht Utrecht betaalt de hypotheekrente jaarlijks in vaar- en waldagen. Deze lening eindigt in 2028. Vanwege de financiële situatie van de stichting is aan de voorziening een bedrag van € 0,166 miljoen toegevoegd. In 2026 wordt het gesprek aangegaan met de stichting over de financiën van de stichting.

9. Woningen gemeente Utrechtse Heuvelrug

De lening is verstrekt aan de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor aankoop van onroerend goed. De terugbetaling vindt plaats zodra de gemeente dit onroerend goed heeft verkocht. De looptijd van deze lening is gekoppeld aan het moment van de verkoop van de woningen.

d. Reserve risico's financiële instrumenten

In juni 2025 is de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 door PS vastgesteld ([Statenvoorstel](#)). Een van de beslispunten is het besluit dat risico's van financiële instrumenten betreffende deelnemingen, verstrekte geldleningen en garanties/waARBorgen afgedekt worden door een nieuwe bestemmingsreserve Risico's financiële instrumenten. De reserve wordt gevoed vanuit budgetten van de verschillende programma's op basis van een risicoanalyse. De gehele reserve vangt de risico's op van de verschillende

financiële instrumenten. Jaarlijks wordt de portefeuille financiële instrumenten gemonitord. In de paragraaf Financiering wordt hierover gerapporteerd. Afhankelijk van het risicoprofiel kan besloten worden een bedrag aan de reserve te onttrekken of toe te voegen.

In onderstaande tabel worden de financiële instrumenten weergegeven, met de stortingen die daarvoor in de bestemmingsreserve Risico's financiële instrumenten zijn gedaan. Het risicoprofiel is gelijk aan de omvang van de reserve.

Deelnemingen (bedragen x € 1.000)	Hoofdsom	Waardering risico %	Risicobedrag
ROM	23.000	25%	5.750
OMU	30.000	40%	12.000
Subtotaal deelnemingen			17.750

Verstrekte leningen	Hoofdsom	Risico %	Risicobedrag
Asbestleningen	5.000	1%	50
Stg. Nationaal Groenfonds	5.000	25%	1.250
Subtotaal verstrekte leningen			1.300

Garanties	Hoofdsom	Risico %	Risicobedrag
Setu: Energiefonds	16.000	25%	4.000
VVE Hamershof Leusden	3.400	10%	340
Garantiefonds Energie	4.009	15%	578
Subtotaal garanties			4.918

Totaal risicoafdekking			23.968
-------------------------------	--	--	---------------

Omvang reserve Risico's financiële instrumenten			23.968
--	--	--	---------------

3.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf is ingedeeld in een onderdeel organisatie en ontwikkeling, interne organisatie, digitalisering en rechtmatigheidsverantwoording (RMV).

3.5.1 Organisatie en ontwikkeling

Met de Concernopgave "Organisatieontwikkeling" en het daarbij gehanteerde participatieve ontwikkelproces zijn er veel verbeterinitiatieven op het gebied van samenwerking, leiderschap, werkwijzen en inrichting tot een succesvol einde gebracht. De opgavegerichte sturing op de ontwikkeling van de organisatie is per 1 november 2025 geëindigd. De ontwikkeling van de organisatie wordt echter voortgezet in de lijn; in de vorm van een team organisatieontwikkeling. Dat team zal de doorontwikkeling van de organisatie verder aanjagen en ondersteunen, waarbij de Organisatievisie van de provincie (maart 2026 beschikbaar) de kapstok zal zijn.

In 2025 zijn onder meer de volgende resultaten behaald:

1. Een nieuwe topstructuur, een organogram met kleinere teams en een ander sturingsmodel met de nieuwe rol van Strategisch Inhoudelijk Manager (SIM). Daarmee is de inhoudelijke sturing anders vormgegeven én kan de integraliteit van voorstellen sneller tot stand komen. Ook hebben we zo meer aandacht voor onze mensen en hun inzet en ontwikkeling.
2. De opdrachtgever/opdrachtnemer-leidraad is vernieuwd, waarin de rollen opdrachtgever en opdrachtnemer zijn aangescherpt.
3. Stafbureaus zijn opgericht om gezamenlijk op uniforme wijze invulling te geven aan kwaliteitsmanagement en procesverbetering.
4. Een nieuw 2-jarig leiderschapsprogramma is van start gegaan met de thema's Aandacht voor mensen, Sturen op Integraal Samenwerken en Veranderkracht. Een vernieuwd startprogramma voor leidinggevendenden is gemaakt. Een vernieuwd aanbod permanente educatie is vastgesteld, gericht op het onderhouden van managementkennis en -vaardigheden.
5. Het ontwikkelen van een uniforme werkwijze voor gebiedsgericht samenwerken is in 2025 gestart en zal doorontwikkeld worden.

3.5.2 Interne organisatie

Een goede bedrijfsvoering vormt de basis voor goed bestuur en het kunnen realiseren van maatschappelijke doelen onze provincie. Het afgelopen jaar is dan ook volop in de bedrijfsvoering geïnvesteerd. Halverwege dit jaar hebben we Provinciale Staten daar over geïnformeerd via de [Statenbrief M24-103 Prioritering bedrijfsvoering](#).

Geen achterstanden meer in subsidieafhandeling en voldoen aan termijnen

Een belangrijk onderdeel om te kunnen voldoen aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de provincie Utrecht is het inzetten van het instrument subsidies. Dit jaar is er hard gewerkt om de administratieve achterstanden van subsidies weg te werken. Dat is gelukt. Momenteel wordt 83% (begrotingsdoel 95%) van alle subsidieaanvragen tijdig afgehandeld. Dat terwijl de realisatie in 2023 slechts 35% was en in 2024 op 60% lag. We streven ernaar om volgend jaar het verschil van te overbruggen.

Formele rechtmatigheidsfouten

Formele rechtmatigheidsfouten zijn afwijkingen die niet meetellen voor de rechtmatigheidsverantwoording. Conform de Kadernota rechtmatigheid 2025 is het wel mogelijk om dergelijke afwijkingen te benoemen in deze paragraaf. Hieronder volgen een tweetal van deze afwijkingen.

1. De provincie verstrekt onder andere begrotingssubsidies. In 2025 heeft de Raad van State (in de zaak van de gemeente Peel en Maas) een uitspraak gedaan dat - vanuit oogpunt van het gelijkheidsbeginsel - voorafgaand aan de verlening van een begrotingssubsidie een voornemen tot subsidieverlening gepubliceerd dient te worden. Echter, wanneer bij deze dossiers goed onderbouwd kan worden dat er

geen reële mededinging in de markt aanwezig is voor de betreffende activiteiten, dan wordt er wel naar de 'geest' van de wet gehandeld én is er geen sprake van een mogelijke rechtmatigheidsfout met financiële gevolgen. Naar aanleiding hiervan heeft de provincie de begrotingsdossiers die daarvoor in aanmerking komen aanvullend gemotiveerd en beoordeeld. Hieruit is naar voren gekomen dat de verstrekte begrotingssubsidies voorzien zijn van een plausibele motivatie. Vanaf begin 2026 is de werkwijze rondom begrotingssubsidies zodanig aangepast dat wordt voldaan aan de uitspraak van de Raad van State.

2. De provincie heeft de vaststelling van een subsidie in 2025 gedaan o.b.v. een rapport van feitelijke bevindingen, terwijl in de verleningsbeschikking is gesteld dat de aanvraag tot definitieve vaststelling van deze subsidie vergezeld dient te gaan met een controleverklaring. Afweging: een rapport van feitelijke bevindingen biedt niet de mate van zekerheid aan die een gebruiker wel aan een controleverklaring kan ontlenuen. Op grond van toetsing van deze casus aan de Kadernota Rechtmatigheid heeft de provincie het standpunt ingenomen dat bij deze specifieke casus sprake is van een formele rechtmatigheidsfout. Inmiddels zijn verbeteracties genomen (waaronder een interne training om de onderscheiden accountantsproducten te duiden) om de naleving van dit formele aspect in de toekomst beter te borgen.

Aanbestedingsklachten 2025

In de loop van 2024 heeft de provincie besloten de inhoudelijke behandeling van klachten bij aanbestedingen extern te beleggen. Over 2025 zijn er door het Klachtenloket van de provincie Utrecht twee aanbestedingsklachten ontvangen. Eén hiervan is door bemiddeling opgelost, één is extern behandeld en als ongegrond aangemerkt. Om dit in perspectief te plaatsen, er zijn in 2025 door de provincie Utrecht 253 aanbestedingen georganiseerd, dat is inclusief de inhuurprocedures via het Dynamisch Aankoop Systeem. Er zijn géén klachten ingediend bij de Commissie van Aanbestedingsexperts.

Verduurzaming vastgoed en organisatie

Sinds 2022 nemen we onze verantwoordelijkheid als het gaat om het faciliteren van de opvang van Oekraïense ontheemden in het provinciehuis. Zowel voor de inwoners van de provincie Utrecht als onze eigen organisatie proberen we een voorbeeld te zijn als het gaat om CO₂-reductie. Voor dat laatste is eerder het [Klimaataanpak provinciale organisatie](#) en het [programmaplan Energietransitie 2020-2025](#) opgesteld met als doelen om uiterlijk in 2030 als organisatie netto nul CO₂ uit te stoten en om in 2040 een energie neutrale organisatie te zijn. Afgelopen jaren zijn er al grote stappen gezet. Dit jaar zijn aanpassingen van de fietsenstalling doorgevoerd en er is een e-bike actie (vrijblijvend proberen van een e-bike) geweest. In 2026 volgt een pilot op deelmobiliteit voor dienstreizen en het meer stimuleren van carpools ten aanzien van woon-werkverkeer. Er is ook een Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI)-expertteam opgericht en aanbestedingen moeten verplicht langs dat expertteam ter toetsing op aspecten rondom duurzaamheid.

Provinciale Staten heeft ingestemd met een [kredietaanvraag](#) voor de renovatie en het verduurzamen van het provinciehuis. [De provincie Utrecht heeft het voorlopig ontwerp voor de renovatie en verduurzaming van het Huis voor de provincie eind 2025 afgerond](#). Hiermee zet de provincie als voorbeeld een belangrijke stap richting haar ambitie: eigen energieneutraal vastgoed in 2035.

Omdat het verduurzamen en renoveren van het provinciehuis als [complex project](#) is geormerkt informeren wij u hier in meer detail over in paragraaf 3.3.4.

Mens en organisatie

Binnen de huidige arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om de juiste medewerkers te vinden voor sommige posities binnen de provincie. Enerzijds komt dit door bijvoorbeeld de huidige economie van Nederland en anderzijds komt dit door de vergrijzing en de uitstroom door pensioen en verloop. Meer informatie over de staat van de organisatie van de provincie Utrecht zelf, is jaarlijks opgenomen in de [Statenbrief staat van de organisatie](#).

Om de continuïteit van provinciale werkzaamheden aan maatschappelijke opgaven te borgen, is het soms noodzakelijk om inhuurkrachten in te zetten. Daarom is er een [inhuurkader](#) vastgesteld waarin de definitie van inhuur en het kader voor de organisatie helder is gemaakt. Per 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium in het kader van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) opgeheven. De Belastingdienst handhaaft vanaf deze datum (1-1-2025) op schijnzelfstandigheid. Bij constatering van schijnzelfstandigheid kan de Belastingdienst correctieverplichtingen, naheffingsaanslagen en boetes opleggen. We sturen op onderschrijving van geraamde inhuur. Alle ingehuurde zzp'ers zijn in 2025 getoetst door een externe partij op verzoek van de provincie Utrecht. Uit deze toetsingsgesprekken zijn vooralsnog geen schijnzelfstandigen naar voren gekomen.

Totaalbeeld personeelskosten

<i>Tabel inzet per programma (x €1 miljoen)</i>		<i>realisatie tm 31 december 2025</i>				
Programma	Bijgestelde begroting 2025	Inzet vaste medewerkers (A)	Inzet medewerkers gedekt uit materiële middelen. (B)	Kosten externe inhuur (C)	totaal	Afwijking t.o.v. begroting
P1 - Ruimtelijke Ontwikkeling	16,4	12,0	0,2	2,8	15,0	1,4
P2 - Landelijk gebied	21,6	15,6	2,0	6,4	24,0	-2,4
P3 - Bodem, water en milieu	8,6	7,3	0,3	1,6	9,2	-0,6
P4 - Klimaat en Energietransitie	9,5	4,8	1,0	3,1	8,9	0,6
P5 - Bereikbaarheid Publieke mobiliteit	10,4	7,2	0,4	2,4	10,0	0,4
P6 - Bereikbaarheid Gezond en veilig	8,5	5,7	1,1	0,5	7,3	1,2
P7 - Bereikbaarheid Infrastruct. en Benutten	9,7	6,7	1,3	2,5	10,5	-0,8
P8 - Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	6,1	5,3	0,3	0,5	6,1	-0,0
P9 - Economie	3,1	1,9	0,1	0,8	2,8	0,3
P10 - Bestuur	17,6	15,4	0,0	2,0	17,4	0,2
P11 - Overhead	4,1,8	32,6	0,2	8,2	41,0	0,8
Investeringsprojecten		2,5		1,2	3,7	-3,7
Totaal	153,2	117,0	6,9	32,0	155,9	-2,6

In de bijgestelde begroting 2025 is € 153,2 miljoen opgenomen voor loonkosten van de vaste formatie en kosten inhuur van externen. Op concernniveau vindt een lichte afwijking plaats van de begroting op het budget van de personeelskosten. In algemene zin vanwege het afgesproken uitgangspunt om structureel werk in te vullen met vaste medewerkers, ook ingegeven door de Wet DBA, en doordat meer (tijdelijke) medewerkers zijn aangenomen om extra werk te realiseren. Binnen specifieke vakgebieden zijn personeelstekorten waardoor in specifieke situaties wordt ingehuurd. In lijn met het [vastgestelde inhuurbeleid](#) is het inhuurpercentage van 23% over 2024 naar 21% in 2025 gedaald.

A. Inzet vaste medewerkers

Het formatiebudget bestaat uit vaste en variabele loonkosten en uit overige personeel gerelateerde kosten.

B. Inzet medewerkers gedekt uit materiële budgetten

In dit onderdeel gaat het om de medewerkers in dienst van onze provincie, van wie de loonkosten worden gedekt uit materiële budgetten (inclusief investeringskredieten). Hierbij gaat het vaak om capaciteitsinzet als onderdeel van (extra) beschikbaar gestelde middelen voor intensivering van beleid en/of de realisatie van investeringsprojecten.

C. Kosten inhuur externen

We ervaren op specifieke terreinen personeelstekorten vanwege de krappe arbeidsmarkt. We huren mensen in vanwege piekbelasting, ziekteverzuim, er specialistische kennis nodig is, of om het werk gedaan te krijgen.

Fraude

Wij worden gefinancierd met publieke middelen. En wij hebben de taak het geld doelmatig, doelgericht en rechtmatig te besteden. Medewerkers (eigen en ingehuurd) dienen integer te handelen. En fraude is verboden en moet worden voorkomen. Wij hanteren als definitie voor fraude "een opzettelijke handeling door 1 of meer leden van het management, met governance belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen".

We stellen 1 keer per jaar een (concernbrede) frauderisicoanalyse op. Daarin geven we inzicht in de relevante processen waar fraude kan worden gepleegd. Daarin staat:

- De risico's die we hebben gesignaleerd;
- De beheersmaatregelen die we hebben getroffen;
- Of de beheersmaatregelen werken.

Deze risicoanalyse wordt besproken met de risico-eigenaren of risicobeheerder. En er vindt afstemming plaats met de verantwoordelijken voor het uitvoeren van de beheersmaatregelen. De risico's zijn opgenomen in ons risicobeheersingssysteem.

Het inschatten van de kans keer de impact van frauderisico's is geen eenvoudige zaak. Over 2025 is de top drie hetzelfde gebleven als voorgaand jaar. Het zijn risico's (na beheersing) op het gebied van inkoop, betalings- en personeelsproces:

1. Inkoop: Het risico dat de bestelling van de goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt. Of dat er een schijn van belangenverstremming ontstaat.
2. Betalingsproces/personeelsproces: Het risico dat niet-gemaakte kosten bewust worden gedeclareerd. En/of het risico dat privé-uitgaven worden gedeclareerd.
3. Betalingsproces: Het risico dat facturen bewust worden geautoriseerd waarvoor geen overeenstemming is tussen de factuur en de voor de provincie geleverde prestaties.

Ten aanzien van beheersmaatregelen kan het volgende worden gezegd: er zijn preventieve, detectieve en repressieve beheersmaatregelen. Voorbeelden van preventieve beheersmaatregelen zijn dat (interne en ingehuurde) medewerkers verklaringen afleggen op het gebied van integriteit (ambtseed, VOG, integriteitsverklaring). Er zijn meer specifieke detectieve maatregelen op het gebied van inkoop genomen bij het aangaan van verplichtingen en het betaalproces.

Wordt er fraude geconstateerd? Dan treedt het frauderesponsplan in werking (repressieve maatregel). Daarbovenop is er een onregelmatigheden overleg ingesteld. Daarin worden casussen en signalen over onder andere fraude worden besproken. Ten aanzien van het afgelopen jaar is vastgesteld dat er geen fraudegevallen te melden zijn. Wel was er sprake van een vermoeden van een integriteitsschending, wat aanleiding gaf tot een onderzoek. Dit vermoeden is onderzocht, waarbij is vastgesteld dat hier geen sprake van was.

3.5.3 Digitalisering

Informatievoorziening (IV) en digitalisering zijn niet meer los te zien van inhoudelijke visies en plannen. Dat is dan ook de reden dat er een [concernvisie op informatievoorziening en digitalisering](#) (I-visie) is vastgesteld in Provinciale Staten. Deze I-visie gaat over waar de provincie Utrecht in 2028 wil staan en de wijze waarop wij dat willen bereiken, in het tijdperk van digitale transformatie. Het vormt enerzijds de stip op de horizon en een kader voor nieuwe deelvisies op informatievoorziening en digitalisering. En anderzijds gaat het over het handelen voor de komende jaren in investeringen, beheer en onderhoud, en innovaties. De I-visie is vertaald naar een meerjarig realisatieportfolio met prioritering en programmering van projecten. Het onderliggende portfoliomanagementproces helpt bij het bepalen en prioriteren welke projectinitiatieven c.q. technologische ontwikkelingen voorrang krijgen ten opzichte van andere ontwikkelingen. Hier is ook in 2025 weer in geïnvesteerd.

De ontwikkeling op het gebied van informatievoorziening gaat erg snel, zoals op het gebied van artificiële intelligentie (AI). Onder andere de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) vraagt veel aandacht van ons, ook op het thema AI bij overheden. Niet alleen de ontwikkelingen gaan snel, maar ook wetgeving volgt elkaar snel op. Met het oog op de komst van de nieuwe Cyberbeveiligingswet (Cbw), omzetting van de Europese NIS2-richtlijn en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) die 1-1-2026 van kracht is, zijn maatregelen getroffen het afgelopen jaar. In het kader van de Wet Open Overheid (Woo) voldoen we aan de gevraagde eisen voor het actief openbaar publiceren van stukken. Meer leest u daarover in paragraaf 3.9 Wet open overheid.

Tot slot benoemen we het thema ethiek. In 2025 hebben we eerste ervaringen opgedaan met het ethische afwegen op basis van het CODIO-instrument (Code Goed Digitaal Openbaar Bestuur). De ethiek governance stellen we begin 2026 vast.

3.5.4. De rechtmatigheidsverantwoording (RMV) toegelicht

De provincie Utrecht heeft in 2025 de financiële verordening aangepast. De belangrijkste aanpassingen wat betreft de RMV betreffen:

- De provincie houdt haar verantwoordingsgrens gelijk aan de door de accountant voor getrouwheid gehanteerde grens zoals door het Bado voorgeschreven voor accountants bij het controleren van jaarrekeningen. Hierbij is de materialiteitsgrens van de accountant het saldo van fouten en onduidelijkheden, te weten 2% van de lasten exclusief dotatie reserves.
- De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door Provinciale Staten is vastgesteld, dat wil zeggen op programmaniveau.
- In de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarstukken 2025 worden de geconstateerde individuele afwijkingen groter dan € 0,5 miljoen (rapportagegrens) nader toegelicht.

Op grond van bovenstaande bedraagt de verantwoordingsgrens € 11,8 miljoen.

Bevindingen

Het college van Gedeputeerde Staten stellen vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 5,3 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 11,8 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 0,8 miljoen acceptabel op basis van door Provinciale Staten vastgestelde afspraken.

De totaal geconstateerde onrechtmatigheden betreffen:

Begrotingscriterium (in miljoenen €)	2024	2025
1a. Overschrijding lasten op programmaniveau (door PS vastgesteld autorisatieniveau)	15,5	0,8
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (-kredieten)	0,5	0,5
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan PS zijn gemeld (volgens financiële verordening).	-	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	16,0	1,3
4a. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is omschreven in de financiële verordening 2025.	14,3	0,8
4b. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.	1,7	0,5
Voorwaarden criterium		
5a. Inkoop en Aanbestedingen	1,6	3,8
5b. Overige processen	-	0,2
M&O criterium		
6. Geen bevindingen	0	0
Totaal Onrechtmatigheden (totaal begroting +voorwaarden + M&O)	17,6	5,3
Waarvan acceptabel (4a)	14,3	0,8
Waarvan niet-acceptabel	3,3	4,5

In algemene zin kunnen afwijkingen op meerdere manieren aan het licht komen; a) uit de Interne Controle (1e lijn binnen het team van het desbetreffende proces), b) uit de Verbijzonderde Interne Controles (2e lijn door team AO/IC) en c) vanuit in de dagelijkse praktijk geconstateerde gevallen van vermoedens van onrechtmatigheid, geuit door medewerkers zelf (1e lijn). Dit betreft voornamelijk bevindingen van inkoopmedewerkers. Al deze afwijkingen worden bijgehouden in de afwijkingenadministratie.

Verantwoordingsgrens

Het totaalbedrag van de niet-acceptabele onrechtmatigheden ad € 4,5 miljoen blijft onder de verantwoordingsgrens. Hiervan komen een tweetal dossiers boven de rapportagegrens van € 0,5 miljoen. Deze dossiers worden behandeld onder het kopje begrotingscriterium en voorwaarden criterium. Volledigheidshalve merken we op dat bij het M&O-criterium geen bevindingen geconstateerd zijn.

Formele rechtmatigheidsfouten

Naast de afwijkingen in deze paragraaf worden ook formele rechtmatigheidsfouten onderkent. Formele rechtmatigheidsfouten zijn afwijkingen die niet meetellen voor de rechtmatigheidsverantwoording. Conform de Kadernota rechtmatigheid 2025 is het wel mogelijk om deze afwijkingen te benoemen in de paragraaf Bedrijfsvoering. In het bijzonder wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf 3.5.2 voor de uitspraak van de Raad van State inzake het verlenen van begrotingssubsidies.

Begrotingscriterium

De daling van de geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden in 2025 in vergelijking met 2024 komt vooral door de aanpassing van de financiële verordening, met name omdat nu wordt beoordeeld op programmaniveau in plaats van beleidsdoel.

De overschrijding van de lasten op programmaniveau bedragen in totaal € 0,8 miljoen (zie punt 1a in bovenstaande tabel), waarvan € 0,8 miljoen acceptabel is (zie punt 4 in bovenstaande tabel).

De overschrijding van de investeringskredieten bedraagt in totaal € 0,5 miljoen en is niet-acceptabel (zie punt 1.b in bovenstaande tabel). Dit bedrag omvat 4 dossiers.

De afwijkingen zijn getoetst aan onze financiële verordening 2025 waarin wordt omschreven wat geaccepteerde afwijkingen zijn.

De lasten- en kredietoverschrijdingen en eventuele niet tijdig gemelde andere afwijkingen worden als acceptabel en passend binnen het bestaande beleid aangemerkt in de volgende situaties:

- a. een overschrijding van lasten die past binnen het bestaande beleid, veroorzaakt door een feit of gebeurtenis die zich voordoet op een moment dat er geen begrotingswijziging meer kan worden vastgesteld;
- b. een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren;
- c. een overschrijding op een open-einde regeling;
- d. een afwijking van baten en lasten die betrekking heeft op een beleidsdoel waarvoor een egaliseringsreserve is gevormd, waarbij door Provinciale Staten reeds het mandaat is verstrekt voor mogelijke afwijkingen ten opzichte van de begroting.

In de onderstaande tabel staat aangegeven welke categorie van toepassing is.

Toelichting van de acceptabele afwijking > € 0,5 miljoen is hieronder gespecificeerd:

Betreft	Programm a	Cat.	Bedrag (x € 1 miljoen)
1. De vergoedingen van de PS-commissieleden zijn geïndexeerd. Daardoor zijn de kosten in 2025 hoger dan begroot. Bij de najaarsrapportage is gemeld dat dit tot een overschrijding zou kunnen leiden.	10	a	0,6
2. Naar aanleiding van de pensioenberekening van ministerie van Binnenlandse zaken heeft provincie Utrecht volgens de BBV een aanvullende storting verricht ten behoeve van de pensioenvoorziening. Dit besluit van de BBV, op 3 december 2025, en kon daarom niet meer mee worden genomen in de laatste begrotingswijziging over 2025.	10	a	1,0
3. Overige afwijkingen bij programma 10 met onderbesteding, die gemeld worden in de § 4.6.10 in de jaarrekening.	10	-	-0,8
Totaal			0,8

Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de realisatie ten opzichte van de begroting volgens het laatste P&C-product over dat boekjaar, als onrechtmatig wordt beschouwd indien deze niet tijdig is gemeld. In het kader van financiële rechtmatigheid is het tijdig als wijzigingen ten opzichte van de begroting volgens het laatste P&C-product over dat boekjaar worden gemeld in P&C-producten gedurende het jaar of bij de jaarstukken. Lasten- en kredietoverschrijdingen zijn echter altijd onrechtmatig.

Voor een uitgebreide analyse van de overige afwijkingen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.6 Verschillenanalyse van de jaarrekening.

Voorwaardencriterium

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden over 2025 zijn met betrekking tot het voorwaardecriterium in totaal voor 4,0 miljoen aan afwijkingen aangetroffen. In totaal zijn 26 dossiers 'onrechtmatig' bevonden, waarvan 8 dossiers doorwerken uit 2024. De meest significante bevindingen kwamen in boekjaar 2025 met name voort uit onrechtmatigheden ten aanzien van aanbestedingen.

De individueel te rapporteren post die de rapportagegrens overschrijdt betreft de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Zuid-Holland inzake het Merwedekanaal. Afhankelijk van de te wijzigen omgevingsverordening zal deze onrechtmatigheid eind 2026 kunnen worden opgelost.

Hieronder hebben wij de belangrijkste conclusies opgenomen met betrekking tot de Verbijzonderde Interne Controlewerkzaamheden (VIC) 2025.

Aanbestedingsproces

De VIC werkzaamheden voor de aanbestedingen omvatten onder andere het uitvoeren van werkzaamheden op aanbestedingsdossiers, de review van aanbestedingsdossiers die door juristen van de provincie Utrecht zijn getoetst en de review van overige aangedragen dossiers.

De geconstateerde onduidelijkheden en onrechtmatigheden met financiële impact heeft de VIC integraal verwerkt in de Afwijkingenadministratie. Oorzaken voor deze onrechtmatigheden met een totaalbedrag van € 3,8 miljoen zijn het wezenlijk wijzigen van de opdracht, het knippen van een opdracht en het onrechtmatig verlengen van een opdracht.

Overige processen

De overige onrechtmatigheden hebben een gezamenlijk bedrag van € 0,2 miljoen. Deze geconstateerde onrechtmatigheden hebben betrekking op het personeels- en het verhuurproces.

Gezien de relatief beperkte omvang behoeven deze processen geen nadere toelichting.

M&O Criterium

Uit het voorgaande totaaloverzicht blijkt dat er geen onrechtmatigheden noch onduidelijkheden op basis van het M&O Criterium zijn aangetroffen.

Verbetermaatregelen Gedeputeerde Staten

Zoals reeds hierboven vermeld, wil het college van GS leren van de gesignaleerde afwijkingen en daartoe verbeteringen doorvoeren waarmee soortgelijke afwijkingen in de toekomst kunnen worden voorkomen.

De verbeteringen waarmee GS aan de slag gaat, omvatten:

- het evalueren van de gevolgde interne procedures rondom het opstellen en rapporteren over de begrotingsrechtmatigheid in 2026, teneinde het proces verder aan te scherpen;
- de provincie tussentijds blijven betrekken bij de analyses op de begrotingsrechtmatigheid en investeringskredieten;
- het organiseren van workshops om de benodigde inkoopkennis binnen de provincie te versterken;
- evalueren van de bevindingen door proceseigenaren en het actualiseren van risicoanalyses.

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen worden gedefinieerd als samenwerkingsverbanden van onze provincie en externe partijen waarin wij zowel een bestuurlijk als een financieel belang hebben en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang als namens onze provincie iemand zitting heeft in het bestuur, of als onze provincie stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra wij middelen ter beschikking stellen waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

3.6.1 Totaaloverzicht verbonden partijen

Coöperaties en vennootschappen

B.V. Hart van de Heuvelrug
Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
Coöperatieve Vereniging DOVA U.A.
Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.
Stedin Holding NV
Vitens NV

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies
Het Utrechts Archief
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
Plassenschap Loosdrecht e.o.
Randstedelijke Rekenkamer (RRK)
Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Overige verbonden partijen

Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen

Stichtingen en verenigingen

Huis der Nederlandse Provincies (HNP)
Inter Provinciaal Overleg (IPO)

3.6.2 Detailoverzicht verbonden partijen

Coöperaties en vennootschappen

B.V. Hart van de Heuvelrug	
Doel	Primaire doel van de B.V. Hart van de Heuvelrug is het tot uitvoering brengen van de grondexploitatie van de toekomstige woongebieden Woonwijk Vliegbasis Soesterberg, Sortie 16 en Kavels Westflank.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht/ Soesterberg
Webadres	www.wonenopdevliegbasis.nl
Bestuursdeelname	Stemrecht AvA
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	B.V. Hart van de Heuvelrug is in 2024 opgericht. Tot de kerntaken van de B.V. behoort in ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> - Aanpak en uitvoering van sanering PFAS; - Aanbestedingsstrategie en uitvoering bouw- en woonrijp maken; - Opstellen tenderstrategie woonvlekken en verkoop van de gronden; - Verkoopstrategie vrije kavels en verkoop aan particulieren (via een makelaar)
Publiek doel	Verbetering leefomgeving van mens en flora en fauna in gebied Hart van de Heuvelrug (Zeist en Soest)
Openbaar belang	Programma Hart van de Heuvelrug is een integrale gebiedsontwikkeling waarin de natuur wordt ontwikkeld om woningbouwopgaven te realiseren. De opbrengsten uit de woningbouwopgaven dienen ter dekking van de reeds gedane investeringen in de natuur. Provincie Utrecht is 100% aandeelhouder in de B.V. Hart van de Heuvelrug.
Wijziging belang	Niet van toepassing
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Voor de B.V. Hart van de Heuvelrug is een ontwikkelovereenkomst, inkoopbeleid en directie reglement opgesteld. Daarnaast wordt een Raad van Advies opgericht om ons in de beoordeling van de besluitvormingsstukken te adviseren.
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2024 is de entiteit B.V. Hart van de Heuvelrug opgericht. Naar verwachting is deze in de loop van 2026 operationeel. De inhoudelijke opdrachtverstrekking ligt vast in de ontwikkelovereenkomst die wordt afgesloten tussen de B.V. en Provincie Utrecht.
Financiële ontwikkeling	De B.V. Hart van de Heuvelrug werkt binnen de vastgestelde financiële kaders van de grondexploitatie Vliegbasis Soesterberg en de Mastergrix Hart van de Heuvelrug. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd.
Risico's	De provincie Utrecht is financieel eindverantwoordelijk voor het programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg. Met oprichting van de B.V. verandert dat niet.
Overig	n.v.t.

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Doel	Het bankieren voor overheden - waaronder provincies - en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Enkel decentrale overheden kunnen aandeelhouder zijn van de BNG N.V. Als aandeelhouder heeft provincie Utrecht een actief belang in deze publiekelijk georiënteerde financiële instelling.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	BNG
Bestuursdeelname	Stemrecht AvA
Overige deelnemers	De overige aandeelhouders zijn het Rijk, provincies en gemeenten en een hoogheemraadschap.
Kerntaken	De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank voor de overheid en voor het maatschappelijk belang.
Publiek doel	Enkel decentrale overheden kunnen aandeelhouder zijn van de BNG N.V. Als aandeelhouder heeft provincie Utrecht een actief belang in deze publiekelijk georiënteerde financiële instelling.
Openbaar belang	Wij hebben een belang van 0,16% in de BNG. Het is niet zomaar mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Coöperatieve Vereniging DOVA U.A.

Doel	DOVA is een samenwerkingsverband van de twaalf provincies en de twee vervoerregio's (Rotterdam/Den Haag en Amsterdam), die allemaal opdrachtgevers zijn voor het regionale openbaar vervoer in Nederland. DOVA behartigt onderwerpen, die alle decentrale OV-autoriteiten aangaan, zoals het OV-betaal- en tariefsysteem, de sociale veiligheid en de open informatiehuishouding.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten DOVA
Bestuursdeelname	Stemrecht ALV
Overige deelnemers	De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe.
Kerntaken	DOVA heeft als kerntaken het bevorderen van het openbaar vervoer in Nederland door het bieden van netwerken, agenderen van ontwikkelingen, leveren van betrouwbare data, verrijken van kennis en vertegenwoordigen van OV-autoriteiten. Samen met CROW-KpVV vormen ze de OV-campus, een breder platform voor kennisdeling en beleidsontwikkeling.
Publiek doel	Provincie Utrecht werkt in verschillende verbanden samen met het Rijk, de provincies en vervoersregio's aan efficiënt en doeltreffend openbaar vervoer voor reizigers. Het doel is te komen tot een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt vervoer voor de reiziger.
Openbaar belang	Het openbaar belang is verankerd in de statuten van de coöperatie Dova (Decentrale ov autoriteiten), waarin het doel omschreven is als 'het faciliteren en ondersteunen van de leden bij collectieve vraagstukken op het gebied van de exploitatie, infrastructuur en services voor reizigers, zoals informatievoorziening over het openbaar vervoer en andere vormen van collectief vervoer of individueel vervoer, om zo in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten met hen te sluiten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of dat één of meer van haar dochtervennootschappen/deelnemingen uitoefent of doet uitoefenen.'
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)

Doel	Enkel decentrale overheden kunnen aandeelhouder zijn van de NWB. Als aandeelhouder heeft provincie Utrecht een actief belang in deze publiekelijk georiënteerde financiële instelling.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	NWB
Bestuursdeelname	Stemrecht AvA
Overige deelnemers	De aandelen zijn in handen van waterschappen, het Rijk en provincies.
Kerntaken	De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is een financiële dienstverlener voor de overheidssector.
Publiek doel	Enkel decentrale overheden kunnen aandeelhouder zijn van de NWB. Als aandeelhouder heeft provincie Utrecht een actief belang in deze publiekelijk georiënteerde financiële instelling.
Openbaar belang	Wij hebben een belang van 0,17% in de NWB. Het is niet zomaar mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)

Doel	De vennootschap heeft als doel (nieuwe statuten): <ul style="list-style-type: none"> • herstructureren, herontwikkeling, intensiveren en verduurzaam van (bestaande) werklocaties in onze provincie. In samenwerking met publieke en private partijen en rekening houdend met het beleid dat het provinciebestuur voerde; • mits in het kader van het vorenstaande: het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over en het financieren van andere ondernemingen. En het verkrijgen, beheren, ontwikkelen, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken en andere registergoederen; • het verrichten van alle handelingen, die in de ruimste zin verband houden met of bevorderlijk zijn voor een van hiervoor omschreven doeleinden.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	OMU
Bestuursdeelname	Stemrecht AvA
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	N.V. OMU is in 2011 opgericht voor het investeren in private kavels op verouderde bedrijventerreinen in onze provincie. In 2016 is de opdracht verbreed naar de transformatie van leegstaande kantoorpanden. In september 2021 stemden we in met een rol van de OMU in intensiveren en verduurzamen van bedrijventerreinen.
Publiek doel	Verbetering leefbaarheid in binnensteden.
Openbaar belang	Het gaat om projecten die zonder ingrijpen van de overheid niet of ernstig vertraagd van de grond zouden komen. En die een bijdrage leveren aan verbetering van het vestigingsklimaat op bedrijventerreinen en de leefbaarheid in de binnensteden.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	De handelingstermijn voor het herstructureringsfonds is verlengd tot 20 jaar. Inmiddels heeft OMU zeven projecten aangekocht. Het eerste project is in 2025 afgerond en verkocht.
Financiële ontwikkeling	In november 2025 heeft een kleine koersbijstelling plaats gevonden en is een tweede tranche van 30 miljoen aan middelen beschikbaar gesteld.
Risico's	Er is een ingecalculeerd risico dat projecten niet voldoende revolverend zijn. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat ondanks alle investeringen en inspanningen de doelstellingen niet (helemaal) gehaald gaan worden.
Overig	n.v.t

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.

Doel	Versterken van de economische structuur van de Regio Utrecht door te investeren in de innovatieve sectoren en maatschappelijke opgaven.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	www.romutrechtregion.nl
Bestuursdeelname	Via aandeelhoudersvergadering (AvA).
Overige deelnemers	Gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht, UU, UMCU (via Utrecht Holdings) en ministerie EZK.
Kerntaken	<ul style="list-style-type: none"> • Innoveren; business development (bedrijven/projecten) • Investeren; financieringen & participaties • Internationaliseren; trade & invest
Publiek doel	Vergroten innovatiekracht.
Openbaar belang	Economische structuurversterking in de provincie Utrecht
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Per 1 januari is Mirjam van 't Veld benoemd als nieuw lid van de Raad van Commissarissen. Tegelijkertijd wordt afscheid genomen van RvC-lid Lennert Middelkoop, wier termijn per 1 januari afloopt.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Stedin Holding NV

Doel	Stedin is de netbeheerder in het grootste deel van Zuid-Holland, en de provincies Utrecht en Zeeland. Zij zorgt ervoor dat 2,3 miljoen huishoudens en zakelijke klanten dagelijks over energie beschikken om te wonen, werken en ondernemen.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Rotterdam
Webadres	Stedingroep
Bestuursdeelname	Via aandeelhoudersvergadering
Overige deelnemers	Provincie Zeeland, de Staat der Nederlanden en 61 gemeenten (onder welke 8 Utrechtse) in het verzorgingsgebied van Stedin
Kerntaken	De Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten. Daarnaast faciliteert Stedin Groep de energiemarkt.
Publiek doel	Stedin heeft een wettelijke taak om als regionale netbeheerder het laag- en middenspanningsnetwerken te beheren, Alleen het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen kunnen aandeelhouder zijn van Stedin. Als aandeelhouder heeft de provincie Utrecht invloed op de strategie van Stedin met betrekking tot de energie- en warmtenetten.
Openbaar belang	De aandelen Stedin zijn volledig in publieke handen. Provincie Utrecht heeft een belang van 0,34% in Stedin.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Vitens NV

Doel	Het uitoefenen van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder valt: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water. En het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.
Type	Coöperaties en vennootschappen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Vitens
Bestuursdeelname	Algemene vergaderingen van aandeelhouders.
Overige deelnemers	Provincies en gemeenten in het verzorgingsgebied van Vitens.
Kerntaken	Vitens zorgt ervoor dat er 24/7 betrouwbaar water uit de kraan komt en voor goede service daaromheen. Daarnaast zet Vitens zich in voor de bescherming van de kostbare drinkwaterbronnen.
Publiek doel	Goede drinkwatervoorziening
Openbaar belang	Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. Het belang van onze provincie als aandeelhouder in Vitens is historisch gegroeid. Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede drinkwatervoorziening in Utrecht. Er wordt door de grote investeringsopgaven geen dividend uitgekeerd.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	Vitens is aan het transformeren naar een meer project gestuurde organisatie. Deze ontwikkeling is nodig om de hoeveelheid drinkwaterprojecten aan te kunnen sturen.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijk Orgaan Siteholder Hollandse Waterlinies

Doel	Het beschermen, beheren en uitdragen van de uitzonderlijke universele waarde van de UNESCO werelderfgoedsite Hollandse Waterlinies. Dit doen we door gecoördineerd en gezamenlijk de verplichtingen te vervullen die UNESCO aan werelderfgoed verbindt. Daarbij is harmonisatie van beleid en uitvoering door het bevoegde gezag noodzakelijk. Net als het bijeenbrengen van budget en het stroomlijnen van contacten met stakeholders zoals het Rijk, gemeenten, waterschappen, private eigenaren en terrein beherende organisaties.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Hollandse Waterlinies
Bestuursdeelname	Van elk GS is er 1 gedeputeerde lid. Samen vormen zij het Gemeenschappelijk Orgaan (GO), de Siteholder. Vanuit ons is gedeputeerde Cultuur en Erfgoed lid van dit GO.
Overige deelnemers	Provincies Gelderland, Noord-Brabant en Noord-Holland
Kerntaken	Coördinatie uitvoering managementplan Hollandse Waterlinies. Inclusief de uitvoering van taken op het gebied van kennis, publieksbereik en bescherming. En zorgdragen voor rapportageverplichtingen richting het Rijk en UNESCO. Het GO voert de regie over de hele UNESCO werelderfgoedsite Hollandse Waterlinies. En is voor het Rijk het 1e aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op de werelderfgoedstatus.
Publiek doel	In stand houden en uitdragen UNESCO Werelderfgoed
Openbaar belang	Publiek belang voor de instandhouding van het UNESCO Werelderfgoed.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	Door geleidelijke toename van de kosten bij gelijkblijvende dienstverlening, is de begroting vanaf 2025 hoger dan de gezamenlijke bijdragen van de vier provincies à € 1.000.000. Het GO dekt dit verschil uit de algemene reserve, zolang deze boven 20% blijft van de begroting. Daarvan is sprake tot en met 2027. Naar verwachting zal een verhoging van de provinciale bijdrage in 2027 aan de orde komen
Overig	Voor de invulling van het siteholderschap is structureel een gezamenlijk budget nodig. Het totale budget voor het siteholderschap is geraamd op € 1 miljoen per jaar. De bijdrage per provincie is bepaald op grond van de financiële verdeelsleutel 30%- 30%- 30%- 10%. De provincies Utrecht, Gelderland en Noord-Holland dragen elke voor 30% bij en Noord-Brabant voor 10%. Deze structurele bijdrage van Provincie Utrecht à maximaal € 300.000,- wordt gedekt uit de € 450.0000 structurele begrotingsmiddelen voor de samenwerkingsverbanden rondom het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies: GO Siteholder en Pact van Ruigenhoek. De bijdrage is vastgelegd in een bijdrageverordening.

Het Utrechts Archief

Doel	De gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief voert voor de provincie de wettelijke taken uit op het gebied van het beheer van de historische provinciale archieven.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Het Utrechts Archief
Bestuursdeelname	GS in dagelijks bestuur (1 lid) en in algemeen bestuur (2 leden)
Overige deelnemers	Gemeente Utrecht en Rijk/OCW
Kerntaken	HUA voert voor ons de wettelijke taken voor ons archief uit. Dat zijn: <ul style="list-style-type: none"> • beheer van de provinciale archiefbewaarplaats en de daarin opgenomen papieren en digitale archieven en documentaire verzamelingen; • het toezicht van de provinciearchivaris op het beheer van de niet overgebrachte archieven; • beschikbaarstelling van de archieven en documentaire verzamelingen die zijn opgenomen in de provinciale archiefbewaarplaats; • publieksbereik van de door HUA beheerde bronnen voor de geschiedenis van onze provincie.
Publiek doel	Beheer historische provinciale archieven
Openbaar belang	Wij zijn vertegenwoordigd in het dagelijks en het algemeen bestuur en dragen bij aan de gemeenschappelijke regeling voor 11%. In 2025 is dit omgerekend €7.741.052,=.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	In 2025 is er veel werk verzet om de uittreding van OCW uit de GR voor te bereiden en een nieuwe GR met alleen gemeente Utrecht en provincie Utrecht op te stellen.
Inhoudelijke ontwikkeling	De taak die HUA voor ons doet blijft ongewijzigd, ook na uittreding OCW (1-1-27)
Financiële ontwikkeling	In de twee tussentijdse bestuursrapportages (juni en november 2025) is aangegeven dat HUA 2025 zal sluiten met een negatief saldo van €45.000,=. De jaarrekening moet nog worden ontvangen.
Risico's	Elke deelnemer in HUA (dus ook de provincie) heeft eerder een eigen reserve in HUA gecreëerd waaruit we tegenvallers kunnen opvangen. Wij hebben een reserve van €117.754,= en kunnen eventuele tegenvallers nog goed opvangen.
Overig	n.v.t.

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Doel	De gemeenschappelijke regeling ODU voert voor de provincie Utrecht en de 26 Utrechtse gemeenten de wettelijke en overige overgedragen VTH taken uit.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	www.odu.nl
Bestuursdeelname	Lid van Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Overige deelnemers	26 Utrechtse gemeenten
Kerntaken	Vergunningverlening, toezicht en handhaving Milieu en natuur (Omgevingswet)
Publiek doel	Uitvoering wettelijke VTH taken
Openbaar belang	We dragen voor 21% bij aan de gemeenschappelijke regeling.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	De ODU is per 1 januari 2026 van start en is ontstaan na de fusie tussen de RUD Utrecht en ODRU.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Plassenschap Loosdrecht e.o.

Doel	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie en routenetwerken voor wandelen, varen en fietsen in opdracht van onze provincie en gemeenten.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Plassenschap Loosdrecht e.o.
Bestuursdeelname	GS in het bestuur.
Overige deelnemers	Provincie Noord-Holland en de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren.
Kerntaken	Het beheer en onderhoud van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincies.
Publiek doel	Beheer recreatiegebieden en -voorzieningen
Openbaar belang	Wij zijn vertegenwoordigd in het dagelijks en het algemeen bestuur en dragen bij voor 25% van de deelnemersbijdragen.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	In 2025 heeft de deelnemer gemeente Wijdmeren een besluit genomen om te fuseren met de gemeente Hilversum per 1-1-2027. De nieuwe gemeente Hilversum treedt daarom in 2027 toe tot de gemeenschappelijke regeling.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	Geen nieuwe financiële ontwikkelingen
Risico's	Als deelnemer zijn wij medeverantwoordelijk voor een eventueel negatief exploitatieresultaat. De financiële reserves van het Plassenschap zijn in voorgaande jaren afgenomen. De deelnemersbijdragen zijn momenteel afdoende voor het huidig beheer van het gebied, echter investeringen in vervanging van eigendommen zijn daarmee naar verwachting niet gedekt.
Overig	n.v.t.

Randstedelijke Rekenkamer (RRK)

Doel	Het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De rekenkamer informeert primair Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Amsterdam
Webadres	Randstedelijke Rekenkamer
Bestuursdeelname	PS besluiten tot instellen leden programmaraad en adviescommissie. Bestuurder wordt via een unaniem besluit van de Provinciale Staten van de deelnemers benoemd.
Overige deelnemers	Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland
Kerntaken	De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.
Publiek doel	Rekenkamerfunctie
Openbaar belang	De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.
Wijziging belang	Het belang is gedurende het boekjaar niet gewijzigd
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	In 2025 is de plaatsvervangend bestuurder aangetreden, die als sparringpartner voor de bestuurder/directeur optreedt en hem vervangt bij afwezigheid. Deze ontwikkeling wordt meegenomen in de eerstvolgende actualisatie van de GR.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Overig	In 2025 heeft de RRK een rekenkamerrapport over de Randstedelijke regionale ontwikkelmaatschappijen (ROM's) opgeleverd.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)

Doel	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie. En routenetwerken voor wandelen, varen en fietsen in opdracht van provincie en gemeenten.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	Stichtse Groenlanden
Bestuursdeelname	PS in algemeen bestuur GS in algemeen en dagelijks bestuur
Overige deelnemers	De gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, De Ronde Venen, De Bilt en Stichtse Vecht
Kerntaken	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten in onze provincie.
Publiek doel	Beheer recreatiegebieden en -voorzieningen
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur en draagt bij voor 30,9%.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	In 2025 is er een Toekomstvisie voor de recreatiegebieden en -voorzieningen van het Recreatieschap opgesteld. Deze visie is de basis voor verdere ontwikkelingen in de komende jaren.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	Als deelnemer zijn wij medeverantwoordelijk voor een eventueel negatief exploitatieresultaat.
Overig	Het recreatieschap heeft besloten de financiële huishouding op te delen in twee delen: het werkgebied van Stichtse Groenlanden van voor 2018 (programma A) en het werkgebied Vinkeveense Plassen (programma B). Dat betekent dat de twee programma's een aparte financiële verantwoording hebben en de risico's binnen de programmaonderdelen A en B gescheiden blijven.

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Doel	De Regionale Uitvoeringsdienst behartigt de belangen van de deelnemers samen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van fysieke leefomgeving. Voor zover de bevoegdheid daartoe de deelnemer toekomt en voor zover deze aan de Regionale Uitvoeringsdienst is gemandateerd.
Type	Gemeenschappelijke regelingen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	RUD
Bestuursdeelname	GS in algemeen bestuur en dagelijks bestuur
Overige deelnemers	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg
Kerntaken	De RUD voert namens onze provincie en gemeenten vergunningverlenende, handhavende en toezichthoudende taken uit op het milieu- en omgevingsdomein. Elke deelnemer bepaalt zelf het domein dat voor hem uitgevoerd wordt.
Publiek doel	n.v.t.
Openbaar belang	Het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Wij zijn de grootste opdrachtgever, voor ongeveer 58%.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	De RUD is per 1 januari 2026 opgegaan in de Omgevingsdienst Utrecht (ODU).
Inhoudelijke ontwikkeling	Gewerkt aan een intensieve samenwerking met de Omgevingsdienst Regio Utrecht (OdrU), waarmee de RUD opgaat in de ODU.
Financiële ontwikkeling	
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Stichtingen en verenigingen

Huis der Nederlandse Provincies (HNP)	
Doel	De algemene doelstelling van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies is het verkrijgen van een effectieve positionering en vertegenwoordiging van de provincies in Brussel.
Type	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Brussel
Webadres	HNP
Bestuursdeelname	GS in bestuur.
Overige deelnemers	De overige provincies en het IPO.
Kerntaken	<p>Het HNP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • behartigt de provinciale belangen op het Brusselse speelveld en is daarmee de lobbyorganisatie van de provincies. • richt zich op de kennis- en netwerkanalyse van een beperkt aantal dossiers. • treedt proactief op als verbindende schakel tussen Brussel en de achterban (provincies en IPO) en coördineert de strategie en het netwerk voor de Europese lobbydossiers. • draagt bij aan de gehele Europese beleidscyclus door vanuit de provinciale belangenbehartiging te 'brengen' en te 'halen'. 'Brenge' door het delen van kennis, bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van Europees beleid dat de provincies raakt en aangaat, en het tonen van goede provinciale voorbeelden die passen binnen de Europese doelstellingen. 'Halende' door het gebruiken van Europese subsidieprogramma's en structuur- en investeringsfondsen en het samenwerken in Europese netwerken.
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Openbaar belang	<p>Vertegenwoordigers van de 12 provincies en het IPO werken in opdracht van het HNP-bestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. De EU-lobbyprioriteiten van het IPO gelden hierbij als basis, naast landsdelige en provinciale agenda's. Namens onze provincie is gedeputeerde de Krijf lid van het bestuur van het HNP.</p> <p>Wij zijn lid van het HNP en betalen daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie).</p>
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Inter Provinciaal Overleg (IPO)

Doel	Het Interprovinciaal Overleg behartigt de belangen van de provincies en biedt een platform voor onder andere het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en het stimuleren van provinciale vernieuwingsprocessen.
Type	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Den Haag
Webadres	IPO
Bestuursdeelname	PS in algemene ledenvergadering GS in bestuur Provinciesecretaris Anneke Knol-Van Leeuwen als voorzitter van de Kring van provinciesecretarissen. En adviseur van IPO-bestuur Commissaris van de Koning Hans Oosters als adviseur van IPO-bestuur
Overige deelnemers	De overige provincies.
Kerntaken	Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies. Zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. Het IPO geeft de belangenbehartiging vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooien. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van taken, onder andere via de uitvoeringsorganisatie BIJ12 (natuur en informatiesystemen).
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Openbaar belang	<p>De vereniging het IPO is de koepelorganisatie van, voor en door de 12 provincies bestaande uit IPO-bureau en BIJ12. Het IPO heeft als doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het behartigen van de belangen van provincies; • het bieden van een platform voor overleg, uitwisseling en innovatie. Het bestuur van de vereniging bestaat uit 13 bestuursleden: 1 lid van het college van GS per provincie en een voorzitter die het bestuur voordraagt. Daarnaast heeft het bestuur 4 adviseurs: 3 Commissarissen van de Koning en 1 provinciesecretaris respectievelijk voorgedragen door de Kring van Commissarissen en de Kring van Provinciesecretarissen. De algemene vergadering bestaat uit 24 Statenleden: uit elke provincie 2. <p>IPO-bureau behartigt de gezamenlijke belangen van deze provincies. En biedt hen een platform voor het stimuleren van innovatie en uitwisseling van kennis. De provinciale opgaven eisen daarnaast regelmatig specifieke ondersteuning vanuit de koepelorganisatie, zoals strategische advisering, standpuntbepaling of een programmatisch aanpak voor een beleidsopgave.</p>
Wijziging belang	De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf. Hierbij wordt de ene helft van de kosten gelijkmatig over de provincies verdeeld. En de andere helft wordt naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit over de provincies verdeeld n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	De invoering van één integrale P&C-set voor de gehele IPO-vereniging (IPO-bureau en BIJ12), met een vernieuwde en uniforme opzet van begroting, tussenrapportage en jaarstukken, gericht op gezamenlijke doelen, uitvoering en middelen.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.

Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Overig	n.v.t.

Overige verbonden partijen

Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen

Doel	Beheren van de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen.
Type	Overige verbonden partijen
Vestigingsplaats	Utrecht
Webadres	www.provincie-utrecht.nl
Bestuursdeelname	GS is bestuur.
Overige deelnemers	Geen
Kerntaken	Het bekostigen van de nazorgkosten en een zodanig beheer van de fondsmiddelen dat voldoende rendement wordt gegenereerd voor de eeuwigdurende nazorg.
Publiek doel	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen
Openbaar belang	100% belang. Het treffen van zodanige maatregelen zodat wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt. Of dat de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen voor zover dat met reden niet kan worden geëist.
Wijziging belang	n.v.t.
Bestuurlijke en organisatorische ontwikkeling	n.v.t.
Inhoudelijke ontwikkeling	n.v.t.
Financiële ontwikkeling	n.v.t.
Risico's	Volgens de huidige regels nemen wij de nazorg van de stortplaats Smink over in 2040. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen, wordt periodiek onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kunnen wij een aangepaste heffing opleggen. Dit verkleint ons eventuele financiële risico.
Overig	n.v.t.

3.6.3 Financieel overzicht verbonden partijen

Onderstaande tabel bevat het samenvattende financiële overzicht van de verbonden. Hierin zijn de cijfers van 2024 opgenomen, omdat nog niet van alle partijen de cijfers van 2025 bekend waren.

Coöperaties en vennootschappen	Financieel belang in 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Resultaat 2024
Bedragen x € 1 miljoen						
B.V. Hart van de Heuvelrug	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)	0,16%	4.721	4.777	110.819	123.164	294.0
Coöperatieve Vereniging DOVA U.A.	n.v.t.	0,826	1,114	4,484	3,689	0,289
Nederlandse Waterschapsbank NV (NWB)	0,17%	2.060	2.094	73.523	76.347	94.0
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV (OMU)	100%	29,47	30,42	0,248	0,323	-1,055
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) Utrecht Region B.V.	31,1%	49,162	47,340	9,861	13,755	-1,822
Stedin Holding NV	0,34%	3.221	2.864	5.063	6.210	180
Vitens NV	4,95%	677,7	713,6	1.559	1.685	34,5
Gemeenschappelijke regelingen						
Gemeenschappelijk Orgaan	Financieel belang in 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Resultaat 2024
Siteholder Hollandse Waterlinies	0,3	0,827	0,625	--	--	-0,220
Het Utrechts Archief	0,719	2,338	2,274	1,189	1,321	0,014
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)						
Plassenschap Loosdrecht e.o.	0,242	1,018	1,641	6,550	6,509	0,629
Randstedelijke Rekenkamer (RRK)	0,509	0,354	0,416	1,005	0,685	0,062
Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)	0,838	3,912	3,895	7,118	7,415	0,341
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)	9,340	1,517	2,948	7,363	8,602	1,402
Overige verbonden partijen						
Overige verbonden partijen	Financieel belang in 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Resultaat 2024
Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen	100%	--	--	5,442	5,673	--
Stichtingen en verenigingen						
Stichtingen en verenigingen	Financieel belang in 2024	Eigen vermogen begin 2024	Eigen vermogen eind 2024	Vreemd vermogen begin 2024	Vreemd vermogen eind 2024	Resultaat 2024
Huis der Nederlandse Provincies (HNP)	0,084	0,620	0,661	0,197	0,716	0,085
Inter Provinciaal Overleg (IPO)	6,180	9,393	2,808	38,269	53,222	1,472

3.7 Grondbeleid

Inleiding

Inleiding en historisch perspectief

Grond is een belangrijk middel om doelen te bereiken op het gebied van recreatie, natuur en landschap (Natuur Netwerk Nederland), duurzame energie, duurzame landbouw en duurzame en veilige mobiliteit. Het grondbeleid bestaat uit het organiseren van processen, kennis, grondbeheer en uit instrumenten, zoals de aan- en verkoop van gronden.

3.7.1 Wat hebben we bereikt?

Een belangrijk kader binnen het grondbeleid is dat wij opgavegericht werken. Dit betekent dat we in ons handelen de maatschappelijke opgaven centraal zetten. Grond is een van de middelen die we kunnen inzetten om onze gestelde doelen te bereiken. Grondbezit is daarmee nooit een doel op zich; het grondbeleid gaat over de kaders en spelregels voor de inzet van het grondinstrumentarium. Wij hebben de verantwoordelijkheid om als een rechtmatige en betrouwbare overheid bij grondtransacties marktconform, openbaar, volgens gelijkberechtiging en transparant te handelen.

In het grondbeleid geven we aan welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe we die toepassen. Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van de grondinstrumenten. Het succesvol toepassen van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en het actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en verwervingsplannen. Met de toepassing van het grondbeleid krijgen wij gebruiksrechten van gronden.

3.7.2 Wat hebben we daarvoor gedaan?

Utrechts Programma Landelijk gebied (kortweg UPLG)

Voor het UPLG wordt een aantal grondstrategieplannen ontwikkeld, wat de gebiedsgerichte aanpak ondersteunt. De aan- en verkoop of ruiling van gronden en bedrijven zal worden ingezet binnen dit programma om bij te dragen aan de te behalen programmadoelen binnen de gebiedsprocessen.

Uitvoering Landelijk Gebied

Belangrijk onderdeel van het UPLG is de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De afspraken hierover zijn vastgelegd in het Akkoord van Utrecht (looptijd van 2011 tot en met 2027). Hierin is afgesproken dat we in totaal 1.570 hectare nieuwe natuur realiseren en nog 2.700 hectare inrichten. Tevens ligt er een opgave van 3.000 hectare Groene Contour.

Voor realisatie van het NNN kan de provincie zelf gronden aankopen binnen de begrenzing van 'te ontwikkelen natuur' of in de zoekgebieden daarvoor, maar er kan ook zogenaamde ruilgrond of een ruilbedrijf worden aangekocht. Na een ruiling kan met eigenaren die gronden binnen de begrenzing van het NNN hebben, kan dan alsnog nieuwe natuur gerealiseerd worden. De provincie wil geen eigenaar blijven van natuur- of ruilgronden, dus deze gronden moeten op termijn ook weer worden verkocht. In het hoofdstuk 2. Landelijk Gebied, paragraaf 2.1 Natuurnetwerk robuust ontwikkeld, is meer informatie over deze opgave te vinden.

In 2025 heeft de provincie 146 ha landbouwgrond aangekocht voor dit programma. Waarvan 47 ha in N2000 gebied, 35 ha NNN en 11 ha gelegen in het NNN-zoekgebied. Daarnaast is er 51 ha landbouwgrond als ruilgrond aangekocht die weer ingezet wordt in het gebiedsproces. In dit jaar zijn er ook 2 boerenerven aangekocht met opstallen. Hierbij wordt gekeken of wij deze nog kunnen gebruiken als ruilobject voor verplaatsing van bedrijven.

Er is in 2025 71 ha verkocht door de provincie. Dit was 4 ha natuurgrond en 67 ha ruilgrond.

Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029

Het bereikbaarheidsprogramma richt zich op de provinciale doelen voor mobiliteit, zoals de aanleg en het onderhoud van wegen, fietspaden, vaarwegen en het vormgeven van het OV-netwerk. De aankopen binnen het programma zijn functioneel voor de aanleg en reconstructie van de provinciale (vaar)wegen, met bijkomende werken of OV-voorzieningen. Restpercelen die niet strategisch van aard zijn, verkopen we weer. In gevallen waar het niet lukt om met de grondeigenaren overeenstemming te bereiken in het minnelijke traject, gebruiken we in het uiterste geval de mogelijkheid om dwingend grondinstrumentarium in te zetten.

Grondbank

Sinds november 2022 heeft de provincie een grondbank. Met een grondbank bestaat de gelegenheid om strategische grondaankopen te kunnen doen voor de ruimtelijke opgaven van onze provincie. De aankopen kunnen voor alle provinciale doelen worden aangewend. Met de inzet van de grondbank vergroten we onze uitvoeringskracht door meer strategische en vroegtijdige regie over het grondgebruik. De grondbank geeft een extra instrument op het bestaande provinciale grondinstrumentarium. Bij de begroting van 2023 is een raamkrediet van € 20 miljoen beschikbaar gesteld. Zodra het totaal van aankopen dit bedrag nadert zullen wij met een voorstel komen om nieuw raamkrediet beschikbaar te stellen. In het komende begrotingsjaar 2026 zal er mogelijk bij de Najaarsrapportage een voorstel worden gedaan om het raamkrediet te verhogen.

In 2025 hebben wij 38 ha landbouwgrond aangekocht voor de grondbank. Voor deze twee aankopen is de akte gepasseerd. Voor ca 30 ha landbouwgrond is er overeenstemming bereikt. Deze transactie zal in 2026 plaatsvinden. De genoemde gronden zullen wij inzetten voor de diverse gebiedsprocessen. Tevens is in 2025 18,5 ha landbouwgrond uit de strategische grondbank weer ingezet in een ruil binnen het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

3.7.3 Financiën en financiële risico's

Raamkrediet

Om de grondaankopen door GS plaats te kunnen laten vinden, is er een raamkrediet van PS nodig. Bij de P&C-cyclus geeft PS hier toestemming voor. Voor het jaar 2025 is er voor Uitvoering Landelijk Gebied (voorheen Agenda Vitaal Platteland) een raamkrediet van € 11 miljoen beschikbaar gesteld. Bij de slotwijziging 2025 is er een aanvullend raamkrediet van € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Voor de grondbank is bij de begroting 2023 een raamkrediet van €20 miljoen beschikbaar gesteld.

Van het raamkrediet ULG is in 2025 in totaal € 19,1 miljoen gebruikt. Van het raamkrediet voor de strategische grondbank is in 2025 € 2,3 miljoen gebruikt, in totaal is nu €6,1 miljoen van het beschikbare raamkrediet gebruikt.

Programma Agenda Vitaal Platteland

Uitvoering Landelijk gebied

De financiering van de nog te realiseren natuurdoelen vindt vooral plaats via het zogenaamde grond-voor-grond-principe. Dat houdt in dat in dat we gronden die we in bezit hebben verkopen. Zo maken we budget vrij voor nieuwe aankopen en inrichting van nieuwe natuur. Alle gronden die we voor het programma ULG aankopen, worden geactiveerd op de balans in de Grondvoorraad ULG tegen de verkrijgingswaarde. Of tegen de lagere marktwaarde. Dat geldt in het geval van gronden binnen het NNN. Het verschil tussen de lagere marktwaarde en de verkrijgingsprijs dekken we uit de middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Nederland binnen programma 2. Meestal is dat 85% van de koopsom.

In onderstaande tabel is het verloop van de boekwaarde van grondvoorraad ULG en de natuurcompensatiebank weergegeven.

Verloop Grondvoorraad ULG(ULG, natuurcompensatiebank en Strat. grondbank)	2024 werkelijk (x €1.000)	2025 werkelijk (x €1.000)
Stand per 1-1	22.921	20.405
Waarvan ULG (AVP)	20.349	17.833
Waarvan natuurcompensatiefonds	2.572	2.572
Saldo aan- en verkopen grondvoorraad	-2.516	6.807
Waarvan ULG(AVP)	-2.516	6.807
Waarvan natuurcompensatiefonds	0	0
Stand per 31-12	20.405	27.212
Waarvan ULG (AVP)	17.833	24.640
Waarvan natuurcompensatiefonds	2.572	2.572

Categorie	Aantal ha 31-12-2024	Aantal ha 31-12-2025
Natuur Netwerk Nederland	394 ha	518 ha
Recreatie om de Stad	42 ha	41 ha
Ruilgrond en overig	466 ha	440 ha
Totaal	902 ha	999 ha

In bovenstaande tabel is weergegeven hoe groot het bezit in het landelijk gebied is en wat de onderverdeling is van deze gronden

Grondbank

Voor de grondbank bestaat de mogelijkheid om anticiperende grondaankopen te doen voor de ruimtelijke thema's binnen de provincie Utrecht. In het afgelopen jaar is één strategische aankoop gedaan. Van het raamkrediet van de grondbank is in 2025 €2,3 miljoen gebruikt en daarmee is nog € 13,9 miljoen beschikbaar.

Verloop strategische grondbank	2024 werkelijk (x €1.000)	2025 werkelijk (x €1.000)
Stand per 1-1	0	3.824
Saldo aan- en verkopen strategisch grondbank	3.824	534
Stand per 31-12	3.824	4.359

Financiële risico's bij grondverwerving binnen AVP

Het financiële risico bij grondverwerving voor de inrichting van het landelijk gebied is over het algemeen beperkt omdat grond relatief waardevast is. De afgelopen jaren is de grondwaarde van agrarische grond steeds gestegen. We zien de afgelopen periode de druk op de grondmarkt in het landelijk gebied alleen maar toenemen nu er ook extra grond nodig is voor bijvoorbeeld:

- het oplossen van de problematiek rond stikstof;
- bodemdaling;
- de energietransitie;
- de woningbouwopgave;
- Groen groeit mee;
- strategisch bosbeleid.

Het programma ULG kent een voorziening om eventuele risico's op te vangen. Zoals u in onderstaande tabel ziet. Hiermee worden de risico's opgevangen van de opstallen die in bezit zijn in het landelijk gebied en die onderdeel zijn van de grondvoorraad ULG. Uitgezonderd zijn de opstallen die 'gratis' zijn verkregen bij de overname van de gronden van Bureau Beheer Landbouwgronden (kortweg BBL, destijds onderdeel van de Dienst Landelijk Gebied). In 2025 is de voorziening met 256.000 opgehoogd vanwege de verwachte lagere opbrengst van een aangekocht pand t.o.v. de boekwaarde.

Risicovoorziening grondrisico's grondvoorraad AVP	Bedrag (x € 1.000)
Beginsaldo 01-01-2025	381
Eindsaldo 31-12-2025	637

3.7.4 Projecten - Hart van de Heuvelrug

Inleiding

Hart van de Heuvelrug is een unieke integrale gebiedsontwikkeling. Versnipperde natuur komt weer met elkaar in verbinding en er worden woningen, bedrijven en zorgprojecten gebouwd.

Op 5 juni 2015 hebben de gemeenten Soest en Zeist en wij ingestemd met de samenwerkingsovereenkomsten Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg. De looptijden van deze overeenkomsten zijn verlengd tot en met 2030. Doel van het programma is om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. We maken twee ecologische verbindingen. Dit zijn de ecologische corridors. Daarnaast is er in het programma ruimte voor wonen, werken, zorg en recreatie. Een belangrijk uitgangspunt in de uitvoering is dat de opbrengsten van de rode projecten de groene projecten financieren. Rode projecten zijn het ontwikkelen van woon- en werklocaties. Groene projecten zijn de ontwikkeling van natuur en recreatie. Ook is het toevoegen van het aantal hectare ontwikkeld gebied en het aantal hectare groen in balans.

We hebben al veel projecten afgerond, vooral groene projecten. We werken met gemeente Soest, gemeente Zeist en het Utrechts Landschap intensief samen om ook de overige projecten te realiseren en af te ronden. Dit zijn vooral de ontwikkeling van de woonlocaties. Voor de uitvoering van de provinciale woningbouwprojecten hebben we de uitvoeringsorganisatie BV Hart van de Heuvelrug opgericht.

Wij zijn binnen het programma Hart van de Heuvelrug verantwoordelijk voor de volgende projecten:

Hart van de Heuvelrug:

- Kamp van Zeist
- Vliegbasis Zuid (voorheen Sortie 16)
- Oostelijke Corridor (gerealiseerd, grond nog niet overdragen)

Vliegbasis Soesterberg:

- Vliegbasis Noord (voorheen Woonwijk Vliegbasis Soesterberg)
- Kavels Westflank
- Park Vliegbasis Soesterberg (gerealiseerd, Grex nog niet afgesloten)
- Ecologische corridor Camp New Amsterdam

Naast onze projecten voeren ook de gemeenten Zeist en Soest projecten uit. Voor de gemeente Soest gaat het om Oude Tempel en voor de gemeente Zeist om Huis ter Heide West. Daarnaast is er nog een private ontwikkeling van de WA hoeve in Den Dolder. Voor deze ontwikkeling is een financiële afdracht kortgesloten. Hiervoor voert de gemeente Zeist geen grondexploitatie. Wij zijn financieel ook eindverantwoordelijk voor deze gemeentelijke projecten. De projecten zijn niet in deze jaarrekening opgenomen, omdat ze niet drukken op de jaarlijkse begroting.

De projectenrapportage Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg (januari 2026) gaat inhoudelijk in op de stand van zaken van deze projecten. In de mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug en grondexploitatie Vliegbasis Soesterberg (januari 2026) geven we ook een financiële stand van zaken.

De uitvoering van de woningbouw opgaven (Vliegbasis Zuid (voorheen Sortie 16), Vliegbasis Noord (voorheen woonwijk Vliegbasis Soesterberg) en de Kavels Westflank) worden uitgevoerd door een externe uitvoeringsorganisatie (B.V. Hart van de Heuvelrug). De provincie is hiervan 100% aandeelhouder. De B.V. is in oktober 2024 opgericht en operationeel

3.7.4.1 Wat hebben we bereikt?

Hart van de Heuvelrug

Kamp van Zeist

Wij hebben het terrein Kamp van Zeist gekocht van Defensie. Doel is dat dit gebied uiteindelijk een natuurgebied van 29 hectare wordt.

Een deel van het terrein is tijdelijk in gebruik gegeven voor de opvang van maximaal 400 vluchtelingen door het COA. De opvang zal tot uiterlijk oktober 2027 op het terrein plaatsvinden. Vooruitlopend daarop wordt daar waar mogelijk op het terrein wel gestart met de vergroeningsopgave.

In de eerste helft 2025 is de sloop van de opstallen en het verwijderen van de verharding afgerond. In de tweede helft van 2025 is gestart met de natuurinrichting van het gebied. Naar verwachting zal de tweede helft van 2026 het gebied opengesteld kunnen worden. Vanaf 2028 zal de totale herinrichting (inclusief het deel waar COA nu is gehuisvest) in principe worden afgerond (uiterlijk gereed in 2030).

Beoogd resultaat 2025	Status	Toelichting
Kamp van Zeist		
De sloop van de opstallen en verharding zijn gereed en de inrichting van het natuurgebied Kamp van Zeist (15 hectare) is in uitvoering.		Gereed, de werkzaamheden zijn uitgevoerd

Vliegbasis Zuid (voorheen Sortie 16)

Op deze locatie ontwikkelen wij een nieuwe woonwijk van circa 175 woningen. Hier hebben wij vanuit het programma HvdH een ontwikkelende rol in het proces. We zijn ook initiatiefnemer voor de op te stellen producten. Het bestemmingsplan is door de gemeenteraad van Zeist vastgesteld en na een procedure bij de Raad van State in mei 2025 onherroepelijk geworden. In december 2022 is voor de ontwikkeling van De Vliegbasis Zuid door het bevoegd gezag ontheffing verleend in het kader van de wet natuurbescherming.

Deze ontheffing is inmiddels onherroepelijk. Er is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van haas, konijn en kleine marterachtigen. Hiervoor is een aanvullende ontheffing (inmiddels omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten) aangevraagd en verkregen. Hiertegen is bezwaar gemaakt, echter is deze nadien wel onherroepelijk geworden.

Tevens is dit jaar het afvangen van hazelwormen doorgezet en afdoende afgerond. Daarnaast werd en wordt de Japanse Duizendknoop in het gebied actief bestreden en is een inrichtingsplan opgesteld. Tot slot is 2025 benut voor het selecteren van een drietal ontwikkelende gebiedspartners samen met deelgebied De Vliegbasis Noord.

Beoogd resultaat 2025	Status	Toelichting
Vliegbasis Zuid		
De ruimtelijke procedures zijn afgerond en ontheffingen/vergunningen voor flora en fauna-activiteiten zijn aangevraagd dan wel afgerond, het beeldkwaliteitsplan voor Woonwijk Vliegbasis is vastgesteld en het civieltechnisch basisplan is gereed, zodat bouwrijp maken van de plangebieden kan worden gestart.		Het bestemmingsplan en de vergunningen flora en fauna zijn onherroepelijk. Er is een beeldkwaliteitsplan op de locatie van toepassing en het civieltechnisch basisplan is gereed, mede waardoor in 2026 gestart kan worden met fysieke werkzaamheden in het gebied.

Oostelijke Corridor

De Oostelijke Corridor is een heideverbinding die over vliegbasis Soesterberg naar het westen loopt. De Oostelijke Corridor bestaat onder meer uit drie ecoducten:

1. Ecoduct Op Hees
2. Ecoduct Boele Staal
3. Ecoduct Leusderheide.

Het Ecoduct Boele Staal is in 2016 als laatste gerealiseerd. De opstal van de gronden natuur op het ecoduct wordt verkocht aan het Utrechts Landschap. De constructie van het kunstwerk blijft in eigendom van de provincie. Het Utrechts Landschap zal de natuur beheren. Formele afhandeling volgt in 2026.

Vliegbasis Soesterberg

Vliegbasis Noord (voorheen Woonwijk Vliegbasis Soesterberg)

Voor de Woonwijk Vliegbasis Soesterberg hebben we een ontwikkelende rol in het proces en zijn we initiatiefnemer. Op een deel van de voormalige vliegbasis ontwikkelen we samen met de gemeenten Zeist en Soest en Utrechts Landschap een nieuwe duurzame woonwijk. De woonwijk past qua sfeer en beleving in het bijzondere landschap. Deze woonwijk bevindt zich in de planontwikkelingsfase, hoewel realisatie vanaf 2026 aan de orde is.

Het woningbouwprogramma in de Woonwijk Vliegbasis Soesterberg voorziet in dure en betaalbare woningen (totaal ca 320 woningen).

In maart 2021 is de ontheffing voor de Wet natuurbescherming voor de woonwijk verleend. Tegen het verlenen van de ontheffing is beroep aangetekend bij de rechtbank. De rechter heeft de provincie in 2024 in het gelijk gesteld. Inmiddels is hoger beroep aangetekend bij de Raad van State. Er moet nog een zittingsdatum gepland worden. Naar verwachting zal de Raad van State in 2026 uitspraak doen. De (inmiddels verlengde) ontheffing is echter wel in werking getreden en kan dus worden benut bij de voorbereiding en uitvoering van werkzaamheden.

Voorwaarde van de ontheffing Wet natuurbescherming is dat er mitigerende maatregelen worden uitgevoerd voor de verschillende diersoorten. Er is een broed-biologische onderzoek uitgevoerd naar de veldleeuwerik en

leefgebied wordt gemitigeerd, hazelwormen worden verplaatst, een deel van de bosrand wordt verwijderd en in park Vliegbasis Soesterberg wordt een deel van de rollerbaan opgebroken en verwijderd zodat hier extra schraalgrasland voor de veldleeuwerik en kommavlinder kan worden gerealiseerd. Het opbreken van de rollerbaan heeft in de uitvoering vertraging opgelopen door aanwezigheid van asbest en ontplofbare oorlogsresten. Dit heeft ook tot extra kosten geleid. Naar verwachting zijn de mitigerende maatregelen medio 2026 gereed, zodat werkzaamheden ten behoeve van de bouw verder kunnen worden uitgevoerd.

Vanuit de BV wordt momenteel gewerkt aan de voorbereiding van de woningbouwopgaven (zoals het maken van afspraken met drie marktpartijen (ontwikkelaars), het maken van inrichtingsplannen en het bouwrijp maken en uitgeven van bouwgrond) en de sanering van de PFAS verontreiniging op de voormalige vliegbasis in Soesterberg.

PFAS-sanering

Als gevolg van langdurig gebruik van PFAS-houdend blusschuim door Defensie op de voormalige Vliegbasis Soesterberg dient een grond- en grondwatersanering te worden uitgevoerd. De saneringsmogelijkheden zijn in samenwerking met Defensie onderzocht en ook is met het Rijk overeenstemming bereikt over het kostenverhaal bij de sanering. Er is budget beschikbaar gesteld voor de sanering zelf, maar ook voor een kennisontwikkelingsprogramma. Aanvullende bodemonderzoeken zijn in 2024 en 2025 uitgevoerd met als doel het opstellen van een saneringsplan. Als gevolg van de hoge grondwaterstand van de afgelopen jaren moet de oorspronkelijk beoogde saneringsmethodiek mogelijk worden bijgesteld. Aandachtspunt hierbij is hoe de voorgestelde sanering van grond en grondwater zich verhouden tot de beschikbare financiële middelen. Hiertoe is naar verwachting in de loop van 2026 duidelijkheid. Daarna zal bij het bevoegd gezag een vergunning voor de sanering aangevraagd worden om de grondsanering vanaf 2027 uit te kunnen voeren, zodat er tijdig sprake is van een uitstekend en veilig woon- en leefgebied.

Beoogd resultaat 2025 Vliegbasis-Noord	Status	Toelichting
De ruimtelijke procedures zijn afgerond en ontheffingen/ vergunningen voor flora en fauna-activiteiten zijn aangevraagd dan wel afgerond, het beeldkwaliteitsplan voor Woonwijk Vliegbasis is vastgesteld en het civieltechnisch basisplan is gereed, zodat bouwrijp maken van de plangebieden kan worden gestart.		De hoger beroepszaak bij Raad van State moet nog behandeld worden, maar de in 2021 verleende ontheffing Wnb is bruikbaar. Het beeldkwaliteitsplan is opgesteld en het civieltechnisch basisplan is gereed. Inmiddels is gestart met het functievrij maken van het plangebied, dat in 2026 wordt vervolgd met bouwrijp maken.
Het PFAS saneringsplan op hoofdlijnen is gereed; de procedures en aanvragen voor beschikkingen, vergunningen en ontheffingen zijn doorlopen, de plannen van aanpak (deelplannen) en werkbestedingen zijn afgerond en diverse benodigde aanbestedingsprocedures doorlopen, zodat nadien met de sanering kan worden gestart.		Als gevolg van de hoge grondwaterstand van de afgelopen jaren moet de oorspronkelijk beoogde saneringsmethodiek mogelijk worden bijgesteld.

Kavels Westflank

De provincie is grondeigenaar van een terrein aan de Dolderseweg. Hier zijn 5 particuliere kavels voorzien. Het bestemmingsplan voor de Kavels Westflank is onherroepelijk. De benodigde omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten is eveneens onherroepelijk en eind 2025 heeft groot onderhoud op de kavels plaatsgevonden. De verkoopprocedure zal in 2026 door de BV worden gestart.

Beoogd resultaat 2025	Status	Toelichting
Kavels Westflank		
Afronding procedure bestemmingsplan kavels Westflank		Het bestemmingsplan is onherroepelijk en omgevingsvergunning activiteiten flora en fauna is verleend en onherroepelijk.
Vorbereiden verkoop van de kavels Westflank		De kavelpaspoorten zijn opgesteld en verkoop wordt nu voorbereid.

Park Vliegbasis Soesterberg

We hebben de voormalige Vliegbasis Soesterberg gekocht van Defensie en ingericht en opengesteld als park. Het is een bijzonder natuurgebied en we behouden cultuur(historie) en erfgoed. Eind 2017 hebben we het grotendeels verkocht aan Utrechts Landschap. We hebben recreatieve paden, routes en recreatieve voorzieningen gerealiseerd.

In het park voeren we mitigerende maatregelen uit voor de ontheffing Wet natuurbescherming voor de realisatie van woonwijk Vliegbasis. Hiermee willen we de duurzame instandhouding van de populatie veldleeuweriken borgen.

Beoogd resultaat 2025	Status	Toelichting
Park Vliegbasis Soesterberg		
Uitvoering van de maatregelen in het kader van de ontheffing Wet Natuurbescherming.		Er is een deel van de mitigerende maatregelen uitgevoerd (broedbiologisch onderzoek, start opbreken rollerbaan)

Ecologische corridor Camp New Amsterdam

Eén van de resterende opgaven in het Park is het realiseren van een verbinding in de westelijke ecologische corridor. Deze verbinding loopt midden door Camp New Amsterdam (CNA), dat in eigendom en gebruik is en blijft bij het Rijk/Defensie. Er is een herinrichtingsplan opgesteld en vastgesteld. Provincie Utrecht en RVB/Defensie hebben afspraken gemaakt over de sloopwerkzaamheden en zullen ook afspraken maken over de uitwerking en uitvoering van het inrichtingsplan. De essentie daarbij is dat het RVB de sloopwerkzaamheden op zich zal nemen in opdracht van Defensie en in nauwe samenwerking met de provincie. Het terrein is en blijft immers eigendom van het Rijk en is sterk beveiligd.

De sloop van gebouwen ten behoeve van de ecologische corridor op Camp Nieuw Amsterdam is na het broedseizoen 2024 is gestart. Het ontwerp van de inrichting van deze ecologische corridor is door partijen vastgesteld en de aannemer voor de sloop is reeds gecontracteerd. Met name het verplaatsen van het huidige gebruik van de te slopen gebouwen kost meer tijd dan verwacht.

Beoogd resultaat 2025	Status	Toelichting
Camp New Amsterdam		
Afronding sloopwerkzaamheden (bestaande opstallen)		De sloopwerkzaamheden zijn gestart in 2024, maar nog niet volledig afgerond. Dit komt mede door gebrek aan capaciteit bij RVB/ Defensie
Start inrichting van het terrein als ecologische verbindingszone		Na de sloop kan gestart worden met de inrichting. Naar verwachting is dat pas in 2026.

3.7.4.3 Wat heeft het gekost?

De begroting 2025 is gebaseerd op de GREX 2025 (grondexploitatie) en met de Slotwijziging 2025 aangepast aan de prognose. De tabel hieronder laat het budget 2025 zien volgens de ramingen in de GREX 2025. Deze worden vergeleken met de realisatie 2025 per project. De grootste verschillen zijn toegelicht in onderstaande tabel.

We laten hier alleen onze projecten zien en niet de projecten van de gemeenten Soest en Zeist, omdat die niet op onze begroting drukken. Deze tabel laat alleen 2025 zien en dus niet het uiteindelijke eindresultaat van het programma.

Financieel overzicht 2025	Begroting	Realisatie	Saldo
bedragen x € 1.000			
Lasten			
HvdH - Sortie 16	924	580	344
HvdH - Kamp van Zeist	925	1.219	- 294
VBS - Park	0	10	-10
VBS - Woonwijk	3.247	1.959	1.288
Totaal Lasten	5.096	3.768	1.328
Baten			
HvdH - Kamp van Zeist	-405	-814	409
Totaal Baten	-405	-814	409
Totaal, per saldo aan lasten	4.691	2.954	1.737

Toelichting grootste verschillen

Lasten

VBS - Woonwijk

De realisatie is lager o.a. doordat de bestedingen aan voorbereidingskosten 2022 en 2023 van de PFAS sanering uit de kosten van de Woonwijk gehaald zijn.

Baten

HvdH - Kamp van Zeist

De baten zijn hoger. In de begroting is alleen rekening gehouden met de huuropbrengst van het COA. Daar bovenop zijn ook de kosten van nutsvoorzieningen doorbelast.

Reserve Hart van de Heuvelrug

De afschrijvingslasten van de afgesloten projecten bedragen € 1,3 miljoen. Ook de bijdrage aan het programmabureau HvdH-VBS en de winstneming worden met de reserve verrekend. Daarnaast is ook het niet bestede bedrag voor de mitigerende maatregelen in de reserve gestort. Per saldo is er over 2025 een storting in de reserve HvdH-VBS van € 1,2 miljoen nodig om het programma HvdH-VBS uit het saldo van de jaarrekening te houden.

Balanswaardering

De gronden die wij in exploitatie hebben genomen, waarderen we tegen (historische) verkrijgingsprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten.

Afgesloten projecten van alle partners worden verrekend met het beheerfonds ter nivellering van de 'plussen met minnen'. Dit fonds is een onderdeel van de boekwaarde Hart van de Heuvelrug en wordt jaarlijks vastgesteld door de stuurgroep. Hierin zijn drie partners vertegenwoordigd. In de financiële verantwoording wordt het programma in delen opgenomen:

- De 'rode' projecten, waarbinnen de ontwikkelingen in wonen en werken plaatsvinden, zijn in de voorraden opgenomen. Dit zijn de projecten Vliegbasis Noord en Vliegbasis Zuid en bedrijventerrein Richelleweg. De jaarlijkse baten en lasten worden via meerjarendoel 1.2.3 op de Voorraden verwerkt.
- De 'groene' projecten zijn in de vaste activa opgenomen.
  - o De projecten waarbij de grond ons eigendom is, zijn onder de materiële vaste activa (MVA) opgenomen. Dit zijn de projecten Oostelijke Corridor en Kamp van Zeist.
  - o De projecten waarbij de grond in eigendom is overgedragen aan derden, zijn onder de immateriële vaste activa (IVA), bijdragen in activa van derden, opgenomen. Dit zijn de projecten Park Vliegbasis Soesterberg, het Beheerfonds, Westelijke Corridor en het Harlanterrein.

In overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt op de in eigendom overgedragen projecten in de IVA afgeschreven. Dit gebeurt volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt maar niet langer dan de afschrijvingstermijn die door de derde partij wordt gehanteerd.

Op de rode projecten wordt jaarlijks tussentijdse winst genomen, volgens de Percentage of Completion (POC)-methode. Met ingang van deze jaarrekening wordt de POC over de drie ontwikkelingsprojecten (de grondexploitaties) afzonderlijk berekend en niet meer, zoals in vorige jaren, over de ontwikkelingsprojecten in één totaal. Dit geeft een beter beeld van de werkelijkheid op de balans, vooral de positie van de onderhanden zijnde ontwikkelingsprojecten.

De financiële gevolgen van de afschrijving en de winstneming worden in Programma 1 verantwoord. De winstneming 2025 bedraagt € 37.754.

3.7.4.4 Risico's

Risico's en beheersmaatregelen

Risicoverdeling

Na afronding van de grondexploitaties is het financiële risico voor ons. Behalve bij zelfstandige besluiten van een partij die negatief afwijken van de financiële kaders zoals overeengekomen in de samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten Soest en Zeist. In een dergelijk geval zijn de volledige kosten van het besluit voor rekening van de partij die het besluit genomen heeft. Voor Vliegbasis Soesterberg zijn dergelijke afspraken gemaakt over medeverantwoordelijkheid van de gemeenten Soest en Zeist.

Risico's en beheersmaatregelen

Met het uitvoeren van de grondexploitaties lopen we risico's voor de projecten in uitvoering bij onszelf en die van gemeenten Soest en Zeist. Dat geldt ook na het nemen van beheersmaatregelen.

Als de kans op optreden kleiner is dan 50%, worden deze risico's gedekt uit het weerstandsvermogen (zie paragraaf 3.2). Bij de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2025 zijn dergelijke risico's niet aanwezig.

Het risico op het moeten betalen van vennootschapsbelasting blijft actueel voor de toekomst.

In 2025 is meermaals overleg geweest met de Belastingdienst over de VPB, vooral in relatie met de oprichting van een uitvoerings-B.V. In een van de gesprekken heeft de inspecteur aangegeven dat hij geen aanleiding zag om de afspraak uit het verleden te herijken. Zolang dit het standpunt van de Belastingdienst is, is het risico op een VPB-heffing vrijwel nihil.

3.8 Klimaat

Inleiding

De klimaat(mitigatie)paragraaf is voor het eerst opgenomen in de begroting van 2024. Hierin tonen wij de ontwikkeling van de uitstoot van broeikasgassen in de provincie Utrecht, uitgesplitst naar de verschillende klimaatsectoren. Op basis hiervan monitoren we de voortgang op de klimaatdoelen en bepalen we of meer actie nodig is.

De provincie Utrecht meet de impact en rapporteert over bereikte resultaten via de provinciale internetpagina Monitoring Energie & Klimaat waar o.a. Provinciale Staten, gemeenten, ondernemers en inwoners kennis kunnen nemen van de feitelijke uitstootcijfers.

Activiteiten provincie Utrecht m.b.t. de coördinatie van klimaatacties:

- Op 22 mei 2025 is er in de Statenzaal op het provinciehuis een Klimaatexamen afgenomen onder inwoners. Het Klimaatexamen is een landelijk initiatief om begrip en kennis van de klimaatopgave en -transitie op een leuke manier te vergroten. In 2025 is het op meer dan 123 locaties afgenomen en zijn meer dan 10.000 mensen bereikt.
- In oktober 2025 organiseerde de provincie Utrecht de Fair Fair: een evenement waar met mensen uit overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties werd gekeken naar de werkelijke prijs van klimaatverandering. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een CO₂-prijs of klimaatrechtvaardigheid.
- Binnen de provinciale organisatie is er in 2025 veel afstemming en coördinatie geweest om toe te werken naar meer focus op klimaat in beleid op alle terreinen. Jaarlijks wordt gekeken of de getroffen maatregelen voldoende effect hebben en welke aanvullende maatregelen gewenst zijn.

Inmiddels zijn meer recente broeikasgasemissiecijfers opgenomen in de begroting van 2026, specifiek de historische emissies voor het jaar 2023. In de begroting van 2026 zijn ook, op basis van de nieuwste cijfers van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), nieuwe prognoses opgenomen.

De meest recente broeikasgasemissiecijfers zijn altijd terug te vinden in het [Klimaatdashboard](#).

3.8.1 Klimaatsector Elektriciteit

De emissies van deze klimaatsector (9,4% van de totale provinciale emissies) komen volledig uit de energiesector. Het betreft dan emissies uit de opwekking van elektriciteit in elektriciteitscentrales en – in zeer beperkte mate – emissies uit transport en distributie van olie en gas. In de provincie Utrecht staan de enige elektriciteitscentrales in de gemeente Utrecht: dit zijn STEG-centrales (draaiend op gas). Een lager gasverbruik – en dus lagere emissies – kunnen worden gestimuleerd door enerzijds het elektriciteitsverbruik omlaag te brengen (energiebesparing) en anderzijds hernieuwbare alternatieven (o.a. zon en wind) te realiseren. In programma 4 Klimaat en energietransitie staat beschreven hoe aan beiden is gewerkt in 2025.

3.8.2 Klimaatsector Gebouwde omgeving

Gebouwde omgeving (23,9% van de totale provinciale emissies) bestaat uit woningen, bedrijvigheid (voor zover deze niet onder industrie vallen) en publieke dienstverlening. Omdat de emissies uit elektriciteit worden toegekend aan die sector, bestaan de emissies in de gebouwde omgeving vooral uit emissies uit het verbranden van gas voor warmte. Grootschalige isolatie helpt met het terugdringen van deze emissies, daar draagt de provincie ook aan bij. De transitie van het gas naar andere vormen (full electric of stadswarmte) wordt door ons ondersteund. Over beide is meer te vinden in programma 4 Klimaat en energietransitie.

3.8.3 Klimaatsector Industrie

Bedrijvigheid valt onder twee klimaatsectoren: die van Industrie en Gebouwde omgeving. Onder Industrie (8,3% van de totale provinciale emissies) vallen voornamelijk grote uitstoters. Doordat Utrecht echter maar weinig industrie kent, heeft deze sector de laagste emissies van alle sectoren. Specifiek worden hier – naast industriële emissies – ook emissies uit riolering en waterzuiveringsinstallaties (rwzi's), afvalverwijdering, bouw en drinkwatervoorziening meegenomen. Waar de provincie bevoegd gezag is sturen wij op energiebesparing met het VTH-traject (energiecontroles) en wij ondersteunen o.a. bij de transitie van het gas af. Zie programma 4 Klimaat en energietransitie.

3.8.4 Klimaatsector Landgebruik en landbouw

Deze sector (16,3% van de totale provinciale emissies) bestaat uit landbouwemissies en emissies uit landgebruik. Bij de landbouw komt zo'n 70% uit emissies van vee, de rest komt uit het energieverbruik van de landbouw, kunstmestgebruik en overige zaken. Voor emissies uit landgebruik kan men denken aan de broeikasgassen die vrijkomen bij de bodemdaling van veenweidegronden. Overigens vallen er onder landgebruik ook negatieve emissies (de opname van koolstof uit de atmosfeer in bijvoorbeeld bomen of bodem). Kanttekening hierbij is dat de emissies uit landgebruik (nog) niet volledig terugkomen in de cijfers. De provincie zet het UPLG door – na het stopzetten van het landelijke NPLG door het Rijk – en stimuleert daarmee maatregelen die, naast zaken als stikstof, een positieve bijdrage brengen aan de klimaatopgave. In programma 2 Landelijk Gebied is hier meer over te vinden.

3.8.5 Klimaatsector Mobiliteit

In de provincie Utrecht is dit de grootste sector qua emissies (42,0% van de totale provinciale emissies). Verreweg de meeste emissies komen hier van de uitlaatgassen van wegverkeer. Het restant komt uit o.a. mobiele werktuigen en de binnenscheepvaart. Vanuit de programma's 5, 6 en 7 (Bereikbaarheid) werkt de provincie aan het verbeteren en verduurzamen van openbaar vervoer. Ook het stimuleren van modal shifts (van auto naar fiets of OV) en elektrisch rijden krijgt aandacht. Voor een groot deel is de provincie hier echter afhankelijk van het Rijk en andere overheden, omdat we slechts zeer beperkt controle hebben over wat er over de wegen rijdt. Wel hebben we meer controle over de aanleg en het beheer van de provinciale infrastructuur. Ook hier worden stappen gezet om dit te verduurzamen.

3.8.6 Klimaatsector De provincie als voorbeeld

Ten opzichte van de vijf sectoren hierboven, die zijn overgenomen van de indeling van het Rijk, is deze extra toegevoegde zesde sector wat anders in opzet. Hier zijn niet veel emissies mee gemoeid, maar het is de bedoeling dat de provincie Utrecht hiermee toont wat er mogelijk is om te werken aan de klimaatopgave in de eigen organisatie.

De provincie Utrecht rapporteert jaarlijks met een duurzaamheidsverslag op o.a. de CO₂-voetafdruk van de eigen organisatie. Hierin wordt gekeken naar emissies die de organisatie maakt met het openbaar vervoer en aan infrastructuur (aanleg en beheer). Maar ook eigen mobiliteit (dienstauto's), afval, energie en andere zaken voor ons vastgoed (kantoren) zorgen voor emissies. Er worden verschillende acties ondernomen om de emissies op al deze terreinen omlaag te brengen. In 2025 is o.a. definitief besloten om het provinciehuis te renoveren en verduurzamen naar A+++++.

Meer over de genomen acties is te vinden in programma's 5, 6 en 7 (Bereikbaarheid) en paragraaf 3.5 Bedrijfsvoering.

3.9 Wet open overheid

Inleiding

Vanaf 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is bedoeld om overheden transparanter te maken en ervoor te zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo wordt ook steeds meer gezien als een cultuurwet waarbij overheden klantgerichter en bewuster informatie produceren, verwerken, delen en openbaar maken. Dit om transparant te zijn en om verantwoording af te leggen aan de buitenwereld.

Het uitgangspunt van de Woo is "Openbaar, tenzij...". De informatie dient openbaar gemaakt te worden, tenzij er sprake is van informatie die onder een van de uitzonderingsgronden in de wet wordt genoemd. Voorbeelden van dergelijke informatie is wanneer het gaat om persoonsgegevens van ambtenaren of burgers, vertrouwelijke financiële gegevens van overheden of derde partijen, of persoonlijke beleidsopvattingen en conceptversies van documenten. De informatie die onder een uitzonderingsgrond valt, hoeft niet openbaar gemaakt te worden.

De Woo bestaat feitelijk uit drie onderdelen:

- Passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken als besluit publiceren);
- Actieve openbaarmaking (15 informatiecategorieën uit eigen beweging en initiatief publiceren);
- Informatiehuishouding op orde.

Passieve openbaarmaking: Openbaarmakingsplicht op verzoek; de overheid maakt informatie openbaar als iemand erom vraagt. We zijn inmiddels aangesloten op de landelijke verwijsindex: [Woo-index Provincie Utrecht | Overheid.nl](https://www.wooi.nl). Op basis van de Woo kan eenieder informatie die is neergelegd in documenten bij overheidsorganisaties opvragen via een Woo-verzoek. Degene die informatie opvraagt, hoeft geen belang te stellen bij het verzoek. De overheid moet in principe binnen vier weken een besluit op het Woo-verzoek nemen.

Nieuw bij de Woo is de verplichting om ook actief informatie openbaar te maken. De wet vraagt ons om stapsgewijs uit eigen beweging de documenten passend bij 17 informatiecategorieën actief openbaar te maken. Dit betreft een inspanningsverplichting tot actief openbaar maken van in ieder geval informatie betreffende beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie (art 3.1) en het verplicht actief openbaar maken van documenten (art 3.3), waarvan er 15 van toepassing zijn op de provincie Utrecht. Dit gebeurt in tranches. Tranche 1 ging in op 1 november 2024. Vanaf 2027 volgen de overige drie tranches. Deze zijn vertraagd mede door extra benodigde werkzaamheden aan de zijde van het Rijk om technische randvoorwaarden voor alle overheden rond de Woo-index gereed te hebben. De precieze deadlines worden op een later moment bekend gemaakt door de rijksoverheid. De planning vanuit de provincie is wel ongewijzigd gebleven en ligt nog altijd op schema.

Het op orde brengen van de Informatiehuishouding is het derde onderdeel (art 2.4 en 6.1) en omvat ook de monitoring hiervan. De documenten die deel uitmaken van één van de 15 informatiecategorieën uit de Woo moeten, zonder dat hier actief om gevraagd wordt, actief gepubliceerd worden op de landelijke Woo-index. Hiervoor is een periode van 2022 tot 2030 uitgetrokken om dit te realiseren.

Hierna worden de drie onderdelen kort besproken qua terugblik op 2025.

3.9.1 Passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken)

Prestaties en terugblik op 2025:

Onderwerp	2025	2024	2023
Totaal aantal Woo-verzoeken	118	103	52
Aantal Woo-verzoeken uitgesplitst naar onderwerp: Landelijke Leefomgeving (natuur, fauna en beschermde diersoorten; wolf, das, weidevogels. Energietransitie, zonnevelden, windturbines en Naturaz000/stikstof)	77	65	25
Waarvan Wolf	43	37	11
Stedelijke Leefomgeving (wonen, bedrijven, omgeving)	17	9	19
Mobiliteit (N-wegen, bus, tram)	5	16	1
Overig	28	13	11

Tabel met kerncijfers Woo-verzoeken.

Toelichting op de prestaties en ontwikkelingen:

De top 3 onderwerpen zijn wolf, natuur/overige beschermde diersoorten en windturbines/energietransitie. Een enkele veelvrager rondom met name het onderwerp wolf legt zwaar beslag op uitvoeringscapaciteit. Daarnaast komen er steeds grotere en complexere Woo-verzoeken: > 50 tot 400 gevraagde (en mogelijk te lakken) documenten bij meerdere afdelingen zijn voorgekomen. Lessen die we hieruit getrokken hebben zijn het invoeren van het vier-ogen principe en structureel extra ambtelijke uitvoeringscapaciteit voor onder andere het publiceren en beheren van Woo-documenten. En betere informatievoorzieningen rond het anonimiseren van publicaties. Hiervoor is urgentie en draagvlak bij directie bereikt voor meer centrale capaciteit bij Juridische Zaken (JZ) rond Woo-verzoeken, anonimiseren, publiceren en beheer.

Een trend die wij waarnemen is dat er meer Woo-verzoeken zijn die bij meerdere overheidsinstanties tegelijk worden ingediend. Dit kan betekenen dat alle twaalf provincies hetzelfde Woo-verzoek ontvangen, maar ook dat naast de provincie ook diverse gemeenten, omgevingsdiensten of ministeries een gelijkloidend verzoek ontvangen. In deze situaties is afstemming tussen overheden noodzakelijk om de beantwoording van het Woo-verzoek onderling zo gelijk mogelijk te houden. Ook de behoefte aan betere IV-ondersteuning is opgepakt zoals het zoeken, anonimiseren, publiceren, workflow ondersteuning en dashboarding/reporting. Deze wordt grotendeels binnen project Open Overheid gerealiseerd. Wat niet gerealiseerd kan worden, wordt opgenomen in het meerjarenplan 'Informatiehuishouding op orde'.

Door al deze ontwikkelingen is er stijgende druk op de uitvoering, integrale afstemming binnen en buiten de provincie en administratie stijgt en blijft naar verwachting stijgen.

3.9.2 Actieve openbaarmaking

In 2025 heeft de provincie Utrecht vervolgstappen gezet in de actieve openbaarmaking volgens de Wet open overheid (Woo). De basis is gelegd, processen zijn ingericht en de eerste interne campagne voor bewustwording en kennisvergroting heeft gedraaid.

Prestaties en terugblik op 2025:

De Campagne 'Utrecht werkt ZO (zorgvuldig en open) is intern gelanceerd voor meer structurele aandacht, bewustwording, kennis en handelingsperspectieven rondom de wet open overheid voor medewerkers, bestuurders en management. Er zijn impactwebinars gehouden, met een bereikte deelname van 63% van leidinggevendenden voor bewustwording, kennis en handelingsperspectieven rond Woo. Teamsessies en pubquizzes hebben laagdrempelig en interactief kennis en bewustwording vergroot bij teamleiders en hun teams. Er is ook afstemming geweest met interne stakeholders voor verfijning van processen en werkwijze

volgens Woo. De Provincie Utrecht publiceert nu ongeveer 80 % aan documenten en informatie van de op termijn verplichte actieve informatiecategorieën op haar website. Voorbereidingen om te kunnen voldoen aan toekomstige verplichtingen per 2027+ (tranche 2, 3 en 4) worden verder voorbereid.

3.9.3 Informatiehuishouding op orde

Prestaties en terugblik op 2025:

Er is een heldere architectuurvisie voor doorontwikkeling rondom Woo opgesteld. Publicatieprocessen zijn opgesteld ten behoeve van het kwaliteitshandboek. Er zijn nulmetingen rond informatiehuishouding bij teams uitgevoerd. Er zijn trainingen georganiseerd over kwaliteit, archivering en digitale samenwerking. Er is een Woo-dashboard (prototype) ontwikkeld voor de Woo-verzoeken en er is door de provincie actief uit eigen beweging kennis en ervaringen gedeeld in het Interprovinciaal Overleg (IPO) vanwege gezamenlijke uitdagingen voor een betere Woo-compliant informatiehuishouding. Om sneller en volgens Woo richtlijnen te kunnen publiceren is het nieuwe Woo-publicatieportaal, open.provincie-utrecht.nl, ingevoerd voor te publiceren nieuwe Woo-besluiten en toekomstig aan te sluiten actieve informatiecategorieën zoals adviezen, onderzoeksrapporten en convenanten. Samen met de hoofdgebruikers is nieuwe anonimiseersoftware geselecteerd voor met name JZ (Woo-verzoeken), Griffie en VVN/Servicebureau, zodat er sneller en efficiënter gewerkt kan worden. Er is ook een start gemaakt met eerste instructiekaarten voor provincie medewerkers, management en bestuurders rond belangrijke onderwerpen zoals chatten, goede informatieverwerking en archivering.

Ook in 2026 zal de provincie met urgentie voor het onderwerp Woo resultaten willen blijven realiseren om organisatie, processen en systemen verder in lijn te brengen met de Woo-richtlijnen en technische kaders en randvoorwaarden vanuit het Rijk.

Hoofdstuk 4 - De jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2025

Activa	31-12-2024	31-12-2025
Vaste activa	763.716	803.907
1. Immateriële vaste activa	26.981	30.188
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	26.981	30.188
2. Materiële vaste activa	675.956	705.906
a. Investerings met een economisch nut	487.838	470.191
b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	188.118	235.716
3. Financiële vaste activa	60.779	67.812
a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	55.080	58.080
b. Overige langlopende leningen	5.699	9.732
c. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Vlottende activa	348.927	329.736
4. Voorraden	47.437	58.045
a. Grond- en hulpstoffen	5.502	6.862
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	15.012	17.175
c. Gereed product en handelsgoederen	26.922	34.008
5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	283.237	251.512
a. Vorderingen op openbare lichamen	60.788	61.787
b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	212.504	182.390
c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	79	294
d. Overige vorderingen	9.865	7.041
6. Liquide middelen	81	86
Kas- en banksaldi	81	86
7. Overlopende activa	18.174	20.093
a. <i>Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</i>	<i>51</i>	<i>1.982</i>
- van Europese overheidslichamen	0	0
- van het Rijk	51	1.982
- van overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	18.122	18.111
Totaal activa	1.112.644	1.133.642

Passiva	31-12-2024	31-12-2025
Vaste passiva	596.197	622.261
8. Eigen vermogen	578.023	601.941
Waarvan algemene reserves	163.152	165.789
Waarvan bestemmingsreserves	330.328	338.391
Gerealiseerd resultaat	84.543	97.761
9. Voorzieningen	18.174	20.320
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	15.667	18.408
Egalisatievoorzieningen		
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	2.507	1.912
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0	0
10. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Vlottende passiva	516.446	511.382
11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	41.364	12.237
a. Overige schulden	41.364	12.237
12. Overlopende passiva	475.082	499.144
a. Nog te betalen verplichtingen	214.770	181.289
b. <i>Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</i>	<i>254.407</i>	<i>311.807</i>
- van Europese overheidslichamen	0	0
- van het Rijk	254.407	311.807
- van overige Nederlandse overheidslichamen	0	0
c. Overige vooruitontvangen bedragen	1.423	3.715
d. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	4.482	2.333
Totaal passiva	1.112.644	1.133.642
Borgstellingen	10.595	9.149
Garantstellingen	3.695	3.512

4.2 Grondslagen van de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden passiva opgenomen tegen nominale waarde. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken en vaststelling van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans – Activa

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden. Op deze activa wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt, maar niet langer dan de afschrijvingstermijn die door de derde partij wordt gehanteerd. Het afschrijven op de bijdragen aan activa in eigendom van derden start in het jaar na ingebruikname van het actief. Het minimale activeringsbedrag is € 0,1 miljoen.

2. Materiële vaste activa

De provincie Utrecht kent de volgende categorieën investeringen:

- a) investeringen met een economisch nut;
- b) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Alle investeringen boven € 0,1 miljoen worden geactiveerd. Het afschrijven op investeringen start in het jaar na ingebruikname van het actief. De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief en de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. De naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De afschrijvingen vinden lineair en onafhankelijk van het resultaat plaats. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de Nota Investeren, Waarderen en Exploiteren van 29 maart 2022 en zijn als volgt:

Categorie	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	0 jaar (gronden) - 30 jaar (terreininrichting)
Bedrijfsgebouwen	30-40 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5-30 jaar
Vervoermiddelen	5-30 jaar
Machines, apparaten en installaties	3-20 jaar

3. Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), onder aftrek van aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen door duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van financiële vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de duurzaam daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats of wordt een voorziening getroffen.

Vlottende activa

4. Voorraden

a. Grond- en hulpstoffen

De voorraad grond- en hulpstoffen heeft betrekking op materiaal voor de tram. De waardering is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de materialen. Voor eventuele incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd op de vervaardigingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde. De "rode projecten" van de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg worden in de balans opgenomen als onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie). Deze projecten worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, hierop wordt niet afgeschreven. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de grond en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de grondexploitatie. Er worden geen indirecte kosten toegerekend aan de vervaardigingsprijs. Indien er sprake is van externe financiering, wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief toegerekend als onderdeel van de vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vindt afwaardering plaats naar de lagere marktwaarde. In dat geval wordt hiervoor een (verlies)voorziening gevormd. Om te bepalen of er sprake is van lagere marktwaarde en voor de berekening van de Percentage of Completion ('POC'), worden de grondexploitaties afzonderlijk bekeken.

Winstneming

Voor winstneming wordt de POC-methode gehanteerd: voor elk van de grondexploitaties wordt voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Conform het BBV wordt alleen winst genomen op projecten waarvan de looptijd minder dan 10 jaar is.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie ('GREX') kan betrouwbaar worden ingeschat; en
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De winstneming wordt als volgt berekend:

1. % gerealiseerde kosten = gerealiseerde kosten / geraamde kosten looptijd GREX;
2. % gerealiseerde opbrengst = gerealiseerde opbrengst / geraamde opbrengst looptijd GREX;
3. POC = % gerealiseerde kosten / % gerealiseerde opbrengst;
4. winstneming = POC x verwacht resultaat van de GREX.

c. Gereed product en handelsgoederen

Alle gronden die voor het programma Agenda Vitaal Platteland ('AVP') en het Natuurnetwerk Nederland ('NNN') worden aangekocht worden geactiveerd op de balans in de Grondvoorraad AVP tegen de verkrijgingsprijs, of de lagere marktwaarde. De lagere marktwaarde wordt bepaald op basis van de toekomstige (natuur)bestemming van de grond.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

6. Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

7. Overlopende activa

Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere marktwaarde.

Balans – Passiva

Vaste passiva

8. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven.

9. Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op het moment van opstellen van de jaarrekening onzeker is, maar redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- op de balansdatum bestaande risico's met betrekking tot te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, waarbij het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Uitzondering hierop zijn voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen. Deze voorschotbedragen worden onder de overlopende passiva verantwoord.

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Pensioenen Gedeputeerden.

Het pensioen voor gedeputeerden is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP. Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een prognose gemaakt van het benodigd vermogen op 1 januari 2028 op basis van inkoop Wtp bij ABP en de hoogte van de verplichting per 1 januari 2025.

De voorziening is gemuteerd volgens de stellige uitspraak van het BBV op 3 december 2025. De hoogte van de voorziening is per 31 december 2025 gelijkgesteld met het ingeschat benodigd vermogen op 1 januari 2028 op basis van inkoop Wtp bij ABP.

10. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vlottende passiva

11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

12. Overlopende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Buiten de balans opgenomen bedragen

Gewaarborgde geldlening en garantstellingen

De schuldrestanten per einde van het boekjaar van de door de provincie gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn buiten de balanstelling gehouden. In de toelichting op de balans is een overzicht van de gewaarborgde geldleningen en garantstellingen opgenomen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn verplichtingen die niet in de balans tot uitdrukking komen op basis van de wet- en regelgeving (BBV). Het gaat hierbij om contracten waarbij de resterende contractwaarde per contract op balansdatum groter is dan € 2,5 miljoen. Dit conform de Financiële verordening provincie Utrecht, artikel 18.

Normenkader rechtmatigheid

Om te kunnen bepalen of de provincie financieel rechtmatig handelt, hebben Provinciale Staten (PS) op 17-12-2025 UTSP-1817509148-274 een normenkader rechtmatigheid vastgesteld. In het normenkader is alle voor de financiële rechtmatigheid van belang zijnde externe en interne wet- en regelgeving opgenomen. De inventarisatie beperkt zich tot regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen. Het gaat hierbij zowel om Europese regelgeving, wettelijke bepalingen als eigen regelgeving, zoals verordeningen vastgesteld door PS. In dit kader zijn bij de wettelijke bepalingen alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Wettelijke bepalingen rond bijvoorbeeld naleving van privacyregels vallen hier bijvoorbeeld niet onder. Uiteraard moet de provincie ook deze regels naleven, maar bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) spelen zij geen rol. Voor verordeningen geldt dat alle provinciale verordeningen voor zover deze bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen deel uitmaken van het normenkader. Ook andere besluiten van PS met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen zijn een verplicht onderdeel van het normenkader (begroting, PS besluiten over investeringsvoorstellen, beleidsnota's).

Het normenkader moet actueel worden gehouden en wordt aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Daarom wordt het elk jaar opnieuw vastgesteld. Hier verderop zal ingegaan worden op de 3 rechtmatigheidscriteria (voorwaarden, M&O en begroting) waarover verantwoording moet worden afgelegd in de RMV.

De basis voor de rechtmatigheidsverantwoording is de richtlijnen zoals opgenomen in de "Kadernota Rechtmatigheid 2025" die is opgesteld door de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (commissie BBV). In deze toelichting gaan we nader in op de begrotingsrechtmatigheid, het voorwaardencriterium en het Misbruik en Oneigenlijk gebruik-criterium (M&O).

Begrotingsrechtmatigheid

Het begrotingskader ligt vast in de programmabegroting (plus begrotingswijzigingen). Binnen dit kader is het college van Gedeputeerde staten bevoegd verplichtingen aan te gaan, respectievelijk uitgaven te doen. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld aan de hand van de financiële verordening, de richtlijnen zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid 2025 en de Q&A's van de commissie BBV.

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium gaat het erom in hoeverre de provincie de bepalingen in de wet- en regelgeving heeft nageleefd. Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole wordt primair voor GS en de Rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld. In zijn algemeenheid geldt dat kaderstellende collegebesluiten slechts onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole vallen voor zover de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of PS-besluiten c.q. verordeningen. Hierdoor valt bijvoorbeeld het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid, voor zover het geen Europese aanbestedingen betreft, buiten het normenkader van de rechtmatigheidscontrole.

M&O-criterium

Het M&O-criterium valt ook onder rechtmatigheid en de RMV. Hiervoor is in 2022 door PS een beleidsnota vastgesteld. Deze wordt als kapstok gehanteerd om binnen het eigen domein de risico's hieromtrent te signaleren en te mitigeren.

4.3 Toelichting op de balans

4.3.1 Vaste activa

4.3.1.1 Immateriële vaste activa

1. Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2025	Investe- ringen	Des investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdrage van derden	Her- rubricering / afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-	-	-	-	-	-
b. Bijdragen aan activa in eigendom van derden	26.981	4.440	-	1.233	-	-	30.188
Totaal	26.981	4.440	-	1.233	-	-	30.188

De bijdragen aan activa in eigendom van derden betreffen de groene projecten (investeringen in natuurprojecten) in de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug en Park Vliegbasis Soesterberg die reeds in eigendom van derden zijn. De provincie heeft al diverse projecten afgerond, met name groene projecten, en werkt de komende jaren intensief samen met de gemeenten Soest en Zeist en Stichting het Utrechts Landschap om ook de overige projecten te realiseren en af te ronden. Het programma loopt door tot eind 2030. Een nadere toelichting op het totale programma is terug te vinden in de paragraaf 3.7 grondbeleid.

In 2017 is besloten om het Park Vliegbasis Soesterberg te verkopen. Deze verkoopopbrengst van € 4,4 miljoen maakt geen onderdeel uit van de grondexploitatie en is aangehouden of beschikbaar (als negatieve post onder de immateriële vaste activa) om de Mitigerende maatregelen te dekken. In 2025 heeft in de najaarsrapportage besluitvorming plaatsgevonden over de inzet van deze middelen. De verkoopopbrengst wordt ingezet voor Bomencompensatie en Mitigeren maatregelen. In 2025 is de vrijval van deze middelen (ten gunste van de baten) alsnog gecorrigeerd ter dekking van verantwoorde lasten. Het niet bestede budget is in de egalisatie reserve Hart van de Heuvelrug gestort. Met deze correctie zijn de immateriële vaste activa gestegen.

4.3.1.2 Materiële vaste activa

2.a. Investerings met een economisch nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Des investeringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Herrubricering / afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	30.297	3.856	-	70	-	-70	34.014
Bedrijfsgebouwen	80.528	2.213	-40	8.296	-	70	74.548
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	63.982	1.357	-	2.476	-	-	62.864
Vervoermiddelen	121.208	4	-	4.666	-	-	116.546
Machines, apparaten en installaties	191.822	3.018	-	12.620	-	-	182.220
Totaal	487.838	10.448	-40	28.127	-	-	470.191

2.b. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Boekwaarde 1-1-2025	Investerings	Des investeringen	Afschrijvingen	Bijdrage van derden	Her-rubricering / afwaardering	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	20.749	1.454	814	-	139	-	21.251
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	165.002	51.914	52	5.106	602	-	211.157
Machines, apparaten en installaties	657	79	-	-	-	-	736
Overige materiële vaste activa	1.710	919	-	58	-	-	2.572
Totaal	188.118	54.367	865	5.163	741	-	235.716

Toelichting Materiële Vaste activa met economisch en maatschappelijk nut

Bovenstaande tabellen bevatten een overzicht van het verloop van de investeringen (conform artikel 52 BBV). Een verloopoverzicht van de investeringskredieten is opgenomen in [bijlage 1](#).

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn verwerkt conform de geldende afschrijvingstermijnen, zoals opgenomen in de Nota Investeren, Waarderen en Exploiteren.

Er hebben dit jaar inhaalafschrijvingen van in totaal € 4 miljoen plaatsgevonden onder de categorie bedrijfsgebouwen. Een aantal verbouwingen op verdiepingen van het provinciehuis is afgerond. De activa waar nog een restwaarde op stond is nu -in lijn met het BBV- afgeschreven aangezien betreffende activa na verbouwing van de verdiepingen niet meer aanwezig is.

4.3.1.3 Financiële vaste activa

3.a. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen					
Specificatie kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (aandeel Provincie)	Nominaal Volgestort	Belang in %	Aanschaf waarde 1-1-2025	Mutatie	Aanschaf waarde 31-12-2025
Bank Nederlandse Gemeenten NV					
87.750 aandelen van € 2,50	219	0.16%	25	-	25
Nederlandse Waterschapsbank NV					
43 aandelen A van € 115	5	-	7	-	7
60 aandelen B van € 460	28				
Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV					
150.000 aandelen van € 100	-	100,0%	24.000	3.000	27.000
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)					
3636 aandelen van € 1,- (+ agio)	7.272	31,1%	16.000	-	16.000
Stedin Holding NV					
19187 aandelen van € 781,43	-	0.34%	15.000	-	15.000
BV Hart van de Heuvelrug					
100 aandelen van € 0,01	-	100,0%	-	-	-
Vitens NV					
285.896 aandelen van € 1	286	4.95%	48	-	48
Totaal			55.080	3.000	58.080

Toelichting

De nominale waarde van de BV Hart van de Heuvelrug is € 1, waardoor deze hier als nihil wordt weergegeven. In 2025 heeft er een agiostorting plaatsgevonden bij de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht NV. Voor de toelichtingen verwijzen we naar [paragraaf 3.6 Verbonden Partijen](#).

3.b. Overige langlopende leningen	Saldo 1-1-2025	Nieuwe lening	Aflossingen	Afwaarderingen	Saldo 31-12-2025
Fietsplanleningen	4	-	4	-	0-
Groen Gas	100	-	25	-	75
Cofinancieringsfonds (EBU)	2.618		347	1.178	1.094
Startersfonds	324	-	-	-	324
Asbestleningen	1.500	-	-	-	1.500
Stg Nationaal Groenfonds	-	5.000	-	-	5.000
Stadmakersfonds	953	-	-	-	953
Statenjacht De Utrecht	333	-	-	-	333
Woningen Gem. Utr. Heuvelrug	850	-	-	-	850
Pop3	195	-	96	-	99
Voorziening diverse leningen	-1.178	1.178	496	-	-495
Totaal	5.699	6.178	967	1.178	9.732

3.c. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	hoofdsom	Saldo 1-1-2025	Inlossing	Saldo 31-12-2025
	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Overige langlopende leningen

Er is een nieuwe lening verstrekt aan de Stichting Nationaal Groenfonds van € 5 miljoen.

Voor een aantal leningen is een voorziening gevormd, omdat deze mogelijk niet (volledig) worden terugbetaald. Het bedrag van de voorziening wordt bepaald op basis van een inschatting van het risico en bedraagt ultimo 2025 € 0,495 miljoen. Ook is er een tweetal leningen, waarvoor een voorziening van € 1,178 miljoen was getroffen, vanwege oninbaarheid volledig afgeboekt.

Een nadere toelichting op de verstrekte geldleningen is opgenomen in [Paragraaf 3.4 Financiering](#).

4.3.2 Vlottende activa

4.3.2.1 Voorraden

4. Voorraden	Saldo 1-1-2025	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afwaar- deringen	Saldo 31-12-2025
<u>a. Grond- en hulpstoffen</u>					
Materiaal Trams tbv onderhoud	5.502	2.658	1.298	-	6.862
Subtotaal a.	5.502	2.658	1.298	-	6.862
<u>b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie</u>					
Hart van de Heuvelrug/VBS	15.012	2.577	415	-	17.175
Subtotaal b.	15.012	2.577	415	-	17.175
<u>c. Gereed product en handelsgoederen</u>					
Grondvoorraad AVP	17.833	10.012	3.205	-	24.640
Voorziening Dekking fin. risico Grondvoorraad AVP	-381	-	256	-	-636
	17.453	10.012	3.461	-	24.004
Natuurcompensatiebank	2.572	-	-	-	2.572
Agrarische Grondaankoop	3.824	2.337	1.802	-	4.359
Bodemdaling Veenweiden	3.074	-	-	-	3.074
Subtotaal c.	26.922	12.349	5.263	-	34.008
Totaal (a + b + c)	47.437	17.584	6.976	-	58.045

a. Grond- en hulpstoffen

Materiaal Trams t.b.v. onderhoud

Om het onderhoud snel en correct uit te kunnen voeren is een voorraad materiaal aangekocht, om beschikbaarheid te garanderen. In 2025 is een voorraad van de fabrikant CAF (Warranty en garantievoorraad) overgenomen.

b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg ('HvdH/VSB')

De gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug/Vliegbasis Soesterberg betreft een integrale gebiedsontwikkeling op grond van de gemeenten Soest en Zeist en van de provincie, waaronder de voormalige Vliegbasis Soesterberg. Het betreft voor een deel investeringen in natuurontwikkeling ("groene projecten"). Deze worden verwerkt onder de immateriële en materiële vaste activa. De grondexploitatieprojecten, de zgn. "rode projecten", voorzien in de realisatie van woningen en een bedrijventerrein. Deze worden verwerkt als voorraad onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie). De gebiedsontwikkeling HvdH/VBS is een gesloten systeem. De investeringen in groen worden bekostigd uit toekomstige opbrengsten uit rood.

Samenwerkingsovereenkomst

Ten behoeve van het realiseren van de gebiedsontwikkeling HvdH/VSB zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten tussen de gemeenten Zeist, Soest en de provincie. Het is een gezamenlijk programma gericht op de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het plangebied.

In de samenwerkingsovereenkomsten zijn afspraken vastgelegd over onder meer de besluitvorming, de realisatie en de financiering van deelprojecten. Ook de bestaande en toekomstige risico's die verbonden zijn aan het programma en de wijze en het moment waarop de saldi uit de rode deelprojecten en eventuele overige baten worden verrekend met de kosten van de groene deelprojecten zijn hierin opgenomen. Daarnaast zijn ook afspraken gemaakt over welke partij welke risico's draagt. Hierbij blijven eerdere besluiten, feitelijke en rechtshandelingen van elk van de partijen met betrekking tot het programma in stand, tenzij daarvan in het kader van de gesloten samenwerkingsovereenkomst is afgeweken. De provincie draagt het risico van een eventueel tekort op het totaal van de grondexploitatie na afronding van het programma, de definitieve uitkomst is nog niet bekend.

Specifiek voor het deelproject Vliegbasis Soesterberg geldt het volgende:

Indien het batig saldo op het project Woonwijk bij de financiële afronding van het project (thans voorzien per 31 december 2030) lager is dan € 28 miljoen, dan wordt het verschil tussen dat daadwerkelijke saldo en € 28 miljoen tussen partijen voor gelijke delen (ieder 1/3e) gedeeld. Het restant is voor risico en rekening van de provincie. Mocht op dat moment het batig saldo van de rode projecten € 28 miljoen of meer zijn, dan vervallen de gedeelde risico's voor de drie partijen en komt het saldo voor rekening van de provincie Utrecht. Per 31 december 2025 is het verwachte eindresultaat ca. € 31 miljoen positief.

Afspraken over de jaarlijkse herziening

De grondexploitaties worden jaarlijks herzien. Bij de jaarlijkse herziening worden de tussentijds genomen besluiten van de stuurgroep HvdH/VBS verwerkt. Daarnaast worden de boekwaardes verwerkt en de nog te maken kosten en opbrengsten geactualiseerd naar het prijspeil per jaareinde. Voor de beoordeling van de voortgang van de deelprojecten is het saldo op eindwaarde maatgevend. Jaarlijks wordt als onderdeel van het programma een analyse uitgevoerd van de actuele risico's en kansen. Ook wordt elk jaar een toelichting gegeven op de stand van zaken van de beheersmaatregelen binnen de projectopdracht, inclusief een jaarlijks geactualiseerde exploitatie. Die worden opgesteld aan de hand van een inschatting van de effecten en gevolgen voor het project en inclusief de beschrijving van de te treffen beheersmaatregelen. Er wordt toegezien op de naleving van de geformuleerde beheersmaatregelen.

Voor de projecten Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg die deel uitmaken van de voorraden verwachten we, conform de actualisatie per 1 januari 2026, aan nog te realiseren opbrengsten ruim € 84 miljoen en aan nog te realiseren lasten ca. € 40 miljoen. Voor een meer detail van de opbouw van het resultaat per exploitatie verwijzen wij naar de SB Grondexploitaties HvdH en VBS 2026 en de (vertrouwelijke) stukken die hieraan ten grondslag liggen. Deze zijn behandeld in de Cie ROW van 8 april.

Looptijd programma

De samenwerkingsovereenkomst HvdH/VBS wordt gecontinueerd tot 31 december 2030, als op die datum alle deelprojecten zijn afgerond en de eindafrekening van het programma heeft plaatsgevonden.

Voor meer gedetailleerde informatie over de deelprojecten van Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg verwijzen wij naar [paragraaf 3.7 Grondbeleid](#).

c. Gereed product en handelsgoederen

Grondvoorraad AVP

Dit betreft de voorraad gronden in het kader van het programma Agenda Vitaal Platteland ("AVP").

De belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de gemaakte inschattingen betreffen:

- De panden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde;
- De ruilgrond worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde;
- De gronden binnen NNN worden gewaardeerd voor € 1,- /m². De afwaardering wordt geboekt in de exploitatie ten laste van NNN-budget.
- De gronden ten behoeve van RodS (recreatie om de stad) worden gewaardeerd voor € 1,- /m². De afwaardering wordt geboekt in de exploitatie ten laste van het RodS-budget.

Gronden en panden t/m 2017:

- Deels waren deze per transactie geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.
- Deels zijn deze opgenomen in de balans bij de jaarrekening 2017 via een 'bulkcorrectie'. Daarbij zijn ruilgronden geactiveerd voor € 5,50,- /m², gronden binnen NNN voor € 1,- /m², gronden ten behoeve van RodS voor € 1,- /m² en overig landelijk gebied (denk aan wegen en waterwegen) voor € 1,- /m².
- Bij verkoop komt het geactiveerde bedrag ten gunste van grondvoorraad AVP en de meer- of minderopbrengst ten laste van of ten gunste van NNN-budget.

Voorziening Dekking financiële risico's grondbedrijf

Het programma AVP kent een voorziening om eventuele risico's op te vangen. De voorziening is in mindering gebracht op de post 'Gereed product en handelsgoederen'. De verhoging van de voorziening heeft te maken met de te verwachte lagere verkoopopbrengst van een pand.

Natuurcompensatiebank

Hieronder wordt verstaan de voorraad grond die wordt aangekocht voor natuurcompensatie.

Agrarische Grondaankoop

In 2024 zijn voor het eerst strategische gronden aangekocht. Voor deze transacties worden de koopsom en bijkomende kosten allemaal geboekt op de balans.

Bodemdaling Veenweiden

Dit betreft de voorraad gronden in het kader van het programma Bodemdaling. De aankopen zijn gedaan in gebieden waar we schuifruimte en mogelijkheden voor gebiedstransformatie zien. De achterliggende strategie is dat met de verworven gronden een proces van kavelruil kan ontstaan. Daarnaast zijn deze gronden een van de mogelijkheden om agrariërs over te laten gaan tot vernattingsmaatregelen en extensivering.

De omvang van het grondbezit en de risico's is nader toegelicht in de [paragraaf 3.7 Grondbeleid](#) in het jaarverslag.

4.3.2.2 Uitzettingen looptijd < 1 jaar

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
<u>a. Vorderingen op openbare lichamen</u>		
Belastingdienst: BTW-compensatiefonds en BTW	43.587	44.262
Het Rijk: opcenten MRB en provinciefonds	15.125	14.244
Overige vorderingen op Openbare lichamen	2.076	3.281
Subtotaal a.	60.788	61.787
<u>b. Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd < jaar</u>		
Uitzettingen bij het Rijk	212.504	182.390
Subtotaal b.	212.504	182.390
<u>c. Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen</u>		
Goed op weg	79	100
BV Hart van de Heuvelrug	-	194
Subtotaal c.	79	294
<u>d. Overige vorderingen</u>		
Debiteuren	10.743	7.579
Voorziening dubieuze debiteuren	878-	538-
Subtotaal d.	9.865	7.041
Totaal (a + b + c + d)	283.237	251.512

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is gevormd om risico's op oninbare vorderingen op debiteuren af te dekken. De berekening van de hoogte van het bedrag van de voorziening is gebaseerd op vorderingen waarbij de inbaarheid van de vordering onzeker is. Dit heeft in 2025 geleid tot een verlaging van de voorziening.

4.3.2.3 Liquide middelen

6. Liquide middelen	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Kas- en banksaldi	81	86
Totaal	81	86

De liquide middelen vertegenwoordigen direct opvraagbaar geld dat vrijelijk ter beschikking staat. Het betreft de rekening courant saldi bij de banken.

4.3.2.4 Drempelbedrag

Schatkistbankieren houdt in dat instellingen hun liquide middelen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk).

Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. De decentrale overheden zijn verplicht alle middelen die ze niet direct nodig hebben voor hun publieke taak in de schatkist aan te houden. De enige uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden. De belangrijkste uitzondering is het drempelbedrag. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid over het hele kwartaal gemiddeld maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Dit is overigens geen verplichting. Minder middelen buiten de schatkist houden mag uiteraard ook.

Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. Dit is van toepassing voor de provincie Utrecht.

Op basis van onderstaande, ingevulde berekening is zichtbaar dat de overtollige middelen van de provincie Utrecht per kwartaal gemiddeld onder het drempelbedrag blijven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	10.138			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	83	81	79	85
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	10.056	10.057	10.059	10.053
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	569.146			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	69.146			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002	Drempelbedrag	10.138			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	7.443	7.399	7.304	7.858
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	83	81	79	85

4.3.2.5 Overlopende activa

7. Overlopende activa	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
<u>a. Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</u>		
Zie specificatie onderaan deze tabel cf. artikel 52a, lid 2 (BBV)	52	1.982
Subtotaal a.	52	1.982
<u>b. Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</u>		
Detachering / uitleen personeel	75	975
Voorfinanciering bedrijvenregeling Bodemsanering	2.471	-
Nog te ontvangen gemeenten / GR-en	4.769	2.871
Subsidies	1.590	1.996
Openbaar Vervoer	151	555
Overdracht Merwedekanaal PZH	300	-
Overige	3.209	2.268
<i>Nog te ontvangen bedragen</i>	<i>12.566</i>	<i>8.664</i>
Af te rekenen subsidies	723	1.009
Verzekeringspremies	148	337
Bijdrage OGD 2026	-	4.840
Bijdrage Bv HvdH	-	2.467
Overige	4.686	794
<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>5.556</i>	<i>9.447</i>
Subtotaal b.	18.122	18.111
Totaal (a + b)	18.174	20.093

Specificatie van onderdeel a) Nog te ontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Reclas- sificatie	Saldo 31-12-2025
SPUK Maaspilot (E17)	34				34
SPUK Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) *)	18			18-	0
SPUK KTA MIRT (E33) *)	-			102	102
SPUK Tijdelijke verkeersinfra (E56) *)	-			1.846	1.846
Totaal specificatie	52	-	-	1.931	1.982

*) Er zijn drie specifieke uitkeringen van de overlopende passiva specifieke uitkering naar de overlopen activa verplaatst.

4.3.3 Vaste passiva

4.3.3.1 Eigen vermogen

8. Eigen vermogen	Saldo 1-1-2025	Resultaat- bestemming 2024	Toevoegingen	Onttrek- kingen	Herrubri- cering	Saldo 31-12-2025
a. Algemene reserves						
Saldireserve	121.353	84.543	3.110	74.298		134.707
Reserve Weerstandsvermogen	41.800			10.718		31.082
Subtotaal a.	163.153	84.543	3.110	85.016	-	165.789
b. Bestemmingsreserves						
Res Afw. aandelen deelnemingen	9.000		3.000	12.000		-
Res. Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	2.761		1.673	-		4.434
Res. Beheer en Onderhoud OV	5.880		2.332	2.500		5.713
Res. Cofinancieringsfonds	22		-	22		0
Res. Egalisatie Bodemsanering	3.484		2.493	-		5.977
Res. Energietransitie	9.518		2.845	-		12.363
Res. Gebiedsprocessen Stikstof	21.517		2.630	7.222		16.925
Res. GLB-NSP	19.550		-	5.000		14.550
Res. Groen groeit mee	5.561		-	1.011		4.550
Res. Hart vd Heuvelrug/VBS	5.082		2.455	1.245		6.291
Res. Huisvesting	3.997		1.230	-		5.227
Res. IGP/RAP	411		-	411		0
Res. Monumentenzorg	2.313		3.132	600		4.845
Res. Lastneming subsidies	5.730		-	217		5.513
Res. Herbestemming subsidie Amersfoort	0		39.460	-		39.460
Res. Meerjarige projecten	16.648		33.407	5.070		44.985
Res. Mobiliteitsprogramma	86.249		7.127	36.653		42.469
Res. OV Concessie	20.041		-	20.041		0
Res. Programma Landelijk gebied	71.706		5.536	13.202		64.039
Res. Realisatiestrategie Natuurvisie	10.878		3.160	4.225		9.813
Res. Strategisch Bosbeleid	23.732		346	1.808		22.270
Res. Fin. instrumenten Energietransitie	1.250		-	1.250		-
Res. Strategische Grondvoorraad	5.000		-	-		5.000
Res. Risico's financieringsinstrumenten	-		23.968	-		23.968
Subtotaal b.	330.328	0	120.540	112.477	-	338.391
c. Resultaat boekjaar						
Resultaat boekjaar 2024	84.543	-84.543				0-
Resultaat boekjaar 2025			97.761			97.761
Subtotaal c.	84.543	-84.543	97.761	-		97.761
Totaal (a + b + c)	578.024	-	221.411	197.493		601.941

Toelichting

Voor een inhoudelijke toelichting op de reserves wordt verwezen naar [bijlage 2](#).

4.3.3.2 Voorzieningen

9. Voorzieningen	Saldo 1-1-2025	Vrijval	Toe- voegingen	Aan- wendingen	Saldo 31-12-2025
<u>a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Voorziening Pensioenen GS	10.453	-	1.378	-	11.831
Voorziening Spaarverlof	5.053	-	1.378	-	6.430
Voorziening Vitaliteitsverlof	161	-	-	14	147
Subtotaal a.	15.667	-	2.755	14	18.408
<u>b. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>					
Voorziening ontgrondingenwet	83	-	-	-	83
Voorziening Grondwaterheffing	2.424	-	-	595	1.828
Subtotaal b.	2.507	-	-	595	1.912
Totaal (a + b)	18.174	-	2.755	609	20.320

Toelichting

Voor een nadere toelichting per voorziening wordt verwezen naar [bijlage 3](#).

4.3.4 Vlottende passiva

4.3.4.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

11. Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Overige schulden	41.364	12.237
Totaal	41.364	12.237

Toelichting

Betreft de nog te betalen facturen aan leveranciers.

4.3.4.2 Overlopende passiva

12. Overlopende passiva	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
<u>a. Nog te betalen verplichtingen</u>		
Subsidieverplichtingen	175.857	154.638
Overige verplichtingen	22.340	8.918
Nog te betalen kosten Subsidies	213	174
Nog te betalen randwegen	1.634	1.634
Nog te betalen Openbaar vervoer	228	822
Nog te betalen loonheffing en premie ABP en Belasting, etc.	7.089	7.869
Nog te betalen Inhuur/Detachering	698	2.335
Nog te betalen accountantskosten	248	139
Overige nog te betalen bedragen	6.462	4.760
Subtotaal a.	214.770	181.289
<u>b. Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen</u>		
Zie specificatie onderaan deze tabel cf. artikel 52a, lid 1 (BBV)	254.407	311.806
Subtotaal b.	254.407	311.806
<u>c. Overige vooruitontvangen bedragen</u>		
Subsidies	1.163	2.675
Overige vooruitontvangen bedragen	260	1.040
Subtotaal c.	1.423	3.715
<u>d. Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen</u>		
R.C. NHW nationaal	625	748
R.C. Groene Hart	255	87
R.C. P4	230	230
R.C. Hart van de Heuvelrug samenwerking	1	48
R.C. Limes samenwerking	186	335
R.C. Route Bureau	479	471
R.C. Pact Ruigenhoek NHW	325	327
R.C. RHBO	243	59
R.C. Project Plofsluis	106	12
R.C. Project Driebergen-Zeist	2.031	-
R.C. Klimaat slimme boeren	-	17
Subtotaal d.	4.482	2.333
Totaal (a + b + c + d)	475.082	499.144

Specificatie van onderdeel b) Vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen	Saldo 1-1-2025	Ontvangen bedragen	Bestedingen of terugbetalingen	Reclassificatie	Saldo 31-12-2025
SPUK KTA MIRT (E33)	564		666	102	0
SPUK Stim vv Maatr (E20)	3.789		241		3.548
SPUK MAAS-pilots (E17)	-	-	-	-	-
SPUK N-wegen (E12)	429				429
SPUK Bodemdaling Veenweide (L10)	12.509		2.411		10.098
SPUK Ontzorgingsprogr. Maatsch. Vastg (C13)	86				86
SPUK Reg. MIT-regeling (F12)	339	18			357
SPUK Programma Natuur (L16B)	2.020		1.353		667
SPUK Tijdelijke Regeling Bodem (E58)	1.581		578		1.003
SPUK Fietsbrug A12 (E68)	5.250				5.250
SPUK Tijdelijke Verkeersinfra (E56)	2.202		4.049	1.846	0-
SPUK NOVI-gebieden (C59)	304		233		71
SPUK Reg MIT-reg. (F14)	227				227
SPUK Opstellen-uitvoeren Woondeals	360		360		0
SPUK Bodem 2022 spoedlocaties (E83)	3.425		1		3.424
SPUK Schone Lucht Akkoord 2022 (E53) *)	-	90		18	73
SPUK Landelijk gebied (L24)	298				298
SPUK ontz. maatsch vastgoed 2e tranche (C86)	1.919		661		1.258
SPUK Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen	258	78	266		70
SPUK Intelligente verkeersregelininstallaties (E85)	500		145		355
SPUK MIT 2022 (F25)	210	4.451	4.109		552
SPUK Geluidssanering (E3)	15		15		-
SPUK Klimaat en Energie beleid (F28)	979	5.405	4.223		2.161
SPUK Pfas sanering VBS	20.585		1.269		19.316
SPUK Bodem 2023 (E97)	1.616		119		1.497
SPUK SMP	6.822		365		6.457
SPUK Capaciteit Natuuromg.	49		49		-
SPUK ZE bussen RVO (E57)	3.315	967			4.282
SPUK Reg Stim Verkeer (E103)	2.900	2.599			5.499
SPUK Impuls jongeren en talent (D28)	409		400		9
SPUK Aanpak Piekbestijding (L32)	1.649	859	80		2.427
SPUK RPML (L35)	149.185	51.968	8.092		193.060
SPUK emm.loos (E111)	-	743			743
SPUK Natuur 2e fase (L33)	11.355	2.076	1.006		12.424
SPUK Tijd reg. Stim. Maatregel (E87B)	154				154
SPUK Buitenproportionele opgave B (E113)	3.512	3.129	302		6.340
SPUK Ontz. Progr. Verd. Bedr terrein (C118)	3.566		418		3.148
SPUK Opvang Oekraïne (A29)	15	1.440	1.431		24
SPUK Compensatie VS WOO (C130)	65		65		-
SPUK PAS melders (RPMP) (L37)	7.900	7.692	105		15.487
SPUK Flexpool (Jo5)	742		731		11
SPUK Flexpool (Jo6)	3.087		2.500		587
SPUK Concessie OV 2022	126		126		0
SPUK MGB 2024 (L36)		9.638			9.638
SPUK Lawaai (E122)		608			608
SPUK Verkeersveiligheid (E120)		78			78
Vooruitontvangen SPUK gelden	92		0		92
Totaal specificatie	254.407	91.836	36.368	1.966	311.807

Toelichting op de vooruitontvangen voorschotbedragen op specifieke doeluitkeringen

Van het Rijk hebben we diverse voorschotbedragen ontvangen van specifieke uitkeringen. We mogen deze middelen alleen inzetten voor de doeleinden die aan deze uitkering zijn verbonden. Als we deze middelen niet inzetten, dienen ze te worden terugbetaald aan het Rijk. Om die reden zijn deze ontvangen voorschotbedragen verantwoord als een schuld (overlopende passiva).

4.3.5 Buiten de balans opgenomen bedragen

4.3.5.1 Staat van gewaarborgde gelden

Borgstellingen	Oorspronkelijk bedrag lening	% borgstelling	Restant lening(en) 31-12-2024	Restant lening(en) 31-12-2025	Waarvan gewaarborgd door Provincie Utrecht	Einde waarborging
Provincieambtenaren (hypotheke)	-	100%	178	173	173	Aflopend
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	100%	2.227	2.036	2.036	2034
Garantiefonds Energie	4.009	100%	781	651	651	2030
Stichting Huisvesting SV Kampong	600	100%	323	283	283	2032
VVE Hoofdcentrum Leusden	3.400	50%	3.400	3.400	1.700	2048
SETU	16.000	100%	5.385	4.306	4.306	2038
Totaal	29.344		12.295	10.849	9.149	

Provincieambtenaren (hypotheke)

Betreft oude regelingen die aflopend zijn.

S.S.P.O.M.N. (RTV Utrecht)

RTV Utrecht heeft een pand aangekocht met behulp van een borgstelling van de provincie Utrecht.

Garantiefonds Energie

Wij hebben via een marktconsultatie geconstateerd dat de financiering van collectieve energieprojecten (duurzame energie en energiebesparing) voor banken lastig kan zijn vanwege extra risico's, zoals het ledenrisico. Wij hebben via de Portfoliogarantie voor een aantal collectieve energieprojecten een deel van het risico per project op ons genomen, waarmee een bank een portfolio van financieringen aan deze energieprojecten op kon bouwen.

Stichting Huisvesting SV Kampong

De borgstelling is bedoeld voor de financiering van de faciliteiten voor het NHC als onderdeel van het te realiseren clubhuis SV Kampong.

VvE Hoofdcentrum Leusden

De Vereniging van Eigenaren Hamershof in Leusden renoveert 97 appartementen naar Nul-op-de-Meter (NOM) als de woonlasten hierdoor niet toenemen. Deze garantstelling is afgegeven zodat de VvE de bankfinanciering bij BNG kan regelen om de NOM-renovatie van 97 woningen van de VvE Hamershof volgens de subsidieaanvraag te realiseren. De garantstelling geldt voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 30 jaar na de datum dat de financiering verstrekt wordt. Wij hebben een pandrecht op de servicekosten.

SETU

Sinds 2018 beheert Stichting Energietransitie Utrecht (SETU) een provinciaal energiefonds. Het energiefonds maakt financiering mogelijk van kansrijke initiatieven waarbij geen financiering gevonden kan worden bij banken, vanwege het hogere risicoprofiel. Wij hebben een borgstelling afgegeven voor SETU van maximaal € 16 miljoen., waardoor zij datzelfde bedrag kan lenen.

Verdere toelichting

Op 31 januari 2012 is besloten de Financieringsregeling huisvesting provinciale ambtenaren met onmiddellijke ingang in te trekken met het voorbehoud dat bestaande garanties blijven gelden. Reden hiervoor is dat uit de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Wet Fido per 1 januari 2009 is gebleken dat het verstrekken van garantie op een hypothecaire geldlening door overheidswerkgevers is verboden. Met het intrekken van de financieringsregeling houden wij ons aan de bepalingen in de Wet Fido.

In het kader van de borgstellingen zijn in 2025 geen betalingen gedaan.

4.3.5.2 Garantstellingen

Garantstellingen	Oorspronkelijk bedrag garantstelling	% garantstelling	Restant lening(en) 31-12-2024	Restant lening(en) 31-12-2025	Waarvan garantgesteld door Provincie Utrecht	Einde garantstelling in jaar
Bedragen x € 1000						
OD investments (ASR Vastgoed Vermogensbeheer)	750	100%	500	450	450	2034
Gemeente Amersfoort	1.600	100%	1.333	1.200	1.200	2034
DVvE B.V.	1.862	100%	1.862	1.862	1.862	2025
Totaal	4.212		3.695	3.512	3.512	

Toelichting

Voor de toelichting verwijzen we naar [paragraaf 3.4 Financiering](#).

4.3.5.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de verplichte onderdelen conform artikel 50 van het BBV worden hier de grenzen gesteld van het vermelden van andere verplichtingen die de provincie kan hebben en die niet uit de balans naar voren komen. Het gaat hier vooral om de Provinciale Staten te informeren welke verplichtingen dit zijn en wat de hoogte hiervan is in euro's. Hiermee wordt inzage gegeven in het nog resterende beslag van deze verplichtingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Resterend bedrag	Toelichting
Transdev Nederland Mobility Services	615.500	Subsidies
Keolis Nederland B.V.	499.200	Subsidies
Rijksdienst Voor Ondernemend Nederl	20.400	Subsidies
Provincie Zuid Holland	13.700	Merwedekanaal
Alstom tram (CAF) urenfactuur OV	11.900	Tramwissel beveiliging- en seininstallatie
IVU Traffic Technologies	10.600	Levering Exploitatie Beheer Systeem
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht	9.600	Raamovereenkomst met RUD Utrecht 2026
BiSC	8.700	Subsidies
EP Commodities	7.700	Coll energie inkoop prov.: lev electriciteit en gas
Stichting Het Utrechts Landschap	7.100	Subsidies
Verlof openstaand saldo medewerkers	5.800	Verlofsaldo PU 2025
Stedin	5.200	Elektra transport traminfra 2026 tm 2029
Van Doorn Geldermalsen	4.300	Bestek 1470 2025-2027
Strukton rails / Kiepe Electric	4.300	Levering k.Chargers all-in-one
Natuurmonument ver.	4.200	Subsidies
Alstrom Infa	4.080	URTS
Landschap Erfgoed Utrecht	4.000	Subsidies
Van den Biggelaar Grond- en Waterbo	3.900	Oeverconstructies Eem
Agrarische natuur & landschapsvereniging De Lopike	3.400	Subsidies
Prorail	2.900	Spooronderdoorgang N226 Maarsbergen
DVVE BV	2.900	Wachtkamerovereenkomst Reg.Energie Loket
Natuurcollectief Utrecht	2.700	Subsidies
Kienhuis Legan NV	2.600	Aankoop perceel Helium weg 7 Amersfoort
St. Beheer Dergengelden Bosgroepen	2.600	Subsidies
	1.257.280	

4.4 Overzicht van baten en lasten

Programma	Lasten Primaire begroting	Lasten Bijgestelde begroting	Lasten Rekening	Baten Primaire begroting	Baten Bijgestelde begroting	Baten Rekening	Saldo Bijgestelde begroting	Saldo Rekening	Saldo Verschil
1. Ruimtelijke ontwikkeling	26.351	39.072	34.874	2.828	12.436	12.751	-26.636	-22.122	4.514
2. Landelijk gebied	72.288	114.391	96.214	4.533	22.632	16.983	-91.759	-79.231	12.527
3. Bodem, water en milieu	32.643	40.620	32.058	1.428	16.229	8.644	-24.391	-23.415	976
4. Klimaat en energietransitie	13.775	22.730	20.299	2.038	5.083	5.029	-17.647	-15.270	2.377
5. Bereikbaarheid - publieke mobiliteit	175.926	207.583	206.317	18.274	18.997	12.773	-188.586	-193.544	-4.958
6. Bereikbaarheid - gezond en veilig	46.247	7.075	-131	0	1.430	1.210	-5.645	1.342	6.987
7. Bereikbaarheid - infrastructuur en benutten	52.218	60.680	57.030	956	1.856	999	-58.824	-56.031	2.793
8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	30.678	32.042	30.723	600	400	972	-31.642	-29.750	1.891
9. Economie	11.030	13.788	13.135	36	1.930	1.717	-11.858	-11.418	440
10. Bestuur	28.328	31.710	32.480	506	365	411	-31.345	-32.069	-724
11. Overhead	62.828	69.503	68.287	4.149	4.121	4.324	-65.382	-63.963	1.420
Totaal programma's	552.313	639.194	591.286	35.347	85.479	65.814	-553.715	-525.472	28.243
Stelposten	15.033	1.940	0	0	0	0	-1.940	0	1.940
Onvoorzien	100	100	0	0	0	0	-100	0	100
Algemene dekkingsmiddelen	1.700	1.208	-315	480.239	543.494	549.075	542.286	549.390	7.104
Totaal algemene middelen	16.833	3.248	-315	480.239	543.494	549.075	540.247	549.390	9.143
Totaal voor bestemming	569.146	642.441	590.971	515.586	628.973	614.889	-13.468	23.918	37.386
Mutatie reserves	33.177	123.666	123.650	86.738	205.910	197.493	82.244	73.843	-8.401
Saldo na bestemming	602.323	766.107	714.621	602.324	834.883	812.382	68.776	97.761	28.985

4.5 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemene uitkering

De uitkering uit het provinciefonds is conform de Decemercirculaire 2025.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate verantwoord op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Resultaatsneming grondexploitatie (Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg)

Door Provinciale Staten is vastgesteld dat de "rode deelprojecten", hoewel ze alle drie deel uitmaken van het omvangrijke gebiedsontwikkelingsprogramma Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg, als op zichzelf staande grondexploitaties worden gezien. Jaarlijks vindt er een actualisatie van de grondexploitaties plaats en wordt zo nodig de eindwaarde aangepast. Voor winstneming geldt de methode Percentage of Completion (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt jaarlijks naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten per deelprojectwinst genomen.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Voor de POC wordt de door de commissie BBV voorgeschreven berekeningswijze gehanteerd.

Conform het BBV wordt alleen winst genomen op projecten waarvan de looptijd minder dan 10 jaar is.

Afschrijving

De gehanteerde afschrijvingstermijnen en toegepaste systematiek van activeren zijn nader toegelicht in onderdeel 4.2 Grondslagen van de financiële verslaggevingsregels bij de onderdelen immateriële vaste activa en materiële vaste activa.

Opcenten Motorrijtuigenbelasting (MRB)

Er is sprake van een inherente onzekerheid met betrekking tot de baten vanuit de provinciale opcenten op de MRB waarover door IPO met de Belastingdienst gesprekken worden gevoerd om nieuwe afspraken vast te leggen. De MRB wordt door de Belastingdienst bij de burgers van de provincie Utrecht geïnd. De provincie Utrecht beschikt niet over het inzicht in de administratie van de Belastingdienst en ontvangt geen zekerheid in de vorm van een accountantsverklaring van een onafhankelijke accountant bij de periodieke verantwoordingsinformatie van de Belastingdienst

Grondslag voor resultaatbepaling en waardering

De baten en lasten worden tenzij anders vermeld, toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Voor de lastneming van de verstrekte subsidies in de provinciale jaarrekening geldt dat deze lasten worden verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- a. de verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden, derhalve wordt de last genomen in de betreffende jaren waarin bijgedragen wordt aan een exploitatietekort;
- b. de verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het vastgestelde grensbedrag van € 1,25 miljoen overschrijdt, en deze boekjaar overschrijdend is. In dit geval worden de lasten genomen conform de verwachte uitgaven van de subsidieontvanger.

Met betrekking tot eventueel terug te vorderen subsidiebedragen geldt dat indien per balansdatum een betrouwbare schatting is te maken van dit bedrag het gecorrigeerd wordt op de lastneming en als vordering (en daarmee bate) op de balans wordt verantwoord. Indien geen betrouwbare inschatting gemaakt kan worden, wordt de vordering uit voorzichtigheid nog niet verantwoord. Als het nog niet zeker is of we lager gaan vaststellen (en daarbij evt. terugvorderen) dan blijft het openstaande bedrag van de subsidie op de balans staan alsnog te betalen.

4.6 Verschillenanalyse

In dit hoofdstuk worden de verschillen geanalyseerd op beleidsdoel tussen de bijgestelde begroting en de jaarcijfers. De verschillenanalyse is weergegeven per programma, waarbij verschillen groter dan € 0,5 miljoen worden toegelicht. Daarbij is een splitsing aangebracht naar lasten en baten.

Doordat er in 2025 een wijziging in de structuur van programma's en beleidsdoelen heeft plaatsgevonden, zijn vergelijkbare cijfers 2024 ook veranderd t.o.v. de jaarstukken 2024.

Leeswijzer

In de kolom "Verschil" betekent een positief bedrag een "overschot" (positief resultaat) en een negatief bedrag een "tekort" (negatief resultaat) ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Classificatie verschil

De verschillen zijn ingedeeld naar 4 categorieën:

1. Subsidies: verschillen die verband houden met de aanvragen en/of beschikken van subsidies.
2. Vertraging: verschillen die verklaard kunnen worden vanuit vertragingen zowel in onze eigen organisatie als bij partners of derden.
3. Onderhoud: verschillen die direct verband houden met het uitvoeren van onderhoud aan kapitaalgoederen, zoals wegen en het openbaar vervoer.
4. Overig: verschillen die niet in een van bovenstaande categorieën thuishoren.

Kwalitatieve analyse

Het positieve resultaat is € 29 miljoen hoger dan in de bijgestelde begroting (Slotwijziging 2025) werd ingeschat. Het resultaat (na mutaties reserves) over 2025 bedraagt € 97,8 miljoen positief.

Het positieve resultaat is beperkt beïnvloedbaar door de provincie o.a. vanwege hieronder genoemde externe factoren,

- De subsidieverstrekingen zijn lager dan begroot.

Minder aanvragen van subsidies dan verwacht of subsidies waar de lasten verschuiven naar 2026 doordat het project nog niet is gestart in 2025.

- Een onderbesteding op het onderhoud.

Door wijziging van planning van projecten, het niet tijdig kunnen uitvoeren door aannemers en vertragingen.

- Lagere opbrengsten Motorrijtuigenbelasting.

De in het jaar 2025 ontvangen opgaven van de Belastingdienst waren achteraf onjuist, daarnaast aanvullend ontvangen correcties 2024, waardoor een lagere opbrengst.

- Hogere opbrengsten provinciefonds

Er zijn in de decembercirculaire meerdere uitkeringen toegekend.

- Stelposten

Dit betreft een aantal stelposten in de begroting, waaronder salarissen, subsidies, provinciefonds, waarop geen werkelijke lasten zijn gekomen

4.6.1 Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P1-1 Omgevingsvisie afweging plannen	0	26	26
P1-2 Gebiedsontwikkeling en ruimtegebruik	7.288	7.373	85
P1-3 Passende woonruimte woningbehoefte	5.148	5.353	205
Totaal Baten voor bestemming	12.436	12.751	315
Lasten			
P1-1 Omgevingsvisie afweging plannen	-9.877	-9.138	738
P1-2 Gebiedsontwikkeling en ruimtegebruik	-13.426	-10.577	2.849
P1-3 Passende woonruimte woningbehoefte	-15.769	-15.159	611
Totaal Lasten voor bestemming	-39.072	-34.874	4.198
Saldo baten en lasten voor bestemming	-26.636	-22.122	4.514

Toelichting verschillen

Lasten	Bedrag	Categorie
P1-1 Omgevingsvisie afweging plannen		
De onderbesteding komt door een niet succesvolle aanbesteding van Digital Twin. Ook zijn er minder doorbelastingen rond het Digitaal Stelsel Omgevingswet dan begroot.	346	Vertraging
Overige verschillen < € 0,5 miljoen	392	Overig
Totaal	738	
P1-2 Gebiedsontwikkeling en ruimtegebruik		
De onderbesteding komt door vertraging bij het uitvoeren van de mitigerende maatregelen (met name het verwijderen van de rollerbaan) als gevolg van de aanwezigheid van asbest en ontplofbare oorlogsresten. De niet bestede middelen zijn in de reserve Hart van de Heuvelrug gestort.	1.606	Vertraging
De onderbesteding komt door vertraging van de PFAS-sanering werkzaamheden. Als gevolg van de resultaten van de onderzoeken moet een aangepaste saneringswijze worden ontwikkeld.	691	Vertraging
Overige verschillen < € 0,5 miljoen	552	Overig
Totaal	2.849	
P1-3 Passende woonruimte woningbehoefte		
De onderbesteding komt door lagere vaststellingen, vertragingen en terugvorderingen van subsidies.	246	Subsidies
Overige verschillen < € 0,5 miljoen	365	Overig
Totaal	611	

4.6.2 Programma 2. Landelijk gebied

Beleidsdoelen		Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten				
P2-1	Natuurnetwerk robuust (ontwikkeld)	4.887	7.463	2.576
P2-2	Kwaliteit van natuur is goed/divers	13.345	6.680	-6.665
P2-3	Verbinding natuur, mensen, maatsch.	0	145	145
P2-4	Duurzaamheid substantieel onderdeel	4.400	2.694	-1.706
Totaal Baten voor bestemming		22.632	16.983	-5.649
Lasten				
P2-1	Natuurnetwerk robuust (ontwikkeld)	-28.511	-27.459	1.052
P2-2	Kwaliteit van natuur is goed/divers	-67.099	-53.869	13.230
P2-3	Verbinding natuur, mensen, maatsch.	-3.590	-3.744	-153
P2-4	Duurzaamheid substantieel onderdeel	-14.700	-10.924	3.777
P2-5	Leefbaarheid van landelijk gebied	-490	-219	271
Totaal Lasten voor bestemming		-114.391	-96.214	18.177
Saldo baten en lasten voor bestemming		-91.759	-79.231	12.527

Toelichting verschillen

Baten		Bedrag	Categorie
P2-1	Natuurnetwerk robuust (ontwikkeld)		
De baten van de kavelruilen Kromme Rijn Oost zijn hoger dan begroot. Het betreft complexe kavelruilen waarbij sprake is van diverse aan- en verkopen. Het saldo wordt gestort in de bestemmingsreserve Landelijk Gebied.		2.700	Overig
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.		-124	Overig
Totaal		2.576	
P2-2	Kwaliteit van natuur is goed/divers		
Er zijn voor deze opgaven minder baten van het Rijk ontvangen dan geraamd door achterblijven van de lasten. (zie P2-2 lasten).		-8.457	Subsidie
De baten Natuurbeheer zijn hoger dan geraamd door niet geraamde ontvangsten doorschuif BTW en extra ontvangsten.		730	Overig
De baten Gebiedsgerichte aanpak zijn hoger dan geraamd.		710	Subsidie
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.		352	Overig
Totaal		-6.665	
P2-4	Duurzaamheid substantieel onderdeel		
De baten voor maatregelpakket 3 Landbouw als onderdeel van de SPUK Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (RPML) blijven achter op de raming omdat de bijdrage aan het Fieldlab Foodvalley later is beschikt dan gepland. Omdat geen lasten zijn gemaakt worden er ook geen baten verantwoord.		-1.900	Subsidie

Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	194	Subsidie
Totaal	-1.706	

Lasten		Bedrag	Categorie
P2-1	Natuurnetwerk robuust (ontwikkeld)		
	De geraamde lasten bij Natuurvisie Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls (SKNL) schuiven door naar 2026, omdat het niet is gelukt de subsidie aanvraag in 2025 te beschikken. Dit komt omdat de externe taxatie van de afwaardering niet tijdig kon worden afgerond. Verder is er sprake van lagere lasten bij de projecten Natuurlijke uiterwaarden en Natuurverbinding Leersumse Veld als gevolg van vertraging in planvorming en daadwerkelijke inrichting.	956	Subsidie
	De lasten bosaanleg zijn lager dan geraamd door een lager aantal subsidieaanvragen en vertraagde planuitwerking voor de subsidieregelingen bos buiten Natuurnetwerk Nederland (NNN) en aanleg kleine landschapselementen met afwaardering.	750	Subsidie
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	-654	Overig
	Totaal	1.052	
P2-2	Kwaliteit van natuur is goed/divers		
	De onderbesteding wordt veroorzaakt door vertraging van de door het Rijk beschikbaar gestelde subsidieregelingen Natuur Inclusief Isoleren, Natuur fase II en Maatregelenpakket RMPL. Voor Natuur fase II en Maatregelenpakket RMPL hangt dit samen met de opstartfase van deze regelingen, waarin de focus lag op beleidsontwikkeling, regeling inrichting en projectvoorbereiding. Op basis van de huidige projectpijplijn wordt in de komende jaren een inhaalslag verwacht.	9.166	Subsidies
	De onderbesteding bij Procesteam Maatregelenpakket RMPL komt omdat het procesteam pas later operationeel was dan gepland.	650	Overig
	De onderbesteding bij Faunabeheer komt door verschuiving van capaciteit naar de wolf en het Faunabeheerplan. Als gevolg daarvan konden een aantal deelprojecten, benoemd in het Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring (OFM) niet worden uitgevoerd.	860	Vertraging
	De onderbesteding komt doordat de afronding van de actualisatie van een aantal Natura 2000-beheerplannen is vertraagd. (Door wijziging van de aanpak en afstemming in de tijd op het UPLG)	620	Vertraging
	De onderbesteding bij het verlenen van Natuurvergunningen wordt veroorzaakt doordat vacatures of inhuur niet of later zijn ingevuld dan voorzien.	570	Overig
	De onderbesteding bij Ecologische monitoring komt omdat onvoldoende capaciteit beschikbaar is om alle taken uit te voeren.	459	Overig
	De onderbesteding bij Programma Invasieve exoten komt doordat gemeenten, waterschappen en particulieren minder gebruik maken van de subsidie voor de beheersing en bestrijding van de invasieve exoten dan verwacht.	469	Overig
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	436	Overig
	Totaal	13.230	

P2-4	Duurzaamheid substantieel onderdeel		
	De onderbesteding bij cofinanciering EU-subsidie gemeenschappelijk landbouwbeleid komt door het later opstarten van het verlenen van subsidiebeschikkingen en cofinanciering door de provincie Utrecht.	1.800	Subsidie
	De lasten voor maatregelpakket 3 Landbouw als onderdeel van de SPUK RPML blijven achter op de raming omdat de bijdrage aan het Fieldlab Foodvalley later wordt beschikt dan gepland. (afstemming hierover kostte meer tijd dan voorzien)	1.900	Subsidie
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	77	Overig
	Totaal	3.777	

4.6.3 Programma 3. Bodem, water en milieu

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P3-1 Waterveiligheid en klimaatadaptatie	107	107	0
P3-2 Zoetwatervoorziening goede kwaliteit	0	17	17
P3-3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon	4.308	3.051	-1.256
P3-4 De leefomgeving is gezond en veilig	452	391	-61
P3-5 Bodemdaling en broeikasgasuitstoot	11.362	5.077	-6.285
Totaal Baten voor bestemming	16.229	8.644	-7.585
Lasten			
P3-1 Waterveiligheid en klimaatadaptatie	-4.999	-4.997	1
P3-2 Zoetwatervoorziening goede kwaliteit	-1.499	-1.698	-199
P3-3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon	-6.579	-4.809	1.769
P3-4 De leefomgeving is gezond en veilig	-16.349	-14.977	1.372
P3-5 Bodemdaling en broeikasgasuitstoot	-11.194	-5.577	5.617
Totaal Lasten voor bestemming	-40.620	-32.058	8.561
Saldo baten en lasten voor bestemming	-24.391	-23.415	976

Toelichting verschillen

Baten	Bedrag	Categorie
P3-3 Bodem- en grondwatersysteem is schoon		
Door een onderbesteding bij de lasten van bodemsanering is er minder gedeclareerd uit de specifieke uitkering. (zie lasten P3.3)	-1.829	Subsidies
Omdat er meer lasten voor de grondwaterheffing zijn gemaakt is er meer onttrokken uit de voorziening dan begroot. (zie lasten P3.3)	681	Overig
Overige verschillen < € 0,5 miljoen	-108	Overig
Totaal	-1.256	

P3-5	Bodemdaling en broeikasgasuitstoot		
	Door een onderbesteding bij de lasten van bodemdaling en broeikasgasuitstoot is er minder gedeclareerd uit de specifieke uitkering.	-4.982	Subsidies
	Door een onderbesteding bij de lasten van bodemdaling is er minder gedeclareerd uit de specifieke uitkering.	-708	Overig
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen	-595	Overig
	Totaal	-6.285	

Lasten	Bedrag	Categorie	
P3-3	Bodem- en grondwatersysteem is schoon		
	Er is sprake van een onderbesteding binnen het programma Bodemsanering. Enkele substantiële uitgaven blijven achter bij specifieke uitkeringen, met name voor PFAS gerelateerde saneringslocaties zoals Tammer en de Tankplaats Soesterberg. Voor deze locaties vergt het bodemonderzoek en het opstellen van een plan van aanpak meer tijd, vanwege de specifieke complexiteit die samenhangt met deze relatief nieuwe verontreinigende stof. Hierdoor schuiven geplande verplichtingen en uitgaven door.	2.598	Subsidies
	Er zijn meer kosten gemaakt voor de grondwaterheffing dan begroot. Het voorkomen van een drinkwatertekort in de provincie Utrecht vereist extra inzet om te voorkomen dat we in 2030 of daarna een tekort aan drinkwater hebben. Hierdoor is er een overschrijding ontstaan die gedekt wordt uit de voorziening.	-681	Overige
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	-148	Overige
	Totaal	1.769	

P3-4	De leefomgeving is gezond en veilig		
	In 2025 is de afrekening van de Dienstverleningsovereenkomst Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2024 ontvangen. Dit positieve bedrag is in mindering gebracht op de lasten.	243	Overig
	De onderbesteding wordt veroorzaakt door een interne bijdrage van de opgave Circulaire Samenleving aan team Milieu voor het bestendigen van de Alliantie Cirkelregio Utrecht. Het betreft een tijdelijke aanvulling op een lopende exploitatiesubsidie voor de periode 2026 t/m 2028.	393	Subsidies
	Door het later invullen van vacatures bij het Team Milieu zijn de lasten lager uitgekomen dan begroot.	594	Overig
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen	142	Overig
	Totaal	1372	

P3-5	Bodemdaling en broeikasgasuitstoot		
	De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat er minder subsidies voor bodemdaling en broeikasgasuitstoot zijn uitgekeerd i.v.m. vertraging van het project voor bodem remmende maatregelen.	4.982	Subsidies
	De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de lasten voor de Gebied Gerichte Aanpak Veenweide zijn begroot binnen het programma Bodemdaling, maar worden besteed onder de Gebied Gerichte Aanpak Veenweide. (Programma 2.2)	708	Overige
	Overige verschillen < € 500.000.	-73	Overige
	Totaal	5.617	

4.6.4 Programma 4. Energietransitie

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P4-1 Verduurzaming gebouwde omgeving	1.550	1.078	-472
P4-2 Duurzame elektriciteit	38	68	30
P4-3 Inclusiviteit en innovatie	1.774	1.832	58
P4-4 Energie-infrastructuur	1.057	1.355	299
P4-5 Circulaire Samenleving	0	31	31
P4-6 Klimaatneutrale Samenleving	665	665	0
Totaal Baten voor bestemming	5.083	5.029	-54
Lasten			
P4-1 Verduurzaming gebouwde omgeving	-9.086	-8.348	738
P4-2 Duurzame elektriciteit	-2.923	-2.638	285
P4-3 Inclusiviteit en innovatie	-5.197	-4.481	716
P4-4 Energie-infrastructuur	-1.582	-1.632	-50
P4-5 Circulaire Samenleving	-2.776	-2.175	601
P4-6 Klimaatneutrale Samenleving	-1.165	-1.024	141
Totaal Lasten voor bestemming	-22.730	-20.299	2.431
Saldo baten en lasten voor bestemming	-17.647	-15.270	2.377

Toelichting verschillen

Baten	Bedrag	Categorie
P4-1 Verduurzaming gebouwde omgeving		
Door een onderbesteding van de lasten voor de ontzorgingsprogramma's voor het MKB (OMKB) en maatschappelijk vastgoed (OMV) is er minder gedeclareerd uit de specifieke uitkering.	-472	Subsidies
Totaal	-472	

Lasten	Bedrag	Categorie
P4-1 Verduurzaming gebouwde omgeving		
De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat er minder subsidieaanvragen zijn ontvangen voor de ontzorgingsprogramma's voor het MKB en maatschappelijk vastgoed dan voorzien. Omdat met name de uitrol van het Ontzorgingsprogramma MKB trager verloopt dan gepland.	506	Subsidies
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	232	Overig
Totaal	738	
P4-3 Inclusiviteit en innovatie		

De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat er minder subsidieaanvragen zijn ontvangen voor isolatie via het Energie Diensten Centrum (EDC) dan verwacht. Door faillissement en doorstart van intermediair Winst uit je Woning is de subsidieverlening vertraagd.		716	Subsidies
Totaal		716	
P4-5	Circulaire Samenleving		
De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het programma zich in 2025 nog in de opbouwfase bevond waarin de maatregelen uit de uitvoeringsagenda nader zijn uitgewerkt. De uitvoering van deze activiteiten vinden grotendeels plaats in 2026, hierdoor zijn er minder kosten gerealiseerd in 2025 dan oorspronkelijk geraamd.		-601	Overig
Totaal		601	

4.6.5 Programma 5. Bereikbaarheid: Publieke mobiliteit

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P5-1 Versterken netwerk	0	95	95
P5-2 Duurzaam concessie management	300	422	122
P5-3 Aantrekkelijke knooppunten	275	0	-275
P5-4 Duurzaam beheer en realisatie van OV-inf	18.422	12.256	-6.166
Totaal Baten voor bestemming	18.997	12.773	-6.224
Lasten			
P5-1 Versterken netwerk	-9.285	-5.039	4.246
P5-2 Duurzaam concessie management	-146.847	-150.340	-3.493
P5-3 Aantrekkelijke knooppunten	-3.756	-4.777	-1.021
P5-4 Duurzaam beheer en realisatie van OV-inf	-47.696	-46.161	1.535
Totaal Lasten voor bestemming	-207.583	-206.317	1.266
Saldo baten en lasten voor bestemming	-188.586	-193.544	-4.958

Toelichting verschillen

Baten	Bedrag	Categorie
P5-4	Duurzaam beheer en realisatie van OV-inf	
De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de uitkering van het Rijk vanaf de Decembercirculaire 2025 als decentralisatie uitkering in het provinciefonds is opgenomen. Deze baten zijn onder de algemene middelen verantwoord.	-6.166	Overig
Totaal	-6.166	

Lasten		Bedrag	Categorie
P5-1	Versterken netwerk		
	De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de nadere uitwerking van de transitie van Publieke Mobiliteit meer tijd en voorbereiding nodig heeft dan oorspronkelijk bedacht. Er zijn in het afgelopen jaar met name voorbereidende acties genomen. Die vragen minder budget dan de daadwerkelijke implementatie en realisatie, die oorspronkelijk ook al deels voor dit jaar was bedacht.	896	Vertraging
	De onderbesteding bij de knelpunten in het OV wordt veelal veroorzaakt door een afwachtende houding bij gemeenten om subsidies aan te vragen in het afgelopen jaar. Ook is in een aantal gevallen sprake van een hogere aanvraag dan uiteindelijke toekenning.	1.475	Subsidies
	De onderbesteding heeft onder meer te maken met het besluit van de gemeente Utrecht om het Dalvrij OV minima product niet aan te bieden in 2025. Ook hebben niet alle gemeenten een tegemoetkoming aangevraagd voor hun uitvoeringskosten. Daarnaast is bij gratis OV-minima ook sprake van een lagere vaststelling van de subsidies.	1.875	Subsidies
	Totaal	4.246	
P5-2	Duurzaam concessie management		
	De overschrijding komt doordat er afspraken met de vervoerders over malusregelingen zijn gemaakt wanneer prestaties die afwijken van de contractafspraken. Daarnaast is er middels acties geld teruggegeven aan de reizigers (bijvoorbeeld door korting op abonnementen en de extra treinstop bij Utrecht Leidsche Rijn).	-3.493	Overig
	Totaal	-3.493	
P5-3	Aantrekkelijke knooppunten		
	De overschrijding wordt veroorzaakt door het infraproject Stationsgebied Driebergen-Zeist. Dit is een samenwerking tussen de provincie Utrecht, ProRail en de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Zeist. Aangezien de provincie optreedt als kassier namens beide gemeenten, is de resterende inbreng aan deze gemeenten nog volgens de afgesproken verhouding terugbetaald.	-1.021	Overig
	Totaal	-1.021	
P5-4	Duurzaam beheer en realisatie van OV-inf		
	De onderschrijding op vast onderhoud komt doordat er minder kosten zijn gemaakt voor veiligheidsonderzoeken, omdat er geen grote veiligheidsincidenten waren.	502	Overig
	De onderschrijding komt doordat voor variabel onderhoud een tweetal grote onderhoudsprojecten niet hebben plaatsgevonden, betreft het vervangen spoorstaven Europaplein en het onderhoud KW Uithoflijn en Nieuwegein.	703	Vertraging
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	330	Overig
	Totaal	1.535	

4.6.6 Programma 6. Bereikbaarheid: Gezond en veilig

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P6-1 Meer fietsen over een sterker netwerk	856	697	-159
P6-2 Veiligere infrastructuur en gedrag	0	4	4
P6-4 Verschonen mobiliteit	574	510	-64
Totaal Baten voor bestemming	1.430	1.210	-220
Lasten			
P6-1 Meer fietsen over een sterker netwerk	14.972	18.910	3.938
P6-2 Veiligere infrastructuur en gedrag	-4.835	-4.471	363
P6-3 Samen gezonde groei bereikbaar maken	-14.035	-11.550	2.485
P6-4 Verschonen mobiliteit	-3.178	-2.758	420
Totaal Lasten voor bestemming	-7.075	131	7.206
Saldo baten en lasten voor bestemming	-5.645	1.342	6.987

Toelichting verschillen

Lasten	Bedrag	Categorie
P6-1 Meer fietsen over een sterker netwerk		
Opmerking: Als gevolg van de vrijval van de subsidie Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) zijn per saldo de totale lasten positief i.p.v. negatief. Deze begrotingswijziging is in de Slotwijziging 2025 verwerkt.	-	Subsidies
De onderbesteding komt door de lager vastgestelde bijdragen op de projecten Hogeweg en Kersenbaan aan de gemeente Amersfoort. Deze bijdrage was in het kader van de Samenwerkingsagenda Amersfoort voor het project Bereikbaarheid Centraal Stadsgebied toegezegd.	2.372	Overig
De onderbesteding komt door vertraging bij de infrastructurele projecten zoals Regionaal FietsNetwerk (RFN) en de doorfietsroutes. De oorzaak hiervan is een tekort aan capaciteit, zoals projectleiders. Niet alleen bij onszelf, maar ook bij onze samenwerkingspartners zoals gemeenten en Rijkswaterstaat.	1.566	Vertraging
Totaal	3.938	
P6-2 Veiligere infrastructuur en gedrag		
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	363	Overige
Totaal	363	
P6-3 Samen gezonde groei bereikbaar maken		
De onderschijding komt doordat binnen de programma's UNED en No Regret een aantal projecten in 2025 geen doorgang heeft gevonden waaronder voor gemeente De Bilt. Bestuurlijk is afgesproken deze middelen in te gaan zetten voor gemeente Bunnik en de subsidie wordt in 2026 verstrekt aan de gemeente.	1.050	Subsidies

De onderschrijving komt doordat een aantal MIRT-projecten geen doorgang heeft gevonden zoals de indexering van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV). Tevens is de exploitatiesubsidie Verbetering fietspark Amersfoort lager uitgevallen.	667	Subsidies
De onderschrijving komt doordat capaciteit bij monitoring en verkenningen lager is uitgevallen dan geraamd.	740	Overig
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	28	Overig
	Totaal	2.485

4.6.7 Programma 7: Bereikbaarheid: Infrastructuur en Benutten

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P7-1 Betere Benutting regionale mob.netwerk	0	45	45
P7-2 Versterken netwerk	0	33	33
P7-4 Duurzaam beheren van infrastructuur	1.856	921	-935
Totaal Baten voor bestemming	1.856	999	-857
Lasten			
P7-1 Betere Benutting regionale mob.netwerk	-5.230	-4.052	1.178
P7-2 Versterken netwerk	-4.543	-4.423	120
P7-3 Duurzaam realiseren infrastr en onderh	-5.932	-6.395	-463
P7-4 Duurzaam beheren van infrastructuur	-44.974	-42.160	2.814
Totaal Lasten voor bestemming	-60.680	-57.030	3.649
Saldo baten en lasten voor bestemming	-58.824	-56.031	2.793

Toelichting verschillen

Baten	Bedrag	Categorie
P7-4 Duurzaam beheren van infrastructuur		
De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het nieuw baggerbestek is vertraagd vanwege noodzakelijke monsternames, aanvullend waterbodemonderzoek en afstemming met het waterschap. De daarmee samenhangende baten verschuiven naar 2026.	-400	Vertraging
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	-535	Overig
Totaal	-935	

Lasten	Bedrag	Categorie
P7-1 Betere Benutting regionale mob.netwerk		
De onderbesteding is voornamelijk het gevolg van achterblijvende realisatie van software-updates bij verkeersregelininstallaties (VRI's). Als gevolg van het feit dat momenteel slechts twee leveranciers actief zijn op de Nederlandse VRI-markt, is de productiecapaciteit beperkt. Dit leidt tot langere doorlooptijden en een lagere uitvoeringsgraad dan vooraf geraamd.	1.178	Vertraging
Totaal	1.178	
P7-4 Duurzaam beheren van infrastructuur		
De onderbesteding binnen het variabele onderhoud wordt voornamelijk veroorzaakt door het doorschuiven van werkzaamheden naar 2026. Dit betreft onder meer de N204, waarvoor aanvullende voorbereidingstijd benodigd is, en de N210, waarbij is besloten het project te combineren met andere werkzaamheden. Daarnaast is voor de vaarwegen een nieuw baggerbestek vertraagd afgesloten.	2.600	Vertraging

De onderbesteding binnen het vaste onderhoud wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten bij Verkeersmanagement, als gevolg van intern doorgevoerde optimalisaties aan verkeersregelininstallaties en aanzienlijk lagere energiekosten. Daarnaast heeft het risicogestuurd beheer van de openbare verlichting, in combinatie met de goede staat van de OVL-objecten, geleid tot een afname van het aantal storingen en daarmee tot lagere onderhoudslasten.	1.103	Overig
Totaal	3.703	

4.6.8 Programma 8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P8-1 De culturele infrastructuur is sterk	400	447	47
P8-2 De bezoekerseconomie is sterk	0	525	525
Totaal Baten voor bestemming	400	972	572
Lasten			
P8-1 De culturele infrastructuur is sterk	-25.945	-23.778	2.166
P8-2 De bezoekerseconomie is sterk	-6.097	-6.944	-847
Totaal Lasten voor bestemming	-32.042	-30.723	1.319
Saldo baten en lasten voor bestemming	-31.642	-29.750	1.891

Toelichting verschillen

Baten	Bedrag	Categorie
P8-2 De beheerseconomie is sterk		
De bijdragen voor Recreatie om de Stad (RodS) die bij gemeenten worden geïnd, zijn momenteel niet begroot. Met ingang van 2026 worden deze structureel in de begroting verwerkt.	525	Overige
Totaal	525	

Lasten	Bedrag	Categorie
P8-1 De culturele infrastructuur is sterk		
De onderschrijding komt door vertraging in de uitvoering van twee grootschalige restauratieprojecten (Loenersloot en Nyenrode). De subsidieaanvragen zijn reeds ontvangen, de uitvoering start in 2026.	2.166	Subsidie
Totaal	2.166	
P8-2 De beheerseconomie is sterk		
De overschrijding hangt samen met de indexering van de gemeenschappelijke regelingen binnen het programma Recreatie, Toerisme, Sport en bewegen 2026-2029. Met ingang van de begroting 2026 zijn de gemeenschappelijke regelingen geïndexeerd.	-847	Overige
Totaal	-847	

4.6.9 Programma 9. Economie

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P9-1 Toekomst bedrijfsleven en werknemers	36	148	112
P9-2 Bedrijven werken aan innovaties maatscha	1.894	1.568	-326
Totaal Baten voor bestemming	1.930	1.717	-213
Lasten			
P9-1 Toekomst bedrijfsleven en werknemers	-3.601	-3.485	115
P9-2 Bedrijven werken aan innovaties maatscha	-9.047	-8.742	305
P9-3 Voldoende vestigingsmogelijkheden	-1.141	-907	233
Totaal Lasten voor bestemming	-13.788	-13.135	653
Saldo baten en lasten voor bestemming	-11.858	-11.418	440

Geen toelichtingen bij verschillen < € 0.5 miljoen.

4.6.10 Programma 10. Bestuur

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Verschil
Baten			
P10-1 Provinciebestuur sterk en duidelijk	235	176	-59
P10-4 Strategisch vermogen is groot	130	184	54
P10-5 Regionale slagkracht sterk	0	17	17
P10-7 Concernbrede aansturing brede thema	0	21	21
P10-9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar	0	14	14
Totaal Baten voor bestemming	365	411	46
Lasten			
P10-1 Provinciebestuur sterk en duidelijk	-12.158	-13.870	-1.712
P10-2 Integriteit is een vast onderdeel	-299	-287	12
P10-3 Intensievere aanpak van ondermijning	-1.053	-958	95
P10-4 Strategisch vermogen is groot	-2.818	-2.842	-24
P10-5 Regionale slagkracht sterk	-6.652	-5.670	982
P10-6 Gemeenten, waterschap conf. wet	-1.551	-1.420	131
P10-7 Concernbrede aansturing brede thema	-1.205	-1.317	-113
P10-8 Juridisch fundament sterker	-2.241	-2.106	136
P10-9 De communicatie is zichtbaar, vindbaar	-3.732	-4.009	-277
Totaal Lasten voor bestemming	-31.710	-32.480	-770
Saldo baten en lasten voor bestemming	-31.345	-32.069	-724

Toelichting verschillen

Lasten		Bedrag	Categorie
P10-1	Provinciebestuur sterk en duidelijk		
De overschrijding hangt samen met extra dotatie aan de voorziening pensioenen gedeputeerden i.v.m. de overgang van deze pensioenen naar het ABP in 2028. De hoogte van het bedrag was nog niet bekend bij het opmaken van de Slotwijziging.		-1.038	Overig
De overschrijding komt doordat de vergoedingen van de Staten- en commissieleden zijn geïndexeerd. In de najaarsrapportage was dit reeds gemeld.		-619	Overig
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.		-25	Overig
Totaal		-1.682	
P10-5	Regionale slagkracht sterk		
De onderschrijding komt doordat de financiële afhandeling van de bijdrage aan het fusieproces RUD-ODRU nog niet geheel is afgewikkeld. Dit zal plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2026. Bij de bestemmingsvoorstellen is een dotatie in de reserve RUD-ODRU voorgesteld.		345	Vertraging
Overige verschillen < € 0,5 miljoen.		637	Overig
Totaal		982	

4.6.11 Programma 11. Overzicht Overhead

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
Baten			
P11-1 De financiële keten is robuust	0	20	20
P11-2 Organisatie duurzaam inzetbaar	0	85	85
P11-3 ICT-fundament is toekomstbestendig	65	78	13
P11-5 De provincie geeft het goede voorbeeld	4.055	4.141	86
Totaal Baten voor bestemming	4.121	4.324	203
Lasten			
P11-1 De financiële keten is robuust	-6.607	-6.376	231
P11-2 Organisatie duurzaam inzetbaar	-13.137	-10.671	2.465
P11-3 ICT-fundament is toekomstbestendig	-16.914	-15.564	1.350
P11-4 De dienstverlening is klantgericht	-16.509	-15.018	1.491
P11-5 De provincie geeft het goede voorbeeld	-14.175	-18.872	-4.697
P11-6 De beheersing van de organisatie	-2.161	-1.785	377
Totaal Lasten voor bestemming	-69.503	-68.287	1.216
Saldo baten en lasten voor bestemming	-65.382	-63.963	1.420

Toelichting verschillen

Lasten		Bedrag	Categorie
P11-2	Organisatie duurzaam inzetbaar		
	De onderschrijding komt doordat er een traineeprogramma met 14 trainees loopt, terwijl er voor 30 fte budget is.	1.800	Overig
	De onderschrijding komt doordat er door medewerkers organisatiebreed in 2025 minder Persoonlijk Budget Duurzame Inzetbaarheid (PBDI) is ingezet dan geraamd.	500	Overig
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	165	Overig
	Totaal	2.465	
P11-3	ICT-fundament is toekomstbestendig		
	De onderschrijding komt door vertraging op enkele projecten in onze IV roadmap. Dit door een latere aanbesteding en vertraging bij implementatie.	750	Vertraging
	De onderschrijding komt door besparingen op extra personeel in de informatievoorziening dan gemeld bij de najaarsrapportage.	600	Overig
	Totaal	1.350	
P11-4	De dienstverlening is klantgericht		
	De onderschrijding komt door vertraging van de implementatie van het inkoopstelsel.	570	Vertraging
	De onderschrijding komt door vertraging van de implementatie van het subsidiesysteem.	512	Vertraging
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	409	Overig
	Totaal	1.491	
P11-5	De provincie geeft het goede voorbeeld		
	De overschrijding komt door de extra afschrijvingen. We schrijven af over activa conform afschrijvingstermijnen behorend bij het actief. De activa waar nog een restwaarde op stond is nu -in lijn met het BBV- afgeschreven aangezien betreffende activa na verbouwing van de verdiepingen niet meer aanwezig is. Het betreft inbouwpakketten en inventaris.	-4.050	Overig
	Overige verschillen < € 0,5 miljoen.	-647	Overig
	Totaal	-4.697	

4.6.12 Algemene middelen

Beleidsdoelen	Begroting 2025 Bijgesteld	Rekening 2025	Vershil
Baten			
Opcen ten motorrijtuigenbelasting	168.626	164.658	-3.969
Uitkering provinciefonds	369.995	379.567	9.572
Overigen	430	0	-430
Dividend	386	481	95
Saldo treasury	4.057	4.369	312
Totaal Baten voor bestemming	543.494	549.075	5.581
Lasten			
Onvoorzien en stelposten	-2.040	0	2.040
Overigen	0	329	329
Saldo treasury	-20	-14	6
Uitkering provinciefonds	-1.188	0	1.188
Totaal Lasten voor bestemming	-3.248	315	3.563
Saldo baten en lasten voor bestemming	540.247	549.390	9.143

Toelichting verschillen

Verschillenanalyse van de baten

	Bedrag	Categorie
Opcen ten Motorrijtuigenbelasting		
Uit de eindejaarsopgave van de Belastingdienst blijkt dat de werkelijke opbrengst over het jaar 2025 lager is. Zie de paragraaf Provinciale belastingen en heffingen voor een nadere toelichting.	-3.969	Overig
Uitkering Provinciefonds		
De hogere baten betreft het voordelig financieel effect van de decembercirculaire 2025. Over de decembercirculaire 2025 is Provinciale Staten geïnformeerd met een memorandum .	9.572	Overig

Verschillenanalyse van de lasten

	Bedrag	Categorie
Onvoorzien en Stelposten		
Diverse stelposten, waaronder salarissen en subsidies, die niet zijn gebruikt en bij de Najaarsrapportage hadden moeten vrijvallen.	2.040	Overig
Uitkering provinciefonds		
Geraamde stelpost vanuit de septembercirculaire 2025 hoefde niet ingezet te worden.	1.188	Overig
Totaal	1.523	

4.7 Post onvoorzien

Conform artikel 28, lid b. van het BBV dient in de jaarrekening inzicht te worden gegeven in de aanwending van het bedrag voor onvoorzien. De stelpost onvoorzien kende in 2025 bij aanvang een omvang van € 0,1 miljoen. In 2025 is geen mutaties geweest in de post onvoorzien.

4.8 Overzicht incidentele baten en lasten

Inleiding

Conform artikel 28 lid c van het BBV geven wij in dit onderdeel een overzicht van de incidentele baten en lasten. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de Commissie BBV is de stellige uitspraak opgenomen dat een nadere toelichting op deze incidentele posten vereist is. De commissie adviseert om in de financiële verordening een grensbedrag op te nemen vanaf welke omvang deze incidentele posten afzonderlijk gespecificeerd dienen te worden. In de door Provinciale Staten vastgestelde financiële verordening is opgenomen dat dit grensbedrag € 0,5 miljoen per afzonderlijke (begrotings)post betreft (art 7).

In die financiële verordening (artikel 7, lid 5) is ook het kader opgenomen dat de provincie Utrecht hanteert om te bepalen welke posten als incidenteel of structureel aangemerkt dienen te worden. Dat kader is als volgt:

- a. structurele baten en lasten zijn:
  - i. begrotingsposten die regulier van aard zijn en voortkomen uit normale meerjarige activiteiten (voor onbepaalde tijd); of
  - ii. baten en lasten die tijdelijk worden verhoogd, maar waarvan de aard van de werkzaamheden structureel is;
- b. incidentele baten en lasten zijn:
  - i. begrotingsposten die naar de aard van de raming als incidenteel aan (tijdelijk) te merken zijn;
  - ii. begrotingsposten met een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum die zich maximaal 3 jaar voordoen, waarbij de scheidslijn tussen drie jaar of langer een hulpmiddel is bij het bepalen of er sprake is van incidenteel of structureel, de aard van de werkzaamheden van een begrotingspost gaat altijd boven dit hulpmiddel; of
  - iii. lasten en baten van specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUK-gelden), gedurende de looptijd van de regeling; of
  - iv. mutaties op een reserve, tenzij het gaat om onttrekkingen aan reserves die ter dekking dienen van kapitaallasten.

Totstandkoming

De staat van incidentele baten en lasten is gebaseerd op een analyse van de realisatie. Hierbij is gekeken naar de aard van de kosten. Als deze een structureel karakter hebben zijn deze ook als structureel bestempeld, ongeacht een eventuele dekking uit reserves.

Er is een vergelijking en analyse gemaakt tussen de incidentele begrotingsbedragen en de gerealiseerde lasten. De gerealiseerde bedragen zijn vervolgens opgenomen in de staat van incidentele baten en lasten.

Financieel beeld

In onderstaande tabel is een samenvattend financieel beeld weergegeven van de incidentele en structurele baten en lasten die in deze jaarrekening zijn verantwoord. Het financieel beeld laat zien dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is sprake van structureel evenwicht

Incidentele en structurele baten en lasten 2025	Incidenteel	Structureel	Totaal
1. Ruimtelijke ontwikkeling	15.847	19.027	34.874
2. Landelijk gebied	18.998	77.216	96.214
3. Bodem, water en milieu	6.853	25.205	32.058
4. Klimaat en energietransitie	6.167	14.132	20.299
5. Bereikbaarheid - Publieke mobiliteit	0	206.317	206.317
6. Bereikbaarheid - Gezond en Veilig	0	-131	-131
7. Bereikbaarheid Infrastruct. en Benutten	0	57.030	57.030
8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	511	30.212	30.723
9. Economie	3651	9.484	13.135
10. Bestuur	1.521	30.959	32.480
11. Overzicht overhead	1.050	67.237	68.287
Algemene dekkingsmiddelen en stelposten		-315	-315
Totaal aan lasten	54.598	536.373	590.971
1. Ruimtelijke ontwikkeling	-12.113	-638	-12.751
2. Landelijk gebied	-4.485	-12.498	-16.983
3. Bodem, water en milieu	-6.100	-2.544	-8.644
4. Klimaat en energietransitie	-3.416	-1.613	-5.029
5. Bereikbaarheid - Publieke mobiliteit	0	-12.773	-12.773
6. Bereikbaarheid - Gezond en Veilig	0	-1.210	-1.210
7. Bereikbaarheid Infrastruct. en Benutten	0	-999	-999
8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	0	-972	-972
9. Economie	-1581	-136	-1.717
10. Bestuur	0	-411	-411
11. Overzicht overhead	0	-4.324	-4.324
Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	0	-549.075	-549.075
Totaal aan baten	-27.695	-587.193	-614.888
Storting in reserves	123.650	0	123.650
Onttrekkingen aan reserves	-197.493	0	-197.493
Totaal reserves	-73.843	-	-73.843
		0	
Eindtotaal	-46.940	-50.820	-97.760

Programma/ onderdeel	Specificatie	Toelichting	Incidentele lasten 2025	Incidentele baten 2025
1. Ruimtelijke ontwikkeling	Kansenmakersteam Ruimtelijke Ontwikkeling	De lasten worden gedekt uit een bijdrage vanuit het rijk voor het Kansenmakersteam. Volgens de Financiële verordening worden deze lasten en baten met een looptijd van max. 3 jaar als incidenteel aangemerkt.	739	-370
	Coördinatie opvang Oekraïners	De coördinatie opvang Oekraïners wordt per jaar bepaald, dit betreft een Specifieke Uitkering voor het jaar 2025. Volgens de Financiële verordening worden deze lasten en baten vanuit een SPUK als incidenteel aangemerkt.	1.061	-1.061
	Sanering PFAS VBS	Voor de sanering van de PFAS verontreiniging op de voormalige Vliegbasis Soesterberg hebben we een incidentele rijksbijdrage ontvangen. Tegenover deze rijksbijdrage staan incidentele saneringslasten.	1.269	-1.269
	Groen Groeit Mee	Specifieke Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk Gebied, waarbij de lasten incidenteel worden gefinancierd door een tijdelijke Rijkssubsidie voor een specifieke periode.	1.311	-1.392
	Versnelling woningbouw	Voor het beleidsdoel "Passende woonruimte bij woningbehoefte" is voor 2024 tot en met 2026 een jaarlijks bedrag opgenomen voor het Programma Versnelling Woningbouw. Bij de baten zien we de hiervoor gedeclareerde Spuk bedrag. Volgens de Financiële verordening worden deze lasten en baten met een looptijd van max. 3 jaar als incidenteel aangemerkt.	8.766	-3.591
	Overige zaken	In 2017 is besloten om het Park Vliegbasis Soesterberg te verkopen. Deze verkoopopbrengst maakt geen onderdeel uit van de grondexploitatie en zijn achter de hand gehouden om de Mitigerende maatregelen te dekken. Als gevolg van een verwerkte correctie is een incidentele bate verantwoord van € 4.4 miljoen (zie toelichting in paragraaf 4.3.1.1. De verkoopopbrengst is ingezet voor Bomencompensatie en Mitigeren maatregelen. De lasten hebben betrekking op grondexploitaties en op basis van het BBV worden kosten en opbrengsten grondexploitaties aangemerkt als incidenteel.	2.701	-4.430
Subtotaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling			15.847	-12.113
2. Landelijk gebied	Biodiversiteit in Stad en Dorp	Specifiek project programma Natuur Inclusief Isoleren waarbij de lasten incidenteel worden gefinancierd door een tijdelijke Rijkssubsidie. Het betreft een SPUK-Subsidieregeling (SiSa) die loopt van 11-12-2023 tot en met 31-12-2030.	1.244	-365
	Faunabeheer	Doorontwikkelen en intensiveren van activiteiten gericht op alternatieve en innovatieve methoden, preventie faunabeleid en het initiëren van onderzoeken. Daarnaast onderzoeksopdrachten voor nieuw te ontwikkelen ganzenafspraken en aanpak van de wolf. Dit zijn tijdelijk beschikbaar gestelde middelen met als einddatum 2025.	2.157	-

	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid	Tijdelijke subsidieregeling tot en met 2029 die gefinancierd wordt door middelen vanuit de Europese Unie en cofinanciering door provincie Utrecht. De provinciale cofinanciering wordt gedekt vanuit de bestemmingsreserve Landelijk Gebied. De cofinanciering is voor een vastgestelde periode van 5 jaar en dus incidenteel.	3.210	
	POP3	Tijdelijke subsidieregeling (afloop openstelling 2023) van EU en Provinciale middelen met extra beheerlasten RVO in 2024 en 2025. Deze worden gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve POP3. Het betreft beheerslasten RVO inzake afwikkeling subsidieregeling POP3 tot en met begrotingsjaar 2026.	472	-
	Regeling Programma Natuur fase I	Specifiek project programma Natuur waarbij de lasten incidenteel worden gefinancierd door een tijdelijke Rijkssubsidie voor een specifiek vastgestelde periode.	1.389	-1.353
	Regeling Programma Natuur fase II	Specifiek project programma Natuur waarbij de lasten incidenteel worden gefinancierd door een tijdelijke Rijkssubsidie voor een specifiek vastgestelde periode.	1.006	-263
	Regeling Maatregelenpakket 3 Landbouw	Specifieke Regeling Provinciale Maatregelen Landelijk Gebied waarbij de lasten incidenteel worden gefinancierd door een tijdelijke Rijkssubsidie voor een specifiek vastgestelde periode.	2.504	-2.504
Subtotaal 2. Landelijk gebied			11.982	-4.485
3. Bodem, water en milieu	Programma Bodemsanering	Voor het beleidsdoel "Bodem- en grondwatersysteem is schoon" zijn middelen opgenomen voor onderzoek en aanpak bodeminformatie, diffuus lood en PFAS. De lasten en baten die worden gedekt vanuit een SPUK zijn hier meegenomen. Het betreft een SPUK voor een specifiek vastgestelde periode.	1.139	-1.024
	Bodemdaling Veenweide Kennisdeling	Voor bodemdaling remmende maatregelen zijn incidentele middelen opgenomen. Deze lasten en baten die worden gedekt vanuit een SPUK voor Bodemdaling Veenweide en zijn hier meegenomen. Het uitvoeringsprogramma is vastgesteld voor een specifiek periode. Daarmee zijn dit incidentele middelen en bestedingen.	2.200	-1.562
	ULPG Maatregelenpakket	SPUK ULPG Maatregelenpakket voor een specifiek vastgestelde periode.	3.514	-3.514
Subtotaal 3. Bodem, water en milieu			6.853	-6.100
4. Energietransitie	Energietransitie	Het programma Energietransitie zou tot eind 2025 lopen, maar wordt verlengd en wordt gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Energietransitie. Het betreft een SPUK (CDOKE) K28 derhalve incidenteel. Het grootste deel is overigens structureel (vanaf 2026 volledig structureel) uit de decentralisatie uitkering	1.865	-2.338

	Zon op dak	Dit betreft subsidies aan bedrijven en maatschappelijke organisaties voor batterijen om hun zonnedaken beter te kunnen benutten en netcongestie te verminderen. De subsidies zijn verstrekt op grond van een tijdelijke subsidieregeling. Het betreft een specifieke uitvoeringsperiode en loopt tot 2025.	3.308	-
	Maatschappelijk- en bedrijfsmatig vastgoed	Betreft Specifieke Uitkering maatschappelijk- en bedrijfsmatig vastgoed voor een vastgestelde periode	994	-1.078
Subtotaal 4. Energietransitie			6.167	-3.416
8. Cultuur en erfgoed	De culturele infrastructuur is sterk	Betreft de viering van het 650-jarig bestaan van de provincie Utrecht.	511	
Subtotaal 8. Cultuur en erfgoed			511	-
9. Economie	Cofinancieringsfonds	Cofinancieringsfonds is o.a. de Mkb Innovatietopsectorenregeling, deze is incidenteel omdat het een SpUk is t.b.v. een co-financieringsregeling met EZ. Het betreft de periode 2024 t/m 2029.	1.972	-1.581
	Regionale Onderwijs-Arbeidsmarktagenda	Betreft de meerjarige incidentele lasten voor de realisatie van de Human Capital Agenda. Deze is in 2021 met een statenvoorstel door PS goedgekeurd. Het programma is vastgesteld voor een specifiek vastgestelde periode (loopt t/m 2028).	1.679	
Subtotaal 9. Economie			3.651	-1.581
10. Bestuur	Regionale slagkracht sterk	De provincie Utrecht heeft € 2 miljoen ter beschikking gesteld voor kosten van de samenvoeging en is derhalve een eenmalige activiteit die voor beide omgevingsdiensten RUD/ODRU beschikbaar is gesteld. De gelden zijn in 2024 gedoteerd in de desbetreffende reserve en in 2025 zijn deze kosten onttrokken.	1.521	
Subtotaal 10. Bestuur			1.521	-
11. Overhead	ICT projecten	Betreft kosten voor nieuwe IV systemen ten behoeve van de gehele organisatie en betreft organisatieonderzoek, ontwikkel en implementatie kosten van diverse projecten	1050	
Subtotaal 11. Overhead			1.050	-
Totaal incidentele baten en lasten			47.582	-27.695
	Stortingen in reserves	Mutaties reserves worden genomen als incidenteel	123.650	
	Onttrekkingen aan reserves	Mutaties reserves worden genomen als incidenteel		-197.493
Totaal reserves			123.650	-197.493
Eindtotaal			171.232	-225.188

4.9 Overzicht structurele mutaties reserves

Er zijn geen structurele mutaties in de reserves.

4.10 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Inleiding

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. De bezoldigingsmaxima worden jaarlijks geïndexeerd.

Meer informatie over de WNT is te vinden via de speciaal daarvoor ingerichte [website](#) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De WNT is van toepassing op provincie Utrecht. Het voor provincie Utrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum. Conform artikel 28, lid e van het BBV wordt in onderstaande overzichten inzicht gegeven in de bij wet vereiste gegevens met betrekking tot de bezoldiging van topfunctionarissen. De functies die bij de provincie Utrecht hiertoe behoren zijn de provinciesecretaris en de statengriffier (artikel 1.1, lid b, sub 2 van de WNT 2022).

Bezoldiging topfunctionarissen

Overzicht van de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	AG Knol	CA Peters
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01-2025 t/m 31-12-2025	01-01-2025 t/m 31-12-2025
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 182.100	€ 150.654
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.291	€ 23.146
<i>Subtotaal</i>	€ 205.391	€ 173.800
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 205.391	€ 173.800
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		

bedragen x € 1	AG Knol	CA Peters
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01-2024 t/m 31-12-2024	01-01-2024 t/m 31-12-2024
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 174.593	€ 146.256
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.295	€ 22.777
<i>Subtotaal</i>	€ 197.888	€ 169.033
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
Bezoldiging	€ 197.888	€ 169.033

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.11 Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Deze rechtmatigheidsverantwoording (RMV) is in overeenstemming met wet- en regelgeving, conform in lijn met het RMV-format dat door de commissie BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) is voorgeschreven.

In samenhang met deze paragraaf zijn ook de volgende onderdelen van dit jaarverslag van belang:

- Toelichtingen van afwijkingen boven de rapportagegrens staan in de paragraaf Bedrijfsvoering;
- Het vastgestelde normenkader voor rechtmatigheid welke is toegelicht in de paragraaf 4.2 Grondslagen van de financiële verslaggeving.

De grensbedragen voor 2025 zijn vastgesteld in de financiële verordening en zijn als volgt:

- Verantwoordingsgrens: 2% van de werkelijke lasten exclusief dotaties aan reserves (voor de jaarrekening 2025 is dit € 11,8 miljoen);
- Rapportagegrens: € 0,5 miljoen op programmaniveau.

De onrechtmatigheden vanaf de rapportagegrens worden gerapporteerd en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Verantwoordelijkheid college van Gedeputeerde Staten (GS)

De baten en lasten en ook de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht Gedeputeerde Staten toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de

waardingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de Provinciale Staten op 17 december 2025 [UTSP-1817509148-274](#) vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door Provinciale Staten bepaald en bedraagt 2 % van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 11,8 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevindingen

Gedeputeerde Staten stellen vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 5,2 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 11,8 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college een bedrag van € 0,7 miljoen acceptabel op basis van door Provinciale Staten vastgestelde afspraken.

De totaal geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (in miljoenen €)	2024	2025
1a. Overschrijding lasten op programmaniveau (door PS vastgesteld autorisatieniveau)	15,5	0,7
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (-kredieten)	0,5	0,5
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan PS zijn gemeld (volgens financiële verordening).	-	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	16,0	1,2
4a. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is omschreven in de financiële verordening 2025.	14,3	0,7
4b. De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht.	1,7	0,5
Voorwaarden criterium		
5a. Inkoop en Aanbestedingen	1,6	3,8
5b. Overige processen	-	0,2
M&O criterium		
6. Geen bevindingen	0	0
Totaal Onrechtmatigheden (totaal begroting +voorwaarden + M&O)	17,6	5,2
Waarvan acceptabel (4a)	14,3	0,7
Waarvan niet-acceptabel	3,3	4,5

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met Provinciale Staten aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.12 Overzicht op taakvelden

Programma - Taakveld	Bijgestelde Begroting Baten	Bijgestelde begroting Lasten	Rekening Baten	Rekening Lasten
1. Ruimtelijke ontwikkeling				
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.858	18.987	2.969	17.250
8.2 Volkshuisvesting	2.248	2.011	1.431	1.898
8.9 Ruimte, overige baten en lasten	7.330	18.074	8.352	15.726
Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling	12.436	39.072	12.751	34.874
2. Landelijk gebied				
3.1 Waterkeringen	0	1.613	0	857
4.4 Vergunningverlening en handhaving	500	22.564	1.230	22.433
4.6 Duurzaamheid	0	897	0	1.131
5.1 Natuurontwikkeling	8.787	31.156	8.008	25.198
5.2 Beheer natuurgebieden	1.080	23.530	2.623	25.260
5.3 Beheer flora en fauna	325	4.675	353	3.458
5.9 Natuur, overige baten en lasten	6.824	9.899	744	2.629
6.1 Agrarische aangelegenheden	5.117	19.607	4.026	14.930
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	300	0	238
7.2 Maatschappij	0	150	0	79
Totaal 2. Landelijk gebied	22.632	114.391	16.983	96.214
3. Bodem, water en milieu				
3.1 Waterkeringen	5	759	0	788
3.3 Kwantiteit grondwater	120	307	0	127
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	0	551	17	674
3.9 Water, overige baten en lasten	0	1.838	0	1.763
4.1 Bodembescherming	1.334	1.812	2.027	2.611
4.2 Luchtverontreiniging	0	11	0	62
4.3 Geluidhinder	0	1.057	0	1.030
4.4 Vergunningverlening en handhaving	89	1.459	24	1.649
4.5 Ontgronding	0	1.761	0	1.331
4.6 Duurzaamheid	107	4.345	107	4.204
4.9 Milieu, overige baten en lasten	3.212	15.225	1.391	11.955
5.2 Beheer natuurgebieden	3.900	3.900	3.515	3.515
5.9 Natuur, overige baten en lasten	0	20	0	0
6.1 Agrarische aangelegenheden	7.462	7.294	1.563	2.063
6.3 Kennis en innovatie	0	214	0	286
7.9 Cultuur en maatschappij, overige B en L	0	66	0	0
Totaal 3. Bodem, water en milieu	16.229	40.620	8.644	32.058

4. Klimaat en energietransitie

2.1 Landwegen	945	1.480	1.081	1.643
4.6 Duurzaamheid	3.309	17.487	3.197	15.781
6.3 Kennis en innovatie	0	364	0	360
6.4 Recreatie en toerisme	0	46	0	46
6.9 Regionale economie, overige B en L	829	3.353	751	2.470
Totaal 4. Klimaat en energietransitie	5.083	22.730	5.029	20.299

5. Bereikbaarheid - publieke mobiliteit

0.6 Overhead	0	361	0	410
2.1 Landwegen	275	3.553	0	3.092
2.3 Openbaar vervoer	18.722	203.316	12.773	201.044
2.9 Verkeer en vervoer, overige B en L	0	203	0	1.685
7.1 Cultuur	0	150	0	86
Totaal 5. Bereikbaarheid - publieke mobiliteit	18.997	207.583	12.773	206.317

6. Bereikbaarheid - gezond en veilig

2.1 Landwegen	1.430	6.440	1.139	-897
2.9 Verkeer en vervoer, overige B en L	0	635	72	765
4.6 Duurzaamheid	0	0	0	0
Totaal 6. Bereikbaarheid - gezond en veilig	1.430	7.075	1.210	-131

7. Bereikbaarheid - infrastructuur en benutten

2.1 Landwegen	1.526	53.977	907	50.055
2.2 Waterwegen	330	5.811	92	5.536
2.3 Openbaar vervoer	0	299	0	387
2.9 Verkeer en vervoer, overige B en L	0	592	0	1.052
Totaal 7. Bereikbaarheid - infrastructuur en benutten	1.856	60.680	999	57.030

8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme

1.9 Bestuur, overige baten en lasten	0	550	0	512
6.3 Kennis en innovatie	0	0	0	0
6.4 Recreatie en toerisme	0	6.097	525	6.944
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	315	0	4
7.1 Cultuur	0	21.639	47	20.017
7.2 Maatschappij	0	0	0	0
7.9 Cultuur en maatschappij, overige B en L	400	3.441	400	3.245
Totaal 8. Cultuur, erfgoed, recreatie en toerisme	400	32.042	972	30.723

9. Economie

1.9 Bestuur, overige baten en lasten	0	347	0	398
4.6 Duurzaamheid	0	200	0	-33
6.3 Kennis en innovatie	1.930	5.242	1.574	5.266
6.4 Recreatie en toerisme	0	2.488	0	2.649
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	5.511	143	4.854
Totaal 9. Economie	1.930	13.788	1.717	13.135

10. Bestuur

0.6 Overhead	0	7.178	35	7.251
1.1 Provinciale Staten	94	4.337	95	5.188
1.2 Gedeputeerde Staten	0	4.076	31	5.590
1.3 Kabinetszaken	141	2.783	50	2.528
1.4 Bestuurlijke organisatie	130	2.044	184	2.307
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regio	0	3.654	0	2.839
1.6 Openbare orde en veiligheid	0	30	0	158
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	0	5.149	0	4.513
4.6 Duurzaamheid	0	1.455	17	1.063
6.9 Regionale economie, overige B en L	0	0	0	7
7.2 Maatschappij	0	1.003	0	922
8.3 Stedelijke vernieuwing	0	0	0	113
Totaal 10. Bestuur	365	31.710	411	32.480

11. Overhead

0.6 Overhead	4.121	69.503	4.324	68.287
Totaal 11. Overhead	4.121	69.503	4.324	68.287

Algemene middelen

0.1 Uitkering provinciefonds	369.995	1.188	379.567	0
0.2 Opbrengst provinciale belastingen	168.626	0	164.658	0
0.3 Geldleningen en uitzettingen	4.057	20	4.369	14
0.4 Deelnemingen	386	0	481	0
0.5 Alg dekkingsmiddelen, overige B en L	430	2.040	0	-329
Totaal Algemene middelen	543.494	3.248	549.075	-315
Saldo voor bestemming	628.973	642.441	614.889	590.971
0.8 Mutaties reserves	205.910	123.666	197.493	123.650
Totaal na bestemming	834.883	766.107	812.382	714.621

4.13 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa)

Conform artikel 58a van het BBV dient in de jaarrekening de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen te worden verstrekt op basis van indicatoren. Bij ministeriële regeling is hiervoor een model vastgesteld waarin deze informatie dient te worden opgenomen, en waarbij is aangegeven om welke specifieke uitkeringen het gaat.

Hieronder treft u dit verplicht gestelde model aan met de daarin opgenomen informatie.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C130	Compensatie VS Woo	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C130/01 € 65.352				
OCW	D28	Impuls jongeren en talent	Naam instelling of samenwerkingsverband Aard controle n.v.t. Indicator: D28/01	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband Aard controle R Indicator: D28/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband Aard controle n.v.t. Indicator: D28/03	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D28/04	Eventuele toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: D28/05
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	1 Stg. zinnig: fieldlab jongeren cult Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05
			1 IENM/BSK-2016/67330 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 IenW/BSK-2018/39208 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 IenW/BSK-2021/20279 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 2016.059.01 € 14.915	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen emaaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/11
			1 IENM/BSK-2016/67330 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			2 IenW/BSK-2018/39208 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			3 IenW/BSK-2021/20279 € 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			4 2016.059.01 € 14.915	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
lenW	E20	Regeling stimuleren verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E20/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E20/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04	
			€ 59.071	€ 1.347.750	€ 1.055.735	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08	
			1 108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja	0		
			2 109 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden aantal in st	Ja	0		
			3 124 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en berm aantal in meters	Ja	0		
			4 229 Aanleg van ongelijkvloerse fietsoversteekplaatsen aantal in st	Nee	0		
			5 232 Aanleg van een rotonde buiten de bebouwde kom aantal in st	Ja	1		
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikingsnummer / en projectnaam Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E53/02	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj) Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj) Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05
			1 3312081 € 0	€ 75.000	€ 0	1-10-2022	31-12-2025
			2 3829985 € 0	€ 0	€ 0	8-7-2025	31-12-2026
			Kopie beschikingsnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09		
			1 3312081 2023	nee			
			2 3829985 2025	Nee			

lenW	E56	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/01	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project Aard controle n.v.t. Indicator: E56/03	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/04	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Aard controle R Indicator: E56/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/06
			1 € 4.642.432	€ 4.037.484	€ 16.722.041	Ja	€ 0	Nee
			2 € 273.969	€ 0	€ 466.673	Ja	€ 0	Nee
			3 € 468.266	€ 444.412	€ 1.259.888	Ja	€ 0	Nee
			Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E56/07	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E56/08				
			1 c. ondersteuning bij kennisuitwisseling en planvorming door werkgevers en advisering aan werkgevers ten behoeve van verduurzaming van woon-werkverkeer	Nee				
			2 d. ondersteuning van stimulering door werkgevers van gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer en zakelijk verkeer	Nee				
			3 f. Ondersteuning bij het doen van onderzoek en het opstellen en uitvoeren van plannen ten behoeve van de ontwikkeling van keten- en de mobiliteit.	Nee				
lenW	E57	Tijdelijk Regeling Specifieke uitkering Zero Emissie Bus 2022-2024	Beschikingsnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E57/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E57/02	Het aantal gerealiseerde niet-gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving Aard controle R Indicator: E57/03	De som van het totaal aantal gerealiseerde gelede ZE-bussen met batterij-elektrische aandrijving, ZE-touringcars en ZE-bussen met waterstof-elektrische aandrijving Aard controle R Indicator: E57/04	Zijn de bussen binnen drie jaar ingezet in de dienstregeling?	Is voldaan aan het kilometerverste (Ja/ Nee) (zie invulwijzer)? Aard controle R Indicator: E57/05
			1 BUS2300005	Nee	0	0	Nee	Nee
			Zijn de bussen minimaal drie jaar ingezet in de dienstregeling waar de aanvraag betrekking op heeft of voor de uitvoering van de concessie die op die concessie volgt? (Ja/Nee) Aard controle R Indicator: E57/07					
			1 Nee					
lenW	E58	Tijdelijk regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E58/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E58/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E58/03	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E58/04	Correctie besteding (jaar T-1) Aard controle R Indicator: E58/05	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E58/06
			1 Bronnenonderzoek PFAS	€ 108.117	€ 200.046	nee	€ 0	nee
			2 Aanpak diffuus lood DRV	€ 470.113	€ 2.295.608	nee	€ 0	nee
			3 Hoge Rijndijk 8 Woerden	€ 0	€ 95.475	nee	€ 0	nee
			4 drugslab Spoorlaan 35 Overberg	€ 0	€ 669.782	nee	€ 0	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E58/07					
			1 Nee					
lenW	E58B	Tijdelijk regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	Hieronder per regel één gemeentel(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen SiSa tussen medeoverheden Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/01	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E58B/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/04	Project afgerond (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/05	
			1 N.V.T					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E58B/06					
			1 N.V.T					
lenW	E68	Fietsbrug A12 (onderdeel van 'no regret'-pakket UNed)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E68/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t. Indicator: E68/02	Is de uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat gesloten? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E68/03	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E68/04		
			€ 0	€ 0	Ja	Nee		
lenW	E83	Tijdelijk regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01	Besteding (jaar T) per project Aard controle R Indicator: E83/02	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03	Correctie Jaar T-1 per project (v/m SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)) Aard controle R Indicator: E83/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05	
			1 Aanpak diffuus lood De Ronde Venen IENW/BSK-2022/223467	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	
			2 Aanpak spoedlocaties 1 IENW/BSK-2022/223056	€ 1.434	Ja	€ 0	€ 359.485	
			3 Aanpak spoedlocaties 2 IENW/BSK-2022/277276	€ 0	Ja	€ 0	€ 14.609	
			Kopie projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			1 Aanpak diffuus lood De Ronde Venen IENW/BSK-2022/223467	Ja			€ 0	
			2 Aanpak spoedlocaties 1 IENW/BSK-2022/223056	Ja			€ 0	
			3 Aanpak spoedlocaties 2 IENW/BSK-2022/277276	Ja			€ 0	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E84/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E84/03	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 17.027	€ 601.084	€ 413.085	Nee		
			Naamnummer per maatregel Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			1 310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden(aantal in Meters)	Nee	48.200			
			2 377 Aanleg van een fietsoversteek, via een middenland, alleen bij een kruispunt(aantal in Stuks)	Nee	0			
			3 378 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt(aantal in Stuks)	Nee	0			

lenW	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelinstanties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T)	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties (t/m jaar T)	Totale besteding aan het project (jaar T)	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/02	Aard controle R Indicator: E85/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/05	
			22	23	€ 289.269	€ 344.992	Nee	
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikkingnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02	Aard controle R Indicator: E87B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04	Aard controle R Indicator: E87B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06
			1 S2023-000997	0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08				
			1	0	Nee			
lenW	E97	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project (t/m SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1))	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01	Aard controle R Indicator: E97/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/03	Aard controle R Indicator: E97/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/05	
			1 Tijd. Reg. SPLUK Bodem 2023, onderdeel van historische spoedopgaven en buitenprop. Opgaven	€ 118.820	Nee	€ 0	€ 1.359.867	
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Beschikking kenmerk
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/11
			1 Tijd. Reg. SPLUK Bodem 2023, onderdeel van historische spoedopgaven en buitenprop. Opgaven	Ja	0	Nee	0	
lenW	E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	Projectcategorie	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project Geldt alleen voor SiSa 2023	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/02	Aard controle R Indicator: E103/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/06
			4 Project cat D	€ 0	€ 87.600	€ 87.600	Nee	Ja
			Kopie projectcategorie	Correctie besteding (jaar T-1) t/m aan medeoverheden overgeboekte middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Beschikking kenmerk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E103/07	Aard controle R Indicator: E103/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E103/10		
			1 Project cat A	€ 0	Nee	0		
			2 Project cat B	€ 0	Nee	0		
			3 Project cat C	€ 0	Nee	0		
			4 Project cat D	€ 0	Nee	0		
			5 Project cat E	€ 0	Nee	0		
6 Project cat F	€ 0	Nee	0					
7 Project cat G	€ 0	Nee	0					
8 Project cat H	€ 0	Nee	0					
9 Project cat I	€ 0	Nee	0					
lenW	E111	Regeling stimuleren schoon en emissieloos bouwen voor medeoverheden	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E111/01	Aard controle R Indicator: E111/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E111/04		
			1 SPLUK-SEB25-03860849	€ 1.087.811	€ 1.087.811	Ja		
			2 SPLUK-SEB25-03871958	€ 3.771.865	€ 3.771.865	Nee		
			3 SPLUK-SEB25-03873000	€ 1.488.574	€ 1.488.574	Nee		
			4 SPLUK-SEB25-03873019	€ 2.295.960	€ 2.295.960	Ja		
			5 SPLUK-SEB25-03873316	€ 1.394.324	€ 1.394.324	Ja		
			6 SPLUK-SEB25-03860948	€ 0	€ 0	Nee		
7 SPLUK-SEB24-03731414	€ 53.017	€ 53.017	Ja					
lenW	E113	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad	Is er sprake van SiSa tussen medeoverheden (ja/nee)	Correctie (Jaar T-1) werkvoorraad t/m SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E113/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/02	Aard controle R Indicator: E113/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E113/05	
			€ 301.606	Nee	€ 0	€ 632.037	Nee	
lenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T? (Ja/nee)		
			Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08		
			1 465 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor	Nee	0			

lenW	E122	Sanering Verkeerslaai 2024	Budgetnummer, nr. deelopprogramma code geldmaatregelen	Is de geluidmaatregel 1) geveelisolatie of 2) een geluidbeperkende maatregel?	Verplicht invullen bij 1: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geveelisolatie (inclusief btw), per maatregel	Verplicht invullen bij 1: Correctie over totale besteding t/m jaar T	Verplicht invullen bij 1: Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geveelisolatie (inclusief btw), per maatregel	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E122/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/02	Aard controle R Indicator: E122/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/05	
			1 1006000000	0	€ 0	€ 0	€ 0	Eindverantwoording over de beschikking Ja/Nee
			Kopie budgetnummer	Verplicht invullen bij 2: Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geluidbeperkende maatregelen (exclusief btw), per maatregel	Correctie over totale besteding t/m jaar T	Cumulatieve besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen voor geluidbeperkende maatregelen (exclusief btw), per maatregel	Geluidmaatregel afgerond Ja/Nee	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E122/06	Aard controle R Indicator: E122/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E122/11
			1 1006000000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
EZ	F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	Nee	Nee
			Aard controle R Indicator: F12/01	Aard controle R Indicator: F12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F12/04		
			€ 17.661	€ 4.060.779	Ja	Met bedrag van 2025 betreft een		
EZ	F14	Regeling specifieke uitkering MIT 2021	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting		
			Aard controle R Indicator: F14/01	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F14/04		
			€ 0	€ 1.729.606	Ja			
EZ	F25	Regeling specifieke uitkering MIT	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: F25/01	Aard controle R Indicator: F25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F25/05	
			1 DGBI-I&K / 38129864	€ 1.989	€ 1.871.571	Nee		
			2 DGBI-I&K / 89256516	€ 1.305.778	€ 1.305.778	Nee		
			3 DGBI-I&K / 101176231	€ 423.423	€ 423.423	Nee		
VRO	J5	Regeling specifieke uitkering ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van wooneals derde tranche	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: J5/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J5/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J5/03			
			€ 731.280	€ 731.280	Nee			
VRO	J6	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Correcte besteding (jaar T-1) t/m aan medeoverheden overgeboekte middelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Correcte cofinanciering (jaar T-1) i.v.m. cofinanciering van medeoverheden	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: J6/01	Aard controle R Indicator: J6/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/03	Aard controle R Indicator: J6/04	Aard controle R Indicator: J6/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/06
			€ 2.500.000	€ 0	€ 2.500.000	€ 5.416.310	€ 0	€ 5.416.310
			Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen	Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J6/10		
			13	0	Ja	Nee		
VRO	J15B	Regiodeals 6e tranche	Heronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikkingnummer	Náam actielijv/ programmaalijv/ pijler	Besteding van de Rijksbijdrage per actielijv/ programmaalijv/ pijler (jaar T)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijv/ programmaalijv/ pijler.	
			SISA tussen medeoverheden					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/03	Aard controle R Indicator: J15B/04	Aard controle R Indicator: J15B/05	
			6 030006 Provincie Utrecht	0	0	€ 0	€ 0	
			Heronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielijv/ programmaalijv/ pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijv/ programmaalijv/ pijler.	Toelichting		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/07	Aard controle R Indicator: J15B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/09		
			6 030006 Provincie Utrecht	€ 0	€ 0			
			Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J15B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J15B/11				
			€ 0	Nee				
VRO	J59	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI/NOVEX-gebieden	Besteding over het totale project (jaar T)	Cumulatieve besteding over het totale project (t/m jaar T)	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee)	Correcte indicator bestedingen (jaar T-1)	Activiteiten die zijn omschreven in het interbestuurlijk vastgestelde plan van aanpak/ontwikkelingsperspectief (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: J59/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J59/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J59/03	Aard controle R Indicator: J59/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J59/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J59/06
			€ 232.908	€ 547.218	Ja	€ 0	Ja	Nee
VRO	J81	Specifieke uitkering aan provincies ten behoeve van de financiering van (tijdelijke) capaciteit of externe expertise voor het opstellen en uitvoeren van de wooneals	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aantal wooneals dat is tot stand gekomen met hulp van deze middelen	Zelfstandige uitvoering: Ja/Nee	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: J81/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J81/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J81/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J81/04		
			€ 1.156.491	3	Ja	Nee		
VRO	J86	Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed tweede tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma	Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt)
			Aard controle R Indicator: J86/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/06
			€ 660.541	€ 1.033.184	94	36	264	Ja
			Worden kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren begeleid bij het opstellen van portefeuilleoverzichten die richting geven aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen in 2030 en 2050 (Ja/Nee/Nvt)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Eventuele toelichting			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J86/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J86/10		
			Ja	Ja	Nee			

VRO	J117	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	<p>Naam onderdeel</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J117/01</p> <p>1 Ondersteuning gemeenten bij opstellen (pre)SMP's</p> <p>2 Handhaving</p> <p>3 Beoordeling ontheffingsverzoeken WNE</p> <p>4 Aan gemeenten ten behoeve van alternatieve verblijfsplaatsen</p> <p>Correctie besteding (jaar T-1) nm aan medeoverheden overgeboekte middelen</p> <p>Aard controle R Indicator: J117/04</p>	<p>Besteding (jaar T) per onderdeel</p> <p>Aard controle R Indicator: J117/02</p> <p>€ 364.585</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p> <p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J117/05</p>	<p>Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) per onderdeel</p> <p>Aard controle R Indicator: J117/03</p> <p>€ 555.205</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p> <p>€ 0</p>			
VRO	J118	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma verduurzaming kleine en micro mkb-ondernemingen en bedrijventerreinen	<p>Naam programma</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/01</p> <p>1 MKB Ontzorgingsprogramma</p> <p>Programma verduurzaming bedrijventerreinen</p> <p>Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is opgezet ten behoeve van de verduurzaming</p> <p>Programma verduurzaming bedrijventerreinen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/07</p>	<p>Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle R Indicator: J118/02</p> <p>€ 341.942</p> <p>Het aantal bedrijventerreinen waarbij de organisatiegraad is verbeterd ten behoeve van de verduurzaming</p> <p>Programma verduurzaming bedrijventerreinen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/08</p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/03</p> <p>€ 75.858</p> <p>€ 370.967</p> <p>Het aantal kleine en micro ondernemingen waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen</p> <p>MKB Ontzorgingsprogramma</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/09</p>	<p>Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld binnen en buiten de eigen provincie, gemeente of brancheorganisatie, waaronder landelijke initiatieven (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/04</p> <p>Ja</p> <p>Worden kleine en micro ondernemingen begeleid/ondersteund bij het voorbereiden en aanvragen van een subsidie of lening voor het verduurzamen van de bedrijfsprocessen en haar bedrijfsmatig vastgoed (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/10</p> <p>Ja</p>	<p>Is het project afgerond in jaar T (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/05</p> <p>Nee</p>	<p>Eventuele toelichting</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: J118/06</p>
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	<p>Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel</p> <p>Aard controle R Indicator: K28/01</p> <p>€ 2.864.314</p> <p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</p> <p>Ja</p>	<p>Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeënd personeel</p> <p>Aard controle R Indicator: K28/02</p> <p>€ 1.007.684</p>	<p>Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten</p> <p>Aard controle R Indicator: K28/03</p> <p>€ 467.090</p>	<p>Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</p> <p>€ 8.294.068</p>	<p>Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten</p> <p>Aard controle R Indicator: K28/05</p> <p>€ 0</p>	<p>Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</p> <p>€ 0</p>
LWN	L10	Regeling specifieke uitkering impuls Veenweiden	<p>Gebiedsnaam/nummer</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/01</p> <p>1 Opsomming 6001847-20/ 6000515-20/ 6001308-10/ 6000515-70/ 6002172-10/ 6002167-10/ 600515-10/ Gebiedscoep Rijn, Vecht en Venen U/ Veenweide Innovatiecentrum en Stg. Kenniscentrum Bodemdaling</p> <p>2 GGA ULG Veenweide</p> <p>3 Klimaatlimboeren Veenweide</p> <p>4 Last 6002415-10 Coop. Kennis Transfer Centrum Proe</p> <p>5 Last 6002346-10 Gem. Molenlanden.Plot actieve wat</p> <p>6 Last 6002618-10 HDSR Biodraais Meijepolder</p> <p>7 Last 6003024-10 Veenweiden Innovatiecentrum Boeren</p> <p>8 Last 6002072-20 Veenweiden Innovatiecentrum JUMP 1</p> <p>9 Last 6003029-10 Veenweiden Innovatiecentrum Revisi/ 6002406 3017-3003026 terugvordering</p> <p>10 Last 6003028-20 Veenweiden</p>	<p>Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle R Indicator: L10/02</p> <p>€ 0</p> <p>€ 708.371</p> <p>€ 139.736</p> <p>€ 415.639</p> <p>€ 203.684</p> <p>€ 150.000</p> <p>€ 513.275</p> <p>€ 155.995</p> <p>€ 62.246</p> <p>€ 61.868</p>	<p>Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle R Indicator: L10/03</p> <p>€ 5.492.214</p> <p>€ 708.371</p> <p>€ 139.736</p> <p>€ 415.639</p> <p>€ 203.684</p> <p>€ 150.000</p> <p>€ 513.275</p> <p>€ 155.995</p> <p>€ 62.246</p> <p>€ 61.868</p>	<p>Eindverantwoording (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/04</p> <p>Ja</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p>	<p>Toelichting</p> <p>Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L10/05</p>	
LWN	L16	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur	<p>Naam Uitvoeringsprogramma</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/01</p> <p>1 Programma Natuur</p> <p>2 Kopie Uitvoeringsprogramma</p> <p>Programma Natuur</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/07</p>	<p>Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma - exclusief uitvoering door derden</p> <p>Aard controle R Indicator: L16/02</p> <p>€ 0</p> <p>€ 1.353.106</p> <p>Toelichting</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/08</p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per uitvoering door derden</p> <p>Aard controle R Indicator: L16/03</p> <p>€ 840.950</p> <p>€ 15.925.559</p> <p>Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/09</p> <p>Ja</p>	<p>Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/04</p> <p>€ 1.761.520</p>	<p>Uitvoeringsprogramma volgens uitvoeringsplan uitgevoerd (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/05</p> <p>Ja</p>	<p>Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L16/06</p> <p>Nee</p>
LWN	L32	Specifieke uitkering Regeling uitvoering aanpak plekbelasting	<p>Selecteer welke van toepassing (samenwerkingsovereenkomst/ werkspraken)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L32/01</p> <p>1 Samenwerkingsovereenkomst</p> <p>2 Werkspraken</p>	<p>Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle R Indicator: L32/02</p> <p>€ 0</p> <p>€ 80.490</p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L32/03</p> <p>€ 0</p> <p>€ 148.984</p>	<p>Eindverantwoording (Ja/Nee)?</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L32/04</p> <p>Nee</p> <p>Nee</p>		
LWN	L33	Specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur op grond van de Regeling specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase	<p>Onderdeel</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L33/01</p> <p>1 Aanleg bos in het kader van boscompensatie</p> <p>2 Overige uitvoeringsactiviteiten</p> <p>Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen voor uitvoeringsactiviteiten ten behoeve van natuurgebieden die buiten Natura 2000-gebieden zijn gelegen (t/m jaar T)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L33/04</p>	<p>Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle R Indicator: L33/02</p> <p>€ 0</p> <p>€ 1.006.285</p> <p>Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen voor uitvoeringsactiviteiten ten behoeve van natuurgebieden die buiten Natura 2000-gebieden zijn gelegen (t/m jaar T)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L33/05</p>	<p>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L33/03</p> <p>€ 0</p> <p>€ 1.125.191</p> <p>(Verwachte) opbrengsten door verwerving van vermogensbestanddelen (t/m jaar T)</p> <p>Aard controle D1 Indicator: L33/06</p>	<p>Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee)</p> <p>Aard controle n.v.t. Indicator: L33/07</p> <p>Nee</p>		

LVVN	L35	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpm)	Naam maatregelpakket	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2025	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen
			Zelfstandige uitvoering			
			Aard controle n.v.t. Indicator: L35/01	Aard controle R Indicator: L35/02	Aard controle R Indicator: L35/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L35/04
			1 Groenblauwe Linten en Scheggen en Boerensloten	€ 1.157.825	€ 0	€ 1.157.825
			2 Reductie Broeikasgasuitstoot Veenweiden Landbouw	€ 3.375.142	€ 0	€ 3.375.142
			3 Natura 2000-gebieden met overgang zones	€ 2.455.752	€ 0	€ 2.455.752
			4 Utrechtse Heuvelrug en Flanken	€ 757.661	€ 0	€ 757.661
			5	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Correctie besteding aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen (jaar T-1) i.v.m. aan medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2025	Totale cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?
			Zelfstandige uitvoering			
			Aard controle R Indicator: L35/05	Aard controle R Indicator: L35/06	Aard controle n.v.t. Indicator: L35/07	Aard controle n.v.t. Indicator: L35/08
			€ 340.342	€ 0	€ 340.342	Nee
LVVN	L36	Regeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: L36/01	Aard controle R Indicator: L36/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L36/03	Aard controle n.v.t. Indicator: L36/04
			1	€ 0	€ 0	Nee
			2	€ 0	€ 0	Nee
			Referentienummer van de subsidieverstrekking	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Is voldaan aan de vereisten voor de volledige of gedeeltelijke sluiting van een veehouderijlocatie (Ja/Nee)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: L36/05	Aard controle R Indicator: L36/06	Aard controle n.v.t. Indicator: L36/07	Aard controle D1 Indicator: L36/08
			1	€ 0	€ 0	Nee
			2	€ 0	€ 0	Nee
			Kopie referentienummer van de subsidieverstrekking	Is de bijdrage voor de kosten van het afbreken en verwijderen van de voor de veehouderij (...) gekruikte productiecapaciteit gelijk aan de werkelijk gemaakte sloopkosten en zijn de onvoorzwaarlijk ontvangen gelden (...) verrekend met deze bijdrage (Ja/Nee)?	Is de bijdrage voor de kosten voor leges voor vergunningen en planologische procedures, die verbonden zijn met de volledige of gedeeltelijke sluiting van een veehouderijlocatie, gelijk aan de werkelijk gemaakte kosten (Ja/Nee)?	Is de vergoeding van kosten voor inhuur van deskundigen en overige kosten van derden die direct verbonden zijn met (...) de activiteiten van vervallen productierecht, waardeverlies (...) en volledig of gedeeltelijk afbreken en verwijderen van de productiecapaciteit maximaal € 5000 (Ja/Nee/n.v.t.)?
			Aard controle n.v.t. Indicator: L36/11	Aard controle R Indicator: L36/12	Aard controle R Indicator: L36/13	Aard controle D1 Indicator: L36/14
			1	0	Nee	Nee
			2	0	Nee	Nee
LVVN	L37	Regeling provinciale maatregelen PAS-melders 2024	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen automatisch berekend	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: L37/01	Aard controle n.v.t. Indicator: L37/02	Aard controle n.v.t. Indicator: L37/03	
			1	€ 104.834	Nee	
			Omschrijving van de maatregel	Karakter van de maatregel	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: L37/04	Aard controle n.v.t. Indicator: L37/05	Aard controle R Indicator: L37/06	Aard controle n.v.t. Indicator: L37/07
			1 Omschakeling PAS-melders Provincie Utrecht	Subsidieregeling	€ 20.967	€ 20.967
			2 Verplaatsing PAS-melders Provincie Utrecht	Subsidieregeling	€ 20.967	€ 20.967
			3 Vererving stikstofdeponieruimte PAS-melders Provincie Utrecht	Subsidieregeling	€ 20.967	€ 20.967
			4 Reductie stikstofemissie PAS-melders Provincie Utrecht	Subsidieregeling	€ 20.967	€ 20.967
			5 Geheel of gedeeltelijke GGB veehouderijlocaties Provincie Utrecht	Subsidieregeling	€ 20.966	€ 20.966
			Kopie naam/nummer van de maatregel	Is de vrijgekomen deponieruimte uitsluitend gebruikt voor het legaliseren van PAS-melders (Ja/Nee)?	Is voldaan aan de juridische en beleidsmatige kaders op het moment van besteding van de middelen (Ja/Nee)?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: L37/10	Aard controle D1 Indicator: L37/11	Aard controle D1 Indicator: L37/12	
			1 Omschakeling PAS-melders Provincie Utrecht	Nee	Ja	
			2 Verplaatsing PAS-melders Provincie Utrecht	Nee	Ja	
			3 Vererving stikstofdeponieruimte PAS-melders Provincie Utrecht	Nee	Ja	
			4 Reductie stikstofemissie PAS-melders Provincie Utrecht	Nee	Ja	
			5 Geheel of gedeeltelijke GGB veehouderijlocaties Provincie Utrecht	Nee	Ja	
			Kopie naam/nummer van de maatregel	Naam opgelost gemeld PAS-project	Wat is de waarde van het opgeloste gemeld PAS-project?	Vul in totale besteding per opgelost gemeld PAS-project
			Aard controle n.v.t. Indicator: L37/13	Aard controle n.v.t. Indicator: L37/14	Aard controle R Indicator: L37/15	Aard controle R Indicator: L37/16
			1 Omschakeling PAS-melders Provincie Utrecht	NVT	€ 0	€ 0
			2 Verplaatsing PAS-melders Provincie Utrecht	NVT	€ 0	€ 0
			3 Vererving stikstofdeponieruimte PAS-melders Provincie Utrecht	NVT	€ 0	€ 0
			4 Reductie stikstofemissie PAS-melders Provincie Utrecht	NVT	€ 0	€ 0
			5 Geheel of gedeeltelijke GGB veehouderijlocaties Provincie Utrecht	NVT	€ 0	€ 0
AenM	M29	Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen	Naam Kostensoort	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T-1 inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa)	
			Regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: M29/01	Aard controle R Indicator: M29/02	Aard controle R Indicator: M29/03	
			1 Meerkosten regie	€ 308.000	€ 308.000	
			2 Meerkosten coördinatie van de spreiding van ontheemden	€ 1.006.000	€ 1.006.000	
			3 Meerkosten communicatie	€ 42.000	€ 42.000	
			4 Meerkosten zorgkosten	€ 70.000	€ 70.000	
			5 Meerkosten materiële uitgaven	€ 5.000	€ 5.000	
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld	
			Som indicator 02			
			Aard controle n.v.t. Indicator: M29/04	Aard controle n.v.t. Indicator: M29/05	Aard controle n.v.t. Indicator: M29/06	
			1	€ 1.431.000	Ja	

4.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum van toepassing.

4.15 Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau.

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de totale overheid. Dit betekent dat niet alleen de financiën van de rijksoverheid meetellen voor het EMU-saldo, maar ook die van de decentrale overheden (zoals gemeenten, provincies en waterschappen) en premie gefinancierde sectoren als de sociale zekerheid en de zorg.

Berekening van het EMU-saldo (bedragen x € 1.000)		Begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-53.561	23.918	77.479
2.	-/- Mutatie (im)materiële vaste activa	18.051	33.157	15.106
3.	+/+ Mutatie voorzieningen	1.679	2.146	467
4.	-/- Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-4.750	10.608	15.358
5.	-/- Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	
Berekend EMU-saldo		-65.183	-17.701	47.482

Het EMU-saldo 2025 bedraagt € 17,7 miljoen negatief. Bij de begroting 2025 werd uitgegaan van € 65,2 miljoen negatief. De referentiewaarde (geen norm) voor 2025 bedroeg voor de provincie Utrecht € 85,4 miljoen. Het EMU-saldo blijft onder de referentiewaarde.

Hoofdstuk 5 – Overige gegevens

5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Komt later.

Bijlagen ter vaststelling

Bijlage 1 - Verloopoverzicht investeringskredieten

Investerings met een economisch nut

Specificatie investeringen met een economisch nut	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet	Te realiseren bijdrage derden	Realisatie bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden 2025	Nog te realiseren bijdrage derden
(bedragen x € 1000)											
5. Publieke Mobiliteit											
Uitbreidingsinvesteringen											
Afwikkeling werkzaamheden Uithoflijn	8.409	7.103	1.306	837	469	7.940	469			-	-
OV tramremise	61.758	61.438	320	382	-62	61.820	-62	21.200	21.200	-	-
P&R Breukelen	7.602	6.767	327	169	158	6.936	666			-	-
Tramwaarschuwinglichten SUNIJ-lijn	826	269	557	353	204	622	204			-	-
Busstalling Amersfoort incl. grondaankoop	9.233	3.512	300	457	-157	3.969	5.264			-	-
Wissel en halte Padualaan	1.733	174	800	460	340	634	1.099			-	-
Aanpassen trambeveiliging	1.664	478	1.186	202	984	680	984			-	-
Chauffeursverblijf busstation Jaarbeurs	1.880	9	370	246	124	255	1.625			-	-
Opkomstlocatie P&R Science Park	309	17	86	133	-47	150	159			-	-
Overweginstallaties Koekoekslaan en Randijk in Nieuwegein.	972	298	674	334	340	632	340			-	-
Busstalling Zeist	5.003	4	4.200	4.002	198	4.006	997			-	-
Tweede fase programma verbeteren overwegbeveiliging	414	3	411	8	403	11	403			-	-
Laadinfrastructuur ZE bussen	6.500	-	6.500	95	6.405	95	6.405			-	-
Monitoring bovenleiding systeem	250	-	250	171	79	171	79			-	-
Veiligheid Coördinatie Trambaan Utrecht	345	-	138		138	-	345			-	-
Subtotaal uitbreidingsinvesteringen	106.898	80.072	17.425	7.849	9.576	87.921	18.977	21.200	21.200	-	-
Vervangingsinvesteringen											
Overwegbeveiliging	11.944	11.894	50	49	1	11.943	1			-	-
DRIS haltes (Tram/Bus + centrale systeem)	8.705	8.572	133	8	125	8.580	125	3.348	3.348	-	-
Stroomaansluiting Tractiestations SUNIJ Vijverlaan	665	624	41	11	30	635	30			-	-
Poortdijk OBI vervangen	470	160	310	102	208	262	208			-	-
Vervanging 3 tractiestations SUNIJ-lijn	3.711	20	600	75	525	95	3.616			-	-
Perron aanpassing Vaartse Rijn en P+R USP	970	10	553	80	473	90	880			-	-
Vervanging Zoutloods	2.374	31	500	204	296	235	2.139			-	-
Kwaliteitsimpuls OV-knooppunt Breukelen (paviljoen)	600	-	-		-	-	600			-	-

Afronding werkzaamheden VRT	871	-	58	31	27	31	840	493	493	-	-
<i>Subtotaal vervangingsinvesteringen</i>	<i>30.310</i>	<i>21.311</i>	<i>2.245</i>	<i>560</i>	<i>1.685</i>	<i>21.871</i>	<i>8.439</i>	<i>3.841</i>	<i>3.841</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal 5. Publieke Mobiliteit	137.208	101.383	19.670	8.409	11.261	109.792	27.416	25.041	25.041	-	-
7. Infrastructuur en Benutten											
Birkt	1.111	1.121				-	1.121	-10			
Totaal 7. Infrastructuur en Benutten	1.111	1.121	-	-	-	1.121	10-	-	-	-	-
11. Overzicht Overhead											
ICT (hardware)											
Werkplek laptops	4.229	149	1.623	181	1.442	330	3.899				
Beeldschermen PU 1e monitor	263	259	4		4	259	4				
Beeldschermen PU 2e monitor	113	42	71		71	42	71				
Beeldschermen PU	1.699		152		152	-	1.699				
<i>Totaal ICT (hardware)</i>	<i>6.304</i>	<i>450</i>	<i>1.850</i>	<i>181</i>	<i>1.669</i>	<i>631</i>	<i>5.673</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Bedrijfsgebouwen											
Huisvesting - eerste stappen in verduurzamen provinciaal vastgoed	9.517	2.524	2.955	758	2.197	3.282	6.235				
Verduurzaming vastgoed	805	414	391		391	414	391				
Verbouwing BG en 1e verdieping	1.790	335	381	353	28	688	1.102	68	68		
Verbouwing 15e t/m 18e verdieping	2.400	2.236	164	77	87	2.313	87				
Verbouwing 2, 5 en 6de verdieping	2.250	41		25	-25	66	2.184				
Transport (liften)	800	10	790	173	617	183	617				
Thuiswerkplek voorziening	1.277	1.068	221	45	176	1.113	164	12	12		
Vervanging buitenplafond	400	-	400	344	56	344	56				
Renovatie sanitaire ruimten	600	188	150		150	188	412				
Hybride werken (AV middelen)	700	1.049	-	12	-12	1.061	-361				
Vervanging dakbedekking en mos/sedum dak	275	-	-		-	-	275				
Vervanging ontruimingsinstallatie	240	247	-	71	-71	318	-78				
Vervanging zonwering	700	-	700		700	-	700				
Vervanging Luchtbehandeling en regelinstallatie	2.360	-	156		156	-	2.360				
<i>Totaal provinciehuis</i>	<i>24.114</i>	<i>8.112</i>	<i>6.308</i>	<i>1.858</i>	<i>4.450</i>	<i>9.970</i>	<i>14.144</i>	<i>80</i>	<i>80</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal Overzicht Overhead	30.418	8.562	8.158	2.039	6.119	10.601	19.817	80	80	-	-
Totaal investeringen met een economisch nut	168.737	111.066	27.828	10.448	17.380	121.514	47.223	25.121	25.121	0	0

Investerings met een maatschappelijk nut

Specificatie investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	Toegekend krediet (bruto)	Realisatie t/m 2024	Bijgestelde begroting 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025	Totaal realisatie	Restant krediet	Bijdrage derden	Realisatie bijdrage derden t/m 2024	Realisatie bijdrage derden 2025	Nog te realiseren bijdrage derden
1. Ruimtelijke ontwikkeling											
HvdH - Oostelijke Corridor	18.829	18.510	-	-	-	18.510	319	120	20	-	100
HvdH - Kamp van Zeist	4.521	3.065	2.000	1.219	781	4.284	237	2.311	1.443	-	868
Totaal 1. Ruimtelijke ontwikkeling	23.350	21.575	2.000	1.219	781	22.794	556	2.431	1.463	-	968
5. Publieke Mobiliteit											
N229 Hellingbanen voetgangerstunnel Werkhoven	944	109	90	-	90	109	835				-
Kwaliteitsimpuls OV-knooppunt Breukelen (excl paviljoen)	2.300		200	168	32	168	2.132	1.300		139	1.161
Totaal 5. Publieke Mobiliteit	3.244	109	290	168	122	277	2.967	1.300	-	139	1.161
7. Infrastructuur en Benutten											
Aansluiting N233-A12	2.229	134	-	41	-41	175	2.055				-
Beverweertsebrug Bunnik	760	698		6	-6	704	56				
Bushokjes in de gehele provincie	1.650	1.439	211	7	204	1.446	204				-
Carpoolplaatsen	1.673	1.219	454	222	232	1.441	232				-
DDI	25.851	358	13.588	10.475	3.113	10.833	15.018				-
Doorfietsroute Amersfoort-Bunschoten	1.839	1.752	86	13	73	1.766	73				-
Doorfietsroute USP-Veenendaal	7.258	3.216	2.700	725	1.975	3.941	3.317		121		-121
Doorfietsroute Utrecht - Hilversum	6.700	5	200	27	173	32	6.667				-
Fietsoversteek Soestduinen (DFR Utrecht Amersfoort)	345	336	-	4	-4	340	5				
Eigen netwerk OVL	14.000		-	-	-	-	14.000				-
Fietsbrug A-12 Bunnik	15.409	-	1.500	1.089	411	1.089	14.320	5.041			5.041
Fietsbrug Nieuwer Ter Aa	2.300		350	289	61	289	2.011				-
Glasvezel	1.027	657	370	-	370	657	370				-
Kantmarkeringen fietspaden	778	584	194	26	169	610	169	188	6	188	-6
Komgrens Maarsbergen	150			5	-5	5	145				-
N 226 OVL	705	480	225	9	216	489	216				-
N198, traject 1	1.200			-	-	-	1.200				-
N201 Demmerikse brug	24.210		430	314	116	314	23.896				-

N201 DP 1: Kruispunt N212-Hoofdweg	9.083	249	6.677	6.023	654	6.272	2.811			-	-
N201 DP 2: Gestrekte bocht Mijdrecht	72.531	739	1.219	611	608	1.350	71.182	960	17		943
N201 DP 3: Vinkeveen-aansluiting	6.520	58	261	163	97	222	6.298	-			-
N201 DP 4: Kruispunt Loenersloot	25.249	185	1.262	264	998	449	24.800			-	-
N201 DP 5: Kruispunt N201-N402	10.918	104	437	545	-108	649	10.269			-	-
N201-N204 Bermverhardingen	485	413	72	-	72	413	72			-	-
N204, Bermverharding	718	47	100	29	71	77	641				-
N210, Lopik Oost	23.266			2.368	-2.368	2.368	20.899				-
N210, Lopik Oost fase 2	15.227			-	-	-	15.227				-
N210, traject 20	4.693	3.680		71	-71	3.751	942				
N210, traject 21A	7.245	538	4.100	3.118	982	3.656	3.589	700		15	685
N210, onderhoud van S.L. Alterenlaan	1.357	1.229		45	-45	1.274	83				
N210, traject 23	4.178	79	1.565	2.277	-712	2.356	1.823			-	-
N210, traject 24	3.392	78	200	272	-72	351	3.042			-	-
N212, traject 27	2.912	822	1.000	816	184	1.638	1.274		3	-	-3
N212, verhardingsconstructie	1.430	16	1.414	1.168	247	1.183	247			11	-11
N221 Rotonde Wakkerendijk	1.901	1.572	329	59	270	1.631	270	292		241	51
N221, Poort van Baarn	33.773	84	100	35	65	119	33.654	1.000		-	1.000
N221, traject 31 en 32	11.312			-	-	-	11.312			-	-
N224, Oost Woudenberg	4.828	-	652	357	295	357	4.471	22		-	22
N224, Renswoude	6.699			17	-17	17	6.682			-	-
N224, traject 33 en 34	9.341	64	272	126	146	190	9.151		1	-	-1
N224,N226 Woudenberg	17.479	473	1.500	2.363	-863	2.835	14.643	1.700			1.700
N225, Rotonde Donderberg	12.984						12.984				-
N225, traject 37	1.741	-	1.741	1.160	580	1.160	580				-
N225, traject 38 en 42a	1.787	-	1.787	1.036	751	1.036	751			-	-
N225, Amerongen Elst	342	278	-	2	-2	280	62				
N225, traject 41	1.116	31	736	568	168	599	518			-	-
N226 Faunapassage	11.440	7.980	3.460	2.977	483	10.956	483		18		-18
N226, traject 45	740	-	-	-	-	-	740			-	-
N227 Doorn-Langbroek	346	-	346	304	42	304	42				-
N227, VRI	103	46	57	-	57	46	57				-
N229 Hellingbanen voetgangerstunnel Werkhoven	943	109	90	92	-2	200	742		9	-	-9

N233 Oostelijke Rondweg Veenendaal	75.412	20.685	1.000	1.409	-409	22.094	53.318	7.900	1.650	-	6.250
N233, verhardingsconstructie	5.680			4	-4	4	5.676			-	-
N234, Faunapassage	155			-	-	-	155			-	-
N237 Fietspad Mc Donalds Zuid	316	140	60	15	45	155	161			-	-
N401, aansluiting A2 Breukelen	1.078	890	188	15	173	905	173		5		-5
N402, traject 87 en 88	6.633	4.664	1.969	1.473	496	6.137	496		18		-18
N402, traject 89	1.290	-	-	-	-	-	1.290			-	-
N403, Bloklaan	673	634	39	52	-13	686	-13			25	-25
N413, Bermverharding	505	-	505	320	185	320	185			-	-
N413, reconstructie	1.850			-	-	-	1.850			-	-
N413, Zeisterspoor	400			-	-	-	400			-	-
N415, traject 104	2.827	1.539	1.288	627	662	2.165	662		62		-62
N419, traject 111b	142	8	134	94	40	102	40				-
N484 Trajectaanpak	10.956	2.624	146	17	129	2.641	8.315				-
Oeverconstructie Oude Rijn West	950		950	877	73	877	73				-
Quick-wins GO 2026	2.761			-	-	-	2.761				-
Revisie Fietsknooppuntensysteem ten behoeve van recreatie en toerisme.	1.256	292	964		426	829	426				
Rijnbrug	149.093	3.330	700	528	172	3.858	145.236	97.255			97.255
Rijnbrug (Achterbergse straatweg)	8.499	1.612	100	-	100	1.612	6.888		44	-	-44
Rivier Eem, damwanden overig	13.979	6.379	4.000	3.951	49	10.331	3.648	2.452	3.267	122	-937
Spoortunnel Maarsbergen	23.771	7.809	1.200	1.384	-184	9.193	14.578				-
Toegankelijkheid bushaltes	7.233			14	-14	14	7.219			-	-
Verlichting Regionaal fietsnetwerk	377	127	250	161	89	288	89			-	-
Vervanging kantopsluitingen	1.531	41	300	375	-75	415	1.115			-	-
Vervanging Kwaliteitcentrale	403	315	89	-	89	315	89			-	-
Totaal 7. Infrastructuur en Benutten	731.933	80.840	63.569	51.973	11.596	132.812	599.121	117.630	5.221	602	111.807
8. Cultuur, Erfgoed, Sport en Recreatie											
Bewegwijziging wandelroutenetwerk	800	167	433	160	273	327	473	-		-	-
Totaal 8. Cultuur, Erfgoed, Sport en Recreatie	800	167	433	160	273	327	473	-	-	-	-
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	759.327	102.691	66.292	53.520	12.772	156.210	603.117	121.361	6.684	741	113.936

Bijlage 2 - Overzicht reserves

a. Overzicht reserves

8. Eigen vermogen	Saldo 1-1-2025	Resultaat- bestemming 2024	Toevoegingen	Onttrek- kingen	Herrubri- cering	Saldo 31-12-2025
a. Algemene reserves						
Saldireserve	121.353	84.543	3.110	74.298		134.707
Reserve Weerstandsvermogen	41.800			10.718		31.082
Subtotaal a.	163.153	84.543	3.110	85.016	-	165.789
b. Bestemmingsreserves						
Res. Afw. aandelen deelnemingen	9.000		3.000	12.000		-
Res. Beheer en Onderhoud (vaar)wegen	2.761		1.673	-		4.434
Res. Beheer en Onderhoud OV	5.880		2.332	2.500		5.713
Res. Cofinancieringsfonds	22		-	22		-
Res. Egalisatie Bodemsanering	3.484		2.493	-		5.977
Res. Energietransitie	9.518		2.845	-		12.363
Res. Gebiedsprocessen Stikstof	21.517		2.630	7.222		16.925
Res. Groen groeit mee	5.561		-	1.011		4.550
Res. Hart vd Heuvelrug/VBS	5.082		2.455	1.245		6.291
Res. Huisvesting	3.997		1.230	-		5.227
Res. IGP/RAP	411		-	411		-
Res. Monumentenzorg	2.313		3.132	600		4.845
Res. Lastneming subsidies	5.730		-	217		5.513
Res. Herbestemming subsidie Amersfoort	0		39.460	-		39.460
Res. Meerjarige projecten	16.648		33.407	5.070		44.985
Res. Mobiliteitsprogramma	86.249		7.127	36.653		42.469
Res. OV Concessie	20.041		-	20.041		-
Res. Programma Landelijk gebied	114.988		5.882	20.010		100.859
Res. Realisatiestrategie Natuurvisie	10.878		3.160	4.225		9.813
Res. Fin. instrumenten Energietransitie	1.250		-	1.250		-
Res. Strategische Grondvoorraad	5.000		-	-		5.000
Res. Risico's financieringsinstrumenten	-		23.968	-		23.968
Subtotaal b.	330.328	0	120.540	112.477	-	338.391
c. Resultaat boekjaar						
Resultaat boekjaar 2024	84.543	-84.543				-
Resultaat boekjaar 2025			97.761			97.761
Subtotaal c.	84.543	-84.543	97.761	-		97.761

b. Informatiebladen reserves

Saldireserve

Naam reserve	Saldireserve
Doel reserve	Opvang van rekeningsaldi en onvoorziene mee-/tegevallers
Instellingsbesluit	Provinciale Staten stelt jaarlijks bij de vaststelling van de jaarrekening het bedrag vast dat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
Functie	Algemeen
Voeding	Positieve rekeningsaldi; incidentele meevallers
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Provinciale Staten kan deze inzetten voor uiteenlopende doelen.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			121.353	
Storting	174	3.110	87.653	84.543
Onttrekking	16.085	74.298	74.298	0
Stand per 31 december			134.707	
Toelichting mutaties	De hogere storting in de saldireserve van € 84,5 miljoen betreft het jaarrekeningresultaat van 2024.			

Weerstandsvermogen

Naam reserve	Weerstandsvermogen
Doel reserve	Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is de financiële gevolgen van risico's op te vangen zonder aantasting van bestaand beleid
Instellingsbesluit	PS d.d. 9 december 2020
Functie	Algemeen
Voeding	De hoogte van de reserve Weerstandsvermogen dient te voldoen aan de bandbreedte van de ratio weerstandsvermogen tussen 1.4 en 2.0. Er kan afhankelijk van de business case een risicobeoordeling plaatsvinden bij de geïdentificeerde risico's. Op basis van deze beoordeling kan er een risicoreservering gestort worden in de reserve Weerstandsvermogen. Is de reserve Weerstandsvermogen niet toereikend dan wordt er bijgestort vanuit de Saldireserve.

Eindjaar

Bandbreedte (min. en max.) N.v.t.

Bestedingsplan Risico's die na beoordeling financieel zijn opgenomen in het weerstandsvermogen worden, bij manifestatie van het risico, ten laste van het weerstandsvermogen gebracht.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			41.800	
Storting	0			0
Onttrekking	0	10.718	10.718	0
Stand per 31 december			31.082	
Toelichting mutaties	Bij de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 op 4 juni 2025 heeft PS besloten om een bedrag van de risico's financiële instrumenten over te hevelen naar de reserve Risico's financiële instrumenten.			

Afwaardering aandelen deelnemingen

Naam reserve	Afwaardering aandelen deelnemingen	
Doel reserve	Afdekken onrendabele investeringen van deelnemingen door de provincie Utrecht	
Instellingsbesluit	PS 22 september 2021	
Functie	Besteden	
Voeding	In de jaren 2022-2025 wordt ieder jaar € 3 miljoen. (totaal € 12 miljoen.) toegevoegd aan de reserve voor afdekking van onrendabele investeringen door de OMU. Toevoeging is overeenkomstig PS voorstel van 22 september 2021 over intensivering en verduurzaming bedrijventerreinen.	
Eindjaar	2036	
Bandbreedte (min. en max.)	0	€ 12 miljoen
Bestedingsplan	Voor afdekking van onrendabele investeringen door de OMU.	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			9.000	
Storting	3.000	3.000	3.000	0
Onttrekking	0	12.000	12.000	0
Stand per 31 december			0	
Toelichting mutaties	Bij de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 op 4 juni 2025 heeft PS besloten om het saldo van de reserve Afwaardering aandelen deelnemingen over te hevelen naar de reserve Risico's financiële instrumenten.			

Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen

Naam reserve	Beheer en onderhoud wegen en vaarwegen	
Doel reserve	Het veilig, efficiënt en duurzaam beheren en onderhouden van de (vaar)wegen. Egaliseren van exploitatiekosten van het variabel onderhoud, inclusief bijbehorende plussen en minnen.	
Instellingsbesluit	15-12-2016, PS2016MME12	
Functie	Egaliseren	
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de algemene middelen.	
Eindjaar	2055	
Bandbreedte (min. en max.)	0	€ 25 miljoen
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			2.761	
Storting	0		1.673	1.673
Onttrekking	2.229	531		-531
Stand per 31 december			4.434	
Toelichting mutaties	In 2025 is er een dotatie in plaats van de onttrekking die was begroot. Op variabel onderhoud is een onderbesteding. De onderbesteding wordt met de egalisatiereserve verrekend.			

Beheer en onderhoud openbaar vervoer

Naam reserve	Beheer en onderhoud openbaar vervoer	
Doel reserve	Het veilig, efficiënt en duurzaam beheren en onderhouden van de openbaar vervoer assets	
Instellingsbesluit	Begroting 2020 d.d. 30-10-2019	
Functie	Egaliseren	
Voeding	Vanuit de algemene middelen zijn er middelen beschikbaar gesteld voor het vast en variabel onderhoud. Het vaste onderhoud loopt via de exploitatie, maar het budget voor het variabele onderhoud wordt verrekend met deze reserve Beheer en onderhoud Openbaar vervoer.	
Eindjaar	2061	
Bandbreedte (min. en max.)	0	€ 100 miljoen
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			5.880	
Storting	1.076	1.476	2.332	856
Onttrekking	2.500	2.500	2.500	0
Stand per 31 december			5.713	
Toelichting mutaties	In 2025 is er een hogere dotatie dan begroot, doordat er een onderbesteding is op variabel onderhoud. De onderbesteding wordt met de egalisatiereserve verrekend.			

Cofinancieringsfonds

Naam reserve	Cofinancieringsfonds
Doel reserve	Economische stimulering door bijdragen van max. 60% van de totale projectkosten aan projecten met een aantoonbaar economisch effect voor de regio Utrecht op het gebied van: life sciences, creatieve industrie (gaming, multimedia en design), duurzaamheidseconomie, kennisvalorisatie en bevordering van innovatie bij het mkb; Middels deze cofinanciering maakt de provincie projecten mogelijk die de kenniseconomie en innovatie stimuleren in de meest kansrijke clusters van de regionale economie. Hierbij is de koppeling met de EBU agenda leidend.
Instellingsbesluit	PS2007BEM06 d.d. 15 februari 2007, PS2011MME04 d.d. 7 februari 2011
Functie	Besteden
Voeding	De initiële voeding bestond uit verschillende structurele budgetten Stimulering Economische Ontwikkeling en Arbeidsmarktbeleid. (zie besluit PS2011MME04).
Eindjaar	2023
Bandbreedte (min. en max.)	0 € 10 miljoen
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			22	
Storting	0			
Onttrekking	0	22	22	0
Stand per 31 december			0	
Toelichting mutaties				

Egalisatie bodemsanering

Naam reserve	Egalisatie bodemsanering
Doel reserve	Egalisatie van de ontvangen decentrale uitkering bodemsanering en de uitgaven ten behoeve van het convenant (uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020).
Instellingsbesluit	PS d.d. 22 maart 2010 (PS2010RGW05)
Functie	Egaliseren
Voeding	Resterende middelen programma Bodemsanering 2010-2016, aangevuld met niet bestede middelen van de decentrale uitkering. Hieraan is toegevoegd de bijdrage voor sanering van de Nedereindseplas vanuit het stimuleringsfonds ter hoogte van € 1,6 miljoen
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			3.484	
Storting	0		2.493	2.493
Onttrekking	0	462		-462
Stand per 31 december			5.977	
Toelichting mutaties	Er is een dotatie aan deze reserve, terwijl een onttrekking was begroot. Het positieve saldo van het programma bodemsanering in 2025 wordt verrekend met de egalisatiereserve.			

Energietransitie

Naam reserve	Energietransitie
Doel reserve	Opvangen onvoorspelbaar ritme uitgaven subsidies Energietransitie
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020 (B2021)
Functie	Egaliseren
Voeding	Binnen de Programmabegroting (programma 4 Energietransitie en Klimaat) wordt een aanzienlijk deel van de beschikbare middelen voor energietransitie ingezet via subsidies. Daarnaast worden de middelen voor de uitvoering van het SV Plan Inzet middelen versnelling energietransitie (besluit PS juni 2024) in de reserve energietransitie gestort. De reserve wordt per 31 december 2027 opgeheven en het dan resterende saldo wordt toegevoegd aan de saldi reserve. Voor verlenging van de looptijd is een apart PS besluit nodig.
Eindjaar	2027
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren. De benutting van deze reserve is verder uitgewerkt in het beleidsprogramma energietransitie.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			9.518	
Storting	4.000	4.000	2.845	-1.155
Onttrekking	0	2.620		-2.620
Stand per 31 december			12.363	
Toelichting mutaties	In 2025 zijn de mutaties in deze reserve lager omdat de lasten en baten lager zijn dan begroot binnen het programma energietransitie.			

Gebiedsprocessen stikstof

Naam reserve	Gebiedsprocessen Stikstof
Doel reserve	Opvangen onvoorspelbaar ritme uitgaven gebiedsgerichte aanpak Stikstof (spoor 2 en 3)
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020
Functie	Besteden
Voeding	Incidentele storting via Intensivering/ nieuw beleid Kaderbrief 2021-2024 (€ 10 miljoen).
Eindjaar	2099
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t
Bestedingsplan	Lasten met betrekking tot activiteiten die leiden tot het reduceren van stikstof.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			21.517	
Storting	0	2.630	2.630	0
Onttrekking	6.727	7.222	7.222	0
Stand per 31 december			16.925	
Toelichting mutaties				

Groen groeit mee (onderdeel landelijk gebied)

Naam reserve	Groen groeit mee
Doel reserve	Uitvoeren afspraken uit Groen Groeit Mee Pact
Instellingsbesluit	Kadernota 2023-2026 (mei 2022)
Functie	Besteden
Voeding	Eénmalig € 6 miljoen bij begroting 2023
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	o € 6 miljoen
Bestedingsplan	<p>De verwachting is dat in 2028 de beschikbare reserve van € 5,56 miljoen volledig is benut. Het bestedingsplan ziet er als volgt uit;</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 4,65 miljoen voor de afgesproken voorbeeldgebieden voor cofinanciering: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kromme Rijn Linielandschap (Regio U10/ U16) 2. Veenendaal west, Roode Haan en Overberg (Regio Foodvalley) 3. Zuidelijke Eemvallei (Regio Amersfoort) 4. Hollandse IJssel (HDSR, namens de Waterschappen) 5. Noorderpark/Voorveldse polder • € 1 miljoen voor projecten in de uitleglocaties en gebiedsontwikkelingen met kansrijke koppelkansen Groen Groeit Mee. Het gaat daarbij met name om de zones rondom de Natura2000 gebieden, waar Groen Groeit Mee nu kansen kan bieden voor het verlagen van de recreatiedruk en de landbouw aldaar. Alsmede voor een evenwichtige ontwikkeling van woningbouw en groen.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			5.561	
Storting	0			0
Onttrekking	2.705	1.011	1.011	0
Stand per 31 december			4.550	
Toelichting mutaties				

Hart v.d. Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg

Naam reserve	Hart v.d. Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg
Doel reserve	Het gebiedsontwikkelingsprogramma Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg is financieel gezien budgettair neutraal opgezet: de investeringen in de natuurontwikkelingsprojecten worden terugverdiend door de ontwikkeling van woningbouw- en bedrijventerreinprojecten. Deze reserve is bedoeld om alle tussentijdse voor- en nadelen via deze reserve te vereffenen en beschikbaar te houden voor het programma.
Instellingsbesluit	Jaarlijks wordt in de jaarrekening de baten en lasten m.b.t. de uitvoering van het Programma HvdH/VBS afgewikkeld op deze reserve
Functie	Egaliseren
Voeding	Jaarlijkse afwikkeling van baten en lasten die onderdeel zijn van de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug / Vliegbasis Soesterberg.
Eindjaar	2026
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			5.082	
Storting	0	849	2.455	1.606
Onttrekking	867	1.295	1.245	-50
Stand per 31 december			6.291	
Toelichting mutaties	De storting voor 2025 is hoger dan begroot vanwege de vertraging in de activiteiten binnen het project.			

Groot onderhoud huisvesting

Naam reserve	Groot onderhoud huisvesting	
Doel reserve	Het egaliseren van fluctuaties in de begroting als gevolg van groot onderhoud huisvesting.	
Instellingsbesluit	PS d.d. 28 juni 2010 (PS2010PS04). In de Begroting 2021 is toegelicht dat de reserve is omgezet naar een reserve voor groot onderhoud.	
Functie	Egaliseren	
Voeding	Bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 is het resterende saldo vanuit de voorzieningen groot onderhoud vrijgevallen en in deze reserve gestort. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan (MOP) wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt welke bestedingen zullen plaatsvinden. Het verschil van deze bestedingen ten opzichte van het in de begroting aanwezige, structurele onderhoudsbudget wordt verrekend met deze reserve (zowel plussen als minnen).	
Eindjaar		
Bandbreedte (min. en max.)	o	€ 5 miljoen
Bestedingsplan		

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			3.997	
Storting	o	450	1.230	780
Onttrekking				
Stand per 31 december			5.227	
Toelichting mutaties	Jaarlijks onderhoud en keuringen zijn uitgevoerd met de daarbij behorende noodzakelijke herstelwerkzaamheden. Werkzaamheden die een relatie hebben met het project verduurzaming zijn als het mogelijk was uitgesteld in afwachting op de beoordeling van het statenvoorstel Verduurzaming.			

Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma / Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP)

Naam reserve		Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma/Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP)	
Doel reserve	De eerder in de reserve gestorte middelen beschikbaar houden zodat er uitvoering gegeven kan worden aan grote gebiedsprojecten die zorgen voor doelbereik over bestaande (provinciale) programma's heen en waarbij de provinciale inzet 'er toe doet'.		
Instellingsbesluit	Bij vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2013, d.d. 3 februari 2014		
Functie	Besteden		
Voeding	De initiële storting betreft het niet geclaimde budget van 2012 (3,6 miljoen. cf. PS2013PS04-2) en de bedragen die bij de Voorjaarsnota 2013 in de projectenreserve zijn geboekt voor IGP (cf. PS2012RGW08), € 3,25 miljoen. (2013), € 3,2 miljoen. (2014), € 3,5 miljoen. (2015). Vanaf 2016 was er jaarlijks structureel € 2,8 miljoen. beschikbaar, welke na verrekening van de lasten en baten van IGP in de exploitatie, in de reserve werd gestort. Sinds 2021 wordt er toegewerkt naar een afronding van deze reserve door besteding van de resterende middelen.		
Eindjaar	2024		
Bandbreedte (min. en max.)	o		€ 36 miljoen
Bestedingsplan			
Sub-reserves			

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			411	
Storting	0	0	0	0
Onttrekking	411	411	411	0
Stand per 31 december			0	
Toelichting mutaties				

Monumentenzorg

Naam reserve	Monumentenzorg
Doel reserve	De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van Cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels.
Instellingsbesluit	PS d.d.15 mei 2006 (PS2006ZCW06)
Functie	Besteden
Voeding	Eerste vulling met de bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen.
Eindjaar	2025
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Middelen worden in reserve geplaatst/onttrokken om onzekerheden in de planning van met name grote restauratieprojecten en fluctuatie in de jaarlijkse subsidieaanvragen voor rijksmonumenten op te vangen. Er is een jaarlijks vrij stabiele stroom van kleinere restauraties, maar juist de grote projecten hebben invloed op de omvang van de bestedingen en blijken lastig planbaar, ten gevolge van de lastig te realiseren cofinanciering.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			2.313	
Storting	0	3.132	3.132	0
Onttrekking	500	600	600	0
Stand per 31 december			4.845	
Toelichting mutaties				

Lastneming subsidies

Naam reserve	Lastneming subsidies
Doel reserve	Verstreckte meerjarige projectsubsidies egaliseren conform BBV
Instellingsbesluit	PS 11 november 2020
Functie	Egaliseren
Voeding	Toegekende projectsubsidiegelden waarvan de lasten niet worden genomen in het jaar van beschikken.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.
Sub-reserves	Reserve Lastneming subsidies voor programma 3,6,en 9.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			5.730	
Storting	0	2.750	0	-2.750
Onttrekking	217	2.423	217	-2.206
Stand per 31 december			5.513	
Toelichting mutaties	De mutaties voor 2025 in deze reserve zijn lager dan begroot, omdat er binnen de programma's minder subsidies zijn toegekend.			

Herbestemming subsidie Amersfoort

Naam reserve	Herbestemming subsidie regio Amersfoort	
Doel reserve	Ter dekking voor het verstrekken van subsidie aan de regio voor mobiliteitsmaatregelen in relatie tot de grootschalige woningbouwopgave.	
Instellingsbesluit	PS-vergadering 4 juni 2025	
Functie	Besteden	
Voeding	Oorsprong vrijval subsidie westelijke ontsluiting Amersfoort in de jaarrekening 2024. Bij bestemmingsvoorstel mutatie reserve.	
Eindjaar		
Bandbreedte (min. en max.)	o	€ 40 miljoen
Bestedingsplan	Reserve dient ter dekking van het verstrekken van subsidie aan de regio voor mobiliteitsmaatregelen in relatie tot de grootschalige woningbouwopgave.	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari				
Storting	o	39.460	39.460	o
Onttrekking	o			o
Stand per 31 december			39.460	
Toelichting mutaties				

Meerjarige programma's en projecten

Naam reserve	Meerjarige projecten
Doel reserve	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede projectbudgetten.
Instellingsbesluit	De reserve is initieel ingesteld bij besluit van PS d.d. 10 april 2006 (PS2006BEMo6). Bij vaststelling van de Nota Reserves en voorzieningen (11 mei 2022) is de reserve hernoemd naar 'Meerjarige programma's en projecten'.
Functie	Egaliseren
Voeding	Door storting van nog niet uitgegeven projectbudgetten. Voorstellen hiertoe kunnen jaarlijks worden ingediend via de planning- en control cyclus. De voorwaarden voor overboeking zijn (cumulatief): a) projecten konden nog niet worden afgerond. Hierbij dient een korte toelichting gegeven te worden over de voortgang en de globale redenen waarom de beschikbare budgetten nog niet zijn besteed; b) overboeking van een restant budget is alleen mogelijk, indien het project is gestart; c) alleen verwachte kosten overboeken; d) alleen die projecten die zijn opgenomen in de projectenlijst van de reserve Projecten.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	
Sub-reserves	<ul style="list-style-type: none"> • Asbestdaken • Corona Noodfonds C&E • Invoering omgevingswet • Mooie en veilige dijken • Nieuwe Hollandse Waterlinies • PBDI -budget voor 5 jaar • Versnelling Woningbouw • Doorontwikkeling ODRU

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			16.648	
Storting	225	29.016	33.407	4.391
Onttrekking	0	0	5.070	5.070
Stand per 31 december			39.985	
Toelichting mutaties	De verschillen hebben hoofdzakelijk te maken met de sub-reserve Mooie en veilige dijken zoals gemeld in de Najaarsrapportage.			

Mobiliteitsprogramma

Naam reserve	Mobiliteitsprogramma
Doel reserve	Het beschikbaar houden van gelden die bestemd zijn voor het realiseren van de doelstellingen van het Mobiliteitsprogramma.
Instellingsbesluit	Bij X-14/1988 is de voorziening ingesteld teneinde voor investeringen beschikbare gelden (kredieten) voor de toekomst beschikbaar te houden. Bij besluit PS2005BEM20 d.d. 27 juni 2005 is de voorziening herzien en omgezet in een reserve.
Functie	Besteden
Voeding	Er is geen sprake van structurele voeding. Kasritme verschillen en bedragen die gereserveerd moeten blijven voor toekomstige uitgaven worden incidenteel in deze reserve gestort.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	Bestedingen volgens het uitvoerings(Mobiliteits)programma dat tot en met 2018 vastgesteld is. En bestedingen conform het nieuwe uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2019-2023. Daarnaast wordt ook de cofinanciering van regionale programma's zoals Goed op Weg, NRU en versnellingsafspraken woningbouw uit deze reserve gedekt.
Sub-reserves	<ul style="list-style-type: none"> • Mobiliteitsplan OV • Verbeteren toegankelijkheid OV • BBP 2024-2029 • Mobiliteitsplan BDU • Grote wegennetwerken • Mobiliteitsprogramma 2019-2023 • Noordelijke Randweg Utrecht • Regionale programma's

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			86.249	
Storting		-7.127	-7.127	0
Onttrekking		36.653	36.653	0
Stand per 31 december			42.469	
Toelichting mutaties				

OV Concessie

Naam reserve	OV Concessie
Doel reserve	Efficiënt inrichten OV en vergroten tevredenheid OV-reizigers. Door egaliseren financiële effecten van de exploitatiesubsidie OV m.b.t. indexering, reizigers (opbrengsten)groei (U-OV) en afrekeningen c.q. bijstellingen. Maar ook om de OV opgave in de toekomst mogelijk te maken.
Instellingsbesluit	Aankondiging in de Kadernota 2019-2022. PS 09-07-2018 PS2018PS05. Actualisatie Begroting 2026 PS d.d. 12 november 2025.
Functie	Egaliseren
Voeding	De beschikbare middelen vanuit programma Publieke mobiliteit, beleidsdoel Duurzaam concessie management en meerjarendoel Effectieve uitvoering OV. Conform de bijgevoegde Financiële spelregels exploitatiesubsidie OV 2025-2035. Positieve resultaat tussen de begrote lasten en de werkelijke lasten wordt in de reserve gestort. Het negatieve resultaat wordt uit de reserve onttrokken. Op deze manier worden schommelingen in de exploitatiesubsidies opgevangen.
Eindjaar	2036
Bandbreedte (min. en max.)	€ 60 miljoen
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			20.041	
Storting	2.500			0
Onttrekking	10.000	20.041	20.041	0
Stand per 31 december			0	
Toelichting mutaties				

Programma Landelijk gebied

Naam reserve	Programma Landelijk gebied	
Doel reserve	(co)Financieren of subsidiëren van projecten in het landelijk gebied op de thema's natuur, water, bodem, landschap, cultuurhistorisch erfgoed, landbouw, recreatie, leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat en energie; (subsidiëring van) aankopen, inrichten en beheer van natuurterreinen EHS), knelpunten bij de realisatie van de EHS oplossen; uitvoering van het Reconstructieplan; Groen/Blauwe structuren, duurzame versterking landbouw, bosbeleid.	
Instellingsbesluit	PS d.d. 12 december 2011 (PS2011RGW10)	
Functie	Besteden	
Voeding	Bij initiatie is een startbedrag betrokken. Bij de Kadernota 2023-2026 zijn aanvullende middelen gestort voor strategisch bosbeleid (€ 24,2 miljoen) en GLB-NSP (€ 20,1 miljoen).	
Eindjaar	2027	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.	N.v.t.
Bestedingsplan	(co)Financieren of subsidiëren van projecten in het landelijk gebied.	
Sub-reserves	<ul style="list-style-type: none"> • Res. LG C en E (NHW oud) • Res. LG Groene contour • Res. LG Natura 2000 (PAS) • Res. LG Natuur Netwerk Nederland • Res. LG POP3 • Res. LG Prog 2 LG overig • Res. LG RODS • Res. LG Strategisch Bosbeleid • Res. LG ULG Recreatie • Res. LG GLB-NSP 	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			114.988	
Storting	5.886	5.882	5.882	0
Onttrekking	11.919	20.161	20.010	-151
Stand per 31 december			100.859	
Toelichting mutaties	Bedragen uit totaal overzicht van de reserves GLB-NSP, Programma Landelijk Gebied en Strategisch Bosbeleid.			

Realisatiestrategie natuurvisie

Naam reserve	Realisatiestrategie Natuurvisie
Doel reserve	Financieren van de Realisatiestrategie natuurvisie (GS 19 december 2017) waarin de natuuropgaven uit de Natuurvisie provincie Utrecht 2017 (PS d.d. 12 december 2016) zijn uitgewerkt. In de Natuurvisie zijn de doelen van de Wet natuurbescherming (1-1-2017) uitgewerkt. Deze doelen zijn onder andere gericht op behoud en versterking van de provinciale biodiversiteit en de duurzame beleving en benutting van de biodiversiteit.
Instellingsbesluit	PS d.d. 5 november 2018 (PS2018PSXX)
Functie	Besteden
Voeding	Enmalige storting uit reserve Landelijk Gebied van € 19,1 miljoen.
Eindjaar	2027
Bandbreedte (min. en max.)	o € 19,1 miljoen
Bestedingsplan	Besteding dient in overeenstemming te zijn met de opgave uit de natuurvisie die is uitgewerkt in de realisatiestrategie.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari			10.878	
Storting		3.160	3.160	0
Onttrekking	1.613	4.225	4.225	0
Stand per 31 december			9.813	
Toelichting mutaties				

Financiële instrumenten energietransitie

Naam reserve	Financiële instrumenten energietransitie
Doel reserve	Ter dekking van het risico dat ontwikkelingen ten behoeve van coöperatieve zonne- en windenergieprojecten niet worden afgelost
Instellingsbesluit	PS-vergadering 2 oktober 2024 (vaststelling Zomernota 2024)
Functie	Besteden
Voeding	Oorsprong van de energietransitie middelen komt uit het coalitieakkoord 2023-2027. Conform het aangenomen amendement A24-49 'Revolverende inzet middelen energietransitie' wordt er € 1,25 miljoen. aan de Saldirreserve onttrokken en gestort in deze bestemmingsreserve.
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	
Bestedingsplan	Opvangen van risico's dat ontwikkelingen niet worden afgelost.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			1.250	
Storting				
Onttrekking		1.250	1.250	0
Stand per 31 december			0	
Toelichting mutaties	Bij de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 op 4 juni 2025 heeft PS besloten om het saldo van de reserve Financiële instrumenten energietransitie over te hevelen naar de reserve Risico's financiële instrumenten.			

Strategische grondvoorraad

Naam reserve	Strategische grondvoorraad
Doel reserve	Het opvangen van risico's van de aangekochte strategische gronden o.a. waardevermindering van de aangekochte gronden.
Instellingsbesluit	Provinciale Staten 16 november 2022 (PS2022RGW123)
Functie	Besteden
Voeding	
Eindjaar	
Bandbreedte (min. en max.)	N.v.t.
Bestedingsplan	<p>Bij iedere strategische aankoop vindt een risicoanalyse plaats. Indien deze analyse leidt tot het treffen van een waarde corrigerende voorziening of verwacht (exploitatie) verlies van groter dan € 0,1 miljoen, maar kleiner dan 1 miljoen. dan wordt de aankoop ter besluitvorming voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Voorstel is om GS te machtigen dit nadeel ten laste van de bestemmingsreserve te brengen.</p> <p>Verder gelden er de volgende randvoorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indien er een waarde corrigerende voorziening of (exploitatie) verlies is van meer dan € 1 miljoen dan wordt de aankoop ter kennisgeving aangeboden aan Provinciale Staten, waarna met de wensen/bedenkingenprocedure kan worden aangeven of deze aankoop moet worden geagendeerd ter besluitvorming. Als PS gebruik wil maken van dit recht zal de aankoop uitsluitend plaatsvinden na positieve besluitvorming. <p>Aankopen die qua exploitatieverlies en evt. verliesvoorziening kleiner zijn dan € 0,1 miljoen per aankoop zullen door GS gemandateerd worden aan de portefeuillehouder grondzaken.</p> <p>Hierbij geldt voor de portefeuillehouder grondzaken een maximum op jaarbasis voor alle strategische aankopen gezamenlijk van € 1 miljoen (hierboven besluitvorming door GS) dan wel voor GS een maximum van € 3 miljoen (hierboven kennisgeving aan PS). Ook deze nadelige resultaten worden na besluitvorming ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. In jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het totaal van de mutaties in de bestemmingsreserve.</p>

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari			5.000	
Storting	0			0
Onttrekking	0			0
Stand per 31 december			5.000	
Toelichting mutaties				

Risico's financiële instrumenten

Naam reserve	Risico's financieringsinstrumenten	
Doel reserve	Ter dekking van financiële risico's van financiële instrumenten (deelnemingen, te verstrekken geldleningen en garanties).	
Instellingsbesluit	PS 4 juni 2025	
Functie	Egaliseren	
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit budgetten van de verschillende programma's op basis van een risicoanalyse. De reserve vangt de risico's op van de verschillende financiële instrumenten. Jaarlijks wordt de portefeuille financiële instrumenten gemonitord. In de paragraaf Financiering wordt hierover gerapporteerd. Afhankelijk van het risicoprofiel kan besloten worden een bedrag aan de reserve te onttrekken of toe te voegen.	
Eindjaar		
Bandbreedte (min. en max.)	Omvang risicoprofiel	Geen maximum bepaald
Bestedingsplan	Geen bestedingsplan in verband met egalisatiefunctie. De reserve is bedoeld om schommelingen in de begroting/exploitatie te egaliseren.	

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari				
Storting	0	23.968	23.968	0
Onttrekking	0			0
Stand per 31 december			23.968	
Toelichting mutaties	Bij de vaststelling van de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2025 op 4 juni 2025 heeft PS besloten om de reserve Risico's financiële instrumenten in te stellen. De reserve is gevoed door overheveling van bedragen uit de reserves Afwaardering aandelen deelnemingen, Financiële instrumenten energietransitie en Weerstandsvermogen.			

Bijlage 3 - Overzicht voorzieningen

a. Overzicht voorzieningen

g. Voorzieningen (Bedragen x € 1000)	Saldo 1-1-2025	Vrijval	Toe- voegingen	Aan- wendingen	Saldo 31-12-2025
<u>a. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Voorziening Pensioenen GS	10.453	-	1.378	-	11.831
Voorziening Spaarverlof	5.053	-	1.378	-	6.430
Voorziening Vitaliteitsverlof	161	-	-	14	147
Subtotaal a.	15.667	-	2.755	14	18.408
<u>b. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</u>					
Voorziening ontgrondingenwet	83	-	-	-	83
Voorziening Grondwaterheffing	2.424	-	-	595	1.828
Subtotaal b.	2.507	-	-	595	1.912
Totaal (a + b)	18.174	-	2.755	609	20.320

b. Informatiebladen voorzieningen

Grondwaterheffing

Naam voorziening	Grondwaterheffing
Doel voorziening	Egalisatie van kosten van het kwantitatieve waterbeheer.
Instellingsbesluit	Bij V en W-6/1987 werd besloten een grondwaterheffing in te voeren. Vanwege het gesloten circuit is bij de jaarrekening 2017 de voormalige reserve omgezet in een voorziening.
Voeding	Voeding vindt plaats door de werkelijke opbrengsten vanuit de grondwaterheffing.

Financiële informatie	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari 2025			2.424	
Storting				
Onttrekking			595	
Stand per 31 december 2025			1.828	
Toelichting mutaties	Het saldo van lasten en baten vanuit waterbeheer is onttrokken aan de voorziening.			

Ontgrondingenwet

Naam voorziening	Ontgrondingenwet
Doel voorziening	Dekking toekomstige schade bij reeds verleende grote ontgrondingen (boven de 10.000 kubieke meter) met een daadwerkelijke kans op schade.
Instellingsbesluit	PS2017PS07
Voeding	Jaarlijkse voeding door overschot op ontgrondingenheffing na gemaakte kosten.

Financiële informatie	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari 2025			83	
Storting				
Onttrekking				
Stand per 31 december 2025			83	
Toelichting mutaties				

Pensioenen GS

Naam voorziening	Pensioenen GS
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van pensioengelden aan huidige en voormalige GS-leden bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
Instellingsbesluit	PS d.d. 18 mei 2004, Jaarrekening 2003; (PS2004BEM14)
Voeding	Middels de storting van de pensioenbijdragen van de huidige gedeputeerden, de inbreng van overdrachten en indien nodig een jaarlijkse storting ten laste van het budget wachtgelden en pensioenen.

Financiële informatie	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Verschil
Stand per 1 januari 2025			10.453	
Storting			1.378	1.378
Onttrekking				
Stand per 31 december 2025			11.831	
Toelichting mutaties	De extra dotatie aan de voorziening pensioenen gedeputeerden is gedaan i.v.m. de overgang van deze pensioenen naar het ABP in 2028			

Spaarverlof

Naam voorziening	Spaarverlof
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten die voortvloeien uit het betalen van salarissen van provinciale medewerkers die gebruik maken van hun spaarverlof.
Instellingsbesluit	PS d.d. 29 juni 2022, Jaarrekening 2021
Voeding	De voorziening wordt gevoed vanuit het beschikbare arbeidskostenbudget. Een medewerker die verlof spaart, betaalt dit namelijk vanuit het Individuele Keuzebudget (IKB). Jaarlijks wordt de benodigde stand van de voorziening berekend op basis van het saldo van het spaarverlof dat wordt vermenigvuldigd met de werkgeverslasten (uren x tarief). Eventuele verschillen ten opzichte van de werkelijke stand van de voorziening worden afgewikkeld via het arbeidskostenbudget.

Financiële informatie	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari 2025			5.053	
Storting			1.378	
Onttrekking				
Stand per 31 december 2025			6.430	
Toelichting mutaties	De stand van de voorziening is herberekend op basis van het saldo van het spaarverlof voor 2025, resultaat is een storting van 1,4 miljoen in de voorziening.			

Vitaliteitsverlof

Naam voorziening	Vitaliteitsverlof
Doel voorziening	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van salariskosten van provinciale medewerkers wier aanspraak op het vitaliteitsverlof zijn gehonoreerd.
Instellingsbesluit	PS d.d. 7 juli 2021, Jaarrekening 2020
Voeding	Het vitaliteitsverlof is een uitwerking van het coalitieakkoord. Middelen zijn in 2020 en 2021 beschikbaar gesteld.
Minimum bedrag	
Maximum bedrag	1.300.000
Eindjaar	

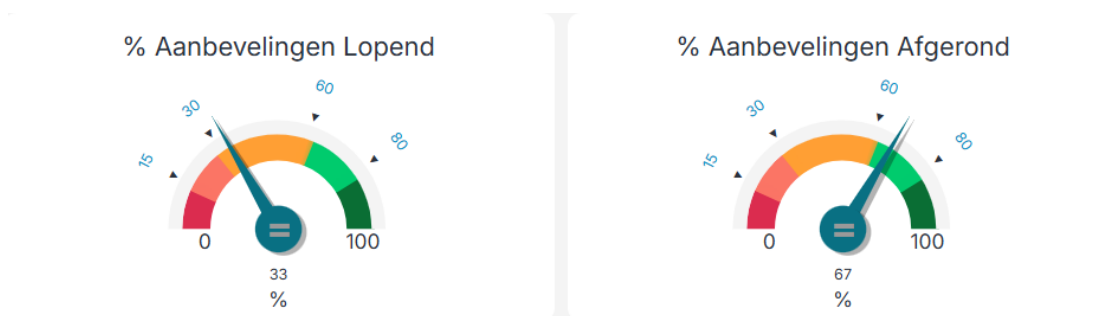
Financiële informatie	Primaire begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025	Vershil
Stand per 1 januari 2025			161	
Storting				
Onttrekking			14	
Stand per 31 december 2025			147	
Toelichting mutaties				

Bijlage 4 - Actiemanagement

Inleiding

In deze bijlage rapporteren wij over de voortgang en verantwoorden wij ons over de afhandeling van de aanbevelingen en de daaruit geformuleerde acties. Op verzoek van het College van Gedeputeerde Staten is een monitor actiemanagement (verder 'monitor') ontwikkeld waarin de opvolging van aanbevelingen van de accountant en de Rekenkamer worden gemonitord. Hiermee voldoen we tevens aan de verplichting om een overzicht te geven van de aan Gedeputeerde Staten gedane voorstellen van de Rekenkamer, vergezeld van ons standpunt en de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven (art. 186a Provinciewet). Deze rapportage wordt twee keren per jaar opgesteld (laatste keer: Programmabegroting 2026 [Bijlage 5](#)). In deze rapportage melden wij u de stand per begin februari 2026 in vergelijking met de programmabegroting 2026 (B2026). Wanneer alle acties van een desbetreffend rapport zijn afgerond wordt het gehele rapport gearchiveerd en verwijderd uit de monitor. In de Financiële Auditcommissie is afgesproken dat als Provinciale Staten nadere informatie wil over specifieke aanbevelingen of acties ze dit naar aanleiding van dit overzicht kan agenderen bij de betreffende inhoudelijk vakcommissie.

Totaalbeeld

Figuur 1 Grafische weergave van aanbevelingen die lopen en die afgerond zijn
Van de aanbevelingen is nu 33% lopend (B2026: 20%) en is 67% afgerond (B2026: 80%). Er zijn momenteel 12 (B2026: 12) rapporten die gevolgd worden met de monitor. Ten opzichte van de vorige monitor zijn de aanbevelingen en acties rond Rekenkamer onderzoek Fiets afgerond en afgevoerd. De managementletter 2025 van de accountant is toegevoegd. De oude rapporten zijn ook verwijderd, wat bij de B2026 nog (technisch) niet was gelukt.

Voortgang van acties en aanbevelingen

VOORTGANG	
Indicator	Actueel
 # Aanbevelingen	202
 # Aanbevelingen Voorgesteld	0
 # Aanbevelingen Geaccepteerd	0
 # Aanbevelingen Lopend	52
 # Aanbevelingen Afgerond	106
 # Aanbevelingen Geannuleerd	44
 # Acties	202
 # Acties - Voorgesteld	0
 # Acties - Lopend	51
 # Acties - Afgerond	120
 # Acties - Geaccepteerd	0
 # Acties - Geannuleerd	31
 # Acties voorbij deadline	0

Figuur 2 Overzicht van aantallen aanbevelingen en acties

Er zijn momenteel 202 (B2026: 246) aanbevelingen en 202 (B2026:254) acties die gevolgd worden. Van de aanbevelingen staan er 52 (B2026: 43) open. Bij 44 (B2026: 33) aanbevelingen hebben we geconcludeerd dat de aanbeveling al eerder was geformuleerd of bij nader inzicht niet werkbaar was of niet door de organisatie is geaccepteerd. Dit heeft geresulteerd in een evaluatiegesprek met de accountant en de interne bewustwording dat eerder het gesprek moet worden gezocht. Van de 202 acties die er geformuleerd zijn (B2026: 254) hebben er 51 nog de status 'lopend' (B2026: 42). We hebben inmiddels 120 acties (B2026: 193) afgerond.

Beeld per onderzoek

Rapporten van de accountant

1. Managementletter PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.(2020):

Van de 35 aanbevelingen loopt er nog 1 (B2026: 1). De openstaande aanbeveling heeft te maken met de centrale registratie van contracten en inkomende subsidies. Er is inmiddels een coördinator inkomende subsidies die de centrale registratie aan het verkennen is. Daarmee zal deze actie binnenkort gereed worden gemeld en het rapport in zijn geheel worden gearchiveerd.

2. Managementletter PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2021):

Van de 22 aanbevelingen lopen er momenteel nog 2 (B2026: 2). Deze aanbevelingen hebben te maken de verdere inrichting van de IT-beheersingsprocessen en de beschrijving van materiële processen.

3. Accountantsverslag PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2021):

Uit de 20 aanbevelingen zijn in totaal 28 acties geformuleerd. Er lopen momenteel nog 3 aanbevelingen (B2026: 4). Lopende acties hebben te maken met beheersen van cyberrisico's en de een het beschrijven van een proces rond concessieverlening.

4. Managementletter PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2023):

Uit de 20 aanbevelingen zijn 21 acties geformuleerd. Er lopen nog 2 aanbevelingen (B2026: 3). Deze hebben te maken adviezen rond het vastleggen van onderlinge transacties bij de BV Hart van de Heuvelrug en adviezen rond inperking van activiteiten van de BV.

5. Accountantsrapport PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2023):

Uit de 23 aanbevelingen zijn 23 acties geformuleerd. Eén aanbeveling is niet overgenomen. Er zijn inmiddels 15 (B2026: 15) aanbevelingen afgerond. Er lopen nog aanbevelingen rond IT controls, NIS2, klimaat en de registratie van verplichtingen en contracten.

6. Managementletter PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2024):

Uit de managementletter zijn 25 aanbevelingen geformuleerd. 15 aanbevelingen hebben we niet geaccepteerd. We evalueren het proces van wederhoor en hebben met de accountant hier ook gesprekken over. Van de resterende 10 zijn er inmiddels 8 (B2026: 8) afgerond. Er lopen nog 2 aanbevelingen. Die hebben te maken met verdere versterking van de verbijzonderde interne controle en de in de programmabegroting 2026 aangekondigde doorontwikkeling van de klimaatparagraaf naar een CSRD-rapportage.

7. Accountantsrapport PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2024):

Uit het accountantsrapport zijn 9 aanbevelingen geformuleerd waarvan 4 aanbevelingen niet zijn overgenomen. Van de resterende 5 aanbevelingen zijn er inmiddels 2 (B2026: 2) afgerond. De 3 lopende aanbevelingen hebben te maken met de introductie van een afwegingskader voor aanbevelingen rondom informatievoorziening, het laten auditen van applicaties en het beter gebruiken van data uit het subsidiesysteem.

8. Managementletter PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (2025):

Uit de managementletter zijn 26 aanbevelingen geformuleerd waarvan 14 aanbevelingen niet zijn overgenomen. Met de accountant hebben we een evaluatiegesprek gevoerd waarin aandacht voor de aard van aanbevelingen (belangrijk voor oordeel over de jaarrekening of 'tip') en het eerder bespreken van bevindingen gedurende de interim-controle met de proceseigenaren.

De lopende acties (12) hebben te maken met de B.V. HvdH, beter beheersen van frauderisico's, weerbaarheid en de IT.

Rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer

9. Landbouw en voedseltransitie (2022):

Bij de behandeling van het rapport in Provinciale Staten is een amendement aangenomen waarin de 9 aanbevelingen zijn aangescherpt. Verder is GS verzocht na een jaar PS te informeren over de stand van zaken. Er volgt in Q2 2026 een uitvoeringsprogramma voor de toekomst landbouw en voedsel provincie Utrecht 2025. Daarin wordt ingegaan op de aanbevelingen van het Rekenkamer onderzoek. Inmiddels zijn vier aanbevelingen afgerond (B2026: 4).

10. Circulaire economie (2023):

Er zijn 6 aanbevelingen geformuleerd. De bestuurlijke reactie is input voor de te formuleren acties. De acties worden meegenomen in het statenvoorstel over de circulaire samenleving dat naar Provinciale Staten is gegaan. Binnenkort doen we de aanbevelingen af.

11. Netcongestie (2025)

Er zijn 6 aanbevelingen geformuleerd. Er is een uitgebreide reactie van het College in het rapport opgenomen. Hieruit worden acties geformuleerd. Bij de behandeling van het rapport in Provinciale Staten is een amendement aanvaard waarin het College wordt opgeroepen om de uitvoering of implementatie per bovengenoemde aanbeveling uiterlijk in Q1 2026 aan Provinciale Staten te rapporteren en vervolgens met Provinciale Staten te bespreken.

12. Regionale Omgevingsmaatschappij (2025)

Er is 1 aanbeveling opgenomen, gericht op Provinciale Staten. Vanuit het College wordt een meerjarenstrategie opgesteld waarin ook aandacht voor de door de Randstedelijke Rekenkamer gesignaleerde kansen en bedreigingen. De nieuwe strategie zou op 1/1/2027 af moeten zijn.

Bijlage 5 - Revolverende fondsen

(1) Gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Muilekom
a. Doel	<p>De ambitie is om in Rijnhuizen ca. 3.000 woningen te realiseren door transformatie van leegstaande kantoren en nieuwbouw.</p> <p>Om de gebiedsontwikkeling in Rijnhuizen te ondersteunen hebben de gemeente en provincie een financieel systeem opgezet om als vliegwiel te dienen voor de transformatie: het revolverende gebiedsfonds Mooi Rijnhuizen. De overeengekomen revolverendheid is 100%.</p>
b. Basisgegevens	<p>De provincie heeft € 0,7 miljoen gestort in het gebiedsontwikkelingsfonds Mooi Rijnhuizen. De gemeente heeft ook in 2017 € 0,7 miljoen gestort in dit fonds. Projectontwikkelaars dragen afhankelijk van hun aandeel in de gebiedsontwikkeling evenredig bij. Momenteel hebben ontwikkelaars voor circa € 10 miljoen afspraken gemaakt om bij te dragen aan in het fonds. Dat is een toename van circa € 1 miljoen ten opzichte van 2024 en is een direct gevolg van de toename van het aantal initiatieven om woningen te realiseren.</p>

(2) Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Schie en Bakker
a. Doel	<p>In september 2021 is het plan 'Toekomstbestendige Werklocaties' vastgesteld, met een koersbijstelling in november 2025. Het plan is gericht op een versterkte aanpak t.b.v. de intensivering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen in onze provincie. In de komende 15 tot 20 jaar zal OMU uitvoering aan dit plan geven waardoor er meer werkruimte op bestaande bedrijventerreinen beschikbaar komt. De bedoeling is dat daarmee 20-30% minder ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen nodig is.</p>
b. Basisgegevens	<p>OMU is gestart in 2011 en er is geen afgesproken eindtijd. De waarde van het bestaande aandelenkapitaal van de OMU is eind 2025 volgens voorlopige cijfers circa € 32,5 miljoen (eind 2024 € 30,4 miljoen). In verband met de nieuwe investeringen wordt het aandelenkapitaal in het herstructureringsfonds in tranches vergroot met een nieuwe/tweede tranche van in totaal € 30 miljoen. Tot en met 2025 is in totaal € 27 miljoen aan financiële middelen aan OMU verstrekt, voor de strategische aankoop van 7 verouderde werklocaties. OMU wordt behandeld in programma 9 Economie en de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting en Jaarrekening.</p>

(3) Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Schie en Bakker
a. Doel	<p>Het doel van de ROM Utrecht Region is het verstrekken van financiering (leningen en participaties) aan startups, scale-ups en innovatieve mkb-ondernemingen die actief zijn op (een van) de thema's van de Regionale Economische Agenda (REA); duurzaamheid, gezondheid en digitalisering.</p>
b. Basisgegevens	<p>De ROM Utrecht Region is opgericht in 2020 en er is geen afgesproken eindtijd. De ROM beheert meerdere fondsen. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden in het ontwikkelbedrijf en het investeringsbedrijf. In het ontwikkelbedrijf vinden de</p>

	<p>operationele activiteiten plaats, waar wordt gestreefd naar een break-even resultaat. Het investeringsbedrijf ziet toe op de investeringen en is uiteindelijk 100% revolverend. De omvang van het aandelenkapitaal van het participatiefonds (investeringsbedrijf) is ruim € 50 miljoen, waarvan €16 miljoen (2 x € 8 miljoen) van onze provincie. Eind 2025 is een bestuursovereenkomst overeengekomen tussen de aandeelhouders van de ROM, waarin de aandeelhouders toezeggen om een additionele kapitaalstorting te doen en te voorzien in een exploitatiesubsidie. Rond maart 2026 zal derhalve een storting van € 7 miljoen door provincie Utrecht in het Participatiefonds plaatsvinden. In 2024 heeft het Startup Innovatie Fonds (SIF) met een vermogen van € 9 miljoen het POC-fonds vervangen. Het fonds voor Vroege Fase Financiering heeft een vermogen van € 3 miljoen. Deze beide fondsen zijn bedoeld voor investeringen en (converteerbare) leningen aan innovatieve bedrijven in een vroeger stadium van een productontwikkeling en daarmee risicovoller. ROM wordt behandeld in programma 8 Economie en de paragraaf Verbonden Partijen van de Begroting en Jaarrekening.</p>
--	--

(4) Stichting Energiefonds Utrecht (SETU)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Essen
a. Doel	SETU verstrekt leningen aan bedrijven, georganiseerde initiatieven en instellingen, ter versnelling van de energietransitie in de provincie Utrecht
b. Basisgegevens	<p>SETU is gestart in 2013 met een looptijd tot en met 2037 en beheert twee fondsen, zowel voor de gemeente Utrecht als voor onze provincie. Wij zijn ingestapt in 2018 en hebben bij beschikking besloten borg te staan voor het kredietarrangement van € 16 miljoen dat SETU heeft afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Het kredietarrangement tussen SETU en BNG loopt af per ultimo 2037.</p> <p>In de reserve Weerstandsvermogen is rekening gehouden met een risico-reservering van € 4 miljoen van de maximale garantstelling van € 16 miljoen.</p>

(5) Ontwikkelfonds Opwek (Stichting Groenfonds en Energie Samen)	
Verantwoordelijk gedeputeerde	Van Essen
a. Doel	Het Ontwikkelfonds Opwek verstrekt projectleningen aan energiecoöperaties voor de ontwikkelkosten van grootschalige zon- en windparken in de provincie Utrecht
b. Basisgegevens	<p>Het Ontwikkelfonds Opwek is opgericht op initiatief van het ministerie van EZK (huidige KGG) waarbij het ministerie gelden beschikbaar stelde onder voorwaarde van provincies match funding in de verhouding 50/50 bijlegden. Het fonds wordt beheerd door het Groenfonds en het fondsmanagement zit bij de landelijke koepel van energiecoöperaties, Energie Samen. Het fonds biedt projectleningen aan in meerdere fases tot aan de financial close van een project. Het fonds rekent een opslag aan projecten die slagen.</p> <p>In 2021 heeft de provincie € 1 miljoen. gestort op een provinciaal sub-tegoed waar het ministerie 1 miljoen. tegenover heeft gesteld.</p> <p>Medio 2025 is het provinciaal sub-tegoed aangevuld met een lening van € 5 miljoen. uit het plan inzet middelen versnelling van de energietransitie.</p>

Bijlage 6 - Afkortingenlijst

ARK	Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
AVP	Agenda Vitaal Platteland
AVU	Afvalverwijdering Utrecht
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BRIK	Bijzondere Realisaties Intelligente koppelingen
BiSC	Bibliotheek Servicecentrum
BMW	Bodem-, Water- en Milieubeleid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BKWO	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
BOA	Buitengewone opsporingsambtenaren
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRTN	Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
CVB	Commissie Vaarwegbeheerders
CvdK	Commissaris van de Koning
EBU	Economic Board Utrecht
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EHS	Ecologische hoofdstructuur
EMU	Europese Monetaire Unie
ERRIN	European Regions Research and Innovation Network
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
FINC	Financieel netwerk Innovatieve Constructies
GWW	Grote Wegenwerken
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HRM	Human resource management

IBT	Interbestuurlijk toezicht
IFLO	Inspectie Financiën Lokale Overheden
IGP	Integraal gebiedsprogramma
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
KC	Kunst Centraal
KCC	Klant Contact Centrum
KRW	Kaderrichtlijn water
KWA	kleinschalige wateraanvoer
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
LTOP	lange termijn onderhoudsplanning
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MRB	Motorrijtuigenbelasting
NARIS	Risicomangement Informatie Systeem
NEN	NEderlandse Norm
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
OV	Openbaar vervoer
PAS	Programmatische aanpak Stikstof
PHS	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPL	Provinciaal Programma Luchtkwaliteit
PROMEV	proactief meten verkeersveiligheid
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe
RAG	Ruimtelijke Agenda Gemeenten
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RF	Revolverend Fonds
RO	Ruimtelijke Ontwikkeling
RodS	Recreatie om de Stad

ROK	Realisatieovereenkomst
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSL(U)	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (Utrecht)
RUD	Regionale Uitvoeringsdiensten
RVM	Regionale Verkeersmanagement
RVMC	Regionale Verkeersmanagementcentrale
SMO	Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
SOK	samenwerkingsovereenkomst
STAR	Smart Traffic Accident Reporting
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
SWUNG	Samen Werken in de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid
TOP	Toeristische opstappunten
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
USP	Utrecht Science Park
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVL	Utrechts verkeersveiligheidslabel
UvW	Unie van Waterschappen
VMC	verkeersmanagementcentrale
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRI	Verkeersregelinstantie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
V&J	Veiligheid en Justitie
WBO	Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WKO	Warmte-koude-opslag
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening